

LXXXII

LANDSKAPSREGERINGENS
BERÄTTELSE
TILL ÅLANDS LAGTING

ÖVER LANDSKAPET ÅLANDS FÖRVALTNING
OCH EKONOMISKA TILLSTÅND UNDER ÅR

2006

ISBN 951-8946-68-X
Mariehamn 2007, Zapp reklambyrå

Till Ålands lagting

Landskapsregeringen har härmed äran att till lagtinget överlämna den i 25§ landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse förutsatta berättelsen över landskapets förvaltning och ekonomiska tillstånd år 2006 samt över verkställigheten av lagtingets beslut.

Mariehamn, juni 2007.

Lantråd *Roger Nordlund*

Vicelantråd *Jörgen Strand*

INNEHÅLL:

Landskapsregeringens politiska översikt	11
1. SJÄLVSTYRELSEMYNDIGHETERNA	13
1.1. Ålands lagting	13
1.1.1. Sammansättning	13
1.1.2. Lagtingsarbetet	14
1.1.3. Landskapsrevisorerna	17
1.1.4. Ålands delegation i Nordiska rådet	17
1.1.5. Lagtingets utgifter och inkomster	17
1.2. Ålands landskapsregering	18
1.2.1. Sammansättning	18
1.2.2. Regionkommittén	18
1.3. Republikens President	18
1.4. Landshövdingen i landskapet Åland	19
1.5. Ålandsdelegationen	19
2. FÖRVALTNINGEN	20
2.1. Ärendenas behandling i landskapsregeringen	20
2.2. Lagstiftnings- och budgetarbetet samt övriga åtgärder som tillhör lagtingsarbetet	21
2.3. Föredragning av ärenden i landskapsregeringen	21
2.4. Externa kontakter	21
3. KANSLIÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	22
3.1. Allmän förvaltning	22
3.1.1. Uppföljning av målsättningar	22
3.1.2. Ävdelningens utgifter och inkomster	25
3.2. Allmänna byrån	26
3.2.1. Jämställdhetsfrågor	26
3.2.2. Ålandskontoret i Helsingfors	26
3.2.3. Ålandskontoret i Stockholm	27
3.2.4. Enheten för Europarätt och externa frågor	27
3.2.5. Administrativa enheten	28
3.2.6. Personalenheten	29
3.2.7. Ålands polismyndighet	31
3.2.8. Motorfordonsbyrån	32
3.3. Byggnadsbyrån	34
3.3.1. Planläggnings- och byggnadsväsendet	34
3.3.2. Bostadsenheten	34
3.3.3. El- och energienheten	36
3.3.4. Brand- och räddningsenheten	37
3.3.5. Landskapsalarmcentralen	38
3.3.6. Fastighetsförvaltningen	39

4. FINANS- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	41
4.1. Allmän förvaltning	41
4.1.1. Uppföljning av målsättningar	41
4.1.2. Utveckling av mätetal	44
4.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster	44
4.2. Allmänna byrån	45
4.2.1. Landskapets budget	47
4.2.2. Avräkning, skattegottgörelse och extra anslag	47
4.2.3. Allmänna stöd till kommunerna	47
4.2.4. Särskilda understöd, lån och investeringar	48
4.2.5. Penningautomatmedel	48
4.3. Redovisningsbyrån	49
4.3.1. Landskapets bokföring och bokslut	49
4.4. Avtals- och pensionsbyrån	49
5. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	51
5.1. Allmän förvaltning	51
5.1.1. Avdelningens utgifter och inkomster	51
5.2. Socialvårdsbyrån	51
5.2.1. Uppföljning av målsättningar	51
5.2.2. Ordnandet av socialvården i landskapet	52
5.2.3. Alkohol och narkotika	53
5.2.4. Stöd och bidrag	53
5.2.5. Handikapprådet	54
5.2.6. Klient- och patientombudsmannens verksamhet	55
5.3. Hälso- och sjukvårdsbyrån	55
5.3.1. Uppföljning av målsättningar	55
5.3.2. Utbildning och information	56
5.3.3. Rehabiliteringssamarbetskommissionen	56
5.3.4. Förtroenderådet	56
5.4. Miljömedicinska byrån	57
5.4.1. Uppföljning av målsättningar	57
5.5. Miljöbyrån	58
5.5.1. Allmän miljövard	58
5.5.2. Naturvården	58
5.5.3. Vattenvård och avloppsvattenbehandling	59
5.5.4. Avfallshantering	62
5.5.5. Miljötillsynen	62
5.5.6. Ålands miljölaboratorium	63
5.6. Ålands miljöprövningsnämnd	63

6. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	65
6.1. Allmän förvaltning	65
6.1.1. Uppföljning av målsättningar	65
6.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster	66
6.1.3. Nordiskt samarbete	67
6.2. Allmänna byrån	70
6.3. Skolbyrån	70
6.3.1. Ålands läromedelscentral	70
6.3.2. Utbildning på grundskolenivå	71
6.3.3. Studieförberedande utbildning på gymnasialstadienivå	73
6.4. Yrkesutbildningsbyrån	74
6.4.1. Vuxenutbildningsenheten	76
6.4.2. Utbildning på gymnasialstadienivå	79
6.4.3. Ålands sjösäkerhetscentrum	87
6.4.4. Högskolan på Åland	88
6.5. Kulturbedningsbyrån	89
6.5.1. Ålands folkhögskola	90
6.5.2. Ålands musikinstitut	90
6.5.3. Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning	92
6.5.4. Allmän kulturverksamhet	92
6.5.5. Idrott och ungdomsarbete	93
6.5.6. Biblioteksverksamhet	94
6.5.7. Ålands landskapsarkiv	94
6.6. Museibyrån	96
7. NÄRINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	107
7.1. Allmän förvaltning	107
7.1.1. Uppföljning av målsättningar	107
7.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster	108
7.2. Allmänna byrån	108
7.2.1. Näringspolitik	108
7.2.2. Regionalpolitik	109
7.3. Jordbruksbyrån	110
7.3.1. Uppföljning av mål	110
7.3.2. Stödadministration	111
7.3.3. Lantbruksemester och sjukvårdsverksamhet	112
7.3.4. Växtinspektionen	112
7.3.5. Rantestödslån för skördeskador	113
7.3.6. Vattenenhetens verksamhet	113
7.3.7. Ålands försöksstation	113
7.4. Fiskeribyrån	115
7.4.1. Uppföljning av mål	115

7.4.2. Utveckling av mätetal	116
7.4.3. Fiskets avkastning	116
7.4.4. Produktion av odlad matfisk	118
7.4.5. EU-bidrag och fiskerinäringens befrämjande	119
7.4.6. Utplantning av fisk och fiskevård	121
7.4.7. Forskning, undersökningar, kontakter med vetenskapliga institutioner	122
7.5. Skogsbruksbyrån	123
7.5.1. Allmänt	123
7.5.2. Uppföljning av mål	123
7.5.3. Främjande av skogsbruket	124
7.5.4. Skötsel av egna skogar	125
7.5.5. Jakt och viltvård	126
7.6. Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	126
7.7. Ålands teknologicentrum	130
8. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	133
8.1. Allmän förvaltning	133
8.1.1. Uppföljning av målsättningar	133
8.1.2. Utveckling av mätetal	134
8.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster	134
8.2. Trafikförvaltningen	134
8.2.1. Vägar och trafiksäkerhet	135
8.2.2. Drift och underhåll av vägar, linfärjor	135
8.2.3. Broar, hamnar, byggnader och fastigheter	135
8.2.4. Färjetrafik och farleder	136
8.2.5. Övrig trafik samt oljeskydd	136
8.2.6. Ekonomi, administration och inköp	137
8.3. Produktion	137
8.3.1. Vägunderhållsenheten	137
8.3.2. Sjötrafikenheten	138
8.3.3. Annan sjötrafik	138
8.3.4. Projekteringsenheten	139
8.3.5. Verkstads- och lagerenheten	139
9. ÖVRIGA FÖRVALTNINGSOMRÅDEN	140
9.1. Lagberedningen	140
9.2. Ålands statistik- och utredningsbyrå	140
9.3. Revisionsbyrån	145
9.3.1. Uppföljning av målsättningar	145
9.3.2. Utveckling av mätetal	146
Bilagor	
1. Framställningar till lagtinget från republikens president	150
2. Landskapsregeringens framställningar och meddelanden till lagtinget	153

3. Hemställningar till landskapsregeringen och övriga i lagtinget väckta initiativ	159
4. Kommissioner och nämnder	182
5. Kommittéer och arbetsgrupper	184
6. Redogörelse enligt 32 § lagtingsordningen för tiden 1 november 2005 – 31 oktober 2006	195
7. Landskapets resultat- och balansräkning samt budgetjämförelse	202
8. Personalberättelse 2006	208
9. Åtgärder med anledning av revisorernas berättelse för år 2005	220
10. Landskapets arrenden 2006	227
11. Landskapets egna skogar 2006	228
12. Fällda rådjur och älgar	230
13. Jaktvårdsmedel 2006	232
14.1. Ålands naturreservat 2006	233
2. Ålands i lag fredade naturminnen	235
3. Flygga havsörnsungar i Finland 1970-2006	236
4. Skyddad natur på Åland	237
5. Fågelskyddsområden	238
15. Byggande och planering av vägar	239
16. Färjtrafiken	240

Landskapsregeringens politiska översikt

År 2006 har varit den här landskapsregeringens fulla verksamhetsår. Under året har många av de större reformerna beretts för att kunna föras vidare till lagtinget. Bland annat har arbetet med Struktur 07 som syftar till att föra samman gymnasieskolorna till en gemensam enhet beretts under hela året. Likaså har ett stort arbete gjorts för att förnya landskapsandelssystemet där utredaren Robert Lindfors gjort ett mycket bra grundarbete för den reform som förs till lagtinget.

Den parlamentariska språkkommittén har färdigställt sitt betänkande efter hörande av ett stort antal sakkunniga från olika sektorer inom det åländska samhället. I anslutning till språkkommitténs betänkande har också den av svenska regeringen utsedda utredaren Erland Ringborg besökt Åland. Erland Ringborgs uppdrag har varit att utreda svenska språkets roll i världen.

Efter förhandlingar med regeringen Vanhanen beslöt statsrådets kansli i juni 2005 att tillsätta en utredning med uppdraget att utreda det ekonomiska systemen i centrala europeiska autonomier. Utredningen skulle vara deskriptiv och var inte avsedd att utmynna i rekommendationer. Till utredare utsågs kansler emeritus Bertil Roslin och till stöd en referensgrupp bestående av professorn i förvaltningsrätt Olli Mäenpää, specialsakkunniga Jannika Enegren-Åberg, överinspektör Tuomas Anttila, kommundirektör Kerstin Alm och avdelningsjurist Niklas Slotte. Efter ett grundligt förarbete presenterade Bertil Roslin utredningen "Europeiskt självstyre i omvandling" vilken mottogs med stort intresse i det åländska samhället. Utredningen utgör en bra grund för de fortsatta diskussionerna om utveckling av den ekonomiska självstyrelsen.

Under året har också stort arbete lagts ner på förslaget till nytt grundfördrag för EU. Speciell fokus har varit lagd på de s.k. inflytandefrågorna. Efter överläggningar med alla partier har Åland enigt kunnat bereda och föra vidare en lagmotion till Finlands riksdag som syftar till att Åland skulle bli en egen valkrets i parlamentsvalet och därigenom trygga Ålands rättmätiga krav på en egen parlamentsplats. I motionens motiveringar tydliggjordes också bristen på egen talerätt.

Året har också präglats av Finlands ordförandeskap i Europeiska Unionen. Under Finlands ordförandeskap fick Åland besök av den s.k. Corepergruppen och dessutom besökte ALDE-gruppen Åland på initiativ av parlamentsledamoten Henrik Lax. Båda de här besöken har givit landskapsregeringen utomordentligt goda möjligheter att informera om självstyrelsen och om de utmaningar som EU-medlemskapet innebär för självstyrelsen och vårt småskaliga samhälle. I ALDE-mötet deltog också statsminister Vanhanen. Under året har också den s.k. snusfrågan varit aktuell och mycket arbete har gjorts på olika nivåer för att kunna fortsätta försäljningen av snus ombord på fartygen på svenskt vatten. Under beredningen av den framställning som möjliggör fortsatt försäljning besökte lantrådet tillsammans med representanter för Ålands redarförening kommissionär Olli Rehn i Bryssel.

Den s.k. PAF-konflikten trappades upp under året genom inrikesministeriets polisanmälan av Ålands penningautomatförening vilken i sin tur ledde till att lantrådet Roger Nordlund och landskapsregeringsledamot Britt Lundberg kallades till förhör hos Central-

kriminalpolisen misstänkta för brott mot tjänsteplikt eftersom landskapsregeringen inte har stoppat Ålands penningautomatförening från att ta emot spelare över nätet från riket. Efter överläggningar mellan lantrådet och president Tarja Halonen i oktober beslöt presidenten att utse landshövding Peter Lindbäck till medlare i konflikten.

I slutet på året inrättades en ny tjänst som förvaltningschef som ersatte funktionen som kanslichef. Syftet med den nya funktionen är att få ett mera övergripande ledningsansvar för hela förvaltningen och därigenom uppnå en större samordning och förbättrad effektivitet. Högsta förvaltningsdomstolens president Pekka Hallberg besökte landskapet och höll överläggningar med landskapsregeringen den 11 oktober.

Bland större projekt som kan nämnas är igångsättandet av det s.k. KK-huset som har planerats under ett stort antal år.

Under året har kontinuerliga diskussioner och förhandlingar förts med statsmakten om förbättrade och långsiktiga verksamhetsförutsättningar för sjöfarten.

Åland har också under 2006 haft en positiv befolkningsutveckling och vi har haft förmånen att ha full sysselsättning. Ett av våra viktigaste projekt har varit att stimulera återflyttning och inflyttning till Åland för att tillgodose näringslivets och den offentliga sektorns behov av arbetskraft.

Avslutningsvis kan sägas att året har varit mycket intensivt och alla avdelningar inom förvaltningen har utfört ett engagerat och kompetent utvecklingsarbete. Landskapsregeringen framför därför ett stort tack till alla medarbetare och samarbetspartners inom och utanför Åland för ett väl utfört arbete under år 2006.

1. Självstyrelsemyndigheterna

1.1. ÅLANDS LAGTING

1.1.1. Sammansättning

Presidium:

Talman: Sundback Barbro, Mariehamn, 45;79 *)
Förste vicetalman: Eriksson Viveka, Finström 56;95
Andre vicetalman: Ehn Johan, Mariehamn 75;03 (ersättare för Harriet Lindeman)

Ledamöter

Aaltonen Carina, Jomala, 64;03
Beijar Christian, Mariehamn, 53;03 (92-99)
Boman Ronald, Mariehamn, 42;95
Carlson Gun, Hammarland, 39;03
Eklund Brage, Eckerö, 50;03
Eklöw Raija-Liisa, Lumparland, 47;95
Eliasson Torbjörn, Saltvik, 47;03
Englund Anders, Vårdö, 57;99 (91-95)
Eriksson Anders, Jomala, 60;03 (87-91)
Eriksson Roger, Jomala, 60;03
Erlandsson Ragnar, Finström, 41;95 (87-88) (ersättare för Roger Nordlund)
Grönlund Peter, Mariehamn, 48;03
Jansson Dennis, Jomala, 72;99
Karlström Fredrik, Jomala, 73;03 (99-01)
Lagerberg Henrik, Hammarland, 56;05 (ersättare för Lasse Wiklöf)
Lindholm Gun-Mari, Lemland, 62;05 (99-03)
Lindqvist Fredrik, Mariehamn 74; (99-01,03) (ersättare för Jörgen Strand).
Lindström Henry, Saltvik, 56; från 05 (03) (ersättare för Britt Lundberg)
Mattsson Jan-Erik, Eckerö, 49; 05 (95-03) (ersättare för Runar Karlsson)
Mattsson Sune, Lemland, 45;99
Mattsson Åke, Finström, 55;03
Perämaa Mats, Kumlinge, 64;01
Sjöblom Anne-Helena, Mariehamn, 55; från 05 (95-03) (ersättare för Camilla Gunell)
Sjögren Katrin, Mariehamn, 66;03
Sundman Danne, Mariehamn, 73;01 (99)
Thörnroos Veronica, Brändö, 62;03
Winé Göte, Sund, 68;03

*) Födelseår, år för inträde. Tidigare och avbrutna mandatperioder inom parentes.

1.1.2. Lagtingsarbetet

1.1.2.1. Sammanträden

Under kalenderåret 2006 var lagtinget församlat 170 (165) dagar. Sammanträdesperioderna inföll under tiden 1 - 20.1, 1.3 - 28.4, 29.5 - 5.6, 4 - 25.9 samt 1.11 - 31.12.2006.

1.1.2.2. Ärenden

Under kalenderåret 2006 överlämnades till lagtinget följande framställningar och initiativ (2005 års siffror inom parentes):

Ärendeslag	Antal ärenden	
Från republikens president		
* Framställningar angående lagförslag	0	(0)
* Framställningar angående internationella fördrag	13	(5)
Totalt	13	(5)
Från landskapsregeringen		
* Lagframställningar	13	(21)
* Budgetframställningar	4	(5)
* Övriga framställningar	1	(0)
Framställningar totalt	18	(26)
* Meddelanden	5	(4)
Från lagtingsledamöterna		
* Lagmotioner	3	(8)
* Hemställningsmotioner	57	(77)
* Finansmotioner	71	(82)
Motioner totalt	131	(167)
* Spörsmål	4	(7)
* Enkla frågor	20	(15)
Från talmanskonferensen		
* Framställningar	2	(2)
* Framställningar	0	(0)

Framställningarna från republikens president samt landskapsregeringens framställningar och meddelanden samt åtgärderna med anledning av dem framgår av *bilagorna 1 och 2*. De av lagtingsledamöterna väckta förslagen och initiativen samt hemställningarna till landskapsregeringen i anledning av i lagtinget väckta ärenden framgår av särskild förteckning i *bilaga 3*.

Härutöver har till lagtinget överlämnats och där behandlats följande berättelser:

- landskapsregeringens förvaltningsberättelse för 2005,
- landskapsregeringens berättelse för 2005,
- revisionsberättelser 2005 för Ålands lagting och Ålands delegation i Nordiska rådet,
- landskapsregeringens till självstyrelsepolitiska nämnden avgivna redogörelse över perioden 1.11.2004 – 31.10.2005 och nämndens yttrande,
- finansutskottets redogörelse beträffande handläggningen 2005 av ärenden rörande tjänstekollektivavtal
- Nordiska rådets Ålands delegations berättelse för tiden 1.1. – 31.12.2005 samt
- bibliotekskommissionens berättelse över verksamheten vid lagtingets bibliotek 2005.

Under året hölls fem i lagtingsordningen avsedda frågestunder.

Samråd med landskapsregeringen har under året hållits i 5 (6) ärenden som gällt förslag väckta inom Europeiska unionen. Samråd skall hållas antingen med självstyrelsepolitiska nämnden eller berörda fackutskott. Dessutom har 4 (4) s.k. informationsärenden behandlats, där landskapsregeringen informerar ett utskott eller självstyrelsepolitiska nämnden om en aktuell EU-relaterad fråga.

Vid remissdebatten om budgetförslaget för år 2007 som hölls 20-23.11 prövades på talmanskonferensens initiativ en delvis förnyad debattordning där debatten indelades i ämnesvisa avsnitt. Försöket skall utvärderas. Talmanskonferensen har också fattat ett principbeslut att plena i allmänhet inte skall pågå längre än till ca kl. 17.00 på eftermiddagen. Lagtinget har efter beredning i kanslikommissionen beslutat om nya instruktioner för lagtingets personal.

1.1.2.3. Besök och uppvaktningar samt resor

Självstyrelsedagen den 9 juni uppvaktade lagtinget traditionsenligt vid Julius Sundbloms staty, där lagtingsledamot Christian Beijar talade. Efter uppvaktningen anordnades ett program för allmänheten i plenisalen där Sally Salminens 100-årsminne uppmärksammades. Som avslutning utdelades lagtingets forskarstipendier (se nedan).

Republikens president Tarja Halonen besökte den 12-13 augusti tillsammans med sin make dr Pentti Arajärvi på talmannens inbjudan Åland. Besöksprogrammet var detta år förlagt till Sunds och Vårdö kommuner. Presidenten höll även ett tal vid den friluftsfest i Bomarsund som avslutade firandet av demilitariseringens 150-årsjubileum.

Lagtinget har under året mottagit ett betydande antal besök av parlamentariska delegationer, ambassadörer samt politiker-, journalist- och tjänstemannagrupper. Bland besökarna kan nämnas riksdagens talman Paavo Lipponen, Sveriges riksdags vicetalmän Kerstin Heinemann, riksdagens socialutskott, Färöarnas lagtings retsudvalg samt ambassadörerna från Sverige, Frankrike, Österrike, Ryssland och Grekland. Inom ramen för Finlands ordförandeskap i EU medverkade lagtinget i värdskapet för möten på Åland med den liberala gruppen inom Europaparlamentet (ALDE) och med COREPER-kommittén. Lagtinget var också medarrangör för ett seminarium om Östersjöns övergödning i anslutning till det parlamentariska Östersjösamarbetet i vilket lagtinget medverkar.

Talmannen har under året deltagit i möten med talmännen för de lagstiftande regionala församlingarna inom EU (CALRE). Talmannen har besökt Wales med anledning av invigningen av den nya parlamentsbyggnaden i Cardiff och har också deltagit i en konferens om subsidiariteten inom EU i St Pölten, Österrike. En delegation under talmannens ledning besökte i maj St Petersburg på inbjudan av stadens lagstiftande församling. Enskilda ledamöter och lagtingets utskott har företagit studiebesök och lagtinget har också varit representerat vid olika seminarier och konferenser.

1.1.2.4. Övrigt

Lagtingsbibliotekets och centrala ämbetsverkets litteratursamling ökade under året med 800 volymer och omfattade vid årets slut efter viss utgallring ca 29.600 volymer. Antalet lån var under året 1.919 (1.878). Biblioteket utnyttjas i betydande grad för sökning och tillhandahållande av EU-relaterat material. Biblioteket avger en egen berättelse till lagtinget.

Ett i budgeten upptaget anslag om 225.000 euro har fördelats mellan lagtingsgrupperna att användas för kansliändamål.

För ledamöterna har anordnats vissa utbildningstillfällen. Guidningar i lagtingshuset har enligt avtal skötts av Ålands guideklubb. Under året har även anordnats besök i lagtinget av pensionärsorganisationer samt ett seminarium om demokrati och tillgänglighet.

I syfte att utveckla den konstnärliga utsmyckningen av plenisalen utlyste kanslikommissionen 9.6.2006 en tävling samt antog regler och tävlingsprogram för ändamålet. En särskild jury tillsattes. I det första skedet hölls en öppen inbjudningstävling där tre förslag prisbelönades och gick vidare för bedömning tillsammans med förslag från fyra särskilt inbjudna konstnärer. Tävlingen avgörs slutligt under 2007.

Enligt de av lagtinget den 9 juni 1997 antagna stadgarna för Ålands självstyrelses 75-årsjubileumsfond skall kanslikommissionen årligen redogöra för fondens ekonomiska ställning och lämna övriga nödvändiga uppgifter. Fondkapitalet om 5.000.000 mark förvaltas av Nordea Bank Finland enligt samma principer som gäller för landskapets pensionsfond. Av medlen skall 70 procent placeras i ränteinstrument och 30 procent i aktier. Marknadsvärdet av fondens vinster och värdeökning var per 31.12.2006 110.615 euro och det totala fondkapitalet uppgick därmed till 1.127.488 (1.051.865) euro.

Kanslikommissionen beviljade i maj 2006 fyra stipendier ur jubileumsfonden om sammanlagt 30.000 euro till fil.mag Päivi Alho för en doktorsavhandling i psykologi, fil.dr., docent Christian Jansson för ett forskningsprojekt om borreliosis, pol.mag. Anna Sundback för doktorandstudier i statskunskap och fil. mag Mia Åkerfelt för en doktorsavhandling i konstvetenskap. Dessutom reserverades 5.000 euro för ett forskningsprojekt inom ramen för Ålands emigrantinstitut för utdelning då en forskningsplan presenterats. Stipendierna utdelades vid jubileumshögtidligheten på självstyrelsedagen den 9 juni.

1.1.3. Landskapsrevisorer (granskningsåret 2006)

Ordinarie	Ersättare
Magnus Lundberg, diplomekonom (ordförande)	Rolf Granlund, konsul
Runa-Lisa Jansson, företagsekonom	Folke Karlsson, kommuntekniker
Eva Törnroos, invandarsekreterare	
Birgitta Gustavsson, landshövdingens sekreterare	

1.1.4. Ålands delegation i Nordiska rådet

Ålands delegation i Nordiska rådet består av de av lagtinget valda medlemmarna samt de av landskapsregeringen utsedda representanterna. Följande lagtingsledamöter har ingått i delegationen:

Ordinarie medlemmar	Ersättare
Ragnar Erlandsson	Dennis Jansson
Raija-Liisa Eklöw	Anders Eriksson

De av lagtinget utsedda representanterna återvaldes den 6 november 2006. Samtliga medlemmar av landskapsregeringen har under året tillhört delegationen. Ragnar Erlandsson har varit delegationens ordförande. Han återvaldes till ordförande den 13 november 2006. Delegationen avger en egen berättelse till lagtinget över de för Åland väsentliga frågorna i Nordiska rådet.

1.1.5. Lagtingets utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2004	Bokslut 2005	Tillgängliga medel 2006	Bokslut 2006	Avvikelse
Summa inkomster	4 877,74	5 726,68	2 000	1 513,75	-486,25
Konsumtionsutgifter	-2 322 545,88	-2 206 372,27	-2 804 684	-2 202 720,58	601 963,42
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Lån och övriga finansinvesteringar					
Summa utgifter	-2 322 545,88	-2 206 372,27	-2 804 684	-2 202 720,58	601 963,42
Anslag netto	-2 317 668,14	-2 200 645,59	-2 802 684	-2 201 206,83	601 477,17

1.2. ÅLANDS LANDSKAPSREGERING

1.2.1. Sammansättning

L a n t r å d

Nordlund Roger, merkonom, Mariehamn, 57; 91

L e d a m ö t e r

Strand Jörgen, anläggningschef, Jomala, 62; 03

Gunell Camilla, kulturarbetare, Mariehamn, 70; 05

Karlsson Runar, lagtingsledamot, Saltvik, 53; 05

Lindeman Harriet, hälsovårdare, Mariehamn, 46; 05

Lundberg Britt, lärare, Mariehamn, 63; 05

Wiklöf Lars-Åke (Lasse), redaktör, Mariehamn, 44; 05

1.2.2. Regionkommittén

En av Finlands nio platser i Regionkommittén är vikt för Åland. Landskapsregeringen föreslår sina representanter inför inrikesministeriet.

Ordinarie

Britt Lundberg

Ersättare

Carina Aaltonen

Britt Lundberg är medlem i utskottet för hållbar utveckling (DEVE) som bl.a. behandlar frågor som berör jordbruk, fiske, turism och miljö samt i utskottet för konstitutionella frågor, EUs styrelseformer och ett område med frihet, säkerhet och rättvisa (CONST). Ett flertal ändringsförslag har lagts under året och merparten av dessa har gått igenom. Ålands deltagande i Regionkommittén finansieras från EUs budget

1.3. REPUBLIKENS PRESIDENT

Halonen, Tarja Kaarina, 43;00

För republikens president föredras följande ärenden rörande Ålands självstyrelse: från justitieministeriet av lagtinget antagna landskapslagar, vilka träder i kraft, om presidenten inte inom 4 månader i stöd av 19 § självstyrelselagen för Åland förordnar att lagen skall förfalla.

Föredragande av åländska ärenden i statsrådet:

från justitieministeriet:

Enegren-Åberg Jannika, specialsakkunnig, 67;05

från finansministeriet:

Sailas Raimo, statssekreterare, 45;97

ersättare Turunen Juhani, understatssekreterare, 46;00

ersättare Syrjänen Petri, konsultativ tjänsteman, 57;00

ersättare Kivinen Seija, konsultativ tjänsteman, 60;00

1.4. LANDSHÖVDINGEN I LANDSKAPET ÅLAND

Lindbäck Peter, 55;99

Landshövdingen, som i landskapet företräder rikets regering, utnämns av republikens president efter överenskommelse med lagtingets talman. Landshövdingen öppnar och avslutar lagtinget samt överlämnar till detsamma presidentens framställningar och meddelanden.

1.5. ÅLANDSDELEGATIONEN

Ordförande Lindbäck Peter, landshövding, 55;99
viceordf. Helminen Klaus, vicehäradshövding, 37;02
sekreterare Åkerblom Rainer, förvaltningschef, 57;94

Av statsrådet utsedda medlemmar:

Olsson Olof, förvaltningsråd, 44;88
ersättare Kaján Marjatta, förvaltningsråd, 46;93
ersättare Kuusiniemi Kari, förvaltningsråd, 60;06
Mäenpää Olli, professor, 50;02
ersättare Lönnberg Anneli, förvaltningsdomare, 42;02
ersättare Hellman Björn, tingsdomare, 47;93

Av lagtinget valda medlemmar:

Lindfors Jan-Erik, vicehäradshövding, 30;87
ersättare Jansson Christer, vicehäradshövding, 43;93
ersättare Strand Carina, jur.kand., 65;93
Lampi Nils, VD, 48;83
ersättare Lindholm Göran, jur.kand., 55;93
ersättare Alm Kerstin, kommundirektör, 49;91

2. Förvaltningen

2.1. ÄRENDENAS BEHANDLING I LANDSKAPSREGERINGEN

Ärendena fördelade på de olika byråerna

	2006				2005			
	Pleni- ärenden (tillf.)*	Pleni	Ensk.	Tjm./Tjb.	Pleni- ärenden (tillf.)*	Pleni	Ensk.	Tjm./Tjb.
Kansliavd.								
Allmänna byrån	96	58	472	681	63	41	474	788
Byggnadsbyrån	42	22	391	227	29	20	317	232
Finansavd.								
Allmänna byrån	50	41	131	436	51	37	101	129
Redovisningsbyrån	3	1	19		3	1	8	
Avtals- o. Pensionsbyrån ...	12	6	93	740	8	6	78	837
Social- och miljöavd.								
Socialvårdsbyrån	22	13	227	98	23	10	212	112
Hälso- och sjukvårdsbyrån	6	5	54	32	13	8	35	61
Miljömedicinska byrån	4	4	89	23	1	1	93	56
Miljöbyrån	31	22	216	283	17	14	232	23
Utbildnings- o kulturavd...								
Allmänna byrån	10	9	90	531	2	2	62	3546
Skolbyrån	2	2	41	51	6	2	29	46
Yrkesutbildningsbyrån	1	1	64	51	6	6	94	39
Kulturbyrån	4	4	66	31	2	2	42	71
Museibyrån	5	5	140	57	4	3	158	19
Näringsavd.								
Allmänna byrån	52	31	278	197	39	31	274	207
Jordbruksbyrån	19	16	136	1791	17	13	159	1724
Fiskeribyrån	7	5	103	108	25	9	122	114
Skogsbruksbyrån	8	5	187	3679	7	7	109	4406
Trafikavd.								
Allmänna byrån	49	35	188	379	46	35	181	399
Lagberedningen	77	57	5	9	66	58	4	4
TOTALT	500	342	2990	9404	428	306	2784	13025

* Uppgifterna avser antalet föredragningsstillfällen i plenum per byrå.

2.2. LAGSTIFTNINGS- OCH BUDGETARBETET SAMT ÖVRIGA ÅTGÄRDER SOM TILLHÖR LAGTINGSARBETET

Landskapsregeringen har till lagtinget avgivit sammanlagt 14 (21) framställningar, 4 (5) budgetframställningar, ingen (0) övrig framställning och 5 (4) meddelanden. För åtgärder med anledning av i lagtinget väckta ärenden och hemställningar redogörs i *bilaga 3*.

I Ålands författningssamling publicerades under året sammanlagt 128 (85) nummer. Härav var 60 (26) landskapslagar, 35 (23) landskapsförordningar, 4 (4) lagtingets beslut om antagande av budget och tillägg därtill. Dessutom publicerades 11 (15) beslut av lagtinget samt 13 (13) beslut av landskapsregeringen. Fem (4) överenskommelseförordningar publicerades under året.

2.3. FÖREDRAGNING AV ÄRENDEN I LANDSKAPSREGERINGEN

Föredragningarna från de olika avdelningarna var fördelade mellan landskapsregeringsledamöterna enligt följande:

Lantrådet Roger Nordlund. Kansliavdelningens allmänna byrå förutom de ärenden som påförts ledamöterna Britt Lundberg och Runar Karlsson. Lagberedningen.

Vicelantrådet Jörgen Strand. Näringsavdelningen förutom sjöfartsfrågorna.

Ledamot Lasse Wiklöf. Finansavdelningen, förutom IT-frågor. Från näringsavdelningen: sjöfartsfrågorna.

Ledamot Britt Lundberg. Från kansliavdelningens allmänna byrå: allmänna val, kommunalförvaltning, tillståndsförfrågningar såsom spel, lotterier och penninginsamlingar, jämställdhet samt personalfrågor, EU-frågor. Byggnadsbyrån.

Ledamot Harriet Lindeman. Social- och miljöavdelningen.

Ledamot Camilla Gunell. Utbildnings- och kulturavdelningen.

Ledamot Runar Karlsson. Trafikavdelningen. Från kansliavdelningens allmänna byrå: trafik och fordon, radio- och television samt postväsendet. Från finansavdelningen: IT-frågor.

Samtliga avdelnings- och byråchefer har fungerat som föredragande vid enskild föredragning. Som ett komplement till de formella plenisammanträdena sammankommer landskapsregeringen regelbundet till politiska överläggningar, vid vilka landskapsregeringen diskuterar dels aktuella planerings- och samarbetsfrågor, men också sådana enskilda ärenden som kräver en mera ingående politisk beredning.

2.4. EXTERNA KONTAKTER

Landskapsregeringen har mottagit många besök av ministrar, ambassadörer och företrädare för myndigheter och organisationer. Likaså har landskapsregeringsledamöterna avlagt besök vid ministerier och myndigheter både i riket och utomlands samt representerat Åland vid internationella konferenser och möten.

3. Kansliavdelningens förvaltningsområde

3.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Landskapsregeringen har påbörjat en reform av landskapsregeringens allmänna förvaltning. Som ett första led i reformen inrättades en tjänst som förvaltningschef per 1.11.2006. Förvaltningschefen ansvarar för de förvaltningsenliga ledningsuppgifter som tidigare ankommit på avdelningschefen för kansliavdelningen och på lantrådet. Reformen innebär att lagstiftningen tydligt utpekar den tjänsteman som har huvudansvaret för det ständigt pågående rationaliserings- och ledningsarbetet inom förvaltningen. Det fortsatta reformarbetet syftar till att betona det goda ledarskapet i alla sammanhang samt att skapa tydliga rollfördelningar och rationalitet inom förvaltningen genom en effektiv målstyrning.

Arbetet inom den så kallade aftonskolegruppen har fortsatt under året. Gruppen leds av statssekreteraren vid statsministerns kansli och består i övrigt av tjänstemän från riket och landskapsförvaltningen, och har som huvuduppgift att förbereda regeringens aftonskolor. Som ett resultat av det tidigare arbete gav statsrådets kansli under sommaren 2005 kanslern Bertil Roslin i uppgift att utreda de ekonomiska systemen på Åland och i centrala europeiska autonomier. Enligt utredningen som presenterades i augusti 2006 är Ålands självstyre särskilt intressant i många avseenden i förhållande till andra autonomier. Trots flera fördelar, saknar dock Åland behörighet inom det ekonomisk-politiska området, trots att landskapets ekonomi och näringsstruktur radikalt avviker från rikets. Utredningen har översatts till finska. Ambitionen är att utredningen inledningsvis skall leda till olika informationsmöten, företrädesvis för politiker och tjänstemän inom statsförvaltningen.

Arbetet i aftonskolegruppen har i övrigt präglats av frågor såsom linjedragningar inom sjöfarten inklusive skattepolitikens möjligheter inom sjöfarten. Därmed avses arbete med att förbättra konkurrenskraften vad gäller den finländska handelsflottans bemanningskostnader, en utvidgning av stödet för passagerarfartyg, en utvidgning av stödet till att omfatta cabotagetrafik samt de tidsbegränsade stöden till passagerarfartygen. Vidare pågår arbete angående reglerna om en förteckning över handelsfartyg i utrikestrafik, samt översyn av tonnageskattningen. Slutligen har förslag till hur Ålandsfrågor under följande regeringsperiod skall organiseras i statsrådet varit föremål för diskussionerna.

En av avdelningens viktigare uppgifter är att redovisa de frågor vilka behandlas närmare i den i 32 § lagtingsordningen föreskrivna redogörelsen över självstyrelsepolitiska frågor som väsentligen berör landskapets författningsenliga rättigheter. *Bilaga 6.*

3.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att ta i bruk en ny plan- och bygglag.

Förverkligat: Arbetet med att utarbeta en framställning till en ny landskapslag inom plan- och byggområdet har bedrivits under året. Landskapsregeringen har bearbetat de

omfattande remissvaren som inkommit, med målsättningen att en framställning skall kunna lämnas till lagtinget under våren 2007.

Mål: Att fortsätta utveckla fastighetsförvaltningen.

Förverkligat: Ett långsiktigt arbete i syfte att centralisera de övergripande frågorna inom fastighetsförvaltningen till byggnadsbyrån fortsätter.

Mål: Att fortsätta avyttra sådana fastigheter som är obehövliga eller saknar särskilt landskapsintresse.

Förverkligat: En systematisk genomgång av fastighetsinnehavet i syfte att avyttra obehövliga fastigheter fortsätter. Försäljningar sker i överensstämmelse med lagtingets principer, dvs att fastigheterna värderas och utbjuds på den öppna marknaden enligt marknadsmässiga principer och vid behov genom att anlita en professionell mäklare.

Mål: Att utveckla personalpolitiken i linje med en revidering av det personalpolitiska programmet.

Förverkligat: Landskapsregeringen har fastställt en jämställdhetsplan för den allmänna förvaltningen. Det personalpolitiska programmet i övrigt har ännu inte reviderats. Landskapsregeringen överväger att förstärka resurserna på området i syfte att genomföra arbetet, och för att även i övrigt förstärka det personalpolitiska arbetet.

Mål: Att utveckla kommunikationen och informationen inom förvaltningen bl.a. genom utbildningsinsatser.

Förverkligat: Ett kontinuerligt arbete med att förbättra förvaltningens interna och externa information respektive kommunikation pågår löpande. Arbetet sker genom utbildningsinsatser och utvärdering av landskapsregeringens informationsstrategi.

Mål: Att följa med den uppskjutna ratificeringen av EU:s konstitutionella fördrag och konsekvenserna för ändringen av självstyrelselagen.

Förverkligat: Landskapsregeringen avgav den 22.5.2006 ett meddelande till lagtinget om Europeiska unionens konstitutionella fördrag. Landskapsregeringen följer kontinuerligt med utvecklingen av ratificeringsprocessen på europeisk nivå.

Mål: Att ytterligare utveckla rutinerna för handläggningen av EU-ärenden särskilt i ljuset av de förbättringar som har föreslagits i betänkandet från justitieministeriets arbetsgrupp av den 31.5.2005.

Förverkligat: Arbetet med de interna prioriteringarna och rutinerna för handläggningen av EU-ärenden har fortskridit under 2006. EU-enheten har bland annat på basen av det betänkande som avgavs den 31.5.2005 av en arbetsgrupp tillsatt av justitieministeriet arbetat för att möjliggöra för landskapsregeringen i ett så tidigt skede som möjligt identifiera de frågor som inom den nationella beredningen av EU-ärenden är viktiga för Åland och vid behov delta i utformningen av Finlands ståndpunkt.

Mål: Att delta i förberedelserna av Finlands EU-ordförandeskap och det COREPER -möte som hålls på Åland i medlet av juli 2006.

Förverkligat: Landskapsregeringen deltog under 2006 aktivt i förberedelserna av Finlands EU-ordförandeskap och statsrådets prioriteringar under ordförandeskapet, där landskapsregeringen prioriterade grönboken om den maritima strategin. Som en del av Finlands ordförandeskap anordnades den 13-15.7.2006 ett Corepermöte på Åland.

Mål: Genom finansieringsstöd främja tillkomsten av femtio nya egnahemshus och sextio nya lägenheter.

Förverkligat: Målet har uppfyllts beträffande antalet hyresbostäder och deras fördelning på målgrupper och regioner, medan målet inte uppfyllts beträffande antalet beviljade stöd till nybyggnad av ägarbostäder.

Mål: Att förbättra bostadsstandarden för tjugofem pensionärshushåll.

Förverkligat: Antalet ansökningar och beviljade stöd för bostadsreparationer ligger fortfarande under målsättningarna.

Mål: Att förbereda förnyelse av landskapsalarmcentralens teknik och funktioner och dessas samordning med polisens alarmfunktioner.

Förverkligat: En arbetsgrupp har tillsatts men har inte slutfört uppdraget vilket delvis är beroende av hur polishusets tillbyggnad kommer att utformas och genomföras.

Mål: Att vidta åtgärder för att introducera och tillämpa en ny räddningslag och räddningsförordning.

Förverkligat: Då lagstiftningen trädde i kraft 1.1.2007 kommer detta arbete att i huvudsak genomföras under år 2007.

Mål: Att vidta åtgärder för att uppfylla målsättningarna i den nya planen för utveckling och organisation av det totala brand- och räddningsväsendet i landskapet Åland 2005-2008.

Förverkligat: Delvis förverkligat. Ytterligare förverkliganden kommer att göras genom den nya räddningslagstiftningen.

Mål: Att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå så att antalet elolyckor minimeras.

Förverkligat: Kurser i elsäkerhet och -behörighet för branschens yrkesutövare hålls kontinuerligt. Vid byggnation skall anmälan inlämnas till landskapsregeringen. Inspektioner utförs kontinuerligt.

Mål: Att trygga energiförsörjningen och förverkliga energiplanen

Förverkligat: Ett antal nya havsbaserade vindkraftverk är under uppbyggnad och det finns stort intresse att bygga ytterligare vindkraft. Denna expansion måste dock föregås av en studie hur det åländska distributionsnätet klarar energitillskottet. Energiplanen uppgjordes år 2002. Flera av de åtgärder som föreslogs har utförts. Energi-

planen bör dock uppdateras och nya målsättningar bör sättas. Detta sker förhoppningsvis inom ramen för ett gemensamt energiprojekt med övriga B7-öar.

Mål: Att utgående från en förstudie genomföra en utredning om en kommunreform.

Förverkligat: Ålands statistik- och utredningsbyrå har gjort utredningen ”Kommunreform på Åland? En förstudie”. Utredningen sändes under hösten för kommentarer till kommunerna. Avsikten är att utredningen och kommunernas synpunkter skall ligga till grund för det fortsatta arbetet.

Mål: Att påbörja arbetet med en jämställdhetsplan.

Förverkligat: En jämställdhetsplan har fastställts av landskapsregeringen.

Mål: Att genomföra en utredning om alternativ energi.

Förverkligat: En energisamordnare har anställts och jobbar med dessa frågor. Begreppet alternativ energi är mycket brett och därmed svårt att sammanfatta i en enda utredning. Landskapsregeringen har istället valt att utföra riktade studier. Ett exempel på detta är finansieringsstöd till en utredning om byggandet av en biogasanläggning i anslutning till mejeriet i Jomala och förstudier rörande små värmeverk och lokala distributionsnät för värme i ett flertal kommuner. Utvecklingen inom området förnyelsebar energi är snabb. Samordnaren jobbar aktivt med energieffektiverande åtgärder och åtgärder för att stimulera användandet av förnyelsebara energikällor.

Mål: Att arbetet med en demokratiutredning fortsättes.

Förverkligat: En referensgrupp har arbetat med att formulera ett uppdrag för en utredning och sonderingar efter utredare har gjorts.

Mål: Att inrätta en jämställdhetsenhet

Förverkligat: Jämställdhetsenhet är inrättad på kansliavdelningens allmänna byrå.

3.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2004	Bokslut 2005	Tillgängliga medel 2006	Bokslut 2006	Avvikelse
Summa inkomster	4 918 106,51	6 900 996,62	4 084 822	4 020 261,63	-64 560,37
Konsumtionsutgifter	-8 758 739,16	-8 872 424,64	-10 048 648	-9 039 959,77	1 008 688,23
Överföringsutgifter	-3 474 634,16	-3 467 504,27	-6 658 339	-3 056 600,42	3 601 738,58
Realinvesteringsutgifter	-237 753,14	-82 356,54	-2 227 232	-461 213,76	1 766 018,24
Lån och övriga finansinvesteringar	-5 757 175,00	-4 742 110,00	-7 681 603	-6 628 682,55	1 052 920,45
Summa utgifter	-18 228 301,46	-17 164 395,45	-26 615 822	-19 186 456,50	7 429 365,50
Anslag netto	-13 310 194,95	-10 263 398,83	-22 531 000	-15 166 194,87	7 364 805,13

3.2. ALLMÄNNA BYRÅN

3.2.1. Jämställdhetsfrågor

Jämställdhetsdelegationen har under året hållit fem möten. I övrigt har konkreta åtgärder och projekt genomförts i enlighet med programmet för det åländska jämställdhetsarbetet 2004-2007. Prioriterade områden för det åländska jämställdhetsarbetet är "Kvinnofrid", barnomsorg och skola, arbetsliv och arbetsmarknad, utbildning och information i frågor som berör olika aspekter av jämställdhet.

Arbetet med en övergripande handlingsplan för kvinnofridsarbetet i landskapet har påbörjats. Medlemmarna i referensgruppen för kvinnofrid, den operativa arbetsgruppen, berörda myndigheter och frivilligorganisationer samt övriga intresserade har erbjudits utbildning, fortbildning och kompetensutveckling i frågor som rör olika aspekter av våld i nära relationer. Gruppverksamhet för män med vålds- och aggressionsproblem pågår inom ramen för Alternativ till Våld - Ålandsprojektet. Gruppledarna har regelbundet erhållit handledning och möjligheter till kompetensutveckling i samverkan med ATV i Oslo.

Ålands landskapsregering har under året inlett samarbete med Rikskvinnocentrum i Uppsala angående telefonrådgivning dygnet runt till åländska kvinnor utsatta för våld och/eller sexuella övergrepp. Avtalet innebär även att berörda myndigheter kan få rådgivning i frågor som rör våld i nära relationer.

Under året har tretton olika seminarier och föreläsningar i enlighet med ramprogrammets prioriteringar arrangerats för olika målgrupper i det åländska samhället och deltagit har 505 kvinnor och 116 män, totalt 621 personer. Gruppledarutbildning har erbjudits inom ramen för NORMal projektet med målsättning att igångsätta ett könsmaktmedvetet pojkggruppsarbete på Åland.

Den familjepolitiska konferensen "Familie- og velferdspolitiske ordninger i Norden- ulike modeller og deres konsekvenser for likestilling mellom kjönnene" arrangerades i Mariehamn av Ålands landskapsregering, Nordiskt Ministerråd, Ämbetsmannakommittén för jämställdhetsfrågor och Jämställdhets- och familjdepartementet i Norge.

Det nordiska samarbetet utgör ett prioriterat område och jämställdhetsinspektören har deltagit i fyra möten för den nordiska ämbetsmannakommittén för jämställdhetsfrågor, i den nordiska arbetsgruppen för förverkligandet av män och jämställdhet, i mötet för de nordiska jämställdhetsministrarna samt i mötet för de nordiska och baltiska jämställdhetsministrarna.

3.2.2. Ålandskontoret i Helsingfors

Ålandskontorets uppgift är att förmedla information, att skapa, utveckla och förmedla kontakter mellan Åland och riket, samt att följa med innehållet i och att sköta kontakterna till massmedia. Under året har kontoret i samarbete med landskapsregeringen och svenska riksdagsgruppen arrangerat ett demilitariseringsseminarium på riksdagen med åtföljande mottagning på Ålandskontoret, arrangerat flere miniseminarier om Roslin-rapporten och en debatt om svenska språket på Svenska dagen samt deltagit i

arrangemangen för Nifins seminarium om Nordens självstyrda områden. Deltagarna i utrikesministeriets diplomatutbildning samt de finländska ambassadernas pressattachéer har informerats om Ålands särställning, ministeriernas kontaktpersoner i åländska ärenden har fått särskild Ålandsinformation, studenter och journalister har på kontoret fått information om Ålands särställning och kontoret har haft regelbundet samarbete och informationsutbyte med tjänstemän vid ministerierna. Översättning av dokument och tolkning i samband med möten har också utförts av personalen vid Ålandskontoret.

Vid Ålandskontoret arbetar en informationssekreterare och en byråsekreterare. Informationssekreteraren fungerar även som Ålands riksdagsledamots sekreterare.

Kontoret används för möten och sammankomster av olika slag och även som arbetsutrymme för tjänstemän i samband med uppdrag i Helsingfors. Ålandsdelegationen hyr sammanträdesutrymmen på kontoret, kontorsutrymmen hyr även Ålands redarförening och advokatbyrån Lexor.

3.2.3. Ålandskontoret i Stockholm

Ålandskontorets uppgift är att förmedla information samt skapa, utveckla och förmedla kontakter mellan Åland och Sverige.

Ålandskontoret verkar i hyrda utrymmen hos Finsk-svenska handelskammaren där tillgång till utrymmen för mottagningar, möten och föredrag finns.

Ålandskontorets personal har från och med november -06 även fungerat som landskapets representant i Nordiska samarbetskommittén och Expertgruppen för Hållbar Utveckling.

Under året har studiebesök arrangerats i svenska regeringskansliet för personal med samordningsuppgifter inom information.

150-års minnet av Ålands demilitarisering har uppmärksamrats i Sverige med bl.a. ett seminarium.

3.2.4. Enheten för Europarätt och externa frågor

Enheten fungerar som stabsfunktion gentemot förvaltningen och har till uppgift att handlägga övergripande EU-ärenden, samordna landskapsregeringens EU-politik inom förvaltningen, ta fram principer och riktlinjer för arbetet med EU-frågor, samt handha de ärenden som kommissionen initierar rörande överträdelse mot gemenskapsrätten. Enhetens och landskapsregeringens arbete med löpande EU-ärenden år 2006 framgår ur landskapsregeringens meddelande nr 1/2006-2007 (landskapsregeringens meddelande om Europeiska unionen och Åland - prioriteringar år 2007 och verksamhet år 2006).

3.2.4.1. Interreg III A –Skärgården

Landskapsregeringen är förvaltande myndighet för Interreg IIIA-Skärgården-programmet som gäller perioden 2000-2006. Landskapsregeringen har därmed det personalpolitiska ansvaret för de anställda vid interregsekreterariatet. Landskapsregeringen medverkar också i finansieringen av sekretariatet för Interreg IIIA-Skärgården. Målsättningen med Interregprogrammet är att skapa goda förutsättningar för skärgårds-

befolkningen att leva och verka ute i skärgården. Denna målsättningen skall förverkligas vid genomförandet av programmet och påverkar valet av de projekt man väljer att stöda inom ramen för programmet. Vid årets slut hade programmet 29 projekt, varav 15 är avslutade och 14 pågående.

3.2.4.2. Skärgårdssamarbetet

Landskapsregeringen handhar det personalpolitiska ansvaret för personalen vid Skärgårdssamarbetets sekretariat och medverkar i finansieringen av sekretariatet. Skärgårdssamarbetet är ett av Nordiska ministerrådets åtta gränsregionala samarbetsområden, vilka sorterar under Nordiska Ämbetsmannakommittén för Regionalpolitik (NÄRP). Skärgårdssamarbetet har erhållit finansiering från Nordiska ministerrådet sedan 1978 och omfattar skärgårdsdelarna i Stockholms, Södermanlands och Uppsala län, landskapet Åland samt Egentliga Finlands och Västra Nylands skärgårdar. Skärgårdssamarbetets uppgift är att fungera som ett allmänt samarbets- och kontaktorgan i de tre skärgårdsregionerna genom att initiera, finansiera och förverkliga gränsöverskridande projekt och evenemang i samarbetsområdet. Under år 2006 hade samarbetet ett eget projekt. Därtill fungerade Skärgårdssamarbetet som medfinansierare i två InterregIIIA/Skärgården –projekt.

3.2.5. Administrativa enheten

Arbetet vid administrativa enheten inkluderar både myndighetsutövning och intern service.

Uppgifterna spänner över ett vitt område, från medborgarnas insyn i landskapsförvaltningen, att bevara det svenska språket och att bibehålla marken i ålänningarnas ägo, allmänna val, tillståndsfrågor samt servicefunktioner som reception och vaktmästeri. Dessa områden utgör viktiga grundfunktioner i självstyrelsesystemet och utgör en förutsättning för att upprätthålla förvaltningsfunktionerna inom allmänna förvaltningen.

Utveckling av mätetal

	2004	2005	2006
Diarieförda handlingar för hela allmänna förvaltningen	21.058	20.764	21.921
Tillståndsfrågor såsom spel, lotterier, penninginsamlingar samt trafik och fordon	326	115	131
Danaarv	4	6	9

Övriga tillståndsärenden 2006

	Bifall	Avslag	Totalt
Jordförvärvstillstånd (antal ansökningar)			
- Kvinnor	48	5	53
- Män	52	8	60
- Sammanslutningar	46	0	46
Åländsk hembygdsrätt (antal personer)			
- Kvinnor	115	2	117
- Män	100	2	102
Permanent näringsrätt (antal ansökningar)			
- Kvinnor	4	0	4
- Män	9	0	9
- Bolag	81	*9	90
Tillfällig näringsrätt (antal ansökningar)			
- Kvinnor	0	0	0
- Män	3	0	3
- Bolag	112	0	112

* avslag för ansökan om permanent näringsrätt, bifall för tillfällig näringsrätt

3.2.5.1. Ålands Radio och TV Ab

Ålands Radio och TV Ab är ett landskapsägt bolag som finansieras med licensmedel och bidrag. Bolaget ger ut en särskild berättelse.

3.2.5.2. Understöd för politiska ändamål

Understödet för politisk verksamhet utgör en 200-del av det anslag som utbetalas i riket för detta ändamål. För året utgjorde det 60.300 euro. Av anslaget utbetalades en del för riksdagsmannens verksamhet. Fördelningen till de politiska organisationerna skedde i enlighet med antalet mandat i lagtinget.

Stödet för politisk information utgjorde också det en 200-del av motsvarande anslag i riket eller för året 38.800 euro som fördelades till de politiska organisationerna enligt lagtingsmandat.

3.2.6. Personalenheten

3.2.6.1. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd, personalaktiviteter och intern information

Enheten har i huvudsak administrerat ärenden gällande allmän personalutbildning, personal- och företagshälsovård, personalaktiviteter, arbetarskydd, och personalinformation. Informationen inom förvaltningen har under verksamhetsåret i huvudsak distribuerats genom intranät, e-post och informationsbladet "Byråkraten-bladet". Ett mål har varit att kontinuerligt utveckla den interna informationen. Personalbladet ut-

kom en gång per vecka och personaltidningen utkom tre gånger under 2006. Samarbetskommittén för allmänna förvaltningen sammanträdde endast vid ett tillfälle under verksamhetsåret. Kommittén behandlade bl.a. förslag till utbildningsplan, den s.k. "kaffe frågan" och val av ordförande samt vice för mandatperioden 2006-2007. Arbetarskyddskommissionen för centralförvaltningen sammanträdde sex gånger under året och behandlade frågor rörande företagshälsovårdens plan, arbetarskyddets ettåriga samt fyraåriga verksamhetsplan, Café Hjortens verksamhet (matrådet) samt val av ny arbetarskyddskommission för mandatperioden 2006-2009.

Annonsering av lediga tjänster inom allmänna förvaltningen har samordnats och personalenheten handhar publicering på Internet och annonsering av lediga tjänster i tidningar. Under året har personal deltagit i olika fortbildningstillfällen i medarbetarsamtal, förvaltningsjuridik, kommunikation, konflikthantering, arbetsmiljö, inspirationsföreläsningar, m.m. Den genomsnittliga utbildningskostnaden för kvinnor var 120 euro och för män 162 euro per utbildning. Introduktionsutbildning för nyanställda hölls ej under året. Introduktionsutbildningens nuvarande form kommer att ses över och anpassas till verksamhetens behov. 2006 års julfest lockade totalt 510 anställda. De subventionerade motionsaktiviteterna utnyttjades i ungefär samma utsträckning som tidigare år, styrketräningen har dock ökat något. Ingen jämställdhetskonskvensanalys eller utvärdering har gjorts av de subventionerade motionsaktiviteterna för 2006, en årlig utvärdering av både subventionsprincipen och aktiviteterna bör genomföras.

3.2.6.2. Utveckling av mätetal

	Kvinnor	Män	Totalt
Utbildningsansökningar	41(151)	8 (39)	49(190)
Egenutbildning	0 (1)	1 (1)	1 (2)
Vaccinationsbeslut	2 (9)	3 (22)	5 (31)
- Avslag	3 (0)	0 (0)	3 (0)
Motionsaktiviteter			
- Styrketräning Avancia	325 (375)	504 (378)	829 (753)
- Gruppaktivitet Avancia	468 (484)	55 (64)	523 (548)
- Styrke- och gruppträning Träningsverket	595 (285)	65 (24)	660 (309)
- Simning	603 (637)	636 (638)	1.239(1.275)
- Bowling (saknar uppgift 2006)	- (25)	- (40)	- (65)
- Volleyboll (saknar uppgift)	-	-	-
- Tennis	18 (23)	107 (106)	125 (129)
- Badminton	7 (11)	18 (21)	25 (32)
Massage	810 (865)	312 (302)	1.122(1.167)

3.2.7. Ålands polismyndighet

I landskapslagen om Ålands polismyndighet (26/2000) finns administrativa bestämmelser om polismyndigheten. Med stöd av landskapslagen har en landskapsförordning (34/2000) utfärdats. Polismyndighetens reglemente trädde i kraft den 1.12.2002. Den egentliga polisverksamheten bedrivs i stöd av polislagen och -förordningen för landskapet Åland (49/2000 och 50/2000). Den 1 maj 2006 trädde omfattande förändringar av polislagen i kraft. Polismyndighetens verksamhet är uppdelad på en ordnings-, en brottmåls- och en kansliavdelning.

3.2.7.1. Uppföljning av målsättningen

Det övergripande målet för polisverksamheten är att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället samt ge en god service till allmänheten.

Mål för allmän ordning och säkerhet:

Polisen skall upprätthålla en hög alarmberedskap för att minimera uttryckningstiderna. Polisen skall också genom synlig övervakning på allmänna platser förebygga brott och ordningsstörningar och därigenom öka allmänhetens trygghetskänsla.

Förverkligat: Alarmberedskapen har kunnat hållas på samma nivå som tidigare och den synliga bevakningen har förverkligats enligt plan. Aktiv nyrekrytering har genomförts för att fylla obesatta tjänster med välutbildad personal. Under sommaren hade polismyndigheten en poliskonstapel stationerad på Kökar med hela skärgården som arbetsområde. Övervakning genomfördes i samarbete med sjöbevakningen.

Mål för trafikverkövervakning:

Övervakningen inriktas på farligt beteende i trafiken, särskilt uppsåtligt hänsynslöst trafikbeteende. Målet är att minska antalet grova äventyranden i trafiken samt att hålla antalet blåskontroller på nuvarande nivå. Automatisk hastighetsövervakning utreds under 2006.

Förverkligat: Hastighetsövervakning har skett både i och utanför tätorten. Patrullbilarna har utrustats med modernare apparatur vilket underlättar övervakningen. Polismyndigheten har deltagit i både nationella och för hela EU området planerade trafikövervakningskampanjer. Antalet utförda blåsprov har ökat med ca 2.000 st till över 17.000. Grova äventyranden i trafiken har ökat jämfört med tidigare år. Under året har gemensamma övervakningar med tullen och sjöbevakningen genomförts både på land och på sjön.

Mål för brottsbekämpning:

Genom en effektiv brottsutredningsverksamhet ökas risken att lagföras och benägenheten att göra brott minskas. Utredningar av våldsbrott, särskilt när det gäller brott riktade mot kvinnor och barn, samt brott begångna av ungdomar skall prioriteras. Kriminaltekniken och narkotikarelaterad brottslighet tillhör också de prioriterade områdena.

Förverkligande: Fokus har lagts på de i målsättningen prioriterade områdena. Polismyndigheten har tagit initiativ till ett projekt gällande samordning av resurser då barn har utsatts för brott. Samarbetet med övriga myndigheter har ytterligare utökats gällande narkotikabrott.

Mål för serviceverksamheten:

Polisen skall ge allmänheten god service genom hög tillgänglighet samt genom snabb och korrekt handläggning av tillståndärenden. Möjligheten att göra anmälningar och ansöka om tillstånd via Internet bör överses.

Förverkligande: Handläggningstiderna är korta och servicenivån hög. Polismyndighetens kansliavdelning i Mariehamn håller kvällsöppet en gång i veckan vintertid för att öka tillgängligheten för allmänheten.

3.2.8. Motorfordonsbyrån

I lagen om motorfordonsbyrån (9/75) stadgas att registrering och besiktning av fordon samt förändring av körkortsregister och verkställandet av förarexamen handhas av motorfordonsbyrån. Därutöver handhar motorfordonsbyrån även registreringen av fritidsbåtar.

Mål: Det övergripande målet är att tillhandahålla ålagda tjänster till rimlig kostnad och god servicenivå samt att hålla väntetiderna för besiktning och förarexamen under en vecka.

Förverkligat: Byråns avgifter har varit oförändrade sen 1.1.2004 och de är betydligt lägre än i de övriga nordiska länderna. Periodvis har vi inte nått upp till vårt mål om en veckas väntetid för besiktning. Detta är något som vi under 2007 tror oss kunna uppnå då besiktningsintervallerna för person- och paketbilar förlängs enligt ändring av LL (1993:19) om besiktning och registrering av fordon.

Mål: Planering och utveckling av datasystem för att ge möjlighet för bilhandlare och försäkringsbolag (avtalsregistrerare) att själva göra ägarbyten av begagnade fordon.

Förverkligat: Utveckling av programvaran är färdig och testkörd hos Motorfordonsbyrån, systemet är planerat att tas i bruk under hösten 2007.

Registrerade fordon:

	2006	2005
Personbilar	16.256	15.868
Paketbilar	3.220	3.175
Lastbilar	540	501
Bussar	42	43
Specialbilar	1	1
Sammanlagt bilbestånd	20.059	19.588
Motorcyklar	995	936
Traktorer	3.469	3.449
Motorredskap	414	404
Mopeder	1.411	1.264
Släpvagnar	5.481	5.152
Registrerade fordon totalt	31.829	30.793

Under 2006 registrerades i landskapet 587 (610) nya bilar. Dessutom registrerades 1.077 (1.048) fordon. Av dessa bilar infördes 466 (400) från riket och 611 (648) från utlandet.

Under året utfördes 16.628 första-, ändrings- och årsbesiktningar samt 12.982 avgastester samt 3.231 andra besiktningsåtgärder eller sammanlagt 32.841 förrättningar. Antalet utfärdade förarexamensintyg uppgick under året till 825 (816) st.

Till körkortsregistret har under året inkommit sammanlagt 3.041 anmälningar i körkortsärenden enligt följande:

	2006	2005
Nya körkort, körkort på basen av nordiskt körkort, förnyande samt ändringar och korrigeringar	2.217	2.111
Polisens åtgärder och tillstånd	119	57
Yrkeskörtillstånd samt tillstånd	48	18
Underrättens och hovrättens medd. om trafikbrott	657	512
Summa	3.041	2.798

Under verksamhetsåret har trafikinspektören gett utlåtanden till landskapsregeringen i ett flertal olika ärenden.

Under år 2006 har motorfordonsbyrån i avgifter uppburit sammanlagt 851.247 euro (841.369), varav 22.310 euro är moms.

Avgifterna fördelar sig enligt följande:

	2006	2005
Besiktningssavgifter (euro)	598.295	570.246
Förarexamensavgifter (euro)	38.501	37.196
Registerbrickor (euro)	101.916	102.326
Registreringsavgifter, diverse inkomster (euro)	112.535	116.479
Skrotningsavgifter (euro)	0	15.122
Summa	851.247	841.369

Under verksamhetsåret handlades 9.458 (9.486) registreringsärenden. Dessutom beviljades 232 (224) tillstånd att använda provnummerskyltar.

Till båtregistret har inkommit 555 (492) registreringar samt ändringar.

3.3. BYGGNADSBYRÅN

Byggnadsbyråns verksamhet omfattar:

- övervakning av byggnads- och planläggningsväsendet
- ledning av landskapets byggnadsprojekt
- fastighetsförvaltning
- främjande av bostadsproduktion
- brand- och räddningsväsendet
- upprätthållande av alarmcentral
- säkerhet gällande explosionsfarliga ämnen
- befolkningsskydd och beredskapsfrågor
- ärenden rörande förplägnads- och inkvarteringsverksamhet
- elsäkerhet
- hissäkerhet
- energiförsörjning och -användning
- byggteknisk rådgivning

3.3.1. Planläggnings- och byggnadsväsendet

Förslag till ny plan- och bygglag har utarbetats.

3.3.2. Bostadsenheten

3.3.2.1. Främjande av bostadsproduktion

Byggnadsbyråns stöd till boende utgjordes under året av räntestödslån för nybyggnad av ägarbostäder, räntestödslån och bidrag för kulturhistoriskt värdefulla bostadsbyggnader, lån för uppförande, anskaffning och reparation av hyresbostäder, lån för installation av hiss, borgen för ägarbostadslån samt bidrag för reparationer av pensionärers och handikappades egna bostäder och för avlägsnande av sanitära olägenheter i bostäder. I samband med första tilläggsbudgeten infördes ett nytt stöd för konvertering

av gamla värmeanläggningar till anläggningar som baserar sig på förnyelsebar energi. Under året hann 19 ansökningar till ett totalbelopp om 28.000 euro beviljas. Ytterligare 64 ansökningar hade inkommit inom den utsatta ansökningstiden.

Lån för hyresbostäder beviljades fyra projekt innehållande 89 nya bostäder, varav 72 bostäder är avsedda för studerande. Det totala beloppet beviljade lån till hyresbostäder uppgick till 5,0 milj.euro.

Stöd till anskaffning av ägarbostäder utgjordes av räntestöd på lån, vilket beviljades till ett totalbelopp om 2,8 milj.euro fördelat på 30 nybyggda egnahemshus.

För anskaffning av första ägarbostad på basen av bostadssparavtal beviljades en bostadssparpremie och räntestöd för 13 lån uppgående till totalt 0,8 milj. euro. Denna form av räntestöd underkastas inte inkomstprövning men förutsätter ett förhandssparande i minst två år. Landskapsborgen för lån till ägarbostäder beviljades 21 objekt till en åtagandesumma om 0,4 milj.euro.

För reparation av pensionärs och handikappades egna bostäder har 72.000 euro beviljats i bidrag för reparation av 19 bostäder, varav 7 st till handikappade. I understöd för avlägsnande av sanitär olägenhet har 9.600 euro beviljats för 3 bostäder.

Ingen ansökan om bidrag eller räntestöd för renovering av bostäder med kulturhistoriskt värde inkom under året.

3.3.2.2. Stödets mätetal

	2004	2005	2006
Landskapslån till nya hyresbostäder (antal bostäder)	10	75	89
Landskapslån för grundrenovering av hyresbostäder	27	-	-
- belopp(milj. euro), samtliga hyresbostadslån	3,07	7,99	5,04
Nya ägarbostäder med landskapsstöd	33	25	30
- belopp (milj. euro)	2,88	2,33	2,84
Räntestödslån på basen av bostadssparavtal	9	8	13
- belopp (milj.euro)	0,48	0,47	0,78
Landskapsborgen för lån till ägarbostad (antal)	35	29	21
- belopp (milj.euro)	0,58	0,60	0,44
Bostadssparpremier	9	1	2
- belopp (euro)	10.500	900	1.500
Understöd för reparation av ålderspensionärs och handikappads bostad	17	10	19
- belopp (euro)	35.500	44.000	72.000
Understöd för avlägsnande av sanitär olägenhet	9	6	3
- belopp (euro)	23.900	8.800	9.600
Planeringsbidrag för kulturhistoriskt värdefull bostad	4	1	-
- belopp (euro)	8.000	2.000	-
Stöd för miljövänliga uppvärmningssystem	1	-	19
- belopp (euro)	1.000	-	28.000

3.3.2.3. Stödets fördelning på kvinnor och män

	2005	2006
Nya ägarbostäder med landskapsstöd		
- kvinnor	24	29
- män	18	30
Räntestödslån på basen av bostadssparavtal		
- kvinnor	6	8
- män	7	12
Landskapsborgen för lån till ägarbostad (antal)		
- kvinnor	24	19
- män	27	19
Understöd för reparation av ålderspensionärs och handikappads bostad o. avlägsnande av sanitär olägenhet		
- kvinnor	7	17
- män	9	14
Stöd för miljövänliga uppvärmningssystem		
- kvinnor	-	6
- män	-	16

3.3.3. El- och energienheten

Bygandet av vindkraftparken i Båtskärsarkipelagen påbörjades. Vindkraftparken består av 6 vindkraftverk à 2,3 MW vilka kommer att via en 45 kV sjökabel anslutas till kopplingsstation i Lervik, Mariehamn.

Miljökonsekvensbedömning för Ålands Elandelslags planerade vindkraftverk, 8 i Hammarland-Jomala-Eckerö samt 6 i Föglö, påbörjades.

Miljökonsekvensbedömning av Ålands Vindenergi Andelslags planerade 6 vindkraftverk i Torp, Eckerö påbörjades också.

Elsäkerhetsexamen gällande elbehörighet 1, 2 och 3 har hållits under året.

Kurs i reviderade installationsstandarden SFS 6000 har hållits i vilken 140 personer deltog.

Installationen av fjärravlästa elmätare slutfördes.

En projektanställd för att arbeta med utredningar om alternativ energi samt energirådgivning anställdes vid el- och energienheten.

En energigrupp tillsattes vilken arbetar med förnybara och alternativa energikällor.

En uppvaktning gjordes hos bl.a. näringsminister/vice statsminister Maud Olofsson beträffande nätagifter till Sverige. En ny utredare är tillsatt.

Sonderingarna beträffande fortsatt eltrygghet i landskapet fortgår.

Elinspektören har fortlöpande utfört kontroller och besiktningar av olika anläggningar, i och utanför byggnader inom landskapet, för att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå.

Kontroller av elprodukter hos olika försäljningspunkter inom landskapet görs regelbundet.

Enheten håller nära kontakter med elsäkerhetscentralen TUKES i riket samt Elsäkerhetsverket i Sverige.

Elinspektören har under året deltagit i olika möten och seminarier med bl.a. NR och NSS rörande elsäkerhet och energifrågor.

Utbyggnad och förnyelse av elnätet pågår kontinuerligt.

3.3.4. Brand- och räddningsenheten

Brand- och räddningsenhetens verksamhet omfattar:

- brand- och räddningsväsendet där målsättningen är att skapa förutsättningar för en god förebyggande verksamhet mot olyckor och för ändamålsenliga resurser för räddningsverksamhet

- explosionsfarliga ämnen där enheten verkar som övervakande och tillståndsgivande myndighet

- transport av farliga ämnen där enheten verkar som övervakande myndighet

- befolkningsskydd och beredskapsfrågor där enheten tillsammans med länsstyrelsen på Åland har målsättningen att säkra samhällsfunktionerna samt att skapa god beredskap i samhället mot omfattande olyckshändelser och krislägen

- inkvarterings- och trakteringsverksamhet där enheten verkar som övervaknings- och registreringsmyndighet.

Av viktigare ärenden som varit aktuella under året kan följande nämnas:

- tillsammans med länsstyrelsen på Åland, Försörjningsberedskapscentralen och berörda företag och inrättningar fortgående arbetat för att utveckla försörjningsberedskapen i landskapet utgående från den utredning om försörjningsberedskapen som utarbetades år 2005

- färdigställt förslag till ny räddningslag och två förordningar vilka trädde i kraft den 1 januari 2007

- utarbetandet av förslag till ny blankettlag och –förordning om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

- färdigställt en utredning om räddningshundsverksamheten i landskapet

- utredning av förutsättningarna att förnya landskapsalarmcentralens teknik och att samordna denna med polisens behov av ny teknik

- tillsammans med länsstyrelsen på Åland och Räddningsinstitutet genomfört olika kurser och andra åtgärder som förberedelse för den beredskapsövning som skulle hållas i januari 2007

3.3.4.1. Utveckling av mätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverk- ligat 2006
Bidrag				
-Ål brand- och räddningsförb, enl avtal (euro)	9.527	6.360	10.000	7.445
-Övrigt (euro)	0	1.000		733
Utbildning i Sverige				
-Antal personer	8	6		6
-Kostnad (euro)	55.573	38.103	40.000	31.136
Annan utbildning (euro)	1.202	4.068	5.000	502
Landskapsandel för anskaffningar				
-Förhandsbesked (st)	3	1	1	1
-Bidrag (euro)	90.200	0	190.000	182.167
Bidrag från Brandskyddsfonden				
-Kommuner/brandkår (st)	4	1		4
-Bidrag (euro)	189.814	53.192		12.844
Varning för skogsbrand				
-Perioder (st)	3	4		7
-Total tid (dygn)	22	26		88
Inspektion av BRV, antal kommuner	0	0	2	2

3.3.5. Landskapsalarmcentralen

Allmänt

Landskapsalarmcentralens uppgift är att dygnet runt handha mottagning av nöd-anmälningar och på basen av dessa alarmera erforderliga räddningsenheter samt att handha andra uppgifter i anslutning till detta.

Utbildning

Under våren 2006 utbildades två alarmoperatörer av personalen vid landskapsalarmcentralen.

Dessa två anställdes som långtidsvikarier.

Skogsbrandvarning

Under 2006 utfärdade landskapsalarmcentralen varning för skogsbrand sju gånger.

Inkommande alarm till alarmcentralen

	2004	2005	2006
112-Nödsamtal	9.112	7.149	6.444
Rutinsamtal	ca 22.000	ca 20.000	ca 21.000
Trygghetstelefoner	1.982	1.895	1.742
Radioanrop	ca 10.000	ca 14.000	ca 15.000
Joursamtal	119	107	161
Automatalarm	5.100	5.920	6.200

Utalarmeringar

	2004	2005	2006
Brand- och räddningsuppdrag	399	378	448
Ambulansalarm	2.112	832	2.689
Övriga alarmeringar	1.237	2.691	1.477

Inkomster och utgifter

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverk- ligat 2006
Kostnader	366.500	379.400	399.000	394.388
Inkomster	14.600	15.400	18.000	16.639

3.3.6. Fastighetsförvaltning

Byggnadsbyrån har under året haft den direkta fastighetsförvaltningen av följande fastigheter: Självstyrelsegården, Ålands museum, Eriksonska gården, Eckerö post- och tullhus, landskapets bostadshus vid Grindmattesvägen 7 i Mariehamn, skolbyggnaderna vid Ålands hantverksskola i Tosarby, huvudbyggnaden vid Grelsby kungsgård, Stora och Lilla Båtskär, Lotsstugan på Espskär i Kökar, f.d.Husmodersskolan i Saltvik samt laboratoriebygganden i Jomala. Därtill har byrån ansvarat för fastighetsskötsel av Ålands turisthotell, vars kostnader debiterats det förvaltande fastighetsbolaget.

Drift och underhåll av Eckeröhallen sköts av det privata driftsbolag som hyr anläggningen. Till den del landskapet ansvarar för förvaltningen sköts detta genom byggnadsbyrån.

Den framtida användningen av Grelsby kungsgård har ännu inte klarlagts.

Användningen av Eckerö post- och tullhus har förutom det lokala postkontoret och postrotmuseumet traditionsenligt varit sommarutställningar, olika kulturevenemang samt logiverksamhet i privat regi.

Byggnadsbyrån har under året haft ledningen av bl.a. följande byggprojekt :

- Ombyggnad av f.d. Jomala plantskola till laboratorieutrymmen för ÅHS
- Ombyggnad av tak vid Ålands sjömansskola
- Ombyggnad av tak vid Ålands högskola - södra
- Förnyande av tak på Ålands museum samt Självstyrelsegården.

Byggnadsbyrån har även lett planeringen respektive utredningar gällande:

- Ombyggnad av verkstadsflygeln vid Ålands yrkesskola
- Ålands kultur- och kongresshus
- Renovering av köket vid Ålands folkhögskola
- Om- och tillbyggnad av motorfordonsbyråns lokaler
- Nybyggnad av museimagasin vid Ribacka i Sund
- Nybyggnad av ladugård vid Ålands naturbruksskola
- Renovering och ombyggnad vid Ålands fiskodling i Gutterp, Sund.

4. Finansavdelningens förvaltningsområde

4.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

4.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att omarbeta formerna och grunderna för den s.k. rambudgeten och planen för de påföljande åren så att dubbelarbete undviks samtidigt som landskapsregeringens politiska strävanden i budgetpolitiken tydliggörs.

Förverkligat: Systemet med ett meddelande till lagtinget under våren om ramarna för budgeten påföljande år och plan för de två därpå följande har inte givit ett sådant mervärde som motsvarar den erfordrade arbetsinsatsen i förvaltningen. Ett separat meddelande om den långsiktiga ekonomiska politiken kan dock vara motiverat i början av en mandatperiod för att förtydliga den sittande landskapsregeringens målsättningar i förhållande till det i allmänhet mer övergripande regeringsprogrammet. Avsikten är därefter att återgå till förfarandet med att i samband med det årliga budgetförslaget översiktligt redogöra även för de mer långsiktiga utvecklingsplanerna och deras inverkan på landskapets ekonomi.

Mål: Att fortsätta arbetet med att se över och utarbeta förslag till ny finansförvaltningsslag.

Förverkligat: Arbetet har fått stå tillbaka under året till följd av andra arbetsuppgifter. Arbetet har dock inletts under början av år 2007.

Mål: Att fortsätta arbetet med att se över transfereringarna till kommunala sektorn utgående från den mellanrapport över situationen som beräknas avlämnad inom år 2005.

Förverkligat: Den konsult som anlits för en förstudie om utvecklande och finansiering av den kommunala välfärdsservicen avlämnade slutrapport i slutet av året. Finansavdelningen har under året bistått utredaren med insamling av uppgifter samt kalkyleringar.

Mål: Att slutföra översynen och upphandlingen av försäkringstjänster.

Förverkligat: Arbetet har fått stå tillbaka under året till följd av andra arbetsuppgifter. I budgeten för år 2007 överförs försäkringstjänsterna till byggnadsbyrån vid kansliavdelningen.

Mål: Att genom minst 4 informations- och utbildningstillfällen upprätthålla personalens medvetenhet och kunskap om datasäkerhetsfrågor och aktuella säkerhetsrisker.

Förverkligat: Under året har inga informations- och utbildningstillfällen arrangerats, vid akuta säkerhetshot, exempelvis virus informeras via e-post.

Mål: Att påbörja en modernisering av de centrala textbaserade applikationer som an-

vänds inom förvaltningen till ett grafiskt mer användarvänligt gränssnitt.

Förverkligat: Försök med det verktyg som kommer att användas för att förse textbaserade applikationer med ett grafiskt gränssnitt har gjorts, främst för att skaffa sig kunskap om detta. Inga applikationer är dock ännu i drift, arbetet kommer att fortgå under år 2007.

Mål: Att utreda och utvärdera hur digitala signaturer kan utnyttjas i landskapsregeringens verksamhet.

Förverkligat: Landskapsregeringen följer utvecklingen på området. Det system för elektronisk dokumenthantering som upphandlats under början av år 2007 stödjer hantering av digitala signaturer.

Ett projekt som anknyter till detta är införande av e-betalning för i första hand tjänster som domännamnsregistreringar och hembygdsrättsintyg. Ett pilotprojekt, beställning av publikationer, har påbörjats tillsammans med Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Mål: Att fortsätta arbetet med att öka driftsäkerhet och tillgänglighet hos landskapsregeringens centrala IT-system genom anskaffning av redundant utrustning samt placering av den centrala datorutrustningen i skyddade utrymmen.

Förverkligat: Driftsättningsarbetet av den redundant serverlösning för landskapsregeringens centrala e-post, fil- och skrivarserver som anskaffades år 2005 har fortgått och är så gott som slutförd. Ytterligare har redundant utrustning för landskapsregeringens, lagtingets och externa enheters hemsidor anskaffats samt driftsättningsarbetet av denna utrustning pågår och beräknas vara slutfört före sommaren 2007.

Landskapsregeringen har hos Senatfastigheter anhållit om rätt att disponera ett utrymme i Bergskyddet som skulle kunna nyttjas som gemensamt serverrum för landskapsregeringen, polisen och alarmcentralen. Ombyggnad och utrustande av utrymmet med nödvändig infrastruktur kommer att påbörjas under år 2007.

Mål: Att fortsätta delta i förnyelsen av datakablagen i lagtings- och museibygnaden samt i planeringen av motsvarande arbete i självstyrelsegården.

Förverkligat: Datakablagen i lagtingsbyggnaden förnyades under vintern 2006, planeringsarbetet gällande museibygnaden gjordes under hösten 2006 och installationsarbetet utförs våren 2007. Beträffande självstyrelsegården är avsikten att koordinera arbetet med den planerade förnyelsen av ventilationssystemet.

Mål: Att fortsätta administrera ibruktagandet och upphandlingen av driften för domänen ax som toppdomän för Åland på Internet.

Förverkligat: Den tekniska driften av toppdomänen ax har upphandlats. Registrering av domännamn påbörjades den 27 mars 2006 då ändringen av rikslagstiftningen trädde ikraft. Ax-domänen godkändes av ICANN i juni och togs i teknisk drift på Internet den 15 augusti 2006. Under året registrerades totalt 448 nya domännamn under den åländska toppdomänen.

Mål: Att till finansavdelningen inlämnade utanordningar och godkända fakturor skall vara behandlade och utbetalda inom en vecka.

Förverkligat: Andelen fakturor som vid utbetalning är äldre än en vecka (räknat från inlämningsdatum) har under året ökat. P.g.a. viss osäkerhet kring tillförlitligheten i statistiken kommer mätmetoden under år 2007 att ses över. Även införandet av digital fakturahantering kommer att underlätta och öka tillförlitligheten i uppföljningen.

Mål: Att erlægga alla utbetalningar/ersättningar senast på förfallodagen.

Förverkligat: Liksom tidigare år har denna målsättning inte till fullo kunnat förverkligas bl.a. på grund av att fakturorna redan är förfallna då de lämnas in till redovisningsbyrån för bokföring och betalning. Behandlingstiden för inkommande fakturor kommer sannolikt att bli snabbare i och med att digital fakturahantering införs inom förvaltningen.

Mål: Att inlämnat faktureringsunderlag skall vara fakturerat inom två veckor.

Förverkligat: Behandlingstiden har under året varierat och periodvis har den varit både längre och kortare än två veckor.

Mål: Att fortsätta arbetet med införande av ett system för elektronisk dokumenthantering inom förvaltningen så långt att distributionen och hanteringen av inkommande fakturor sköts digitalt. Detta innebär att nya rutiner skall införas beträffande fakturahanteringen.

Förverkligat: En arbetsgrupp med uppdrag att upphandla ett system primärt för digital fakturahantering men med möjlighet till generell digital dokumenthantering tillsattes den 9 mars 2006. Upphandlingsförfarandet inleddes under sommaren, den ursprungliga målsättningen med ett gemensamt system för såväl faktura- som generell dokumenthantering visade sig dock inte vara genomförbar, ingen av de inkomna offerterna uppfyllde de krav som uppstälts.

En förnyad upphandling av två separata men integrerbara system påbörjades i september, offerterna utvärderades under hösten-vintern och avtal med leverantör tecknades i mars 2007. Tidsplanen är att införa digital fakturahantering under år 2007 och digital ärende- och dokumenthantering under år 2008.

Mål: Att ersätta lånereskontraprogrammet med ett funktionellare och mer lättarbetat program.

Förverkligat: Redovisningsbyrån gjorde förfrågningar hos programleverantörer om det fanns standardprogram för hantering av lån, men det fanns inte. Efter det har räkenskapsbyrån igångsatt arbetet med att utarbeta ett eget dataprogram utgående från det befintliga. Det nya lånereskontraprogrammet beräknas tas i bruk under år 2007.

Mål: Att i samarbete med tjänstemannafackföreningarna utarbeta förslag till förbättringar av tjänstekollektivavtalet för undervisningssektorn.

Förverkligat: En partsammansatt arbetsgrupp har påbörjat ett arbete med att ta fram ett förslag till nytt tjänstekollektivavtal för undervisningssektorn som anger ramarna för ett system med årsarbetstid i stället för arbetstid som anges som undervisningsskyldighet samt grundlön i eurobelopp istället för löneklasser.

Mål: Att ersätta/utveckla löne- och arbetstidssystemet för personalen vid landskapets frigående färjor i samarbete med denna personalgrupps fackföreningar.

Förverkligat: En extern konsult har i nära samarbete med trafikavdelningen och avtals- och pensionsbyrån utarbetat ett förslag till kollektivavtalstext för ett system med enhetslöner för personalen vid landskapets frigående färjor. Förhandlingarna om ett nytt kollektivavtal har dock fördröjts p.g.a. att parterna i första hand sett det nödvändigt att lösa en tvistefråga om uträknande av lön under vederlagsledighet.

4.1.2. Utveckling av mätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverk- ligat 2006
Bokförda dokument	62.417	59.997	64.000	61.473
Inklusive betalningar	90.828	86.948		89.443
Lön-, pensions- och arvodestagare	6.860	6.864	7.000	7.009
Utestående lån	1.500	1.264	1.500	1.067
Räntestödslån	938	906	1.000	900
Dataarbetsplatser (självstyrelsegården)	214	215	215	215

4.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2004	Bokslut 2005	Tillgängliga medel 2006	Bokslut 2006	Avvikelse
Summa inkomster	15 830 176,09	22 410 829,97	31 766 000	24 044 800,79	-7 721 199,21
Konsumtionsutgifter	-17 367 811,36	-18 053 972,50	-20 590 990	-19 094 126,81	1 496 863,19
Överföringsutgifter	-11 905 614,42	-12 341 548,48	-16 253 333	-11 595 031,36	4 658 301,64
Realinvesteringsutgifter	-363 477,33	-1 362 523,15	-8 332 486	-922 318,81	7 410 167,19
Lån och övriga finansinvesteringar	-813 809,00	0,00	-5 218 000	0,00	5 218 000,00
Summa utgifter	-30 450 712,11	-31 758 044,13	-50 394 809	-31 611 476,98	18 783 332,02
Anslag netto	-14 620 536,02	-9 347 214,16	-18 628 809	-7 566 676,19	11 062 132,81

De influtna inkomsterna under finansavdelningen ökade med drygt 1,6 miljoner euro eller med 7,3 % från år 2005 till år 2006. Ökningen beror av flere faktorer bl.a. att f.d. hälsocentralfastigheten avyttrades under år 2005 medan ingen större avyttring inkomst-

fördes år 2006. Avtal träffades angående avyttring av aktierna i Fastighets Ab Ålands turisthotell men affären realiseras först år 2007. Under året inkomstfördes 2,6 miljoner euro så som delfinansiering av kultur- och kongresshuset med projektbidrag ur penningautomatmedel. Avkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet ökade med 4 miljoner euro samtidigt som överföringen från pensionsfonden minskade med 3,1 miljoner euro till följd av minskad överföring till budgeten från fonden.

Konsumtionsutgifterna ökade sammanlagt med 5,8 % eller drygt 1,0 miljoner euro jämfört med föregående år. Pensionsutgifterna stod för hela denna ökning mot att de övriga konsumtionsutgifterna minskade obetydligt. Avvikelsen jämfört med tillgängliga anslag förklaras närmast med inbesparingar under avdelningens verksamhetsutgifter och övriga avlöningar samt fördröjningar i vissa projekt, bl.a. elektronisk dokumenthantering.

Överföringsutgifterna minskade med drygt 0,7 miljoner euro eller 6,0 %. De allmänna överföringarna till kommunerna ökade med nära 1,7 miljoner euro motsvarande 36,5 % jämfört med föregående år. Under året överfördes danaarv till kommuner om knappt 0,1 miljoner euro mot knappt 0,2 miljoner euro ett år tidigare. Bidragen ur penningautomatmedel minskade med 0,7 miljoner euro. Utbetalningarna av bidrag ur extra anslag för reservkraftanläggning minskade med drygt 1,6 miljoner euro jämfört med år 2005. Avvikelsen jämfört med tillgängliga anslag förklaras främst med bidrag för reservkraftsanläggning och bidrag ur penningautomatmedel.

Realinvesteringsutgifterna minskade med drygt 0,4 miljoner euro, vilket främst beror av lägre utgifter för planering och projektering av kultur- och kongresshuset. Den stora avvikelsen mot tillgängliga anslag beror till största delen på att byggande av kultur- och kongresshuset inte har inletts.

Efterfrågan på såväl regionallån som lån ur penningautomatmedel har fortsättningsvis varit svag och således betalades inte heller under år 2006 några lån ut.

4.2. ALLMÄNNA BYRÅN

Arbetet har under året i stort förflutit på samma sätt som under de senaste åren. Tidvis har arbetsmängden varit hög. Under slutet av året skedde vissa personalförändringar vid allmänna byrån vilket även till vissa delar påverkat hela avdelningen.

Budgetarbetet och till budgetprocessen anknutna uppgifter upptar fortsättningsvis en stor del av arbetstiden under året. Landskapsregeringen avlämnade ett meddelande till lagtinget rörande ram för år 2007 och plan för åren 2008 - 2009 vilket medförde hög arbetsbelastning med budgetrelaterade frågor under vintern och vårvintern för såväl allmänna byrån vid finansavdelningen som för övriga avdelningar inom förvaltningen. I övrigt har arbetet med budgeten förflöpt som tidigare år. Förhandlingarna med kommunerna angående de ekonomiska relationerna har mätt i arbetsmängd varit på rätt normal nivå emedan inga större förändringar infördes. Under året har allmänna byrån bistått utredaren för en förstudie om utvecklande och finansiering av den kommunala välfärdsservicen med insamling av uppgifter samt kalkyleringar. Periodvis under året upptog främst kalkyleringar för ett reformerat landskapsandelssystem en betydande del av arbetstiden.

Bevakningen av EU frågor inom finansavdelningens förvaltningsområde har även under detta år krävt en hel del resurser. Under år 2006 notifierades 13 direktiv och 9 förslag från kommissionen bereddes. Därtill fortsatte arbetet med förslaget till en särskild artikel som landskapsregeringen vill införa i gemenskapens tullkodex i syfte att underlätta handeln med områden som Åland. Byrån har prioriterat bl.a. bevakningen av gemenskapsrättens inverkan på skattegränshanteringen. Landskapsregeringens uppfattning är dock att det primärt är riksmyndigheternas ansvar att skattegränshanteringen är ändamålsenligt utformad och att förändringar i gemenskapsrätten till denna del bevakas.

Under året har den gemensamma arbetsgruppen (skattegruppen) med representanter för Ålands handelskammare och Ålands landskapsregering som tillsattes i augusti 2004 slutfört arbetet den 31 mars 2006. Arbetet, som skett under ledning av avdelningsjuristen vid finansavdelningen, har bl.a. gått ut på att redogöra för möjligheterna vid och konsekvenserna av en överföring av lagstiftningsbehörigheten av bl.a. samfundsskatten, kapitalskatten och mervärdesskatten. Landskapsregeringen beslöt den 30 november 2006 tillsätta en parlamentarisk kommitté i syfte att föreslå behörighetsöverföringar från riket till landskapet på beskattningens område.

Ålands landskapsregerings IT-enhet arbetar idag till största delen med landskapsregeringens interna IKT-drift och -utveckling. Den största delen av enhetens resurser går åt till löpande support och driftsarbete, som består av driften av datanätverk och system vid centralförvaltningen, lagtinget, museibyrån (Mariehamn samt Ribacka), Ålands polismyndighet, Ålandstrafiken (inklusive landskapets färjor), Nordens Institut, motorfordonsbyrån, Ålands statistik- och utredningsbyrå, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, Navigare samt Ålands miljöprövningsnämnd. Dessutom ges rådgivning och i mån av möjlighet support åt övriga externa enheter och inrättningar. Därtill har IT-enheten det övergripande ansvaret för det gemensamma optiska nätverk som sammanbinder landskapsregeringens skolor samt centralförvaltningen och via vilket landskapsregeringens internettrafik och e-post löper.

Under året förnyades cirka 100 datorer hos de enheter vilka helt eller delvis erhåller service från IT-enheten. Generellt sett kan konstateras att antalet datorer nu ökar i relativt långsam takt, utrustningens tekniska livslängd har också förlängts något. Utvecklingen är dock att antalet servrar och specialsystem för specifika verksamheter samt systemens komplexitet ökar vilket kräver allt mer resurser för den delen av driften samt ställer högre krav på IT-enhetens personal.

Under året har ibruktagandet och administrationen av den åländska toppdomänen ax tagit mycket arbetstid i anspråk. Den tekniska driften av toppdomänen har upphandlats medan IT-enheten handhar den löpande administrationen, såsom beviljande av nya domännamn, under år 2006 beviljades 448 nya domännamn.

IT-chefen har haft en central roll i den upphandling av system för digital faktura- och dokumenthantering som påbörjades under sommaren 2006 och som slutförts i mars 2007. Vidare har datakablagen i lagtingshuset förnyats och motsvarande arbete i Ålands museums fastighet planerats. Arbetet med att öka IT-driftsäkerheten genom anskaffning av redundant serverutrustning och maskinrum i skyddade utrymmen har också fortgått.

4.2.1. Landskapets budget

Landskapsregeringens framställning med förslag till budget för år 2006 för landskapet Åland avläts till lagtinget den 2 november 2005. Förslaget balanserade på 274.091.000 (249.559.000) euro. Lagtinget antog landskapsregeringens förslag till budget för år 2006 med vissa ändringar den 22 december 2005, så att budgeten ändå balanserade på 274.091.000 euro. Budgeten publicerades i Ålands författningssamling nr 1/2006. Genom tre tilläggsbudgeter höjdes budgetens slutsumma med 17.741.000 euro till 291.832.000 (272.117.000) euro eller med 6,5 %.

Rörande budgetens systematik och uppställning gjordes inga större förändringar. I budgeten upptogs dock, till skillnad från tidigare år, inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänsteledighet med lön på grund av sjukdom och moderskap netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebar samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall belastades respektive moment för personalutgifter.

4.2.2. Avräkning, skattegottgörelse och extra anslag

Ålandsdelegationens avräkningsbeslut för år 2005 stadfästes av republikens president den 19 oktober 2006. Avräkningsbeloppet fastställdes till 175.602.061,16 euro vilket var högre än för år 2004 då avräkningsbeloppet fastställdes till 173.220.318,94 euro. Eftersom 174.725.000 euro erhållits som förskott på avräkningsbeloppet under år 2005 erhöles ytterligare 877.061,16 euro under år 2006. I förskott på avräkningsbeloppet för år 2006 erhöles landskapet 180.846.000 euro.

Ålandsdelegationens beslut angående skattegottgörelse för år 2004 stadfästes av republikens president den 3 mars 2006. Beloppet fastställdes till 20.508.069 (20.997.666) euro som budgeterades och bokfördes under år 2006.

Under året erhöles landskapet 1.370.000 euro av det under år 2004 beviljade extra anslaget om 6.150.000 euro för byggande av en reservkraftsanläggning.

4.2.3. Allmänna stöd till kommunerna

Under året beviljades 795.299,35 (806.642,59) euro till kommunerna i allmän landskapsandel. LL om en särskild justering av landskapsandelarna till kommunerna (1999:26) upphävdes fr.o.m. ingången av år 2006.

Utgjämningen av landskapsandelarna uppgick sammanlagt till 1.207.406,90 (1.826.679,35) euro netto. Till alla kommuner förutom Finström, Jomala, Saltvik och Mariehamn utbetalades utjämning sammanlagt 2.619.579,81 (3.330.186,58) euro. Från de landskapsandelar som Finström, Jomala, Saltvik och Mariehamn erhöles avdrogs utjämning om sammanlagt 1.412.172,91 (1.503.507,23) euro.

Vid lagtingets behandling av landskapsregeringens budgetförslag för år 2006 höjdes anslaget för finansieringsunderstöd till kommunerna med 1.000.000 euro. Landskapsregeringen fördelade dessa medel enligt samma fördelningsnyckel som kompensationen för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna. Därtill erhöles 4 (3) kommuner totalt 485.433,81 (173.000) euro i allmänt finansieringsunderstöd enligt prövning.

Under året kompensterades de 7 (6) kommuner som förlorat på att ny fördelnings-

nyckel för samfundsskatten tillämpades under år 2005 med sammanlagt 89.248,00 (112.676,00) euro. Ytterligare erlades totalt 662.715,90 (347.377,80) euro som kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst. Under året utbetalades därtill till kommunerna 2.000.000 (1.400.000) euro som kompensation för ökat förvärvsinkomstavgift.

4.2.4. Särskilda understöd, lån och investeringar

Under året upptogs inget lån för vidareförmedling ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekort.

Av landskapsprojekten fortsatte planeringen av Kultur- och kongresshuset och byggnadsarbetet inleddes i början av år 2007. I budgeten för år 2006 upptogs anslag för understöd för utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum under utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde.

Under året utbetalades ytterligare 958.000 euro av det under år 2004 beviljade bidraget till Kraftnät Åland Ab om 6.150.000 euro för byggande av en reservkraftsanläggning.

4.2.5. Penningautomatmedel

I budgeten för år 2006 fördelade sig den beräknade nettoavkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet år 2005 enligt följande:

Bidrag:		
Social verksamhet	1.820.000	
Ungdomsverksamhet	64.000	
Idrottsverksamhet	1.062.000	
Kulturell verksamhet	1.147.000	
Övriga bidrag	650.000	
Evenemangsbidrag	200.000	
Projektbidrag	6.454.000	11.397.000
Lån:		
Ungdomsverksamhet	15.000	
Övriga lån	1.588.000	1.603.000
Totalt fördelat		13.000.000

Den beräknade avkastningen för år 2005 inklusive tidigare och ofördelade medel blev 13.905.280,15 euro mot beräknade 13.000.000 euro. Mellanskillnaden ingår i det fördelningsbara beloppet under år 2007.

Ålands Penningautomatförening utger egen årsberättelse.

4.3. REDOVISNINGSBYRÅN

Under året har redovisningsbyråns verksamhet bl.a. omfattat följande uppgifter

- kassahantering, bokföring och bokslut för landskapet, pensionsfonden, Skärgårds-samarbetet och Nordens Institut på Åland
- handläggning och utbetalning av landskapets löner, arvoden, pensioner och arbetslöshetsersättningar förutom Ålands hälso- och sjukvård som sköter sina egna betalningar vad gäller såväl löner som fakturor och Ålands yrkesskola som handlagt registreringen av sina inkommande fakturor
- skötsel av utgivna lån
- fakturering samt
- likviditetsplaneringen och därtill hörande placeringsverksamhet.

Tjänster för handläggning av reseräkningar inköptes liksom tidigare av Andelslaget Brändö Företagstjänst.

4.3.1. Landskapets bokföring och bokslut

Redovisningsbyrån handhar landskapets bokföring och uppgjorde bokslut per 31 december 2006. Redovisningsperioden var 1.1. - 31.12.2006 eller den samma som kalenderåret. Under år 2006 har samma redovisningsprinciper gällt för bokföringen som under år 2005. Se närmare i bokslutet för år 2006.

Resultaträkningen visade ett överskott om 8.942.633,45 (19.728.559,91) euro, medan balans-omslutningen var 670.678.513,16 (611.198.361,77) euro. *Bilaga 7.*

Utöver affärsbokföringen har en budgetuppföljning gjorts. Budgetresultatet visade ett överskott för år 2006 om 6.662.602,49 (5.470.097,00) euro. Därtill tillkommer ett budgeterat överskott om 11.341.000 euro. *Bilaga 7.*

Bokslutet fastställdes av landskapsregeringen den 29 mars 2007.

4.4. AVTALS- OCH PENSIONSBYRÅN

Till avtals- och pensionsbyråns uppgifter hör att förhandla fram nya tjänstekollektivavtal och arbetskollektivavtal med fackföreningarna, att handlägga ärenden om löner, pensioner och vissa ledigheter samt att ge förvaltningen vägledning och information beträffande tjänstemannarättsliga och arbetsrättsliga frågor.

Landskapsregeringen har ingått följande tjänste- och arbetskollektivavtal:

- Tjänste- och arbetskollektivavtal den 25 januari 2006 mellan Ålands landskapsregering och Akava-Åland r.f., FOA-Å r.f., Tehys fackavdelning på Åland r.f., TCÅ r.f. och ÅTFC r.f. om justeringar fr.o.m. 1.3.2006 av lönevillkoren för tjänstemän vid Ålands polismyndighet.

- Arbetskollektivavtal den 23 mars 2006 mellan Ålands landskapsregering och FOA-Å r.f. om ändring av löne- och andra anställningsvillkor för landskapets lantbruksavbytare.

- Tjänste- och arbetskollektivavtal den 30 augusti 2006 mellan Ålands landskaps-

regering och Akava-Åland r.f., FOA-Å r.f., Tehys fackavdelning på Åland r.f., TCÅ r.f. och ÅTFC r.f. om justeringar fr.o.m. 1.10.2006 av löne- och andra anställningsvillkor för A- och C-löneklassavlönade tjänstemän.

- Tjänstekollektivavtal den 9 november mellan Ålands landskapsregering och Akava-Åland r.f., FOA-Å r.f., Tehys fackavdelning på Åland r.f., TCÅ r.f. och ÅTFC r.f. om justeringar fr.o.m. 1.10.2006 av grundlönerna för tjänstemän vid Ålands hälso- och sjukvård, ÅHS.

Under året har arbetet med utveckling och förnyelse av personalens anställningsvillkor huvudsakligen koncentrerats till ett nytt lönesystem för personalen vid landskapets färjor, ett nytt tjänstekollektivavtal för undervisningssektorn och ett system med arbetstidsbank.

Det har konstaterats att införandet av ett nytt avlöningssystem som baseras på värdering av arbetets svårighetsgrad är ett omfattande, tidskrävande och komplicerat arbete. Landskapsregeringen beslöt därför i mars 2006 att ta en paus i förhandlingarna om ett nytt lönesystem för ÅHS för att i stället försöka förena detta med ett nytt liknande lönesystem för den allmänna förvaltningen. Avtals- och pensionsbyrån bedömer det realistiskt att arbetet med ett nytt lönesystem kan intensifieras tidigast efter att förhandlingarna om nya ramavtal för tiden efter 30.9.2007 avslutats.

Pensionsadministrationen präglas av att antalet ärenden och antalet förmånstagare ökar. Antalet pensionstagare var vid årets slut 1.571 st.

Under året ingicks ett nytt pensionsserviceavtal med Statskontoret. Avtalet innebär att alla pensionsgrundande anställningar och löneuppgifter numera direktöversförs tills Statskontorets system för att pensionerna inklusive de s.k. slutfribreven per 31.12.2004 där skall finnas färdigt uträknade. Arbetet med att förbereda denna överföring samt den fortsatta registreringen av gamla uppgifter har tagit mycket tid under året.

5. Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

5.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Under året fortskred arbetet med samordning av miljöprövningsnämnden, hälsoinspektionen vid ÅHS samt landskapsregeringens miljöinspektörer och alkoholinspektören för bildandet av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Det arbetet kunde inte avslutas före årets slut utan fortsätter under år 2007.

5.1.1. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2003	Bokslut 2004	Tillgängliga medel 2005	Bokslut 2005	Avvikelse
Summa inkomster	8 945 218,07	9 553 468,67	10 006 000	10 447 117,73	441 117,73
Konsumtionsutgifter	-58 619 290,65	-62 642 606,01	-66 385 289	-64 788 443,49	1 596 845,51
Överföringsutgifter	-21 763 724,10	-22 063 932,19	-24 388 523	-20 829 385,33	3 559 137,67
Realinvesteringsutgifter	-814 063,30	-739 223,06	-10 691 441	-4 542 069,98	6 149 371,02
Lån och övriga finansinvesteringar	-126 930,38	-110 737,53	-224 661	-180 098,20	44 562,80
Summa utgifter	-81 324 008,43	-85 556 498,79	-101 689 914	-90 339 997,00	11 349 917,00
Anslag netto	-72 378 790,36	-76 003 030,12	-91 683 914	-79 892 879,27	11 791 034,73

5.2. SOCIALVÅRDSBYRÅN

5.2.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Socialvårdsbyråns långsiktiga mål är att trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för en social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället.

Förverkligat: Målsättningen är övergripande och långsiktig och genomsyrar socialvårdsbyråns hela verksamhet.

Mål: Byrån skall verka för att alla skall ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

Förverkligat: Även denna målsättning är övergripande och långsiktig. Likvärdigheten uppnås huvudsakligen genom de lagstadgade serviceformerna och stödsystemen. Trygg socialvård förverkligas främst genom överföringar till kommunerna, så att kommunerna kan tillhandahålla vård och omsorg efter behov och genom utvecklingsarbete.

Mål: Färdigställa ett förslag till revidering av barnomsorgslagstiftningen.

Förverkligat: Försök har gjorts, men något förslag har inte lämnats till lagtinget.

Mål: Inleda verksamhet inom ramen för ett barnombudsmannaskap.

Förverkligat: I en nyinrättad socialinspektörstjänst ingår att till en del vara barnombudsman. Dessutom har informationsmaterial både skriftligt och på Internet tagits fram för barnombudsmannen.

Mål: En metod för en systematisk tillsyn över den sociala verksamheten hos kommunerna utvecklas och tas i bruk.

Förverkligat: Visst förberedande arbete har gjorts men den systematiska tillsynen har inte tagits i bruk ännu.

Mål: Äldreomsorgen utreds i syfte att utarbeta ett förslag till en lag om äldreomsorg samt för att åstadkomma strukturella förändringar.

Förverkligat: En omfattande äldreomsorgsutredning genomfördes. Slutrapporten innehåller ett flertal förslag till åtgärder.

Mål: Fortsatt uppmärksamhet ägnas åt drogbekämpningen och rehabilitering för missbrukare. Det alkohol- och narkotikapolitiska programmet revideras och förverkligas.

Förverkligat: Arbetet med att förverkliga det alkohol- och narkotikapolitiska programmet har fortsatt även år 2006, samtidigt som en revidering av programmet har gjorts. Det nya reviderade programmet gäller åren 2007-2011. Projektet "Rensa Åland" genomfördes enligt rapport från december år 2005. Projektledare fanns anställd för det praktiska arbetet.

Mål: En översyn av regelsystemet för utkomststöd och bostadsbidrag påbörjas.

Förverkligat: ÅSUB har givits i uppdrag att göra en utredning om de sociala skyddssystemens funktion på Åland.

Mål: En fortsatt stabil flyktingmottagning tryggas.

Förverkligat: Ett avtal mellan landskapsregeringen och Mariehamns stad om mottagande av flyktingar under 2005-2008 följs. Landskapsregeringen har budgeterat tillräckliga ekonomiska resurser för uppfyllande av avtalet.

5.2.2. Ordnandet av socialvården i landskapet

Socialvårdsplanen för åren 2007-2011 antogs den 23 januari 2007, efter en behandling i anslutning till budgeten för år 2007. Planen innehåller bl.a. de centrala målen och anvisningarna för ordnandet av den kommunala socialvården. Genom att landskapsregeringen delger kommunerna sina mål och rekommendationer för verksamheten, bidrar landskapsregeringen till utvecklandet av socialvården i landskapet, samtidigt som man stödjer arbetet inom den sociala sektorn. Socialvårdsplanen innehåller även de landskapsandelar som skall erläggas för socialvården samt en förteckning över anläggningsprojekten inom socialvården.

Landskapsregeringen beviljade landskapsandel för byggande av servicehus i Föglö och Kökars kommuner. Mariehamns stad fick landskapsandel för till- och ombyggnaden av barnskyddsanstalten Tallbacken.

Landskapsregeringen beviljade två privata serviceproducenter tillstånd för verksamhet enligt lagen om tillsyn över privat socialservice. Vidare beviljades fem dispenser från behörighetskraven för yrkesutbildad personal inom socialvården.

5.2.3. Alkohol och narkotika

5.2.3.1. Alkohol- och narkotikapolitik

En politisk referensgrupp och en styrgrupp med uppdrag att förverkliga målen i det alkohol- och narkotikapolitiska programmet finns, för att samordna verksamheten samt verkställa de politiska besluten. En operativ referensgrupp tillsattes och en projektledare anställdes under året för att förverkliga mål i rapporten från december 2005 gällande projekt "Rensa Åland". Bl.a. sattes planeringsarbetet igång för att skapa en tillnyktringsenhet på sjukhusområdet i Mariehamn. En utvärderande kritisk granskning av Ålands missbrukarvård och nykterhetsarbete gjordes år 2006 av företaget Kognitivt forum Ab, Stockholm och resulterade i "Rapport angående Ålands landskapsregerings alkohol- och narkotikapolitiska handlingsprogram" i november 2006.

Understöd till kommunerna för drogförebyggande verksamhet, missbrukarvård har beviljats.

5.2.3.2. Alkoholservering

Landskapsregeringen beviljade serveringstillstånd enligt följande:

	Kontinuerliga tillstånd	Tillstånd för ut- vidgade server- ingsområden	Tillfälliga ser- veringstillstånd	Avslag
A-rättigheter	11 (12)	10 (5)	12 (11)	0 (1)
B-rättigheter	2 (5)	5 (5)	8 (4)	1 (0)
C-rättigheter	6 (4)	1 (4)	12 (8)	0 (0)
Sammanlagt	19 (20)	16 (14)	32 (23)	1 (1)

Under året gjordes 36 (31) inspektioner av serveringsställen. Följande kurser ordnades under året: Kurs i ansvarsfull alkoholservering, Drogkunskap och tecken och Knark på krogen.

5.2.4. Stöd och bidrag

Landskapsregeringen utbetalade under året ersättning till kommunerna för 194 (182) moderskapsförpackningar samt för ekonomiskt stöd motsvarande 149 (70) förpackningar i de fall föräldrar istället valde kontanter. Vidare utbetalades adoptionsbidrag för en adoption om 3000 (7.500) euro.

Två personer med diagnosen fibromyalgi beviljades utkomstskydd under året.

Bostads- och barnbidragsärendena sköttes av folkpensionsanstalten i enlighet med ingånget avtal. Anstalten gav 421 (693) bostadsbidragsbeslut och 576 (618) barnbidragsbeslut.

5.2.5. Handikapprådet

Handikapprådet för Åland hade under år 2006 sju (7) stycken möten. De viktigaste frågorna som Handikapprådet arbetat med under året har varit:

Rätten att få vård på sitt eget modersmål.

Rådet handlade utifrån en skrivelse från föreningen Vårt Hjärta där en man blivit vägrad vård på sitt modersmål, finska. En skrivelse sammanställdes och sändes till ÅHS styrelse med begäran om utredning, samt till Ålands landskapregering för känedom. Svar erhöles med sådan utredning. Rådet fortsätter följa denna fråga.

För att bringa klarhet i rådets uppgifter och befogenheter hölls en diskussion med ledningen för avdelningen. Rådet kunde då också redogöra för sina synpunkter i relevanta frågor som färdtjänst, sociala avgifter och handikapprådet som remissinstans.

Gymnasialstadieskolans strukturomvandling ”Struktur -07”:

Handikapprådet gav yttrande i frågan om gymnasialstadieskolans framtid ur handikappsynpunkt. Rådet anser att en skolorna behöver en konkret handlingsplan för följande punkter:

- hur ordnas en personlig hjälpare i skolan när en elev behöver detta?
- vem ansvarar för elever med funktionshinder på gymnasialstadiet?
- hur kan fler och mer jämlika valmöjligheter för elever med funktionshinder skapas på gymnasialstadiet?
- vem ansvarar för informationsöverföring av befintlig information om elevs funktionshinder och förutsättningar mellan grundskolan och gymnasialstadiet?

Handikapprådet fick också yttra sig över det förslag till ny plan- och bygglag som kom i oktober 2006. Rådet anser att plan- och bygglagen behöver innehålla följande punkter för att gagna människor med funktionshinder:

- slutsyn ska genomföras på samtliga landskapsfinansierade byggnader eller utemiljöer. I slutsynen ska ingå kontroll av att alla behov vad gäller handikapp har tillgodosetts, att utrustningen fungerar samt att tekniskt kunnig personal finns att tillgå i anslutning till användande.
- brukarorganisationerna som finns på Åland ska kontaktas när entreprenör planerar byggnad eller utemiljö.
- konkret checklista behövs för att kvalitetssäkra slutsynen av byggnad och utemiljö.
- behoven för handikappanpassning av byggnad eller utemiljö ska analyseras redan på projekteringsstadiet.

Handikapprådet reagerade även på verkningarna av de ändrade ÅHS-avgifter som kom i oktober 2006. Rådet anser att låginkomstskyddet för människor med verkligt låg inkomst är orättvist och borde vara kvar i sin nuvarande form. Som ett alternativ föreslog rådet att samtliga pensionärer ska omfattas av det föreslagna kostnadstaket.

Rådet beslöt att arrangera en debatt med riksdagskandidaterna i valet 2007 i handikappfrågor. Som medarrangör föreslogs handikappförbundet.

5.2.6 Klient- och patientombudsmannens verksamhet

Till ombudsmannen arbetsuppgifter hör att ge råd i frågor som gäller tillämpningen av klient- och patientlagen och att informera om klientens och patientens ställning och rättigheter. Under året emottog ombudsmannen 159 (164) ärenden som rörde hälso- och sjukvården och 57 (27) ärenden inom socialvården. Inom hälso- och sjukvården har ärenden kring vård och behandling, dröjsmål med vård och behandling, rutiner, samt bemötande varit mest representerade. Inom socialvården har det varit utkomststöd, handikappservice samt barnskydd som varit den främsta orsaken till kontakt.

Ombudsmannen har bistått klienter/patienter med anmärkning, samt patienter med klagomål och skadeanmälan. Ombudsmannen har även kontaktat berörd personal eller myndighet vid ett flertal tillfällen.

En närmare redogörelse för ombudsmannens verksamhet under år 2006 finns på adressen <http://www.regeringen.ax/socialomiljo/Klientpatient.pbs>

5.3. HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSBYRÅN

5.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Understöd hälsöfrämjande faktorer.

Delvis förverkligat: Målsättningen är övergripande och långsiktig och ingår som ett element i alla planer och åtgärder.

Mål: Arbeta för att aktivera medborgarna till eget ansvar och egna initiativ rörande sin hälsa.

Delvis förverkligat: Målsättningen är övergripande och långsiktig. Initiativ, i huvudsak utanför men också inom ÅHS i detta avseende understöds ekonomiskt. Som exempel må nämnas Folkhälsans och Röda Korsets gemensamma projekt Värkstad (hur leva med kronisk värk) samt barn- och ungdomsenhetens anpassningskurs för barn med diabetes under en seglats med Albanus.

Mål: Gullåsens status som kompetensenhet, vårdresurs och samarbetspart inom äldreomsorgen utvecklas. Principerna för samverkan inom och finansieringen av äldreomsorgens olika funktioner i landskapet utarbetas på basen av det pågående kommittéarbetet.

Delvis förverkligat: Kommittébetänkandet har varit på remiss. Betänkandets förslag till åtgärder implementeras stegvis i anslutning till de kommande budget- och planarbena under de följande åren.

Mål: Som grund för lagstiftningsåtgärder klargöra under vilka förutsättningar och i vilken form en patient har rätt till en s.k. andra bedömning på landskapets bekostnad samt att bedöma effekterna av en sådan systemändring

Förverkligat: Ärendet har i början av år 2007 överförts till lagberedningen för vidare åtgärder.

Mål: Att utvärderingen av vårdkedjorna och kösituationen inom de olika enheterna inom ÅHS fortsätter.

Ej förverkligat: Arbetet med uppföljningen av äldreomsorgskommitténs arbete och med att förbereda och genomföra rutiner med anledning av överenskommelseförordningen (se nedan) har prioriterats i byråns resursanvändning.

Mål: Att förbereda och genomföra rutiner för den personaltillsyn och tillståndsgivning inom hälso- och sjukvården som den nya överenskommelseförordningen (ÅFS 64/2005) förpliktigar till.

Förverkligat: Förordningen trädde i kraft den 1.3.2006. Byråns personal deltar i utbildning och rådplägningsstillfällen som ordnas av riksmyndigheterna, handlägger kontinuerligt ärenden som faller under förordningens sakområde och informerar målgrupperna i landskapet om dito aktualiteter.

5.3.2. Utbildning och information

Byråns personal arrangerade möten och seminarier och föreläste på olika nivåer inom hälso- och sjukvårdens institutioner i landskapet. Dessutom deltog byrån som medarrangör vid flera utbildningsdagar med aktuella teman, bl.a. en "rättsmedicinsk eftermiddag" med spörsmål kring obduktioner och formerna för olika läkarutlåtanden. Inom NÄVÅ-samarbetet med de tvåspråkiga rikslänen ordnades traditionsenligt ett seminarium riktat till ledande tjänstemän och förtroendevalda inom social- och hälsovården. Seminariet "Frisk framåt" fokuserade på barns och ungas hälsa. Uppbyggnaden av ett tvärfackligt nätverk i Svenskfinland och Åland med intressenter i barn- och ungdomshälsa fortsatte. Deltagarna kommer från social- och hälsovård, kommunalt ungdomsarbete, polis, skola och kyrka och ideella organisationer. Byrån deltog i färdigställandet av Nordisk medicinsk statistisk kommittés (NOMESKO:s) årspublikation "Helsestatistik for de nordiske lande 2004". Byrån deltog tillsammans med representanter för ÅHS och Folkhälsoinstitutet aktivt i arbetet att planera och genomföra en vaccinationskampanj mot TBE (fästingburen hjärnfeber). Kampanjen, som är unik i Finland, inleddes i januari och är ett femårigt projekt, som därefter skall utvärderas och eventuellt göras permanent. Under året påträffades endast tre fall (ovaccinerade) av fästingburen hjärnfeber mot flerdubbelt flera under "normala" år.

5.3.3. Rehabiliteringssamarbetskommissionen

Kommissionen sammanträdde en gång under året.

5.3.4. Förtroenderådet

Förtroenderådet, som är tillsatt av Ålands landskapsregering för två år i taget, har under mandatperioden i stort följt de verksamhetsformer som tidigare fastställts så att rådet på basen av initiativ/klagomål från klienter/patienter/personal eller genom eget initiativ behandlat och utrett frågor i anslutning till vården eller den sociala servicen. En del ärenden har föranlett framställningar till berörd enhet eller myndighet. Rådet har gett utlåtande om regeringens förslag till lag om plan- och bygglag. Rådet har

behandlat frågor gällande äldreomsorgen gett förslag om lagstiftning om de äldres rättigheter och även behandlat diabetes-, smärt- och anorexipatienternas ställning, samt vårdsituationen för ungdomar med missbruksproblem. Rådet hade sammanlagt nio sammanträden under året. Klient- och patientombudsmannen är sekreterare i Förtroenderådet.

5.4. MILJÖMEDICINSKA BYRÅN

Hotet om en fågelinfluensaepidemi/pandemi orsakad av viruset H5N1 präglade en stor del av årets första hälft. Beredskapen att möta hotet höjdes i samarbete med centrala myndigheter såsom ÅHS, länsstyrelsen, sjöbevakningen, räddningsverket och Evira. En veterinär beredskapsjour infördes under flyttfåglarnas intensivaste vårflyttningsperiod.

I samarbete med Evira har livsmedel av animaliskt ursprung undersökts, avseende främmande ämnen, inom det nationella programmet.

Planer för och sökande efter lämpliga utrymmen för en beredskapscentral för bekämpning av smittsamma djursjukdomar har resulterat i att en beredskapscentral inrättas i en del av museibyråns utrymmen i Ribacka inom första kvartalet av år 2007.

Under största delen av året har byråns verksamhet handlagts av vikarierande landskapsveterinär på grund av ordinarie tjänsteinnehavares tjänstledigheter och då vikarie för biträdande landskapsveterinärsbefattningen inte tillsattes. ÅHS tjänsteveterinär har förordnats att utföra 15 st djurskyddskontrollförrättningar under året.

5.4.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Byrån skall arbeta för att trygga konsumentskyddet, förebygga och bekämpa spridning av sjukdomar vilket inkluderar ett gott djurskydd.

Förverkligat: Under året har 116 beslut tagits av byrån. Sammanlagt har 132 expedieringar gjorts. Besluten och expedieringarna har i huvudsak gällt verkställning av EU-direktiv, djurskydd, bekämpande av smittsamma djursjukdomar, livsmedelsövervakning, mm.

Mål: Beredskapsplaner skall uppdateras. Minskad byråkrati i ärendehantering av speciellt djurskyddsärenden eftersträvas.

Förverkligat: De skriftliga beredskapsplanerna har uppdaterats, en beredskapscentral tas i bruk i början av år 2007. Genom delegering avgör:

- landskapsveterinär, anmälan för eventuellt åtal enligt djurskyddslagen eller bestämmelser som är utfärdade med stöd av samma lag
- landskapsveterinären och biträdande landskapsveterinär, förordnanden för undersökningar bl.a. djurhållningsenheter och djurtransporter samt för djurskyddsinspektioner
- landskapsveterinären, vissa åtgärder så som utfärdande av spärrbestämmelser, smittskydds-zoner, förordnanden för bekämpande av smittsamma djursjukdomar mm.

Mål: Slutligt ställningstagande till hantering av högriskavfall.

Förverkligat: Målet är inte förverkligat, med hänvisning till reducerad personalstyrka vid byrån.

5.5. MILJÖBYRÅN

5.5.1. Allmän miljövard

5.5.1.1. Allmänt

Ett utlåtande har givits till kommunikationsministeriet och ett till JO. Ett utlåtande har getts till Ålandsdelegationen om lagstiftning om oljeutsläppsavgifter. Tre ställningstaganden till EU-kommissionsförslag har beslutats, varav förslaget till marindirektiv varit på samråd till lagtinget före det slutliga ställningstagandet. Fyra ställningstaganden har gjorts över EU-meddelanden varav ett har varit informationsärende i lagtinget. Två notifieringar har gjorts.

5.5.1.2. Internationellt arbete

Ett utlåtande har getts till Nordiska rådet om totalförbud och kontrollsystem för utsläpp av toalettavfall i Östersjön. Landskapsregeringen deltog i tre nordiska miljöministermöten och tre möten i nordiska miljötjänstemannagruppen. Landskapsregeringen deltog i Finlands delegation på Helcom-mötet i mars. Dessutom har landskapsregeringen ingått i arbetsgruppen som ska ta fram ett förslag till en åtgärdsplan för Östersjön. En förfrågan om deltagande i internationellt MKB-förfarande har besvarats jakande.

5.5.1.3. Miljöledningsarbetet

Miljöledningsarbetet har på grund av resursbrist inte kunnat prioriteras så högt som det var tänkt.

5.5.1.4. Lagstiftningsarbete

Sammanlagt sex landskapsförordningar har beretts av miljöbyrån. Ett omfattande arbete med en ny miljöskyddslag har gjorts och förslaget skickade ut på remiss i slutet av året.

5.5.2. Naturvården

5.5.2.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Sträva efter att skötselåtgärderna inom naturreservaten i så stor utsträckning som möjligt handhas av arbetskraft i regionerna.

Förverkligat: Landskapsregeringen har fortsatt att anlita personer bosatta på orten som hjälp vid övervakning och skötsel av naturreservat samt för restaurering av kulturbiotoper inom dessa.

5.5.2.2. Allmänt

Tillsyn enligt naturvårdslagen som ankommer på landskapsregeringen har i huvudsak utförts genom att markanvändning som anmälts enligt naturvårdslagen och annan lag-

stiftning har handlagts. Antalet anmälda skogsbruksåtgärder som behandlats av miljöbyrån framgår under skogsbruksbyråns berättelser. Två ansökningar om täktillstånd har behandlats under året.

Landskapsregeringen deltog som föregående år i Världsnaturfondens skyddsprogram för havsörnen i Östersjön och skyddsprogrammet för gråsäl i Östersjön. Antalet flygga örningar var högre än föregående år, 80 st. Havsörnsbeståndets utveckling i landskapet framgår av *bilaga 14*. Antalet gråsäl som räknades i åländska vatten var fler än föregående år, ca 7.000 st. Landskapsregeringens påbörjade femåriga undersökning av i landskapet fridlysta fjärilar och deras värdväxter har under året framskridit.

Under året har två ansökningar om ersättning för skador orsakade av särskilt skyddsvärd art enligt LL om naturvård inkommit och viss ersättning utbetalats. Landskapsregeringen har under året understött fyra landskapsvårdsprojekt som syftat till ståndsättning av hagmarker. Bidraget ges till sådana projekt som inte omfattar tomtmark och som inte uppfyller villkoren för att få EU:s miljöstöd.

Under året har inga nya naturreservat inrättats. Naturreservat respektive naturminnen i landskapet framgår av *bilaga 14*.

Inom Ålands Natura 2000 program finns ett 50-tal privatägda vatten- och landområden (skiften). Värderingar och förhandlingar om intrångsersättning har under året förts med flera markägare till Natura 2000 områden. Under året har ett avtal om intrångsersättning för naturreservat undertecknats.

Miljöbyrån har deltagit i utarbetandet av en nationell åtgärdsplan för tumlaren, en utredning om gråsäl och fisket på Åland, samt varit med i samarbetsstyrelsen för Nordiska rådets skärgårdsarbete och i arbetsutskottet för InterReg 3A.

5.5.2.3 Naturvårdens fältarbeten

Cirka 350 personer blev guidade av Björkörs tillsyningsman under året. Den årliga slåttern i lövängarna inom reservaten har utförts med tillfällig personal. Rójningar av igenväxta partier och slyrójning har under årets utförts på Idö i Kökar, på Herrö och Nåtö i Lemland, på Ramsholmen i Jomala, på Prästgårdsnäset i Finström och på Höckböleholmen i Geta. Under året har träd hamlats inom Nåtö och Espholms naturreservat.

Byggnaderna på reservaten har underhållits. På Nåtö har lillstugan fått helt nytt tak och verkstaden värmeisolerats. Målningsarbeten har utförts på både Nåtö och Björkör.

5.5.3. Vattenvård och avloppsvattenbehandling

5.5.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Åtgärderna i miljöhandlingsprogram för Åland 2005–2008 genomförs. Programmet innehåller övergripande mål och en mängd konkreta åtgärder för att nå målen. De viktigaste åtgärdsområdena på vattenområdet är fiskodling, jordbruk, avloppsvattenutsläpp och utsläpp från sjöfarten.

Förverkligat: Åtgärder i miljöhandlingsprogrammet genomfördes. I något fall sköts genomförandet upp till 2007. Programmet beaktades vid uppgörande av budgeten 2007.

Mål: Ansträngningarna för att förbättra behandlingen av avloppsvatten fortsätter.

Förverkligat: Överföringsledningen från norra Åland var klar att tas i bruk vid årsskiftet 2006/07 och planeringen av överföringsledningen från Kattby i Hammarland påbörjades under hösten 2006. Vidare har informations- och diskussionsmöten hållits med kommunernas tekniska personal, med kommuninnevånare, med grävmaskinentreprenörer och med stuguthyrare om förbättrad avloppsbehandling. Kommunernas avloppsplaner har begärts in och bidrag har beviljats för sammanlagt 30 kommunala avloppsprojekt.

Mål: Arbetet med vattenskyddsåtgärder för våra viktigaste insjöar samt kraftigt övergödda inre vikar fortsätter. I arbetet ingår arbete med en skyddsplan för att säkerställa dricksvattenförsörjningen samt bedömningar av vilka åtgärder som är de mest kostnadseffektiva för att uppnå bättre vattenkvalitet.

Förverkligat: En kartläggning har genomförts av potentiella åtgärder och kostnader för att säkerställa dricksvattenförsörjningen på hela Åland. Vidare kan nämnas arbetet med vattenförbättrande åtgärder vid Möckelbybäcken som slutade med ett samarbetsavtal mellan de berörda kommunerna samt arbetet med Kaldersfjärden och Toböle träsk i samarbete med övriga berörda parter.

Mål: Vattenövervakningen och -undersökningarna fortsätter i samma omfattning som 2005 med en viss ökning för att ta fram beslutsunderlag för klassificeringen av vattendragen. Övervakningen genomförs med syfte att ge en heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd i hela det åländska havsområdet inklusive de inre vikarna samt de viktigaste vattentäktena. Det innefattar undersökningar av belastning, kemisk-fysikalisk vattenkvalitet, bottenfauna och alger inklusive förekomsten av giftalger.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen. Se även under 5.5.6.

Mål: Samarbetet med Husö biologiska station fortsätter.

Förverkligat: Det årliga samarbetsavtalet med Husö biologiska station innehöll uppdrag att kartera vattenväxter, förekomst av planktonalger samt bottenfauna som underlag för en första klassificering.

Mål: De pågående Interreg projekten fortsätter planenligt. Det innefattar två projekt: Bättre vattenkvalitet som ska utveckla hanteringen av avloppsvatten i skärgården samt Ett gemensamt beslutstödsystem för effektiva vattenskyddsåtgärder (BEVIS) som skall klargöra vilka som är de mest effektiva åtgärderna för att förbättra vattenkvaliteten i våra skärgårdar.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen. Beslut togs om att BEVIS-projektet ska fortsätta under ytterligare ett år.

Mål: Landskapsregeringen sammanställer information om den övervakning och forskning som genomförs och presenterar den på ett lättillgängligt och stimulerande sätt för allmänheten bland annat på Internet.

Förverkligat: Under året sammanställdes resultat från flera av de pågående vattenkvalitetskarteringarna inklusive provtagningarna. Informationen presenterades framförallt via Internet, via spridning av rapporter samt vid träffar med berörda parter.

Mål: Ansvar för den framtida skötseln och underhållet av regleringsdammen och den nya slussen i Vargsundsådran överförs till trafikavdelningen.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen.

5.5.3.2. Vattenvård

Bland internationella samarbeten kan nämnas arbetet att i samarbete med andra förvaltningsenheter samt Ålands representant i Bryssel föra ut och sprida Ålands landskapsregerings ställningstagande vad gäller olika Östersjöfrågor såsom förslaget till nytt marint direktivet och förslaget till EUs framtida havspolitik. Vidare kan nämnas deltagande i den arbetsgrupp under HELCOM som tar fram ett förslag till handlingsprogram för Östersjön, i Nordiska ministerrådets Hav- och Luft arbetsgrupp, samt i den finländska kustvattengruppen som samordnar genomförandet av EUs ramvattendirektiv.

5.5.3.3 Avloppsvattenbehandling

Landskapsregeringen stöder åtgärder för förbättrad avloppsbehandling. De viktigaste åtgärderna är att slutföra Lotsbroprojektet, att genomföra andra kommunala avloppsprojekt, att bistå kommunerna i arbetet att förbättra reningen vid enskilda avloppsanläggningar, att stöda byggandet av kretsloppsanpassade avloppsanläggningar samt att arbeta för utökat kommunalt samarbete om avloppsbehandling. Med anledning av nya krav på avloppslösningar för enskilda hushåll, förordningen ÅFS 38/2004, har anvisningar om planering av enskilda avloppsanläggningar utarbetats (nov-2006).

Under året har följande möten om nya krav på avloppslösningar hållits:

- kurs för grävmaskinentreprenörer
- möte med Lemlands kommun om avloppslösningar för enskilda hushåll
- möte med Ålands Stuguthyrarförening om avloppsvattenrening
- möten med kommunernas tekniska personal
- möte med Sottunga kommun om avloppslösningar för enskilda hushåll
- möte med Lumparlands kommun om avloppslösningar för enskilda hushåll.

Landskapsregeringen har fortsatt arbetat för att Lotsbroprojektet inklusive överföringsledningar från norra Åland och Hammarland skall genomföras. Överföringsledningen från norra Åland var klar att tas i bruk vid årsskiftet 2006/07.

5.5.3.4 Finansieringsstöd för vatten- och avloppsåtgärder

Anslaget för vatten- och avloppsåtgärder, 2.380.000 euro, inklusive tilläggsbudget, har i överensstämmelse med budgeten använts för Lotsbroprojektet, för kommunala avloppsprojekt och för vattenförsörjningsprojekt i Vårdö. För sammanlagt 30 kommunala avloppsprojekt beviljades 295.936 euro i bidrag.

Under året har utbetalats sammanlagt 2.078.756 euro i bidrag för vatten- och avlopps-åtgärder.

5.5.4. Avfallshantering

5.5.4.1. Allmänt

Den övergripande målsättningen för en ekologiskt hållbar avfallshantering har varit:

- minska mängden avfall, särskilt avfall som måste deponeras
- minska användningen och spridningen av hälso- och miljöfarliga ämnen
- minska miljöpåverkan genom hushållning med material och energi
- minska nedskräpningen

Kommunerna har enligt renhållningslagen det primära ansvaret för en fungerande avfallshantering. Landskapsregeringen har det övergripande ansvaret. Det har varit landskapsregeringens målsättning att det kommunala samarbetet skall utvecklas så att kommunerna kan enas om en gemensam avfallsstrategi. Under året har elva kommuner överlåtit det kommunala renhållningsansvaret till kommunalförbundet för Ålands miljöservice. Ålands Problemapvfall Ab har hanterat insamling av farligt avfall och återvinningsbart material. Sluttäckning av Svinryggens Deponi har påbörjats under året.

Lagstiftning om producentansvar för förpackningar samt elektriska och elektroniska produkter trädde i kraft under år 2006.

5.5.4.2. Finansieringsstöd för avfallshantering

Landskapsregeringen beviljade genom budgetmomentet "Främjande av avfallshantering" bidrag på sammanlagt 957.074 euro enligt följande:

- Kommunalförbundet för Ålands miljöservice och kommunerna 582.392 euro stöd för kostnader för Ålands Problemapvfall Ab:s verksamhet, förberedelser inför sluttäckning av deponi, mottagningsstationer för toalettavfall i gästhamnar.

- Svinryggens Deponi Ab 372.482 euro stöd för sluttäckning av deponi, utredningar om inert deponi, omlastningsstation, lakvatten och lakvattenprovtagning.

- Övriga 2.200 euro stöd för mottagningsstation för toalettavfall i gästhamn.

Genom budgetmomentet "Understöd för skrotning av motorfordon" beviljades Jägerströms Bilskrot Ab och Ålands Problemapvfall Ab sammanlagt 33.075 euro för skrotning av motorfordon.

5.5.5. Miljötillsynen

Tillsynsarbetet har koncentrerats på fiskodlingar, reningsverk, sanering av förorenad mark, deponier, djurgårdar, bevattningsuttag, muddringar och utfyllnader, borrhningar i berg, hamnar och avfallsplaner. Under 2006 har bl.a följande utförts: 293 beslut, 186 andra brev och 124 inspektioner.

Tillsynsarbetet utfördes från årsskiftet av fyra miljöinspektörer. I maj slutade en inspektör på en tillfällig tjänst. I juni började en ny inspektör på ett vikariat och slutade i november när en inspektör kom tillbaka från moderskapsledighet. Arbetet har alltså utförts av fyra inspektörer med undantag för två veckor. Under hösten har också miljöinspektörerna flyttat från Parkgatan till Hälsans Hus på Norragatan och samlokaliseras

med Ålands miljöprövningsnämnd och Ålands miljöhälsovård.

5.5.6. Ålands miljölaboratorium

Under året har miljölaboratoriet samlokaliserats med livsmedelslaboratoriet och försöksstationens laboratorium. Laboratoriet har flyttat in i de gemensamma lokalerna vid f.d. plantskolan i Jomala.

Vattenövervakningen genomfördes i enlighet med ett övervakningsprogram som uppgjorts i samråd med miljöbyrån. Totalt analyserades 3.849 (4.550) prov vilket innebar 13.871 (13.839) analyser. Provtagningar har under perioden april till december utförts varannan vecka på provplatser belägna i Mariehamn, Lemland, Föglö, Sottunga, Kumlinge, Brändö, Vårdö och Lumparland. Under juli-augusti besöktes vid tre olika tillfällen 90 s.k. Ål-provplatser utspridda runt Åland. Analysresultaten från ett antal av dessa presenteras årligen på miljöbyråns hemsida. Syftet med provtagningarna är att kunna påvisa tidstrender i de undersökta skärgårdsområdena. Undersökningar har utförts i ett antal vikar och djupgröpar för att följa med syresituationen, salthalten och näringsämnena i dessa. Laboratoriet har följt upp kontrollprogrammet för Vargsundet/Ösundet, Vargsundsådran och Bodafjärden. Prov har tagits från alla dricksvattentäkter och från ett antal sjöar och träsk vars vatten utnyttjas för bevattning. För att bedöma belastningen från olika typer av markområden har noggranna flödesmätningar och näringsämnesanalyser utförts i ett antal utfallsdiken. Mikroskopiska alger har bestämts och laboratoriet har informerat allmänheten på miljöbyråns hemsida om förekomsten av blågröna alger i olika vattenområden. Laboratoriet deltog i den landsomfattande algkarteringen och rapporterade resultaten till Finlands miljöcentral varje vecka under sommaren. Mot fastställda avgifter har laboratoriet utfört provtagningar och analyser på prov från kommunala avloppsreningsverk, simanläggningar, recipienter och vattentäkter. 83 prov av hushållsvatten från allmänheten, företag och vattenbolag analyserades.

5.6. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Ålands miljöprövningsnämnd är en tillståndsmyndighet enligt landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd och behandlar sedan 1 juli 2001 ansökningar om tillstånd enligt vattenlagen för landskapet Åland, landskapslagen om renhållning och förläggningstillstånd enligt landskapslagen om hälsovården.

Personalstrukturen vid myndighetens kansli har varit oförändrad under år 2006 men delar av personalen har tidvis arbetat deltid eller varit tjänst- eller vårdlediga. Under året har flera lagremisser rörande nämndens verksamhetsområde delgivits nämnden för utlåtande. Mycket tid har tagits i anspråk för att klargöra konsekvenserna av lagförslagen för nämndens del. Flera komplicerade ärenden, t ex återförvisade ärenden och stora verksamheter, är arbetsdryga och resurskrävande. Behov av kompletteringar och utredningar tillsammans med sökandens förmåga att hålla fataliteter är mer avgörande för handläggningstiden än nämndens tidsplanering. Sammantaget har ovan nämnda orsaker medfört att antalet avgjorda ärenden minskat jämfört med föregående

år. Under året inkom 38 (43) nya ärenden och 39 (65) ärenden avgjordes. Miljöprövningsnämnden har även under året avgivit 4 utlåtanden till Ålands förvaltningsdomstol, 3 utlåtanden till Högsta förvaltningsdomstolen och 4 övriga utlåtanden till andra myndigheter, företag eller privatpersoner.

6. Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

6.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Landskapets utbildnings- och kulturavdelning har ett övergripande tillsyns- och utbildningsansvar för all utbildning och kultur som bedrivs i offentlig regi på Åland. Landskapsregeringens uppgift är att tillse att det är möjligt för skolorna att uppnå den i lagar och läroplaner angivna målsättningen att alla elever och studerande i landskapet skall erhålla möjligheter till en likvärdig allmänbildande grundutbildning och förutsättningar för fortsatta studier och godtagbara utbildningsalternativ på gymnasialstadenivå.

6.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att utveckla utbildningen på gymnasialstadiet på basis av kommittén Struktur - 07:s slutsatser under budgetåret.

Förverkligat: Landskapsregeringens kommitté Struktur-07 med uppdrag att utforma en gemensam organisation för utbildningen på gymnasialstadenivå i landskapet lämnade i februari 2006 till landskapsregeringen en mellanrapport, som efter en remissomgång till bl.a. landskapets skolor på gymnasialstadenivå vidareutvecklades till en slutrapport som gavs till landskapsregeringen i juni 2006.

Landskapsregeringen omfattade de reformförslag som kommittén framlade i sin slutrapport och tillsatte en projektledare för att leda det fortsatta utvecklingsarbetet inom den nya strukturen Ålands gymnasieskola efter att Ålands lagting godkänt medel i tilläggsbudget. Landskapsregeringen har även tillsatt en politiskt sammansatt styrgrupp för utvecklingsprojektet, en ledningsgrupp bestående av ledande tjänstemän inom berörda skolorganisationer samt en referensgrupp med medlemmar från utbildnings- och kulturavdelningen. Ledningsgruppens uppgift är att under projektledarens ledning planera skolans interna verksamhetsstruktur.

Landskapsregeringen inledde under hösten ett lagstiftningsarbete för att ta fram ett lagförslag utgående från de huvudlinjer som föreslagits i Struktur-07's slutrapport.

Mål: Att fortsätta utvecklandet och uppföljningen av gymnasialstadiets läroplansgrunder och kärnämnesläroplaner.

Förverkligat: I det fortsatta utvecklingsarbetet med läroplansgrunderna för yrkesutbildningen har landskapsregeringen avvaktat den kommande reformen kring Ålands gymnasieskola.

Mål: Att stöda utvecklingen av integrationsarbetet och den mångkulturella förståelsen i den åländska utbildningen.

Förverkligat: Integration är ett nytt politikområde för vilket 30.000 euro hade reser-

verats i 2006 års budget. Under första delen av året gjorde en arbetsgrupp ett förarbete kring Ålands behov att befrämja integrationen av inflyttade. Arbetet resulterade i ett välbesökt seminarium i oktober i samarbete med bland andra medborgarinstitutet för att belysa samarbetet mellan olika aktörer. Mot slutet av året tillsattes en särskild kommitté med uppgift att arbeta vidare med integrationsfrågorna under 2007.

Mål: Att utreda vidareutveckling av organisationsformen för Högskolan på Åland till en fristående juridisk person bör genomföras.

Förverkligat: Åtgärden är inskriven i utbildningsavtalet för åren 2006-2008 mellan landskapsregeringen och högskolan och torde därför vidtas inom avtalsperioden.

6.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2004	Bokslut 2005	Tillgängliga medel 2006	Bokslut 2006	Avvikelse
Summa inkomster	2 482 397,70	2 788 656,16	3 638 323	2 382 421,26	-1 255 901,74
Konsumtionsutgifter	-26 868 467,46	-27 102 725,25	-28 554 777	-26 725 639,14	1 829 137,86
Överföringsutgifter	-19 135 170,43	-19 654 546,35	-20 443 630	-19 791 150,08	652 479,92
Realinvesteringsutgifter	-4 322 895,86	-5 282 910,57	-2 694 380	-1 260 389,66	1 433 990,34
Lån och övriga finans- investeringar	-78 183,00	-45 977,62	-76 300	-35 050,74	41 249,26
Summa utgifter	-50 404 716,75	-52 086 159,79	-51 769 087	-47 812 229,62	3 956 857,38
Anslag netto	-47 922 319,05	-49 297 503,63	-48 130 764	-45 429 808,36	2 700 955,64

6.1.3. Nordiskt samarbete

Representanter inom det nordiska samarbetet

MR-U	Nordiska ministerrådet – utbildning	Camilla Gunell
MR-K	Nordiska ministerrådet - kultur	Camilla Gunell
ÄK-U	Ämbetsmannakommittén - utbildning	Yvonne Eliasson
ÄK-K	Ämbetsmannakommittén - kultur	Jan-Ole Lönnblad
NKF	Nordiska kulturfonden	Gun Carlson
NSS	Nordiskt skolsamarbete	Elisabeth Storfors
SVL	Styrgruppen för vuxnas lärande	Monica Nordqvist
	Nordiska skolbyggnader	Stina Colérus
HÖGUT	Ledningsgrupp för högre utbildning	Agneta Eriksson-Granskog
NordForsk	Ledningsgrupp för nordisk forskning	Gösta Helander
NIFS	Nordisk Institut för sjö rätt	Agneta Eriksson-Granskog
NSR	Nordens språkråd	Gyrid Högman
NOMUS	Nordisk musikkommitté	Kjell Frisk
Nordscen	(tidigare Teater och dans i Norden)	Tom Blomberg
NORDBOK	Nordisk bibliotekskommitté	Suzanne Donner
NUK	Nordisk ungdomskommitté	Alfons Röblom
BUK	Styrningsgruppen för barn- och ungdomskultur	Yvonne Törneröos
NIFCA	Nordic Institute for Contemporary Art	Rita Jokiranta
Ars baltica	Östersjöorganisationen för kulturellt samarbete	Kulturdelegationen
NIFIN	Nordens institut i Finland	Britt-Inger Wahe
NAPA	Nordens institut på Grönland	Ulrika Lind
NOREY	Nordens Hus i Reykjavik	Göran Jansson

6.1.3.1. MR-U och ÄK-U

Efter att ha genomfört en extern utvärdering av Nordplusprogrammen beslöt man gå vidare med ett utvecklingsprojekt 2007 för att förebereda ett Nordplus Ramprogram 2008 - 2011, där de tre baltiska länderna, Estland, Lettland och Litauen deltar.

Under året har finansieringsfrågan för styrgrupperna, NSS, SVL och HÖGUT diskuterats.

Beslöts att länderna skall stå för omkostnaderna för styrgruppernas resor i framtiden. Undantag utgör de självstyrande områdena, som fortsättningsvis får sina kostnader täckta via NMRS.

MR-U har under året godkänt ett förslag till en Nordisk Språkdeklaration, i syfte att stärka den nordiska språkpolitiken. Utgångspunkten är att Nordens språk förblir starka och levande, och att det nordiska samarbetet även fortsättningsvis bedrivs på de skandinaviska språken, d.v.s. danska, svenska och norska.

För att fortsätta processen med "Att identifiera gränshinder inom den högre utbildningen i Norden" och i enlighet med den s.k. Reykjavikdeklarationen (9.6.2004) och Lissabondeklarationen, har rapporten "Erkännande av bevis avseende högre utbildning i Norden" framtagits för att belysa olikheter i utbildningarna och svårigheter som kvarstår för att uppnå målen i ovanstående deklarationer.

NMR har under året finansierat en komparativ studie av lärarutbildningarna i Norden och som under 2007 kommer att föranleda ytterligare nordiskt samarbete för att harmonisera utbildningsnivåerna.

6.1.3.2 NSS

NSS har under året fortsatt att utveckla sin uppföljning av läsutvecklingen i Norden utgående ifrån de resultat som PISA utvärderingen gett. Speciellt har könsskillnader och lärarutbildningseffekter studerats. Kvalitet i utbildningen och i utbildningssystemet har haft en fortsatt betydelsefull roll i NSS tyngdpunktsområden. Nordiska ministerrådets strategi "Uppföljning av Lissabonstrategin på nordisk nivå" har behandlats inom NSS speciella temaområde, erkännande av yrkeskompetenser och överföring av meriter inom yrkesutbildningen. Den nordiska strategin för yrkesutbildningsrelaterade frågor har fortsättningsvis vidareutvecklats inom NSS speciella arbetsgrupp.

6.1.3.3. SVL

Styrgruppen för Vuxnas Lärande (SVL) ansvarar för det nordiska samarbetet inom vuxnas lärande. Syftet är att stärka den nordiska gemenskapen och kunskapen om vuxnas lärande i och utanför Norden.

SVL:s arbetsplan för verksamhetsåret har omfattat bl.a.

- Som uppföljning av ordförandeskapets fokus på livslångt lärande (LLL) beslut om att LLL skall vara kärnan i SVL:s arbete.
- Konkretisering av vägledning och indikatorer i anslutning till vuxnas lärande
- System för dokumentation av privata och offentliga aktörers insatser för att ge effekt.
- Informationsinsatser för att förmedla kontakter mellan grönländska och färöiska organisationer.
- Förstärkning av folkbildningens och arbetsmarknadens samarbete.
Teman under det gångna årets seminarier;
- Förutsättningar och forskning gällande lärande verksamheter
- Lärande i arbetslivet
- Aktiv kompetensutveckling och
- Förbättring av läs- och skrivfärdigheter

En förundersökning av vuxnas läse-, skriv- och IT-färdigheter påbörjades med en miniundersökning av Nordplus Vuxen gällande beviljade av medel. Ett förlängt mandat godkändes för Nordplus Vuxens fackkommitté.

Planeringen av en ny programperiod för Nordplus-programmen har inletts under verksamhetsåret och fortsätter in på nästa år. Ett inledande arbete som påbörjats "en komparativ studie om arbetsplatsen som lärmiljö" är en viktig del av det livslånga

lärandet. Projektet leds av Köpenhamns universitet, som kommer att samarbeta med Mittuniversitet i Sverige och Jyväskylä universitet i Finland.

Förslaget till uppgifter för Projektet "Nordplus nästa Generation" kommer att vara ett viktigt utvecklingsarbete år 2007.

6.1.3.4. NSR

Nordens språkråd (NSR) har till uppgift att främja internordisk språkförståelse, att stärka kunskapen om språken i Norden, att främja demokratisk språkpolitik och språksyn och att stärka de nordiska språkens ställning i och utanför Norden. Under året har NSR bl.a. berett ett förslag till ett ny språkkonvention i Norden. NSR har också varit involverat i projektet med en nordisk litteraturkanon. NSR har också initierat ett språkteknologiskt projekt med mål att knyta nordiska lexikala verk till en enda portal.

6.1.3.5. NordForsk

NordForsk etablerades 1 januari 2005 som ett nytt och självständigt organ under Nordiska Ministerrådet för utbildning och forskning. NordForsk leds av en styrelse som är tillsatt för åren 2005-2008. Den består av nio fullvärdiga medlemmar från de fem nordiska länderna och sju observatörer med närvaro- och yttranderätt, av vilka tre är från de självstyrande områdena Åland, Färöarna och Grönland.

NordForsks ansvarsområde är nordiskt samarbete inom forskning och forskarutbildning, samt samarbete och koordinering av verksamheten med Nordisk InnovationsCenter (NICE). Centrala aktörer i NordForsk är de nationella forskningsråden, universiteten och högskolorna och andra organ som finansierar forskning. Avsikten är att främja forskning på hög internationell nivå och att förstärka de nordiska ländernas samlade konkurrenskraft i fråga om forskningsfinansiering.

6.1.3.6. MR-K, ÄK-K och övrigt kulturellt samarbete

Omstruktureringen av det nordiska kultursamarbetet 2006 har varit en omfattande åtgärd som, när den är fullt genomförd, kommer att ge en ny profil åt samarbetet. Istället för de tidigare och nu avvecklade permanenta ledningsgrupperna och kommittéerna som huvudsakligen bestod av kulturadministratörer kommer delaktigheten bland de aktiva nordiska kulturarbetarna nu att öka. Detta genom att de nya tidsbundna programmen skall bestå av sakkunniga inom olika kultur- och konstområden.

Åland har i likhet med de andra självstyrande områdena tagit en aktiv del i omstruktureringsarbetet. Detta dels i ämbetsmannakommittén för kultur och dels i den speciella arbetsgrupp som utarbetade förslag till de självstyrande områdenas medverkan i den nya strukturen. Denna grupp diskuterade också hur de mindre nordiska språken skall tillgodoses i det nya samarbetet.

Sammantaget kan sägas att Nordiska ministerrådet har visat stor hänsyn till de självstyrande områdenas särställning när den nya strukturen har utarbetats. Åland har möjlighet att delta på samma villkor i de olika programmen framöver, och de nordiska husen och instituten kommer att få en utökad roll i det framtida nordiska samarbetet. Nordens instituts på Åland budget höjdes med DKK 600.000 inför år 2007.

Nordiska kulturfondens styrelse besökte Åland för första gången i augusti. Fonden höll sitt traditionsenliga sommarmöte i Mariehamn och passade också på att bekanta sig med det åländska samhället genom utflykter och besök till flera sevärdheter. Värddar för besöket var fondens åländska ledamot Gun Carlson och kulturbyrån.

6.2. ALLMÄNNA BYRÅN

Vid allmänna byrån handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde, bl.a. personalärenden. Lagtinget antog en ny arbetsmarknadspolitisk lagstiftning (Lr framst. nr 7/2004-2005). I enlighet med lagen inrättades en ny myndighet, Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet (ams). Till den nya myndigheten överfördes studieserviceenheten från utbildnings- och kulturavdelningen under året. För information om elevantagning och studiestöd se under punkt 7.6.

6.3. SKOLBYRÅN

Vid skolbyrån handläggs ärenden som gäller grundskoleväsendet och den studieförberedande utbildningen vid Ålands lyceum. Till byrån hör enheten Ålands läromedelscentral.

6.3.1. Ålands läromedelscentral

Centralen tillhandahåller och lånar ut läromedel, videofilmer, diaserier och dataprogram samt sköter information om läromedel och material som ansluter till skolverksamheten. Centralen deltar kontinuerligt i skolbyråns aktuella utvecklingsprojekt med materialanskaffning och information. Direktionen för Ålands läromedelscentral sammanträdde en gång under året.

Nyanskaffningar och bestånd

Under året köptes 144 (83) video- och dvd-filmer, 91 (29) böcker, 21 (3) ljud-cd:n, 2 (-) cd-rom och 34 (18) pedagogiska hjälpmedel. 91 (63) undervisningsprogram bandades från FST/YLE. Därtill fick centralen läroböcker från ett flertal förlag till den permanenta läroboksutställningen. Apparaturen för utlåning förnyades med ett AlphaSmart tangentbord. Läromedelscentralen hade 10.112 (9.463) poster i databasen Katrina vid årets slut.

Utställningar och kurser

Under året arrangerades fyra utställningar inom områdena specialpedagogik, matematik och språkundervisning. Ett fortbildningstillfällen för klasslärare ordnades. Därtill deltog Läromedelscentralen som medarrangör vid ett flertal seminarier och föreläsningar som riktade sig till skolektorn.

Utlåning

Totala antalet lån var 10.369 (10.498), fördelade på medium enligt följande:

Video-/dvd film	5.322	(5.142)
Böcker	3.582	(3.822)
Pedagogiska hjälpmedel	833	(799)
Apparatur	56	(44)
Övrigt	576	(692)
(diaserier, cd-rom, ljud-cd, talbok)		

Tjänster

Ljudkopieringar	3	(41)
Video-/dvd-kopieringar	52	(37)
Inbindningar	99	(45)
Lamineringar	78	(76)

Mål: Att medverka vid produktionen av undervisningsmaterial för grundskolan i hembygds kunskap, samhällslära och Ålands historia.

Förverkligat: Läromedelscentralen har utsetts till redaktionsansvarig för produktionen av ett läromedel i historia för åk 4-6, upphandling påbörjades under året.

Mål: Att successivt övergå från vhs till dvd för utlåning av undervisningsprogram och inköpta filmer samt att undersöka möjligheterna till digital filmdistribution, s.k. streaming.

Förverkligat: Av FST:s undervisningsprogram gjordes både vhs- och dvdkopior av de flesta program. Av de inköpta programmen var 43 (55) på vhs och 101 (28) på dvd.

Mål: Att förbättra utlåningen och nyttjandegraden av läromedelscentralens tjänster genom en fortsatt utveckling av informationen.

Förverkligat: LMC-info distribueras månatligen till skolor, daghem och andra låntagare med information om nytt material och om verksamheten, därtill skickades 17 ämnesvisa nyhetsutskick till utvalda målgrupper. Ämnesförteckningar finns på hemsidan som komplement till databasen Katrina.

Under året gjordes en undersökning av hur informationen når ut till, och uppfattas av, låntagarna. Den visade att många är nöjda med verksamheten, men även att mycket av informationen inte når fram till mottagarna.

6.3.2. Utbildning på grundskolenivå

Landskapsregeringen har i uppgift att tillse att alla barn har lika tillgång till grundskoleundervisning och att de erhåller en likvärdig allmänbildande grundutbildning för att därefter ha möjlighet till fortsatta studier.

Mål: Att utveckla grundskolornas läs- och skrivinläring i nära samarbete med daghemmens förundervisning.

Förverkligat: Skolbyrån ordnade i samråd med social- och miljöavdelningen återkommande utvecklingsseminarier och fortbildning på området för läs- och skrivinläring för berörda lärare inom barnomsorg och skola.

Mål: Att utveckla undervisningen och elevhandledningen på området för hälsa och idrott, drogförebyggande verksamhet samt miljö- och trafikfrågor.

Förverkligat: I anslutning till landskapsregeringens alkohol- och drogförebyggande program ordnade skolbyrån och socialvårdsbyrån gemensamma utvecklingsseminarier och fortbildning för berörda lärare, hälsovårdare och socialarbetare. På området för miljö- och trafikfrågor delades ut priser i den landskapsomfattande tävlingen Trafikjokern och alla nya första klassare (316 elever) erhöll en keps med reflexband.

Mål: Att utveckla skolornas undervisning och fostran då det gäller konflikthantering samt fostran till fred och solidaritet, speciellt med tanke på demilitariseringens 150-års jubileum som allmänt uppmärksamgörs under året.

Förverkligat: Landskapsregeringen uppmanade alla skolor att uppmärksamgöra demilitariseringens 150-års jubileum. I samråd med museibyrån ordnade skolbyrån utvecklingsseminarier och fortbildning för lärare och skolledare om Ålands demilitarisering och neutralisering. På landskapsregeringens uppdrag och bekostnad ordnade Ålands fredsinstitut fortbildning om konflikthantering och fostran till fred och solidaritet.

Mål: Att utveckla i första hand lärarnas och den övriga skolpersonalens kunskap om jämställdhet och ge dem verktyg att omvandla teoretiska värdegrundsfrågor till praktisk pedagogik.

Förverkligat: Landskapsregeringen tillsatte en kommitté som gavs i uppgift att föreslå åtgärder för att medvetandegöra genusperspektivet, ordna fortbildning och projektinriktad verksamhet på området för jämställdhet för skolledare och lärare.

Mål: Att implementera de reviderade läroplansanvisningarna i hembygds kunskap, samhällslära och historia samt låta utarbeta manus för ett nytt läromedel på området, särskilt då det gäller Ålands historia och självstyrelsens utveckling.

Förverkligat: Skolbyrån och läromedelscentralen förberedde ett utbildningsprogram för lärarna om de nya anvisningarna. En redaktion, en tjänstemannagrupp, gavs i uppdrag att verkställa ett upphandlingsförfarande av en författare och en illustratör för produktion av en lärobok och en lärarhandledning för grundskolans undervisning i historia i årskurser 4-6.

6.3.2.1. Elevantal

Jämfört med föregående läsår minskade elevantalet inom kommunernas 25 grundskolor från 3.058 till 3.003 (-55). Antalet elever i första årskursen var 316 (-20) av vilka 6 (-1)

var inskrivna i specialklass, 3 (+1) av dessa i träningsundervisning. Det totala antalet elever i träningsundervisningen var 31 (0) och i övrig specialklassundervisning 60 (-2). Antalet elever i specialklassundervisning var totalt 91 (-1).

6.3.2.2. Landskapsandel, driftsutgifter för grundskolan

Landskapsandel för kommunernas driftsutgifter för grundskolan beviljades utgående från ett basbelopp om 6.496,23 euro per barn i åldersgruppen 6-15 år. För en elev inom träningsundervisningen betalades landskapsandel utgående från ett basbelopp om 18.250,99 euro. Jämfört med föregående år ökade landskapsandelen för grundskolans driftsutgifter från 8.176.517,63 till 8.331.893,73 (+ 155 376,10) euro.

6.3.2.3. Landskapsandel, anläggningskostnader för allmänna bibliotek och grundskolor

Av beviljningsfullmakten om (1.950.000 euro) för nya biblioteks- och grundskoleprojekt beviljades Brändö kommun landskapsandel om 1.916.490 euro för renovering samt om- och tillbyggnad av sin skola (åk 1-9) och sitt bibliotek i Brändö by. Anläggningsprojektet inkluderar en fristående hall med utrymmen för skolans och kommunens gymnastikundervisning och annan idrotts- och kulturverksamhet.

6.3.3. Studieförberedande utbildning på gymnasialstadienivå

Efter grundskolan ges ungdomar och vuxna möjlighet att skaffa sig studieförberedande utbildning vid Ålands lyceum och yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå eller högre nivå (se yrkesutbildningsbyrån).

Landskapet Åland är huvudman för skolorna på gymnasialstadienivå och högre nivå. Landskapsregeringen handhar den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen. Utbildning på gymnasialstadienivå ordnades i 8 olika skolor.

6.3.3.1. Ålands lyceum

Mål: Att implementera de läroplansgrunder som skall gälla från och med hösten 2005.

Förverkligat: Ålands lyceum har under året implementerat de läroplansgrunder som togs i bruk hösten 2005.

Mål: Att ge studerande möjlighet att inom ramen för fastställda läroplansgrunder välja studieprogram med olika inriktningar; humanistisk-samhällsvetenskaplig, naturvetenskaplig och estetisk inriktning samt inriktningen hälsa och idrott

Förverkligat: De första studerande som haft möjlighet till inriktningsstudier under året har fördelat sig enligt följande: 23 studerar på inriktningen hälsa och idrott, 25 har valt den estetiska inriktningen, 65 studerar på humanistisk-samhällsvetenskaplig inriktning och 30 har valt naturvetenskapliga studier.

Mål: Att integrera i läroplansgrunderna fastställda temaområden i utbildningen och under budgetåret prioritera temaområdena "samhillsdeltagande och företagsamhet" samt "estetisk verksamhet".

Förverkligat: Under året har arrangerats flera olika föreläsningar och temaeftermiddagar då studerande fått möjlighet att bekanta sig med det åländska näringslivet, fått inspiration till företagsamhet och kunskap om företagandets villkor. Skolan har också under budgetåret medvetet satsat på att ge studerande tillfällen att stifta bekantskap med olika estetiska verksamhetsområden.

Ålands lyceum ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Totalt antal studerande (medeltal)	420	435	504	455
Under året antagna studerande (medeltal)	158	147		155
Avlagda examina	134	116		122
Avbrutna studier	5	15		11
Byte av studieprogram	-	-		
Studieuppehåll	11	12		16
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	9	7		10
Fristående kursverksamhet, kursdagar	206	157		304

6.4. YRKESUTBILDNINGSBYRÅN

Yrkesutbildningsbyråns ansvarsområde omfattar den yrkesinriktade och yrkesprofilerade utbildningen på gymnasialstadienivå vid landskapets skolor, den yrkesinriktade vuxenutbildningen, läroavtalsutbildningen, verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum samt utbildningen på högskolenivå på Åland. Ansvarsområdet omfattar således också den för olika enheter (sjömansskolan, sjösäkerhetscentret och högskolan) gemensamma verksamhet som utnyttjar navigations- och maskinrumssimulatorerna och skolfartyget m/s Michael Sars. Till ansvarsområdet hör också den verksamhet som gäller Europeiska Unionens målprogram 3, åtgärderna 1 och 2. Inom yrkesutbildningsbyrån finns en vuxenutbildningsenhet och inom den Ålands läroavtalscenter och lärcentret Navigare. Ansvaret innebär allmän ledning, utveckling och tillsyn samt övergripande planering och förvaltning av ovan nämnda verksamheter. Dessutom bör särskilt nämnas byråns delansvar inom det nordiska och europeiska samarbetet inom utbildnings- och forskningsområdet.

Mål: Att ansvara för allmän ledning, utveckling, tillsyn, övergripande planering och förvaltning av verksamheten inom ansvarsområdet.

Förverkligat: Yrkesutbildningsbyråns mål uppnås och förverkligas genom att verksamheten vid de inom byrån ingående eller underlydande enheterna och delområdena

bedrivs i enlighet med de målsättningar som fastställts i landskapets budget för verksamhetsåret. Den konkreta måluppfyllelsen för delområdena redovisas därför i detalj under respektive enhets eller ansvarsområdes rubrik.

Mål: Övergripande utvecklingsåtgärder och -projekt inom ansvarsområdet.

Förverkligat: En del av byråns övergripande verksamhet finansieras med anslag budgeterade under avdelningens allmänna förvaltning, varför både målen och förverkligandet redovisas under avsnitt 6.1.

Mål: Förberedande åtgärder med hänsyn till omorganiseringen av gymnasialstadieutbildningen (Struktur-07).

Förverkligat: Kommittén Struktur-07 inlämnade sin slutrapport sommaren 2006 och åtgärder föranledda av rapporten kan på ett betydande sätt inverka på delområden inom yrkesutbildningsbyrån. Byrån har därför beaktat ett förestående behov av verksamhetsutveckling i budgeten för år 2007 vad gäller organisations-, lednings-, målsättnings-, strategi- och planeringsfrågor.

Mål: Att utreda vuxenutbildningens nuläge, status, roll och ansvarsområden.

Förverkligat: En kommitté, Vuxenutbildningskommittén, med detta uppdrag tillsattes 2006 och avger sitt slutbetänkande våren 2007.

Mål: Att prioritera och tydliggöra byråns kärnuppgifter och förbättra dialogen mellan byrån och dess olika samarbetspartner.

Förverkligat: Byrån har under året inlett arbetet med att utarbeta ett kvalitetsledningssystem för detta ändamål.

Mål: Att utveckla byråns omvärldsbevakning för att kunna svara mot uppdraget att utveckla kärnområdena i paritet med utvecklingen i omvärlden.

Förverkligat: Byrån har under året organiserat sin omvärldsbevakning och –rapportering med hjälp av de möjligheter lärplattformen Fronter erbjuder.

Mål: Att införa yrkesprov inom flertalet yrkesutbildningar och att utreda frågan om fristående yrkesexamina.

Förverkligat: Ett utvecklingsprojekt med en projektledare inleddes hösten 2006 för att förbereda införandet av yrkesprov i utbildningen från och med läsåret 2007-2008. Beträffande fristående yrkesexamina har några lärare deltagit i examensmästarutbildning i samråd med motsvarande utbildning i riket. Detta samarbete fortsätter även år 2007.

Mål: Att utreda frågan om hur kompletteringsutbildningar och vidareutbildningar inom olika sektorer ska hanteras på Åland.

Förverkligat: Arbetet ingår dels i projektet Ålands gymnasieskola (Struktur-07) och dels i den ovan nämnda Vuxenutbildningskommitténs uppdrag.

Mål: Förändringar i utbildningen vid Ålands naturbruksskola och av skolorbrukets uppdrag.

Förverkligat: Omfattande förändringar av verksamheten vid Ålands naturbruksskola och skolorbruket har inletts under året och fortsätter även under de följande åren. För en mer detaljerad beskrivning hänvisas till skolans redovisning under avsnitt 6.4.2.3.

Mål: Analys och utveckling av utbildningen inom sjöfarts- och sjösäkerhetsområdet.

Förverkligat: En särskild kommitté, Sjöfartsutbildningskommittén, tillsattes 2005 och avlämnade sin slutrapport i augusti 2006 med förslag till åtgärder som optimerar resursanvändningen och ökar möjligheterna att skapa en mer flexibel och kvalitativ utbildning i relation till framtidens behov och efterfrågan. Kommitténs förslag berör både sjömansskolans och högskolans utbildningar, verksamheten vid sjösäkerhetscentret och räddningsverket, det gemensamma skolfartyget och högskolans två simulatorer. Kommitténs förslag implementeras eller utvecklas vidare under år 2007 i samråd mellan de berörda enheterna.

För en närmare redovisning av särskilda mål och deras förverkligande för de verksamheter och skolor som hör till yrkesutbildningsbyråns ansvarsområde hänvisas till respektive enhets beskrivning under avsnitten 6.4.1 till 6.4.4.

6.4.1. Vuxenutbildningsenheten

Mål: Ta fram en helhetsstrategi för vuxenutbildningen inom landskapet.

Förverkligat: Landskapsregeringen tillsatte i april 2006 en kommitté för beredning av och omorganisering av regelverk för vuxenutbildningen, inkluderande ett förslag till lagstiftning om vuxenutbildningen i landskapet Åland. Till kommitténs uppdrag hör att klarlägga "vuxenutbildningens nuläge, status, roll och ansvarsområden och deluppgifter som redan nu kan och i framtiden bör kunna sammanföras för att uppnå större tydlighet och klarare fördelning av ansvar och befogenheter". Kommitténs mandatperiod är 20.4.2006 – 30.3.2007.

Parallellt med kommittén har två arbetsgrupper gett i uppdrag att bereda frågor om "Validering av realkompetens" och "Revidering av LL (1998:39) om sysselsättningsfrämjande utbildning".

I anslutning till vuxenutbildningskommitténs uppdrag inbjöds utbildnings- och arbetsmarknadsparter till ett informations- och diskussionstillfälle den 27 november. På seminariets agenda fanns; vuxenutbildningskommitténs uppdrag samt vuxenutbildning idag på Åland och i Norden.

Mål: Verka för fortsatt utveckling av informations- och kommunikationsteknik inom utbildningen och utveckla samarbetsverktyg så att användare av utbildningsplattformen kan samarbeta, oberoende av tid och rum.

Förverkligat: I linje med Europeiska Rådets rekommendation har landskapsregeringen verkat för en fortsatt ökad användning av informationsteknologi i undervisningen. Efter det första avtalsåret med Aplinet Oy, gällande användning av plattformen "Fron-

ter”, tecknades ett nytt utvidgat avtal hösten 2006. Det centrala i det nya avtalet är att antalet licenser är obegränsade, vilket innebär att plattformen fritt kan användas förutom av studerande och personal vid landskapets skolor även av externa samarbetspartners samt av hela landskapsförvaltningen om man så vill.

Lärcentret Navigare, handhar det operativa ansvaret för utvecklingen av nätbaserad utbildning, inom vilket användningen av lärplattformen genomgick en kraftig utveckling under år 2006. Antalet licenser fyrdubblades och uppgick vid årsskiftet till drygt 2.000 (460 användare ett år tidigare). Sättet på vilket Fronter användes varierade mellan skolorna och även inom enskilda skolor. Plattformen är introducerad och klar för användning i följande skolor: Ålands folkhögskola, Ålands handelsläroverk, Ålands hotell- och restaurangskola, Ålands lyceum, Ålands sjömansskola, Ålands vårdinstitut, Ålands yrkesskola samt i Högskolan på Åland och i Mariehamns medborgarinstitut. De flesta av skolorna använde också plattformen i varierande utsträckning i undervisningen och som informationskanal. Tre skolor använde plattformen för att bokföra elevers frånvaro. Inloggningarna i Fronter varierade mellan 200 och 400 inloggningar per dag.

På basen av det fortlöpande avtal om nätbaserade studier som landskapsregeringen har med Centrum för flexibelt lärande i Söderhamn, CFL, har 26 sökande antagits som studerande till 40 olika kurser, under verksamhetsåret.

Utbildnings- och samarbetsmöten under verksamhetsåret:

1. Navigares skolbesök, totalt 100 deltagare, februari
2. Ordnat Fronter lärarfortbildning, två dagar i mars.
3. Ordnat Fronter administratörsutbildning, två dagar i mars.
4. Besök från Dusör, presentation av verksamheten för lärarkåren, april.
5. Nätbas besöker Nätfolk högskolan i Stockholm, april.
6. Två lärare från Värmdö distans presenterar nätbaserad undervisning för landskapets lärare i april. (NätBas).
7. NätBaskommitténs årliga rapport inlämnats i april till LR.
8. Netlearning 2006, maj. Navigare deltar.
9. Insamling av information kring lärares behov av fortbildning inom IT, maj (NätBas)
10. Fronters finländska referensgruppsmöte, Navigare deltar, september.
11. Fronter användarkonferens, Navigare deltar, september.
12. Flexmöten 2006, Navigare deltar, oktober
13. Nordisk studieresa för skolledare och lärare, anordnad av Dusör, 13-16.11. Navigare deltar
14. Virtuella skolans dagar, november. (NätBas).

Navigare har under året tillhandahållit teknisk hjälp, berett studerande möjlighet att delta i videokonferenser, varit övervakare för studerande som har tenterat på Navigare och allmän vägledning. Efterfrågan på dessa tjänster har ökat avsevärt under året.

Strategiarbete:

Inom ramen för Nätbas-kommitténs uppdrag deltar Navigare i uppgörandet av en långsiktig strategi för införandet av nätbaserad undervisning i landskapets skolor. Kommittén presenterade det påbörjade strategiarbetet i sin årsrapport i april 2006 där man uppmanade landskapsregeringen att bland annat anta den av kommittén framtagna visionen för nätbaserad undervisning på Åland 2009. Beredningen av detta ärende inleddes i december 2006.

Mål: Verka för ett utökat samarbete mellan utbildningsanordnare, arbetsmarknadsparter och myndigheter under temat kompetensutveckling.

Förverkligat: Landskapets gymnasialstadieskolor/ rektorer, lärare och studiehandledare, Flex-learn, läroavtalscenter, folkhögskola, musikinstitut, läromedelscentral, medis, avdelningens tjänstemän och Struktur-07-kommittén inbjöds till ett Seminarium om distans- och flerformsutbildning, den 3 april, där det allfinlandssvenska resurscentret inom nätbaserad distans- och flerformsutbildning, Dusör, presenterades.

Nordiskt samarbete:

Mål: Förmedla kompetens och erfarenheter från de nordiska länderna och självstyrande områdena inom vuxenutbildningsområdet.

Förverkligat: Inom Nätverket för Vuxnas Lärande (NVL) har två seminarier hållits på Åland;

NVL seminarium under temat "Kvalitetssäkring" den 27 mars -06

NVL, informationsseminarium om validering, 13 november -06

6.4.1.1. Läroavtalsutbildning

Mål: Fortsatt utveckling av läroavtalsutbildningen utgående från arbetsmarknadens och enskilda studerandes behov.

Förverkligat: Målsättningen för år 2006 var att bereda plats för 65 (55) studerande inom läroavtalsutbildningen och fortsätta utveckla läroavtalsutbildningen utgående från arbetsmarknadens och enskilda studerandes behov. Under verksamhetsåret har 101 (65) studerande bedrivit läroavtalsutbildning inom 46 (23) olika yrkesområden. Under året ingicks 66 (47) nya läroavtal och 8 (1) läroavtal avbröts på initiativ av lärlingen eller/ och arbetsgivaren. Antalet utexaminerade lärlingar var 10 (8) stycken. Antalet arbetsgivare med utbildningsansvar uppgick till 58 (37) där samma arbetsgivare kan ha flera olika inriktningar. Samtliga är verksamma på Åland. För den teoretiska undervisningen har lärlingsnämnden köpt tjänster av 2 (2) utbildningsarrangörer inom landskapet och 17 (12) utanför landskapet. Medelåldern för de studerande var 39,88 (33) år.

6.4.1.2. Sysselsättningsfrämjande utbildning

Integrationsåtgärder: Landskapsregeringen har under året köpt utbildningstjänsterna "Svenska för inflyttade" av Medborgarinstitutet, som ett led i de integrationsfrämjande åtgärderna, totalt 36 studieplatser.

6.4.1.3 Målprogram med delfinansiering från europeiska socialfonden

Mål: Att inom ramen för Mål 3-programmet (2000 - 2006) fortsätta de fleråriga utbildningsinsatserna inom arbetslivet. Hög prioritet kommer under budgetåret att ges åtgärder som avser att utveckla system för kompetenshöjning.

Förverkligat: Huvudprioritet för Ålands Mål 3-program 2000-2006 är "Kompetens i arbetslivet genom livslångt lärande". Kompetensutvecklingsprojekten är avsedda att stöda arbetsplatsrelaterad utbildning, befrämja arbetsmarknadsintegreringen och den sociala sammanhållningen. Det prioriterade området är indelat i följande tre åtgärdsområden;

- System för kompetenshöjning
- Utbildningsinsatser inom arbetslivet
- Arbetsmarknadsintegrering

Under året som var det sista egentliga året för denna strukturfondsperiod, var antalet ansökningar endast en (13). Ansökningen var inom åtgärd 3 och handlade om en förprojektering kring ett projekt för att få långtidsarbetslösa – framför allt kvinnor – tillbaka ut i arbetslivet. Vid utgången av år 2006 uppgick totala antalet godkända projekt till 40, vilket är en ökning med 3. Sammanlagt 2.541 personer har per 31.12.2006 deltagit i Mål 3-projekt.

6.4.2. Utbildning på gymnasialstadienivå

Efter grundskolan ges ungdomar och vuxna möjlighet att skaffa sig studieförberedande utbildning med yrkesprofil (studieförberedande utbildning vid Ålands lyceum, se skolbyrån) och yrkesinriktad utbildning. Utbildningen ges på gymnasialstadienivå.

Landskapet Åland är huvudman för skolorna på gymnasialstadienivå. Landskapsregeringen handhar den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen på gymnasialstadienivå. Landskapsregeringens allmänna ledning över utbildningen i Högskolan på Åland sker i form av utbildningsavtal och budget.

Yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå ordnades i 6 olika skolor. Inom den studieförberedande utbildningen med yrkesprofil genomförde 49 (-2) sina studier och inom den yrkesinriktade utbildningen 713 (+15). En bred majoritet genomförde sina studier på tre år. Inom Högskolan på Åland var antalet studerande 351 (+5). Den skolbundna yrkesutbildningen kompletterades med yrkesutbildning i form av läroavtalsutbildning. Under året var 101 (+36) läroavtal i kraft.

6.4.2.1. Ålands handelsläroverk

Mål: Antagningen till Ålands handelsläroverk planerades och dimensionerades för följande program: 3-årig grundskolbaserad merkonomutbildning och 2-årig nätbaserad utbildning för vuxna till merkonom.

Förverkligat: Under år 2006 hade Ålands handelsläroverk 91 studerande på ovanstående program.

Mål: Att införa yrkesprov som en del av läroplanen höstterminen 2006.

Förverkligat: Rektor deltog i arbetet med att ta fram en handbok för försöksverk-

samheten med yrkesprov. Fr.o.m. höstterminen 2006 har de studerande fem yrkesprov i sin utbildning och det första yrkesprovet genomförs under årskurs 1.

Mål: Att utöka antalet praktikveckor från nuvarande 6 sv till 20 sv Lärande i arbetet i enlighet med läroplanen i riket.

Förverkligat: Under vårterminen planerade lärarkollegiet arbetet med att införa 20 sv Lärande i arbetet och fr om höstterminen 2006 har de studerande Lärande i arbetet som en del av sin utbildning och den första 6 veckorsperioden genomförs under årskurs 1.

Ålands handelsläroverk ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Totalt antal studerande (medeltal)	82	96	96	91
Under året antagna studerande (medeltal)	32	51	36	18
Avlagda examina	19	24		14
Avbrutna studier	7	9		8
Byte av studieprogram				-
Studieuppehåll	4	1		3
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	200	139		214
Fristående kursverksamhet, kursdagar	24	40		21

6.4.2.2. Ålands hotell- och restaurangskola

Under vårterminen 2006 hade Ålands hotell- och restaurangskola 88 studerande och under höstterminen 2006 101 studerande. De studerande fördelades på följande program:

Utbildning inom hotell- och restaurangbranschen:

- inriktning kock åk 3 2 klasser
- inriktning servitör åk 3 1 klass
- inriktning kock åk 2 1 klass
- inriktning servitör åk 2 1 klass

Student- och gymnasiekvot:

- servitör/hotell- och konferenspersonal 1 klass

Påbyggnadsutbildning

- bagare – restaurangkonditor 1 klass

Den gymnasialstadiebaserade utbildningen inom hotell- och restaurangprogrammet genomförs i ett integrerat samarbete med Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola.

Under det första studieåret var utbildningen i huvudsak förlagd till yrkesskolan och sjömansskolan. Under det andra studieåret överflyttas 2 klasser (1 kock- och 1 servitörsklass) till hotell- och restaurangskolan. Det tredje studieåret är i sin helhet förlagd till Ålands hotell- och restaurangskola.

Ålands hotell- och restaurangskola ansvarar för utbildningen inom programmet och förverkligandet av läroplanens målsättning samt fungerar som utexaminerande skola.

Mål: Att erbjuda en 40 studieveckors påbyggnadsutbildning (kvalificerad yrkesutbildning) för kockar inom området bagerirestaurangkonditori.

Förverkligat: Hösten 2006 antogs 13 studerande till bageri-restaurangkonditorutbildningen.

Mål: Att i samarbete med branschföretagen öka antalet praktikplatser så att en tredjedel av påbyggnadsutbildningen utförs som lärande i arbete.

Förverkligat: Skolan har skrivit avtal med välrenommerade bageri- och konditoriföretag om praktikplatser. Praktikplatserna finns på Åland, i Sverige och Norge och är till för studerande som genomgår påbyggnadsutbildningen inom bageri och konditori.

Mål: Att erbjuda en 60 studieveckors påbyggnadsutbildning (kvalificerad yrkesutbildning) för kockar till köksmästare.

Förverkligat: På grund av det rådande marknadsläget med stor brist på kockar framflyttas påbyggnadsutbildningen till hösten 2008.

Mål: Att implementera nya generella läroplansgrunder samt ny läroplan i kärnämnen.

Förverkligat: Implementeringen av nya läroplansgrunder samt ny kärnämnesläroplan framflyttats i väntan på nya direktiv p.g.a. utbildningsreformen Struktur -07.

Mål: Att ytterligare utveckla samarbetet mellan de skolor som är integrerade i hotell- och restaurangprogrammet bl.a. för införande av yrkesprov i utbildningen.

Förverkligat: Lärarna från de inom programmet integrerade skolorna har deltagit i gemensamma pedagogiska fortbildningsdagar samt bildat lärarlag som stöd för att framgångsrikt förstärka och utveckla yrkesproven inom de yrkesinriktade studiehellheterna.

Mål: Att sanera och fuktisolera trappan på östra fasaden av skolhuset samt bygga förråd under trappan.

Förverkligat: Saneringen och fuktisoleringen av trappan på östra fasaden framflyttas till år 2007 på grund av att inga anbud lämnats in trots flera annonseringar.

Mål: Att öka utbudet av externa kurser.

Förverkligat: Under år 2006 har skolan arrangerat externa kurser i livsmedelshygienisk kompetens samt tentamen för erhållande av intyg över visad förtrogenhet med bestämmelserna om servering av alkohol drycker.

Ålands hotell- och restaurangskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Totalt antal studerande (medeltal)	67	84	95	95
Under året antagna studerande (medeltal)	62	103	102	101
Avlagda examina	65	58	65	62
Avbrutna studier	5	4	-	5
Byte av studieprogram	-	-	-	-
Studieuppehåll	1	2	-	5
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	188	279	-	184
Fristående kursverksamhet, kursdagar			-	3

6.4.2.3. Ålands naturbruksskola

Mål: Att utarbeta ett förslag till upplägg för en landsbygdsföretagarutbildning med tyngdpunkt på entreprenörskap och företagande.

Förverkligat: Den treåriga lantbruksinriktningen i utbildningsprogrammet i naturbruk reviderades under våren och togs i bruk från och med hösten 2006.

Mål: Att utarbeta system för undervisning i mjölkproduktion genom lärande i arbete hos privata mjölkproducenter.

Förverkligat: Direktionen har från och med 1.8 2006 tecknat treåriga avtal med tre mjölkproducenter i landskapet, av vilka skolan köper undervisningstjänster i den praktiska undervisningen i mjölkproduktion.

Mål: Att ta in nya studerande i det treåriga utbildningsprogrammet i naturbruk.

Förverkligat: Skolan antog totalt 14 nya studerande till det treåriga utbildningsprogrammet i naturbruk; 8 studerande till inriktningen lantbruk/företagande och 7 studerande till inriktningen ridsport/travsport.

Mål: Att hålla en 40 veckors grundutbildning för vuxna inom hästhushållning och företagande.

Förverkligat: En 40 veckors gymnasialstadiebaserad utbildning inom hästhushållning/företagande startade med 9 studerande hösten 2006.

Mål: Att tillsammans med övriga organisationer på Ålands landsbygdscentrum ordna kompetenshöjande fortbildning för personalen.

Förverkligat: Har inte förverkligats på grund av otillräcklig finansiering.

Ålands naturbruksskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Totalt antal studerande (medeltal)	44	39,5	58,5	40
Under året antagna studerande (medeltal)	32	14	28	23
Avlagda examina	5	6	13	7
Avbrutna studier	-	3		1
Byte av studieprogram	1	1		-
Studieuppehåll	2	-		2
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	339	212		204
Fristående kursverksamhet, kursdagar	150	93		72

6.4.2.4. Ålands sjömansskola

Vårterminen 2006 hade Ålands sjömansskola 131 och höstterminen 132 studerande fördelade på följande utbildningsprogram och inriktningar:

Hotell- och restaurangprogrammet,

- kock/servitör

- café, storkök och restaurang

Sjöfartsprogrammet,

- däcks- och maskinreparatörer

- fartygselektriker

- vaktmaskinmästare

- fartygsmekaniker

Mål: Att slutföra revideringen av läroplanerna inom sjöfartsprogrammet i enlighet med de av landskapsregeringen antagna läroplansgrunder för utbildningen på gymnasialstadiet.

Förverkligat: Under höstterminen slutfördes arbetet med att revidera läroplanerna för sjöfartsprogrammets samtliga studieinriktningar.

Mål: Att ge resurser för studiehandling, stödundervisning och information så att även studerande med särskilda behov ges möjlighet att avlägga examen och erhålla behörigheter.

Förverkligat: Under året har ytterligare rutiner och resurser skapats för att bättre stöda dessa studerande i enlighet med målsättningen.

Mål: Att skapa förutsättningar för att införa lärarlag inom sjöfartsprogrammets utbildningsinriktningar.

Förverkligat: Under året har processen med att införa lärarlag fortsatt och är förverkligat inom de yrkesinriktade områdena.

Mål: Att vidareutveckla möjligheterna att via yrkesprov erhålla olika behörighetsbrev.

Förverkligat: Under budgetåret har preparandkurser erbjudits inför avläggande av yrkesprov till de olika behörighetsnivåerna för manskap förutom fartygselektriker.

Mål: Att öka utbudet av externa kurser.

Förverkligat: Under budgetåret har inte utbudet av externa kurser utökats.

Ålands sjömansskola ger ut egen verksamhetsberättelse

Utveckling av skolmätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Totalt antal studerande (medeltal)	138	137	144,5	131,5
Under året antagna studerande (medeltal)	66	60	75	75
Avlagda examina	14	21	32	34
Övriga studerande till ÅHRS	15	21	24	22
Avbrutna studier	8	1	-	6
Studieuppehåll	11	12	-	13
Byte av studieprogram	9	9	-	2
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	14	-	-	12
Fristående kursverksamhet, kursdagar	71	11	-	11

6.4.2.5. Ålands vårdinstitut

Mål: Ålands vårdinstitut skall trygga det åländska behovet av vårdpersonal med utbildning på gymnasialstadiet inom social- och hälsovårdsbranschen samt öka fortbildning för yrkesverksamma inom branschen genom kursverksamhet inom lärarnas kompetensområden. Den huvudsakliga utbildningen leder till grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen.

Verksamheten inom Ålands vårdinstitut skall även bidra till utvecklingen av verksamheten inom social- och hälsovårdsbranschen genom ett nära samarbete med arbetslivet. Flexibla möjligheter till utbildning skall erbjudas både ungdomar och vuxna. Under sista året kan de studerande välja inriktning mellan nio möjliga utbildningsprogram. De inriktningar som erbjuds vid Ålands vårdinstitut baserar sig på arbetslivets behov och studerandes intresse.

Antalet studieplatser skall utökas för att trygga landskapets behov av vårdpersonal med utbildning på gymnasialstadiet.

Förverkligat: Under 2006 har Ålands vårdinstitut erbjudit examensgivande utbildning för närvårdare samt utbildningsprogram för personliga hjälpare. Närvårdarna

har avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen som ungdoms- och vuxenutbildning. Under läsåret 2005/2006 erbjöds utbildningsprogrammen sjukvård och omsorg samt vård och fostran av barn och unga för dem som utexaminerades vårterminen 2006. För de som startade sin utbildning på hösten 2006 erbjöds utbildningsprogrammen sjukvård och omsorg, mentalhälsoarbete och missbrukarvård samt äldreomsorg. Under vår- och hösttermin 2006 erbjöds utbildningsprogrammet personlig hjälpare.

Utveckling av skolmätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Totalt antal studerande (medeltal)	84	95	114	110
Under året antagna studerande (medeltal)	24	48 **	64***	61***
Avlagda examina	34+8 *	27 **	51***	48***
Avbrutna studier	6	6	-	7
Byte av studieprogram	3	-	-	-
Studieuppehåll	9	13	-	6
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	184	288	221	221
Fristående kursverksamhet, kursdagar	33	31	20	15

*) 34 närvårdare + 8 Ambulanssjukvård (uppdragsutbildning för Mariehamns Räddningsverk)

**) 7 familjedagvårdare, resten närvårdare

***) 11 personliga hjälpare, resten närvårdare

6.4.2.6. Ålands yrkesskola

Vårterminen 2006 hade Ålands yrkesskola 280 studerande och höstterminen 286 studerande fördelade på följande utbildningsprogram:

- Byggteknik
- El- och datateknik, inriktningar datorteknik och elteknik
- Fordons- och transportteknik
- Frisör
- Hotell och restaurang
- Media och kommunikation
- Samhälleliga och sociala
- Verkstads- och produktionsteknik
- Yrkesträning

Samtliga utbildningsprogram omfattar 120 studieveckor vilket motsvarar tre års studier.

Mål: Att öka intresset för tekniska studier genom ökad information och tydligare studieupplägg, en tydlig produkt över studievägarna skall arbetas fram.

Förverkligat: Intresset för de tekniska utbildningarna har hållits nästan konstant de senaste fem läsåren förutom för programmet för verkstads- och produktionsteknik dit antalet sökande ökade markant till läsåret 2006-2007.

Mål: Att genomföra den planerade utbildningen i plastteknik inom ramen för utbildningsprogrammet inom verkstads- och produktionsteknik.

Förverkligat: De studerande inom programmet för verkstads- och produktionsteknik studerar åtta studieveckor plastteknik under sin utbildningstid. Fyra studieveckor studeras i skolans plastverkstad medan de övriga studieveckorna genomförs ute på praktik inom plastindustrin.

Mål: Att öka den pedagogiska fortbildningen, främst inom bedömningen av den praktiska undervisningen.

Förverkligat: I maj hölls en fortbildningseftermiddag för samtliga lärare om yrkesprov och bedömning av dessa. Yrkesprov är ett praktiskt prov som de studerande genomför för att visa sitt kunnande inom en eller flera studiehelheter. Yrkesskolan deltar i försöket med yrkesprov inom programmen för fordons- och transportteknik, hotell- och restaurang och verkstads- och produktionsteknik. Lärarna inom dessa program har ett flertal gånger träffat projektledaren för yrkesprovsförsöket för att diskutera bland annat bedömning av proven.

Mål: Att fortsätta att reparera verkstäderna i syfte att skapa attraktiva undervisningsmiljöer.

Förverkligat: Under sommaren utfördes endast utvändiga målningsarbeten. Projektningen för grundrenoveringen av bland annat verkstädernas ventilationssystem med tillhörande nybyggnad av ventilationsutrymme genomfördes under senhösten.

Ålands yrkesskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Totalt antal studerande (medeltal)	256	270		283
Under året antagna studerande (medeltal)	97	147	102	98
Avlagda examina	57	80		57
Överförda till ÅHRS				
- godkända studerande	20	12		9
- överförda HR, inr. servitör	-	7		10
Avbrutna studier	15	15		16
Byte av studieprogram	2	-		1
Studieuppehåll	5	14		11
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	63	-		28
Fristående kursverksamhet, kursdagar	141	-		12
Sysselsättningsfrämjande utbildning		7		

6.4.3 Ålands sjösäkerhetscentrum

Mål: Att utveckla kurserna via nyttjande av skolfartyget.

Förverkligat: Skolfartyget har inte i dagens läge lyftkapacitet för våra fast rescue båtar.

Mål: Att utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa.

Förverkligat: Enligt statistiken kan man se att kursdagarna har ökat avsevärt.

Mål: Att samordna bokningar av kurser med Högskolan på Åland.

Förverkligat: Under hösten fördes diskussioner med Högskolan om ett gemensamt internetbaserat bokningssystem. Bokningssystemet kan komma att börja användas hösten 2007.

Mål: Att hålla ca 160 stycken kurser av varierande längd.

Förverkligat: 123 kurser har ordnats.

Utbildade personer 2006	Studerande	Externa deltagare	Kursdagar
Fast rescue boat	8	39	21
Basic safety	3	20	10
Arbetarskydd	54	63	3,5
Basic safety(Silja)	0	136	20
Övr. sjösäkerhetskurser	267	225	54
Brandkurser			
Familiarization Training	78	0	6
Basic fire fighting	95	1	45
Basic fire fighting fortbildning	0	20	4
Advance fire fighting	41	6	12
Advance fire fighting fortbildning	0	79	14
Totalt	692 (687)	808 (863)	294,5 (233)

6.4.4. Högskolan på Åland

Högskolans övergripande mål är beskrivet i LL om Högskolan på Åland (81/2002).

Högskolan har till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan ska informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället. I verksamheten skall det finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed skall värnas.

Högskolan på Åland ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal, utbildningsprogram

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Totalt antal studerande (medeltal)	390	405	420	414
Under året antagna studerande (medeltal)	99	141	100	103*
Antalet avlagda studieveckor	11210,8	12180,4	16500 sp	15843,5 sp
Avlagda examina	63	42		56
Avbrutna studier	14	45		39
Byte av studieprogram	2	1		2
Studieuppehåll	24	27		49

* Ingen antagning till utbildningsprogrammet för vård 2006

Utveckling av skolmätetal, Öppna högskolan

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Akademisk undervisning				
- antal kurser	49	54		51
- antal deltagare	893	792		797
- avlagda sv/sp	1.939,5	2.226		305 sv/1.921sp
- helårsprestation, sv/sp	48,5	55,7		
Programkurser				
- antal kurser		5		4
- deltagare		25		65
Fortbildning och uppdrag				
- antal kurser	11	8		45
- antal deltagare	244	120		985
Seminarier				
- antal seminarier	4	3		1
- antal deltagare	109	181		44
Öppna föreläsningar				
- antal föreläsningar	7	4		2
- antal deltagare	280	368		56
Summa, deltagare		1.486		1.947
Tentamensservice				
- antal tentamenstillfällen		206		152
- antal deltagare		972		948

6.5. KULTURBYRÅN

Kulturbyrån ansvarade för genomförandet av demilitariseringens 150-årsjubileum som uppmärksammades vid två tillfällen under året tillsammans med ett flertal medaktörer. I månadsskiftet mars-april genomfördes fyra jubileumsdagar på ett fredstema och en folkfest i Mariehamn och i augusti ordnades en folkfest med rikligt kulturutbud i samband med de Ryska dagarna i Bomarsund. Sistnämnda avslutades med fyrverkeri i samarbete med Ålands penningautomatförening som själv firade sitt 40-årsjubileum. President Tarja Halonen hedrade avslutningsprogrammet med sin närvaro.

Jubileumsåret avslutade ett flerårigt projekt vars första del var Bomarsunds minnesår 2004. Planeringen för de båda märkesåren inleddes redan 1999.

Arbetet med landskapsregeringens kulturpolitiska program "Växtkraft" blev klart och antogs av landskapsregeringen. Kulturbyrån var också involverad i arbetet med förslaget till språkpolitiskt program för landskapet. Förslaget överlämnades av språkkommittén till landskapsregeringen i april.

Det nordiska kultursamarbetet genomgick en omfattande omstrukturering vilken krävde mycket tid för planering även av de självstyrande områdena.

6.5.1. Ålands folkhögskola

Skolans mål var att under året ge utbildning med inriktning friluftsliv, idrott, konst och hantverk, media, naturfoto och skapande verksamhet. Fr.o.m. hösten 2006 gavs ingen utbildning inom friluftsliv p.g.a. för få sökande. Dock startade en ny inriktning inom musik med fullt antal deltagare. Antalet sökande till höstens samtliga kurser har varit större än antalet platser. Särskilt stort har intresset för naturfoto och skapande verksamhet varit.

Skolans satsning inom foto, idrott och media har utfallit väl med resultatet att flera elever sökt sig till yrkesförberedande utbildningar inom dessa områden. Film har fått en mera framskjuten plats i mediekursen. Svenskans profil har stärkts som undervisningsämne och getts en inriktning mot skapande svenska som lett till ökat samarbete mellan skolans olika satsningsområden.

Stödundervisning har getts till elever med annat modersmål än svenska. Detta har möjliggjorts med landskapets särskilda medel för integration.

Sommarkurserna har genomförts med undantag för samarbetskursen mellan folkhögskolan och Fortbildningscentralen vid Åbo akademi i svenska och nordisk kultur som inte intresserat tillräckligt antal deltagare. Flera kurser med externa kursarrangörer har ägt rum bl.a. inom musik och akvarellmålning.

Intresset för internatsboende har varit större än tidigare år. Färre elever har behövt utnyttja kollektivtrafik.

Ålands folkhögskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Totalt antal studerande (medeltal)	57	59,5	72	
Under året antagna studerande (medeltal)	65	58	55	55
Avlagda examina	52	47		53
Avbrutna studier	5	7		6
Byte av studieprogram				
Studieuppehåll				
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	15	44	100	134
Fristående kursverksamhet, kursdagar	6	27	38	40

6.5.2. Ålands musikinstitut

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL om Ålands musikinstitut

samt reglemente och läroplan fastställda av Ålands landskapsregering. Musikinstitutet erbjuder åländska barn och ungdomar undervisning i musik och dans. Musikinstitutet erbjuder grundläggande undervisning samt undervisning på institutnivå.

Under läsåret har undervisning i pop och jazz startat med 6 elever. Sedan hösten 2006 har musikinstitutet handhaft undervisningen i musik för de elever vid Ålands Lyceum som valt estetisk linje. Fem (5) elever har valt denna inriktning. Tre (3) elever studerade under våren 2006 på halvtid varav samtliga fortsatt med yrkesinriktade musikstudier. Sedan höstterminen 2006 studerar (1) elev på halvtid. Under 2006 har musikinstitutet arrangerat 26 konserter samt deltagit i ett otal andra evenemang. Under vårterminen inbjöds landskapets lågstadieskolor till en musikföreställning tillsammans med skådespelaren Mats Stenlund. Musikinstitutet har arrangerat två seminarier om hörselskador och buller i arbetsmiljön.

Mål: Förverkliga planen för musikinstitutets utveckling fram till år 2010.

Förverkligat: På grund av inbesparingar har mycket lite av de ursprungliga planerna kunnat förverkligas. Pop- och jazzundervisningen har dock om än i liten skala startat från och med höstterminen 2006 och en ordinarie tjänst i sång har inrättats från och med 1.8.2007.

Ålands musikinstitut ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2004	2005	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Totalt antal studerande (medeltal)	277	240	270	258
- musik	158	168	180	175
- dans	69	72	90	83
Under året antagna studerande (medeltal)	48	71	50	52
- musik	29	38	45	35
- dans	19	33	7	17
Avlagda examina	70	85	85	90
Avbrutna studier	7	23	20	16
- musik		6	5	7
- dans		17	15	9
Byte av studieprogram		3	5	2
Studieuppehåll	18	24	10	3
- musik		15	5	3
- dans		9	5	0

6.5.3. Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning

En arbetsgrupp utarbetade förslag till en reviderad landskapslag om studiecirkelverksamhet. Arbetet fortgår och beräknas bli klart under år 2007. Förarbetet till revideringen inleddes 2005.

Ålands slöjd och konsthantverk r.f. upphörde med hantverksutbildningen i Tosarby efter vårterminen. En ny organisation planerar överta verksamheten, antingen i form av en stiftelse eller förening. På grund av byggnadernas dåliga skick är dock inte Tosarby längre aktuellt som plats för utbildningen. Planeringen för en hantverksutbildning fortgår under 2007 då även ett slutligt beslut om utbildningens framtida placering och innehåll kommer att tas.

Mål: Ett definitivt besked om placeringen och framtiden för hantverksutbildning.

Förverkligat: Målet har inte nåtts under året men torde avgöras i samband med första tilläggsbudget 2007.

Mål: En revidering av LL om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten (31/1965) påbörjas.

Förverkligat: Arbetet är inlett och torde vara klart till sommaren 2007.

Mål: En revidering av LL om medborgarinstitut (75/1993) påbörjas.

Förverkligat: Arbetet inte påbörjat av flera anledningar. Under 2006 diskuterades bland annat medborgarinstitutets huvudmannaskap, möjligheterna för alla kommuners innevånare att på lika villkor kunna ta del av kursutbud inom det fria bildningsarbetet. En revidering av lagen har också väntat på en utredning rörande landskapsandelarna inkluderande finansiering av medborgarinstitutet.

6.5.4. Allmän kulturverksamhet

6.5.4.1. Ålands kulturdelegation

Till årets kulturpristagare utsågs Peter Winqvist, Eckerö och Alf Berglund, Sund. Kulturdelegationens motiveringar lyder:

”Peter Winqvist... är en kulturpionjär på många områden. Han är en mångsidig konstnär och konsthantverkare, en eldsjäl som osjälviskt delar med sig av sina erfarenheter och yrkeskunskaper samt inspirerar till en kontinuerlig kulturdebatt. Peter Winqvists livsgärning är att göra Eckerö Post- och Tullhus till ett levande kulturcentrum, bland annat genom att initiera och driva projektet Postvägen, till förmån för både lokalbefolkning och turister”.

”Alf Berglund ... har gjort en ovärderlig insats för det åländska kulturlandskapet. Han har med stor kunskap och genuint intresse renoverat och återställt ett stort antal gamla väderkvarnar runt hela Åland, men även hjälpt och rådggett andra i bevarandet av den åländska väderkvarnen”.

6.5.4.2. Övrig kulturverksamhet

I samband med demilitariseringens jubileumsår 2006 stödde landskapsregeringen en

dokumentärfilm om händelserna i Bomarsund år 1854. Regissör respektive producent är ålänningarna Jonas Tuominen och Per-Ove Högnäs. Filmen har premiär i mars 2007.

Landskapsregeringen beställde en instrumentalversion av musiken till musikteatern Katrina av Jack Mattsson som också fick i uppdrag att skriva ett orkesterarrangemang av Ålänningens sång. Skivan används av landskapsregeringen för representation.

En planerings- och byggnadskommitté för om- och tillbyggnad av Åland sjöfartsmuseum tillsattes.

6.5.5. Idrott och ungdomsarbete

6.5.5.1. Idrott

Ålands Idrottsförbund har under verksamhetsåret 2006 arbetat med att förstärka kvaliteten inom en rad områden för den åländska idrotten.

Verksamhetsåret har inneburit en rad utvecklande åtgärder som hela idrottsrörelsen kommer att kunna ta del av under 2007. Framförallt har förbundet satsat resurser på att skapa överskådliga idrottsportaler på Internet och ett utökat bibliotek med idrottsrelaterad litteratur.

Verksamheten har förutom på fördelning av finansiella medel till idrotten inriktat sig på de nedan beskrivna områdena.

Prioritet har den informella utbildningen för idrottens ledare haft där Idrottsförbundet genom det pågående EU-projektet Utökad Idrott kunnat skapa en stegmodell för utbildningen som kallas Plattformen.

Plattformen är godkänd av ett fyrtiotal specialidrottsförbund i Sverige sedan början av året. För de åländska idrottsledarna betyder detta i praktiken att dom kan genomgå de tre första stegen på Åland via idrottsförbundet för att sedan gå vidareutbildning inom sin idrott i Sverige. Grundkursen har vid de tre tillfällen den genomförts haft ett femtiotal idrottsledare, vilket är ett mycket bra resultat.

För att ytterligare förbättra kvaliteten har idrottsförbundet satsat på en rad fristående föreläsningar för såväl barn- och ungdoms-, bredd och motions- som toppidrott under året.

I samarbete med Ålands Lyceum har idrottsförbundet fortsatt utvecklingsarbetet med inriktningen Hälsa & Idrott som under året haft två klasser med totalt 47 elever. Idrottsförbundet har tillsammans med berörda idrottsorganisationer och idrottslärarna arbetat fram bättre förutsättningar för idrottarna.

Genom EU-projektet Utökad Idrott har idrottslärarna samt annan idrottsrelaterad personal haft möjlighet att genomgå ett antal fort- och utbildningar under året. För idrottslärarna har specialkurser i form av specialkompetens för barn- och ungdomsidrott samt praktiska kurser inom en rad idrotter hållits. Fortbildningssystemet som byggs upp är väldigt uppskattat av idrottslärarna på hela Åland.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för den praktiska idrottsutövningen har satsningar genomförts via inköp av test- och annan specialutrustning för idrott.

För att skapa en systematik för idrottsutvecklingen har tre testledare utbildats att sköta Svenska Olympiska Kommitténs testprogram på Åland. För åländska idrottare betyder detta att jämförelser kan göras med allt från motions- till elitidrottare i Sverige i respektive idrott.

Idrottens resursbank är också namnet på en av Internetportalerna som öppnar under 2007. Här kommer idrottsbiblioteket samt all utrustning att finnas tillgänglig för idrottens Åland och allt material kommer att kunna bokas via portalen.

Åland blir allt mer känt i de nordiska idrottskretsarna men även i olika internationella sammanhang. Detta syns inte minst på antalet idrottsevenemang som årligen utökas till antalet men även till storlek. Under 2006 räknade idrotten ca. 125.000 övernattningar vilket är en betydande del av åländsk turism.

Ålands Idrottsförbund kan se tillbaka på ett framgångsrikt idrottsår där idrottens tre gemensamma baser Idrottens Dag (ca.1.000 besökare), Idrottsforum (ca.100 besökare) och Idrottsgalan (400 besökare) arrangerats mycket framgångsrikt. Idrotten har totalt sett och genom ett utökat stöd kunnat växa sig ännu starkare.

6.5.5.2. Ungdomsarbete

Landskapsregeringen anställde för första gången en ungdomskonsulent med uppgift att arbeta med ungdomspolitiska ärenden. Ungdomskonsulenten skall också vara föredragande för Ålands ungdomsråd.

Mål: En revidering av gällande ungdomslagstiftning.

Förverkligat: Arbetet påbörjades under hösten då den nya ungdomskonsulenten hade inlett sitt arbete. Arbetet fortgår under 2007.

Mål: En revidering av det ungdomspolitiska programmet.

Förverkligat: Arbetet kunde inte påbörjas under året. Istället väntar denna uppgift tills en ny ungdomslag har antagits.

6.5.6. Biblioteksverksamhet

Landskapsregeringens ABM-kommitté med uppgift att samordna arkiv-, biblioteks- och museiverksamheterna i landskapet utarbetade ett slutligt förslag till nytt centralbiblioteksavtal mellan Mariehamns stad och landskapsregeringen. Avtalet hann dock inte träda i kraft före årsskiftet 2007.

Bland andra ärenden under 2006 kan nämnas planerna på en strategi för digitalisering inom ABM-området.

6.5.7. Ålands landskapsarkiv

6.5.7.1. Allmän översikt

Ålands landskapsarkiv har till uppgift att verka för att landskapsregerings förvaltning har en ändamålsenlig arkivbildning samt att mottaga, förvara, ordna och förteckna och tillhandahålla arkivalier. Uppdraget att förvara och vårda omfattar även arkiv från landskapets kommuner, församlingar, statliga myndigheter och enskilda. Arkivet gör även utredningar och utställningar baserat på det arkivmaterial som förvaras i landskapsarkivet. Landskapsarkivet deltar i samverkan mellan arkiv, bibliotek och museer, ABM-samverkan, som integrerad del i verksamheten.

Under året har arbetet med förverkligandet av bestämmelserna i arkivlagen för land-

skapet Åland (ÅFS 2004:13, 2004:26) fortsatt. Landskapsarkivets tydligare uppdrag är ett gott redskap för en god offentlighetskultur. Arbete kommer att ta sin tid då behovet av rådgivning är omfattande.

Under året avslutades högtidlighållandet av Ålandsservitutet 2006 genom att lokalisera arkivalier på andra orter. Kontakter har tagits med arkivinstitutioner i Storbritannien och Frankrike.

ABM-samverkan har under året främst inneburit en fortsatt samordning av biblioteksresurser. Hela beståndet är nu sökbart i Mariehamns stadsbiblioteks Katrinadatabas. Genom ny och bättre utrustning för användande av mikrofilm har en större del av forskarna kunna hänvisas till att läsa handlingar på mikrofilm. Utredning har fullföljts för att vi genom att scanna mikrofilm och publicera resultatet digitalt på internet ytterligare kan öka tillgängligheten till arkivmaterialet. Den inventering av skadade volymer i behov av konservering som utförts har pekat på ett ackumulerat behov av reparationer av äldre arkivalier.

6.5.7.2. Arkivvården

Under året har 48 arkiv om ca 121 hyllmeter mottagits för förvaring. Under året har 235 (91) arkivförteckningar upprättats eller reviderats. Ökningen är främst ett resultat av metodutveckling beträffande ambitionen och utformandet av arkivförteckningar. Som ett resultat av revideringarna är återsökningarna i arkiven enklare. Genom insatsen sparar vi dessutom plats i magasinet. Landskapsarkivets bibliotek har ökats med 34 (45) titlar. I Katrina har landskapsarkivet nu 5.603 titlar registrerade. Ökningen i Katrina är större än nyförvärvet genom att tidigare okatalogiserat innehav nu matats in.

På landskapsarkivets hemsida på internet publicerades kort före årsslutet två omfattande databaser. Registret över bouppteckningar i Ålands tingsrätts arkiv intill 1915 med 24.230 poster och registret över lagfarter intill 1930 med 11.492 poster. Databaserna är resultatet av ett långvarigt och målmedvetet arbete av flera medarbetare. En ökad efterfrågan på det berörda materialet märktes genast efter publiceringen.

Personalen har under året besökt Landsarkivet i Åbo. Studiebesök från Stadsarkivet i Gävle och Stadsmuseet i Lomonosov har ägt rum. Under året har flera mindre utställningar sammanställts. Teman har varit "Vykort ur ett gårdsarkiv" och "Sally Salminen 100 år".

Besök och användning framgår av följande tabell.

Besökare och lån av arkivalier och mikrofilm i landskapsarkivets forskarsal 2006

Månad	Forskar- besök	Framtagna för forskare	för tjänstebruk *	Summa
januari	130 (204)	167 (261)	33 (15)	200 (276)
februari	137 (198)	304 (239)	20 (9)	324 (248)
mars	124 (181)	212 (309)	16 (13)	228 (322)
april	107 (147)	131 (169)	28 (8)	159 (177)
maj	132 (127)	107 (121)	24 (12)	131 (133)
juni	87 (72)	89 (88)	8 (9)	97 (97)
juli	62 (88)	152 (102)	6 (19)	158 (121)
augusti	116 (88)	109 (125)	8 (17)	117 (142)
september	93 (118)	75 (128)	11 (10)	86 (138)
oktober	91 (145)	98 (271)	12 (12)	110 (283)
november	172 (158)	196 (232)	8 (24)	204 (256)
december	75 (122)	68 (133)	14 (29)	82 (162)
Summa	1326 (1648)	1708 (2178)	188 (177)	1896 (2355)

*genom införande av självbetjäning för förvaltningens låntagare registreras inte varje enskilt lån längre.

Inlånade arkivalier och mikrofilmer 2006

Från	Antal
Riksarkivet	59 (70)
Landsarkiven	51 (60)
Biblioteken	5 (2)
Från Sverige	2 (92)
Totalt	117 (225)

6.6. MUSEIBYRÅN

Mål: Byggnadsvårdsåtgärder kommer att ske på följande byggnader som museibyrån förvaltar; Hermas, Jan Karlsgården, Kastelholms kungsgård, Kastelholms slott, Skol-museet och Vita Björn.

Förverkligat:

Hermas: Löpande underhåll på byggnaderna och nytt vedtak på lillstugan, kittning av samtliga fönster. Hängrännor på utställningshallen. Tjärning av kvarnvingar. Nytt brunnslock och ny bro invid infarten.

Jan karlsgården: Lillstugan färdigställd för publik verksamhet. Rian har förberetts för byte av vasstak mot halmtak. Råg för detta ändamål har såtts på en åker i Jomala. Markarbeten/dränering vid mangårdsbyggnaden och lillstugan. Större underhållsarbete på stolphärbre, loftboden och mangårdsbyggnaden har utförts. En ny brunnsvipa sattes upp.

Vattenledningar på området och eluttag i vissa byggnader har förverkligats. WC-byggnaden intill mangården mättes upp.

Skolmuseet: Löpande underhållsarbete har gjorts.

Kastelholms kungsgård: Övre statarbostaden underhållsarbetet påbörjades.

Vita Björn: Målningsarbeten av plank och gårdsbyggnader utfördes. Uppgörande av vårdplan för byggnaderna har påbörjats.

Kastelholms slott: Puts och murningsarbeten och övrigt årligt underhåll av övriga byggnadskonstruktioner.

Mål: Att arbeta fram vårdplaner för de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna som museibyrån förvaltar. Förvaltningsprogrammet skall definiera värde, behov och förutsättningar samt vägledning inför stora förändringsbeslut, drift och underhåll.

Förverkligat: En utredning om Tosarby stenhus anpassning till en funktion som hyresbostad och åtgärdsförslag för byggnadens inredning gjordes. Förutsättningar för utökning av publika funktioner i Kastelholms slott har också utretts i samråd med berörda myndigheter.

Mål: Att utarbeta riktlinjer för handläggning av byggnadsminnesförklaringar.

Förverkligat: Arbetet har påbörjats genom framtagandet av Manualen för prioriteringsprinciper och handläggningsrutiner för landskapets restaureringsbidrag. Tre utredningar av enskilda objekt gällande principer för byggnadsminnesförklaring var aktuella under året. Dialog med allmänheten kring k-märknings- och byggnadsskyddsfrågor inleddes.

Förslaget till ny byggnadslag har granskats och ett omfattande utlåtande givits så att kulturminnesvårdens synpunkter i framtiden kan beaktas vid tillståndsgivning.

Mål: Bevarandet av kulturmiljöer skall ägnas särskild uppmärksamhet.

Förverkligat: I syfte att bevara värdefulla kulturmiljöer och undvika konflikter med andra intressen har omfattande granskningar genomförts redan i planeringsstadiet av delgeneralplaner, byggnadsplaner, skogsbruksplaner, vägplaner, förslag till elledningsdragningar, vattenledningsdragningar samt avloppsledningsdragningar.

Museibyrån arbetade kontinuerligt med värderingar av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i landskapet, utarbetade underlag för kommunala planeringsprocesser samt yttrade sig till byggnadsnämnderna och församlingarna i aktuella kulturmiljöfrågor. Utöver det svarade museibyrån för artiklar, föredrag, utredningar och enskilda kontakter med allmänheten som alla syftade på ökad kunskap och bättre förståelse för de åländska kulturmiljöerna. Arbetet inom den parlamentariska kulturarvskommittén avslutades.

Museibyrån har deltagit i arbetet med att åstadkomma en uppdaterad LL om det maritima kulturarvet.

Under hösten tillsattes flera arbetsgrupper som tittar på olika lösningar när det gäller förvaltande och bevarande av det maritima kulturarvet. Museibyråns representant sitter som ordförande för arbetsgruppen som tittar på bevarandet och förvaltningen av Märkets fyr.

Under en utvecklingsdag på Simskäla för kulturmiljöenheten påbörjades diskussionen kring hur arbetet kan gå vidare med att stärka olika typer av kulturmiljöer på Åland och hur museibyrån kan stärka sin information om dessa miljöer till allmänheten.

Lagtingets beslut att införa en ändring av LL om fornminnen innebär att ett nytt och arbetskrävande uppdrag, som inte ingick i 2006 års målsättning och planering, har givits museibyrån.

Mål: Det praktiska arbetet inom kulturmiljövården omstruktureras. Detta innebär att museibyrån tydligare klargör utförar- och beställarrollen.

Förverkligat: Under året har diskussioner förts hur ansvaret tydligare ska fördelas och konkretiseras inom byrån när det gäller de olika sevärdheterna. Längst har dialogen hunnit beträffande de bemannade sevärdheterna och hur vi ska gå vidare med skötseln av dem. Diskussionen kommer att fortsätta under 2007. Då gäller det främst utarbetande av rutiner kring inköp av tjänster och arrendeavtal.

Mål: Fortsatt arbete med fornminnesinformation d.v.s. inventeringar som syftar till att skapa ett aktuellt kunskapsunderlag till kulturmiljövården, skogsvården och samhällsplaneringen (för närvarande pågår arbetet i Långbergsöda). Resultaten förs in i ett geografiskt informationssystem för fasta fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar.

Förverkligat: Inom Bomarsundsområdet har inventeringarna fortsatt norr om fästningsområdet. Åttiofyra lämningar, varav 34 klassas som fornlämningar har registrerats inom det 71 hektar stora området. Två inventeringar, som berör skärgårdsmiljöer har också utförts. Inventeringarna har utförts i områden, där man planerar att anlägga två vindkraftsparker – dels i Granhamn, Bråttö by, i Föglö och dels i ytterskärgården mellan Hammarudda i Jomala och Eckerös sydöstra kust. Flera tidigare okända fornlämningar påträffades under inventeringsarbetet.

Under år 2006 har 458 skogsbruksärenden inkommit. Majoriteten av ärendena utgörs av olika typer av avverkningsplaner. Bland ärendena ingår också utlåtanden för skogsbruksplanering, anmälningar om att skogsbruksmark tas i anspråk för annat ändamål än virkesproduktion, utlåtanden rörande byggande av skogsbilvägar och planer för markberedning. 63 ärenden har föranlett besök i fält, främst med utmärkning av fornlämningar och övervakning av markberedning. I samband med fältarbetet påträffades under året bl.a. ett omfattande fältbefästningssystem från början av 1800-talet i Saltvik, Strömme, som inte var känt tidigare. I Hammarland, Vestmyra, påträffades ett tidigare okänt rösegravfält.

Både strand- och botteninventering har gjorts vid Föglö Flisö som ett projekt i samarbete med dykarklubben H2O från Helsingfors som ideellt utfört botteninventeringen. Ett samarbetsprojekt med Ålands Marinhistoriska Sällskap har initierats under 2006.

Projektet syftar till att med hjälp av teknisk apparatur, t.ex. sidescan sonar, inventera bottenområden också på större djup runt Åland. Intressanta vrakfynd och vrakindikationer har redan gjorts i samband med de första sonarkörningarna under sommaren och hösten 2006.

Långbergsödaområdet har aktualiserats på flera olika sätt under året, bl.a. har ett yttrande över landskapsregeringens beslut den 13 juni 2006 rörande igenfyllning av provgropar på 1970-talet avgivits till Högsta förvaltningsdomstolen till följd av överklagande samt ett bemötande gjorts till Högsta domstolen rörande återbrytande av Ålands tingsrätts dom av den 14.12.2001 som gällde skadegörelse på en stenåldersboplatz. Ärendena har ännu inte avgjorts.

Mål: Genom arkeologiska undersökningar öka kunskapen om forntid och historisk tid.

Förverkligat: Arkeologiska undersökningar har gjorts på gravfälten Fi 7.3 och Fi 18.1 i Enbolsta respektive Svartsmara byar i Finström. Gravhögarna har för första gången 14C daterats, Fi 7.3 till 650-780 och Fi 18.1 till 620-660. I Eckerö på fornlämning E 3.5 har en mindre provundersökning gjorts inför ombyggnaden av landsväg 1 gjorts, och i Finström Svartsmara intill gravfält Fi 18.1 har en likartad undersökning gjorts utan att några spår av förhistorisk aktivitet kunnat upptäckas. Ytterligare har 8 schaktövervakningar gjorts.

Till de arkeologiska samlingarna har 698 fyndnummer tillkommit, innefattande 14.347 enskilda fynd med en sammanlagd vikt på 19.583,39 gram.

Den pågående dokumentationen av strandvrak och andra maritima kulturlämningar har till dags dato omfattat 24 objekt där dateringar och dokumentationsritningar har upprättats. I samband med fältdokumentationen har ytterligare vrakindikationer inventerats, detta efter kontakter med markägare och orsbor. En mindre maritim-arkeologisk forskningsundersökning har utförts av extern forskare vid den forna sjökroven vid Gloskär i Rödhamn där museibyrån medverkat.

Mål: Bomarsundsområdet ägnas särskild uppmärksamhet och stärks som kulturturistiskt mål i enlighet med det kommittéarbete som inletts i oktober 2005.

Förverkligat: Kommitténs arbete har huvudsakligen startat en process där man definierat behoven av besöksfaciliteter i området. I samband med detta anlätades under året en landskapsarkitekt. Samrådsmöte med trafikavdelningen och skogsbruksbyrån har hållits och besök till Uppsala (Uppsala högar), Oslo, (Edsvoll och Nobels fredsmuseum) samt resa till Skottland har gjorts.

Under 2006 blev det också möjligt att göra Bomarsunds projektet, Etapp 1 till ett EU-projekt.

Mål: Arbetet kring förnyelsen av basutställningen i Ålands museum och Ålands konstmuseum påbörjas. Målsättningen är att museet skall vara ett intressant museum för alla oberoende av generation, kön, utbildning, funktionshinder, geografisk hemvist och nationell härkomst.

Förverkligat: En diskussion kring förverkligandet av en ny basutställning till Ålands museum påbörjades under året. Meningen var att en ny basutställning skulle stå färdig till museets 75-års jubileum 2009. Under året gjordes en intern rapport för vad som skulle kunna vara intressant att belysa i en ny basutställning och vad som saknades i den nuvarande. Som ett led i detta arbete besöktes Historiska museet i Stockholm som visade sin nya basutställning Forntider. Även chefen för Islands nationalmuseum gav ett föredrag om vad arbetet med deras nya basutställning inneburit i form av för- och nackdelar.

Mål: Att hålla en kvalitativt hög standard i utställningsarbetet där besökaren står i fokus. Utställningsverksamhet sker i museibyråns fasta utställningsmiljöer d.v.s. Hermas, Jan Karlsgården, Kastelholms slott, Kökar, Lotsstugan, Skolmuseet, Vita Björn, Ålands Museum och Ålands konstmuseum. Utställningsverksamheten omfattar också egenproducerade utställningar.

Förverkligat: Under året har flera viktiga samarbetsprojekt utanför Åland påbörjats. Två utställningar kommer att visas under sommaren 2007 i Helsingfors och är ett samarbete med institutioner som Finlands Nationalmuseum och Amos Andersson museet. Ett annat aktuellt samarbetsprojekt har museibyrån med Arbetets museum när det gäller utställningen "Han i hennes ögon" som ska premiärvisas på Åland för att sedan vandra vidare till Sverige.

Under året har Ålands museum visat 13 utställningar, varav 5 är egenproducerade. En är producerad för att visas och komplettera basutställningen i Kastelholms slott. Särskild vikt har lagts vid den estetiska utformningen av de egenproducerade utställningarna. Även entréutrymmet har fräschats upp. Filmutbudet presenteras för besökaren på ett lättillgängligt sätt, vilket har ökat antalet spontanbesök från 41 år 2005 till 285 år 2006.

Totalt besöktes Ålands museum och Ålands konstmuseum av 25.189 personer (26.312). Det är främst sommarmånaderna som står för minskningen. Kastelholms slott, som är museibyråns största sevärdhet besöktes av 35.336 personer (37.308).

Ålands museum

Utställning	Period	Besökare
Vikingatid på Åland (egen produktion)	2.11-10.1	2.689
transFORM	22.1-12.2	726
Fotografier X1, Ingmar Lundberg	18.2 -19.3	1.205
DEMILI... vadå? (egenproduktion)	31.3 - 21.5	3.011
Fossiler	8.4 - 11.6	4.176
From Åland with love, Lotta Jansdotter	7.6 - 27.8	9.108
Häxprocesserna på Kastelholms slott (egenproduktion)	1.7 - 15.8	slottets besökarantal under säsongen uppgick till 35.336

forts.

Utställning	Period	Besökare
Rysk konstutställning, Bomarsund 150 år	11.8 – 14.8	2.229
Måndjuret och Lopporna, Plasto, åländsk industri- & leksakshistoria, egen produktion	8.9 – 31.10	3.633
Antactica, Andy Horner	3 – 26.10	2.041
Mormorsrutor, Ålands Marthadistrikts hemslöjdssektion	6.10 – 7.1	4.388
Pärlor ur samlingarna (egenproduktion)	9.11 – 28.1	2.761
Kvinnors rösträtt 100 år, Yrkesskolans sociala linje och multimedialinjen	15. – 19.12	195

Publikationer under året var följande: Demilitariseringens ABC, Lotta Jansdotter (utställningskatalog), Fotografier XI (utställningskatalog), nytryck av skriften ”Bomarsund, Imperiets utpost”, nytryck av omarbetade foldern ”Bomarsunds fästningar” (4 språkversioner) samt ”Den åländska midsommarstången” (3 språkversioner).

Under sportlovet erbjöds skolelever att laga sin egen drömfångare. I samband med Barnens litteraturdagar i april föreläste Gudrun Wessnert om ”Om mushål och historiska färder”. I maj föreläste Kenneth Gustavsson och Graham Robins på temat Ålands demilitarisering.

Vid slottet hölls flera prova-på tillfällen med medeltida pilbågsskytte, historiska vandringar och i Jan Karlsgården arrangerades varje onsdag i juli aktivitetsdagar. Traditionellt midsommarfirande och Lilla julmarknad arrangerades i samarbete med JK-gårdens vänner. Den traditionella slottsglöggen hölls i slottets Borgstuga vid Lilla Jul. Kultur-natten lockade många besökare till Ålands museum och Ålands konstmuseum.

Ålands konstmuseum

Utställning	Period	Besökare
Grafik ”Svärtans magi”	13.12-2.2	1.462
Ultramaré	9-26.2	559
Sakrum	4.3-2.4	1.904
Skolkonst	12-30.4	855
Storm	16.5-3.9	10.640
Himmel & Jord	8.9-1.10	1.239
Hefaistos-15, rysk konstutst.	11-14.8	2.229
Beröring	6.10-29.10	1.989
Pärlor ur samlingarna	9.11-28.1	2.761

För att höja kvaliteten på separatutställningarna, hitta nya målgrupper, stimulera till kunskapsutbyte och dialog med besökarna har antalet separatutställningarna dragits

ned från 11 år 2005 till 9 år 2006 medan "Möten kring konst" och övriga sidoaktiviteter har utökats och fått en starkare fokusering. Sammanlagt 13 (7) "Möten kring konst" med totalt 217 (135) besökare har arrangerats.

Nya kataloger har utgetts i Ålands konstmuseums skriftserie i samband med sommarutställningen Storm och separatutställningen Himmel & Jord, Karin Oldfelt Hjertonsson.

För de egenproducerade utställningarna medverkar olika medarbetare från museibyråns olika enheter i kunskapsproduktionen och produktionen och utformningen av utställningen.

Mål: Inköp av konst till samlingarna.

Förverkligat: Konstmuseet har följt auktionsutbudet och tittat på konst i konstnärernas ateljéer och även bekantat sig med konstverk i samband med olika utställningar. Inköpen har förberetts av konstantendenten och godkänts av konstnämnden. Under året har konstmuseet införskaffat följande verk till samlingarna:

Konstnär	Verk	Teknik	Pris
Mari Stefansdotter	Funt I	serigrafi på papper	180
Mari Stefansdotter	Funt IV	serigrafi på papper	180
Mari Stefansdotter	Funt V	serigrafi på papper	180
Anna Sundblom	Woman in box II	gjutjärn	3.300
Caroline Pipping	Utan titel	tempera/olja på duk	1.500
Tage Wilén	Förtvivlan och rop	olja på duk	6.500
Tage Wilén	Röd tango, blå måne	al, trärelief	3.500
Anna Holmström	Mussla	glas	540
Nanna Sjöström	Svärtans magi	inköpt av konstnären	150
Inköpt totalt			16.030

Mål: Museibyrån vill höja profilen på det maritima kulturarvet genom ett maritimt utställningstema i samarbete med Ålands Sjöfartsmuseum. Därutöver utökas kulturmiljöinformationen kring viktiga platser i skärgården ex. Degerby. Marinarkeologiska undersökningar sker i samband med dokumentation av hotade strandvrak.

Förverkligat: Utställningen Storm – Naturens kraft – Luonnon voimaa – Power of Nature, ett sommarutställningsprojekt genomfördes i samarbete mellan Ålands sjöfartsmuseum och Ålands konstmuseum med det maritima temat som gemensam grund. På Ålands konstmuseum visades stormen genom konstverk av olika konstnärer från 1800-talet fram till modern tid där bl.a. J.A.G. Acke, Adolf Bock, Oscar Kleinh, Johan Knutson, Axel Lind, Santeri Kivisalo och Allan Palmer fanns representerade. Ett stort antal målningar lånades in ur privata och offentliga samlingar på Åland samt även från John Nurminens Stiftelse i Helsingfors och Forum Marinum i Åbo. Utvärderingen av de båda utställningarna gav vid handen att samarbetet varit givande för båda museerna, bl.a. tack vare värdefullt erfarenhetsutbyte. Också den gemensamma mark-

nadsföringen med en gemensam utställningskatalog, stora fasadvepor, annonsering, utskick av affischer till drygt 300 hotell, stugbyar och större turistanläggningar runt Åland, gemensamma pressvisningar och vernissage m.m. upplevdes mycket positivt, inte minst ur besökarnas synvinkel. I katalogen för utställningsprojektet Storm tillsammans med Ålands sjöfartsmuseum bidrog museibyråns personal med en artikel.

Med målsättning att informera om kulturmiljön i skärgården har ett manus utarbetats för en Sevärtbroschyr om den gamla kulturmiljön i Skarpnåto i Hammarland. En nyutgåva av broschyren om Hermas har gjorts. En artikel om Tulluddens byggnadsminnen i Degerby publicerades i Gammalt och nytt från Föglö 2006.

Den värdefulla utskärgårdsmiljön på Kobba Klintar har byggnadsminnesmärkts och byrån har medverkat vid den omfattande restaureringen av hamnen på ön.

Mål: Att belysa och lyfta fram demilitarisering i samband med högtidlighållandet till minnet av Ålands demilitarisering 150 år genom utställning och föreläsningar.

Förverkligat: Under året har museibyrån medverkat i planeringen av seminariet som hölls i samband med Demilitariseringen 150 år den 30 mars 2006. Museibyrån bidrog med två föreläsningar till seminariet. En utställning om demilitarisering producerades samt en liten skrift, "Demilitariseringens ABC". Personalen har vid olika tillfällen guidat vid officiella besök. Ålands demilitarisering uppmärksammades även i museets pedagogiska verksamhet för förskolebarn, Lek & Lär.

Åländsk Odling 2005-2006 var ett dedicerat temanummer om Bomarsund för att lyfta fram och tillgängliggöra den aktuella forskningen som framkommit de senaste åren.

Mål: Förutsättningar för kulturturism stärks. Museibyrån främjar strategier och lösningar för att stärka de sevärdheter som museibyrån förvaltar. Publik verksamhet på Jan Karlsgården möjliggörs genom iordningställandet av en brukbar miljö i lillstugan.

Förverkligat: Museibyrån har under året deltagit i landskapsregeringens "Tursam" grupp för att diskutera olika aktiviteter och åtgärder som skulle främja kulturturismen inom landskapet.

Aqualandia AB arrangerade 7-9 juli för tredje året i rad det historiska evenemanget Gustav Vasadagarna på Kastelholms slott, i samarbete med museibyrån. Mariehamns teaterförening gav i juni och juli inalles nio föreställningar av teaterstycket Krona i bojor. Kulturföreningen Katrina arrangerade 12 augusti, i samband med President Tarja Halonens besök, en publik konsert med sånggruppen Ulvens döttrar på Kastelholms slott. För att ytterligare öka Kastelholms slotts publika tillgänglighet har museibyrån under år 2006 tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att utreda möjligheterna. Arbetsgruppen förväntas avlägga rapport inom mars 2007.

Museibyrån har under året haft ett gott samarbete med föreningen Jan Karlsgårdens vänner i avsikt att stärka och utveckla verksamheten på Jan Karlsgården. Museibyrån har tillsammans med kulturbyrån tecknat samarbetsavtal med Jan Karlsgårdens vänner inför 2006 års evenemang. Föreningen har arrangerat firandet av självstyrelsedagen 9 juni, hållit i Jan Karlsgårdens traditionella midsommarfirande och ordnat den årliga Lilla jul-

marknaden. Ålands Spelmansgille höll spelmansstämma på Jan Karlsgården 8 juli.

Museibyrån iordningsställde under våren Jan Karlsgårdens lillstuga att användas för publik verksamhet. Huset renoverades i 1930-tals stil. Under turistsäsongen användes lillstugan regelbundet av privata "entreprenörer" för bakning i den murade spisen och medföljande försäljning av nybakat bröd till besökarna. Verksamheten var mycket uppskattad av besökarna och kommer att fortsätta nästa säsong.

Museibyrån tillgängliggjorde också fästningsområdet i Bomarsund inför de ryska dagarna. Delar av demilitariseringsutställningen fördes sedan ut till Telegrafan för att understödja Sunds kommun som höll öppet i lokalen och berättade om Bomarsunds och demilitariseringens historia.

Under året har hållits diskussioner kring turistinformationskontor på Grindstugan med Ålands turistförbund för att komma att realiseras under 2007.

Mål: Genom det pedagogiska arbetet vill museibyrån göra historien angelägen och levande för människor. Samarbetet med förskola och skolor fortsätter med "Lek och lär". Under året utarbetas en strategi för hur det pedagogiska arbetet i museibyråns förmedlingsarbete kan utvecklas.

Förverkligat: Lek & Lär fortsatte sitt pedagogiska arbete med förskolebarn och skolbarn.

Lek & Lär

Tema	Antal barn
Grafik	140
Drömfångare	172
Sportlovsaktiviteter	22
Demilitarisering	169
Vikingatid i Borgboda	216
Stenålder i Vargstensslätten	134
Leksaker	231
Virkning	160

Enheten har under år 2006 påbörjat ett strategiskt arbete för att utveckla det pedagogiska arbetet. Genom personella resursomflyttningar under sommaren ska den barnpedagogiska verksamheten på Jan Karlsgården och Kastelholms slott stärkas. I Ålands museum och Ålands konstmuseum kommer mötet med besökaren att stå i fokus och en satsning på utvecklandet av guidningar kommer att göras.

Mål: Målen för den antikvariska verksamheten klargörs. Arbetet med ett vetenskapligt program inleds och skall fungera som vägledning och prioritering för det antikvariska arbetet inom museibyrån.

Förverkligat: Inledande diskussioner kring ett vetenskapligt program har förts kring hur denna typ av arbete ska förankras inom byrån och hur arbetsprocessen borde fort-

skrida under 2007.

Mål: Att profilera produktutbudet i museibutiken.

Förverkligat: En arbetsgrupp arbetar med att utveckla museibutiken och har under året diskuterat produktutveckling och framtagande av nya produkter. En SWOT-analys av butiken har gjorts.

Mål: Tillgängliggörandet av det materiella kulturarvet fortsätter genom digitaliseringsåtgärder av föremålssamlingarna, bl.a. genom fotografering och registrering. Gemensam databas för museibyråns arkeologiska fynd skall utarbetas.

Förverkligat: Museibyrån har en representant med i landskapets ABM grupp som diskuterar samordningsfrågor och samsyn främst gällande frågor som rör arkiv, bibliotek och museum.

För att tillgängliggöra det materiella kulturarvet har museibyrån lagt in månadens föremål på hemsidan en gång i månaden. Arbete med bildregister över textilgrupper och fortsatt registrering av etnologiska föremål görs. Museibyrån har ett omfattande bildarkiv och många förfrågningar görs till museibyrån i samband med publikationer av olika slag, utställningar etc. Arbete med digitalisering och utskick av bilder som beställs av allmänheten sker kontinuerligt.

Centralmagasinet visades i samband med Öppet husdagen 22.11.

Den temporära arkeologiska fynddatabasen har fortsatt vara i användning. Från Kastelholm har benlistorna förts in i databasen för Kastelholmsfynd. Enstaka kartor har digitaliserats efter behov för pågående projekt.

Mål: Samlingarna kräver kontinuerlig vård. Skadeinventering och konservering av de etnologiska järnföremålen görs. Arkeologiskt läder skickas till konservering.

Förverkligat: Förebyggande konservering och vårdåtgärder har skett på utvalda föremål och fyndkategorier. En genomgång av textilmagasinet har påbörjats och åtgärder och förebyggande konservering har skett på ca 1 700 föremål.

Ifråga om etnologiska järnföremål har målet inte förverkligats då företaget som tillhandahåller konserveringstjänsten inte haft tid under året. Allt det medeltida lädermaterialet har tvättats och diskussion kring hur mycket av materialet som ska konserveras har påbörjats.

Mål: Kunskapsuppbyggnad sker av samlingarna samt nutidsdokumentation som skall ligga till grund för den nya basutställningen.

Förverkligat: De arbeten som utförts i Bomarsund och Åland under VK I och VK II är en del av den kunskap som samlas inför den framtida basutställningen. Viss nutidsdokumentation kring Ålands nuvarande demilitarisering och strategiska ställning har gjorts.

Mål: Stärka informationsverksamhet och utveckla den grafiska profilen.

Förverkligat: För att nå en bredare publik över hela Åland har museibyrån genom Ålands museum och Ålands konstmuseums publika arbete gemensamt utarbetat ett nytt broschyrkoncept som informerar om utställningar och övriga aktiviteter under

höst- och vårsäsongen. Den första broschyren "Museihösten 2006" distribuerades i september till alla åländska hushåll. En förstudie till på vilket sätt museibyrån skulle kunna stärka sin grafiska profil har gjorts.

Mål: Påbörja ett internt utvecklingsarbete där formerna för den egna kompetenshöjningen utvecklas.

Förverkligat: Två planeringsdagar för hela personalen har hållits under året. Som ett resultat från dagarna har ett utvecklingsarbete påbörjats för att stärka ledningsfunktionen på museibyrån.

Föreläsare från Malmö museer, Islands nationalmuseum och Historiska museet inbjöds för att bidra med sina erfarenheter kring utställningar och byggnad av basutställningar.

Mål: Museibyrån erbjuder en kreativ och professionell arbetsmiljö samt håller en löpande dialog kring värderingar och förhållningssätt som gäller idag för kulturarvet.

Förverkligat: Museibyrån har lämnat underlag till den politiska diskussionen om användning av landskapets fastigheter i fråga om byggnader med kulturhistoriskt värde.

Personalen på byrån håller en fortlöpande dialog med externa kontakter som bland annat innebär deltagande i externa seminarier och studieresor gällande t.ex. Nordiskt samarbete kring samtidsdokumentation, Samdoks höstmöte, studiebesök till Skansen och Riksantikvarieämbetets höstmöte.

Mål: Påbörja byggandet av ett museimagasin.

Förverkligat: Under året utarbetades underlag för ett förverkligande av ett nytt museimagasin. Studiebesök gjordes till Upplands museums magasin i Morgongåva. Konsulter anlätades för att utarbeta projekteringshandlingar.

7. Näringsavdelningens förvaltningsområde

7.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

7.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Övergripande målsättning är att informera om och använda det näringspolitiska handlingsutrymmet för att stimulera sysselsättning, tillväxt och innovationer inom ramen för hållbar utveckling och regional balans.

Förverkligat: Avdelningen har under året genom kontinuerliga kontakter med olika landbaserade näringslivsorganisationer informerat om landskapets näringspolitik samt de olika möjligheter som finns för att förbättra företagandets förutsättningar. Sjöfartens långsiktiga konkurrensförutsättningar har stärkts genom ändringar i rikslagstiftning.

Mål: Uppbyggnad och utveckling av ett affärs- och informationssystem.

Förverkligat: Genom Ålands teknologicentrums delvis ändrade inriktning mot nyföretagande och innovationer med företagsinkubatorn Växthuset samt genomförandet av programmet Innovativa åtgärder på Åland har arbetet med utvecklingsfrågor blivit mer proaktivt. Ett tätare samarbete mellan aktörer som främjar företagande har nåtts.

Mål: Följa upp EU:s nya riktlinjer för statligt stöd och strukturprogram för bland annat regional sammanhållning, jordbruk och fiske.

Förverkligat: Den interna förvaltningens arbete under året har dels inneburit en successiv omställning mot avslutande av nuvarande period 2000-2006 som långt styr såväl regelverk som finansiering av avdelningens företagsåtgärder, dels ett omfattande beredningsarbete inför den kommande perioden 2007-2013. Under året har nya regler för statligt stöd som rör såväl primärnäringsar som övrigt investeringsstöd kommit. Landskapsregeringen har godkänt ett program för att stärka den regionala konkurrenskraften och sysselsättningen samt landsbygdsutvecklingsprogrammet. Arbetet med fiskeriprogrammet och det gränsöverskridande Östersjöprogrammet har kommit långt under året men inte färdigställts helt.

7.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2004	Bokslut 2005	Tillgängliga medel 2006	Bokslut 2006	Avvikelse
Summa inkomster	4 832 033,51	7 165 584,42	7 670 740	5 294 516,35	-2 376 223,65
Konsumtionsutgifter	-5 717 712,26	-5 457 852,22	-7 230 199	-5 775 325,28	1 454 873,72
Överföringsutgifter	-13 986 959,38	-14 563 423,59	-26 391 035	-16 279 395,12	10 111 639,88
Realinvesteringsutgifter	-456 801,22	-31 825,15	-642 607	-85 157,26	557 449,74
Lån och övriga finans- investeringar	-1 385 860,32	-2 111 712,50	-3 459 868	-1 585 079,80	1 874 788,20
Summa utgifter	-21 547 333,18	-22 164 813,46	-37 723 709	-23 724 957,46	13 998 751,54
Anslag netto	-16 715 299,67	-14 999 229,04	-30 052 969	-18 430 441,11	11 622 527,89

7.2. ALLMÄNNA BYRÅN

7.2.1. Näringspolitik

Mål: Den grundläggande principen för näringspolitiken är att ge goda förutsättningar för utveckling av affärsidéer, att de åländska företagen har samma möjligheter att utvecklas som konkurrenterna i omvärlden.

Förverkligat: För att uppnå det övergripande målet har landskapsregeringen satt upp följande delmål för näringsverksamheten.

- ökad export av varor och tjänster från Åland
- ökad produktutveckling
- breddad industribas vid sidan av livsmedelsindustrin samt
- att främja utvecklingen av såväl tjänster som tillverkning.

Dessa delmål beaktas av landskapsregeringen i beviljandet av stöd till näringslivet och i det revideringsarbete som under året 2006 inleddes i fråga om befintliga stödordningar till näringslivet. Under året godkände landskapsregeringen ett förslag till operativt program gällande insatser som kan medfinansieras av den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007-2013 samt ett med finansiering från den Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007-2013. Dokumenten är viktiga instrument i förverkligandet av landskapsregeringens näringspolitik.

Landskapsregeringens finansieringsformer till företagen utgörs av lån, räntestöd, garantier, aktiekapital och bidrag. Därtill beviljades projektmedel inom ramen för Mål 2-programmet, Interreg III A Skärgården samt Innovativa åtgärder. Under året behandlades 170 ansökningar varav 45 avslogs. Av tabellerna nedan framgår beviljat stödbelopp fördelat enligt stödform. Tidigare näringsstöd i form av investeringsbidrag ges numera inom ramen för Mål 2-programmet.

Beviljade bidrag under 2006

Stödform	Antal beviljade ansökningar	Beviljat, euro
Produkt- och teknologeutveckling	9	104.420
Internationaliseringsstöd	7	80.200
Stöd till detaljhandeln i skärgården	11	77.392
Mål 2-stöd	7	1.542.232
Understöd för landsbygds- och skärgårdsutvecklingsprojekt (Interreg)	6	166.136
Skärgårdsstöd	11	63.000
Stöd för arbetsgivarnas social-skyddsavgifter i skärgården	46	54.448
SUMMA	97	2.087.828

Övriga stödformer beviljade under år 2006

Stödform	Antal beviljade ansökningar	Beviljat, euro
Produktutvecklingslån	5	236.052
Upptagna krediter där räntestöd upptagits	3	490.950
Landskapsgarantier	2	2.688.500
Förordade lån till Finnvera	9	260.750
Ersättande av kreditförluster	1	39.282
Aktieteckning i bolag	1	14.000
Evenemangsstöd	0	0
EU programmet innovativa åtgärder	3	955.239
Subventionering Växthuset	4	6.840
Övriga understöd	14	1.517.265

Övriga stöd innefattar verksamhetsbidrag till branschorganisationer, utredningsstöd, såddfinansiering, destinationskampanj m.m. Landskapsregeringen tecknade under året aktier i Skärgårdens Företagshus Ab om 14.000 euro. Kreditförlusten berodde på infriande av landskapsgaranti till DUR Measuring Ab.

7.2.2. Regionalpolitik

Ålands skärgårdsnämnd sammanträdde tre gånger under året, två gånger i skärgården, en gång i Mariehamn. Aktuella frågor var turismstrategi för skärgården, bildandet av Skärgårdens Företagshus Ab, Företagsam Skärgårds verksamhet och framtid, Europeiska unionens nya programperiod 2007-2013 och vad den innebär i fråga om nya program och möjligheter, hälsovårdsjourer och läkarnärvaro i skärgården, avloppsfrågor,

specialundervisning, utlokalisering av arbetsplatser till skärgården, distansarbete samt samverkan med skärgårdskommunmötena.

I juli anställdes en skärgårdsutvecklare som är föredragande i skärgårdsnämnden, som skall starta och leda utvecklingsprojekt i skärgården, stimulera till nytänkande och breddning av skärgårdens näringsliv, samarbeta aktivt med kommunerna, Ålands landsbygdscentrum, fiskeri-, jordbruks- och skogsbruksmyndigheterna, arbetsmarknads- och studiemyndigheterna, samt vara med i beredningen av näringspolitiska program 2007-2013.

Nämndens arbete förändrades i viss grad under året, från att följa upp en åtgärdslista till att vara mer av ett forum för dialog kring centrala teman och frågor.

7.3. JORDBRUKSBYRÅN

7.3.1. Uppföljning av mål

Mål: Ålands landskapsregerings övergripande målsättning har under 2006 varit att lantbruksproduktionen skall utveckla en hög konkurrenskraft i enlighet med de givna förutsättningarna baserad på hög effektivitet, hög produktivitet, hög kvalitet och hållbart utnyttjande av naturtillgångar. Landsbygden och skärgården skall bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturändringar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden skall bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat.

Delmål för den övergripande målsättningen är:

- Höjd konkurrenskraft generellt inom jordbruksproduktionen med utgångspunkt i konkurrenskraften på gårdsnivå
- Utvecklande av en hållbar utveckling och en marknadsanpassning inom lantbruksproduktionen
- Bibehållande av det öppna landskapet
- Ökad diversifiering och breddade inkomstmöjligheter på landsbygden och i skärgården
- Utvecklande av marknadsanpassad ekologisk produktion

Förverkligat: Gårdarnas struktur och storlek utvecklas stadigt vilket kan ses som ett generellt mått på höjd konkurrenskraft. Antalet mjölkkor per mjölkgård ökar samtidigt som produktionen per mjölkko ökar vilket visar på en ökning av produktiviteten som är positiv för konkurrenskraften. Intresset för investeringar har ökat ytterligare under 2006 vilket tyder på att företagen arbetar för att stärka sin konkurrenskraft inför framtiden. Fortfarande görs de flesta investeringarna inom den traditionella lantbrukssektorn och de investeringar som kan kategoriseras som diversifieringsinvesteringar är få.

Uppföljningen av de konkreta målen satta under de olika momenten i budgeten under kapitlet rörande lantbruket visar på en relativt oförändrad situation jämfört med fjolåret rörande miljö- och LFA-stöden. Anslutningsnivån till de olika stödprogrammen fortsätter att vara hög. Rörande LFA-stödet har måluppfyllelsen överträffats och så också detta år. För miljöstödet är måluppfyllelsen ifråga om arealen fortsatt 99 %.

Andelen aktiva lantbrukare som är anslutna till systemet minskar dock med någon procentenhet, vilket återspeglar strukturomvandlingen. Intresset för landskapets naturbetesstöd är fortsatt stort vilket är positivt med beaktande av landskapsregeringens mål om bibehållande av det öppna landskapet. Det faktum att odlingsmarken som omfattas av stödsystemet inte minskar är också en god indikator om att det öppna landskapet bibehålls.

Intresset för ekologisk produktion är fortsatt högt. Fortsättningsvis är produktiviteten inom sektorn låg men åtgärder för att höja produktiviteten planeras att tas i bruk i det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet som genomförs under 2007.

7.3.2. Stödadministration

7.3.2.1. LFA-kompensationsbidrag och jordbrukets miljöstöd

LFA-kompensationsbidraget och jordbrukets miljöstöd utbetalas på basen av "Program för landsbygdens utveckling i landskapet Åland 2000-2006".

LFA-kompensationsbidraget utbetalades till totalt 545 lantbrukare och miljöstödet basstöd till 562 lantbrukare. Av antalet aktiva lantbrukare (614 st.) erhöll 89 % LFA-kompensationsbidrag och 92 % miljöstödet basstöd.

Arealmässigt omfattade LFA-kompensationsbidraget 13.695 ha åkermark och miljöstödet basstöd 13.182 ha åkermark och 4.134 ha naturbeten. Av den totala odlade åkermarken (13.790 ha) omfattades 99 % av LFA-kompensationsbidraget och 96 % av miljöstödet basstöd. Den arealmässiga anslutningen i förhållande till landskapsregeringens målsättning år 2006 presenteras i tabellen nedan:

Den arealmässiga anslutningen i förhållande till målsättningen i programmet för år 2006

	Målsättning, hektar	Verklig anslutning, hektar	Skillnad, hektar	% av målsättningen uppfyllt
LFA-kompensationsbidrag	13.000	13.695	+695	105
Miljöstödet basstöd	13.200	13.182	- 18	100

Miljöstödet specialstöd baserar sig på 5-åriga avtal mellan lantbrukarna och landskapsregeringen. År 2006 ingicks totalt 49 avtal för avtalsperioden 2006-2010.

7.3.2.2. Ekologisk odling

I Ålands kontrollregister för ekologiskt jordbruk (ÅKEJ-registret) finns idag 138 gårdar. I enlighet med landskapslagen om kontroll av ekologisk jordbruksproduktion utförde landskapsregeringen 138 gårdskontroller av vilka 6 var KRAV-kontroller. Under året anslöt sig 32 odlare till registret. Till den ekologiska husdjurskontrollen tillhör 52 gårdar.

7.3.2.3. Investeringsstöd och stödjande av unga odlare

Under år 2006 har 87 investeringsprojekt inom lantbruket beviljats investeringsstöd

om totalt 1.451.888 euro. Av investeringarna beviljades 30 projekt kompletterande lån om totalt 2.727.471 euro. Antalet lantbrukare som beviljades räntestöd för lån för markinköp var 13 st. Av dessa beviljades 9 lån för tillskottsmark om totalt 779 ha, vilket underskrider den budgeterade målsättningen om 100 ha. Vidare beviljades 6 unga lantbrukare startstöd vilket motsvarar målsättningen i budgeten. Startstödet fördelade sig på 270.000 euro i direkt bidrag och 392.000 euro i räntestödslån.

7.3.3. Lantbrukssemester och sjukvikarieverksamhet

En ändring av landskapslagen om avbytarverksamhet trädde i kraft den första januari 2006. Den största förändringen innebar att semesterrätten omvandlades till en årsledighet för företagarna. På lantbruk som drivs av två eller flere lantbrukare som har rätt till årsledighet, skall ledigheten tas ut samtidigt. Gårdarna beviljas utifrån sin omfattning 24 eller 33 dagar årsledighet. En praktisk förändring som ändringen av lagen inneburit är att avbytarna allt oftare arbetar i par på de i storlek ständigt växande gårdarna.

Inför semesteråret 2006 inkom 130 ansökningar om semester varav samtliga beviljades. Sammanlagt beviljades 4.023 dagar årsledighet. Till det kommer 1.434 dagar som överförts från 2005. Vikariehjälp vid sjukskrivningar och dylikt har getts för 512 dagar, veckoledighet för 43 dagar. De landskapsanställda avbytarna har varit 16 under årets nio första månader. Därefter arbetade ytterligare två avbytare på korttidsavtal från oktober fram till årsskiftet. I aktivt arbete motsvarade arbetsstyrkan 13,5 heltidstjänster.

77 av de beviljade lantbruken valde att utnyttja de landskapsanställda avbytarna, för vilka avbytarna arbetat 3.317 dagar. Därutöver beviljades vikariehjälp åt ytterligare 5 jordbrukare, som idkar annan jordbruksverksamhet än husdjursskötsel.

En annan förändring som inträffade under verksamhetsåret var att avbytarna från och med 1 juni kom att överföras till landskapets tjänstekollektivavtal.

7.3.4. Växtinspektionen

Växtinspektionen har utfört inspektioner, övervakningar och provtagningar under året. Olika inriktningar inom jordbruket har inspekterats för att upptäcka och förhindra spridning av eventuella farliga skadegörare. Importerad utsädespotatis har kontrollerats och stickprov på importerad industripotatis har tagits. Potatisodlingar har inspekterats för att upptäcka eventuella koloradoskalbaggar. Inga nya fall av karantänsskadegörare på potatis har konstaterats under året.

Rutininspektioner av rhizomania i sockerbetsodlingar har utförts. Detta år togs prov på sockerbetor trots att inga symptom funnits. Detta för att kontrollera dold smitta av rhizomania. I äppelodlingar har växtinspektionen undersökt eventuell förekomst av päronpest. Växtinspektionen har även genomfört kontroller av plantmaterial samt övervakat marknadsföringen av bekämpningsmedel och gödsel i plantskolor och i handeln. Inga nya fall av karantänsskadegörare har konstaterats. Ytterligare har växtinspektionen kontrollerat kvaliteten på frukt och grönsaker i partiaffärerna.

7.3.5. Räntestödslån för skördeskador

Räntestödslån utgår i syfte att lindra de likviditetsproblem odlaren riskerar till följd av minskade intäkter från den skörd som drabbats av skördeskada. Systemet, som togs i bruk i år, ersätter det tidigare systemet med ersättning för skördeskador. Under året drabbades främst äppelodlingar av skördeskador i form av hagelskador. Trots skador hos många odlare var det endast en som ansökte om och beviljades räntestödslån för skadorna.

7.3.6. Vattenenhetens verksamhet

Arbetet med två anhängigjorda förrättningar har fortskridit. Den ena förrättningen gäller fördelning av kostnader för avledande av dagvatten. Den andra ett större dikningsföretag för torrläggning av ca 200 ha gammal åkermark. Enheten har deltagit i lösandet av tvister markägare emellan angående olika vattenfrågor för att undvika arbetsdryga förrättningsförfaranden i fyra fall. Rådgivning för undvikande av senare stridigheter markägare emellan har getts.

Terrängarbeten och planering har påbörjats gällande torrläggningsföretag har gjorts för ett utfallsdike. För bevattning av åkermark har två bevattningsplaner uppgjorts. Täckdikplaner har utförts för 11 gårdar eller totalt 19,07 ha, dessutom har två planer omarbetats på en areal av 13,42 ha. Reglerad dränering har planerats för 9 gårdar eller totalt 48,15 ha. Utpålning av dräneringssystem har utförts på 28 gårdar eller totalt ca 59 ha.

Enheten har också under flera arbetsveckor sysslat med mättningsarbeten kring Bjerströms träsk och Kvarnträsk där det planerats en vattenståndshöjning. Mättningsarbeten med GPS har utförts internt åt miljöbyrån, skogsbruksbyrån samt åt trafikavdelningen.

Vattenenheten har under året utfört arealmätning på 11 gårdar gällande odlingsmarker och givit fem utlåtanden angående ett trettiotal trummor och rördiken, de flesta till landskapsregeringens trafikavdelning. Därtill utfördes planering för 8 rörläggningar av öppna diken.

7.3.7. Ålands försöksstation

Den övergripande målsättningen för Ålands försöksstation var under året att genom sin verksamhet producera information och utveckla metoder som bidrar till att stärka de enskilda lantbruksföretagens konkurrenskraft och minska deras miljöpåverkan. Försöksstationen skall:

- ha fokus på arbete med försök inom områden där den ekonomiska nyttan är störst, exempelvis försök med energigrödor
 - vara mer inriktad på utvecklande verksamhet
 - göra kraftigare prioriteringar
 - ha mindre basverksamhet för att ha utrymme för att vara mer uppdragsorienterad med beställningar från näringen
 - med fokus på råvaran ingå i ett nätverk för utvecklande av småskalig förädling.
- Konkret skall verksamheten förutom olika sortförsök bl.a. arbeta med att vidareut-

veckla prognosverksamheten, utveckla precisionsodlingen, minska användningen av kemiska bekämpningsmedel och utreda olika kvalitetshöjande åtgärder inom lantbruket.

Ålands försöksstation har med beaktande av detta bedrivit sin försöksverksamhet uppdelad i fyra olika delområden; IP-lantbruksgrödor, IP-grönsaker, IP-frukt och bär samt ekologisk produktion. IP innebär att odlingen har bedrivits i enlighet med den integrerade produktionstekniken innehållande bland annat behovsanpassad bekämpning och gödsling.

Inom lantbruksgrödorna sattes mera fokus än tidigare på odling av energigrödor. Inom grönsaksodlingen kan nämnas försök med nya sallatstyper och inom frukt- och bäravdelningen försök med nya sorter. Inom ekologisk produktion kan nämnas försök med nya grödor som vattenmelon och sparris. Inom alla försöksavdelningar har genomförts lagringsförsök med syfte att höja kvaliteten på produkterna. Från de fyra avdelningarna erhöles resultat från sammanlagt 127 odlings- och lagringsförsök.

Under året har försöksstationen dessutom arbetat med att utveckla och bygga upp ett nätverk för att samla in, bearbeta och sprida information samlade från ett antal klimat-spjut runt om i landskapet. Informationen används till att göra prognoser för risk för äppelskrov och lökbladmögel och görs för att uppnå exaktare bekämpningar. Målsättningen är att utveckla antalet prognoser och nå flera odlingsinriktningar, bl.a. potatisodlingen. Projektet genomförs i samarbete med Ålands hushållningssällskap och Ålands grönsakslager.

Inom försöksstationens verksamhetsområde finns ett laboratorium. Under 2006 flyttade laboratoriet till nya lokaler i Prestgårdensby i Jomala. Laboratoriet delar numera lokaler med Livsmedelslaboratoriet och Miljölaboratoriet. Den långsiktiga målsättningen är att de tre laboratorierna skall fusioneras till en enda enhet. Under året har jord- och foderanalyser genomförts i laboratoriet både för jordbrukares och för försöksstationens behov. Försöksstationen har inlett ett försök med mineralanalyser på frukt och grönsaker vilket skall utökas ytterligare inför kommande år med olika näringsvärdesanalyser.

Under året har också en ny automatisk väderleksstation installerats på försöksstationen av Meteorologiska institutionen. Detta innebär att försöksstationen inte längre behöver göra de manuella väderavläsningarna tre gånger i dygnet.

Försöksstationen har aktivt tagit del i Skördefestarrangemangen med en stor utställning. Skördefesten som har många tusen besökare vänder sig i första hand till konsumenterna. Utom utställningen av produkter informerar personalen om olika aktuella frågor.

Försöksstationen började under året att via sms inbjuda odlarna till s.k. drop-in-tillfällen, där de med egna ögon fick bedöma sortskillnader, kvalitet på olika grödor m.m. Dessutom har det anordnats fältvandringar, personal har deltagit vid olika informationstillfällen och försöksstationen har sammanställt och distribuerat försöksresultat i två separata publikationer.

7.4. FISKERIBYRÅN

7.4.1. Uppföljning av mål

Övergripande mål:

- att hejda och på sikt svänga den negativa utvecklingen inom näringen så att den kan bibehållas livs- och konkurrenskraftig och landskapets naturliga resurser utnyttjas på ett ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt.

Specifika mål enligt landskapsregeringens budget:

- att befrämja och utveckla det småskaliga kust- och skärgårdsfisket
- att förbättra kunskapsunderlaget rörande fiskbeståndens tillstånd och nyttjande, förekomsten av lekområden och behovet av restaurerings- eller andra fiskevårdsåtgärder inkluderande stödutplanteringar av fisk från Ålands fiskodling i Gutterop
- att se över och vid behov förbättra infrastrukturen
- att förbättra samarbetet med näringen och vattenägarna
- att befrämja profilering och värdeökning genom ökad förädlingsgrad
- att effektivisera uppföljningen av EU:s beredningsarbete av nya bestämmelser inom fiskerisektorn
- att befrämja en utvecklingsstrategi för vattenbruket utgående från landskapsregeringens miljöhandlingsprogram
- att utarbeta en åtgärdsplan för att minska skadorna på fiskerinäringen förorsakade av säl.

Förverkligande av målen

Fiskeriförvaltningen har under år 2006 bedrivits utgående från de uppställda målen. Samtliga ovan angivna delmål för året har helt eller delvis kunnat förverkligas.

Utvecklandet och befrämjandet av fiskerinäringen i landskapet förverkligades under år 2006 i betydande grad inom ramen för strukturprogrammet för fiskerinäringen på Åland 2000-2006, vilket inkluderar åtgärder för att uppnå de allmänna och specifika målen för branschen. Strukturprogrammet ger möjlighet att bevilja investeringsstöd samt projektfinsiering för företag och sammanslutningar, vilka består av en EU-andel (FFU – fonden för fiskets utveckling) och en landskapsandel. Under året har strukturstöd beviljats utgående från den långsiktiga målsättningen att förbättra lönsamheten inom fiskerisektorn. Lönsamheten har även befrämjats med hjälp av ordinarie budgetmedel för bl.a. intern uppsamling av fjällfisk och fiskeriförsäkringar.

Under året fortsatte beredningen och planeringen av nästa strukturprogramperiod 2007-2013 i samråd med näringen, riksmyndigheterna och kommissionen. Remissversioner av en övergripande fiskeristrategi samt ett operativt åtgärdsprogram för perioden godkändes och en MKB för programmet utarbetades.

För vattenbruksnäringens del har åtgärder påbörjats för att i mån av möjlighet förverkliga landskapsregeringens miljöhandlingsprogram, innefattande olika utvecklingsprojekt samt beredning av en fiskodlingsförordning. Framtiden och utvecklingsmöjligheterna för branschen är i dagsläget fortfarande osäkra och svåra att bedöma.

Under året överlämnades slutrapporten från arbetsgruppen med uppgift att utarbeta en åtgärdsplan för att förebygga och minimera skadorna på fiskerinäringen förorsakade av säl.

Det övergripande målet att förbättra de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna och lönsamheten inom fiskeribranschen genom bl.a. profilering och värdeökning genom ökad förädling uppnåddes inte helt, bl.a. som en följd av utomstående faktorer vilka gör att näringen fortfarande är i en omstruktureringsfas och det sålunda handlar om ett mål på längre sikt.

7.4.2. Utveckling av mätetal

Kvantitativa mål för mätetalen har inte fastställts i budgeten.

	2004	2005	2006
<u>Yrkes- och binäringsfiske</u>			
Förstahandsvärde, euro ¹⁾	1.771.690	1.457.001	2.262.170
På Åland landad fisk, euro	1.311.303	1.009.160	1.030.089
Utnyttjande av laxkvoten %	80	56	24
Registrerade yrkesfiskare ²⁾	196	207	203
Registrerade fiskebåtar	280	258	243
<u>Fiskodling</u>			
Försäljning av matfisk	3.406.210	4.272.566	4.151.241
Förstahandsvärde milj. euro	9,9	13,9	17,2
Antal verk samma företag	13	12	11
Antal produktionsenheter	33	37	37
Sysselsättning	60	95	90

1) Inklusive fisk som landats utanför Åland

2) personer som rapporterar fångst med kustfiskejournal eller fiskedagbok

7.4.3. Fiskets avkastning

Det åländska yrkes- och binäringsfisket utgörs huvudsakligen av kust- och skärgårdsfiske med nät av olika sötvattensarter, främst sik, gös, abborre och gädda. Laxfiske förekommer ännu i viss utsträckning, främst i kustnära vatten och i liten grad i egentliga Östersjön. Med anledning av EU-kommissionens beslut om en gradvis utfasning av fisket med drivgarn utfärdade landskapsregeringen en tillfällig förordning om speciell fiskelicens för drivgarn. Totalt 13 licenser beviljades, vilket är 40 % av antalet aktiva fiskebåtar under referensperioden 2001-03.

Det åländska havsfisket omfattade under år 2006 endast två fiskefartyg, vilka bedrev fiske av dels torsk och tidvis vassbuk med trål och dels torsk och tidvis lax med nät. Båda fiskade i södra Östersjön utgående från Bornholm i Danmark respektive Öland, i vilka regioner fisken även har landats och sålts. Detta fiske stod för ca 80 % av volymen och nästan 50 % av värdet för de åländska yrkesfiskefångsterna år 2006. Data om fiskets avkastning har insamlats från inom landskapet befintliga fiskuppköpare (parti-

handel, förädlingsindustri). För fisk landad utanför Åland baseras uppgifterna på fiskarnas fångstrapportering.

Det totala åländska yrkesfisket, innefattande fångst landad på Åland liksom utanför Åland, ökade märkbart både volymmässigt (+ 9 %) och värdemässigt (+ 57 %). Totalfångsten var ca 2.500 ton och värdet ca 2,6 milj. euro. Ökningen var en följd av ökade torskfångster samt högre värde för både torsk och vassbuk. För fisket utanför Åland minskade strömmings- och laxfångsterna kraftigt. Även beträffande fångsterna som landas och säljs inom landskapet noterades både volym- och värdemässigt en liten ökning jämfört med året innan. Fångsten ökade till ca 460 ton (+14 %) och värdet till drygt en miljon euro (+2 %). Uppgifterna från uppköparna har omräknats till hel fisk för rensad fisk respektive filé för abborre, gädda, gös och sik.

En kraftig fångstminskning noterades för lax (volym: - 58 %, värde: -47 %) medan fångsterna av två av de kommersiellt viktigaste arterna gös och abborre ökade. För år 2006 minskade nyttjandegraden av den åländska laxkvoten på nytt från ca 56 % år 2005 till ca 24 %. Under år 2006 uppgick de påvisbara sälskadorna på laxfisket i finsk/åländsk fiskezon, i form av skadad fisk, till ca 2.000 fiskar (ca 13.000 kg) eller 41 % av fångsten (20.000 kg, 24 % av fångsten). Det ekonomiska bortfallet beräknas till minst 50.000 (ca 70.000) euro. Därutöver kommer skador på redskap, bortskrämd fisk samt tilläggskostnader för flera och längre fiskeresor. Även fisket av havsöring har efter flera år med avtagande fångster svängt och ökat kraftigt (+184 %). Anmärkningsvärt är att mängden rensad och filead abborre, gädda och gös ökade, vilket innebär att fiskarna själv i allt högre grad förbehandlar fångsten innan den säljs vidare till handeln och förädlingsindustrin. Av värdet för abborren utgjorde försäljningen av filé ca 23 (21) %, för gädda ca 25 (0) %, för gös nästan 50 (22) % och för sik ca 15 (9) %. Förädlingsgraden (filé av totalmängd) hos yrkesfiskarna uppgår för dessa fyra arter tillsammans till ca 12 (ca 7) % beräknat på fångstvolym och ca 21 (ca 14) % beräknat på försäljningsvärdet. En viss grad av förädling redan i producentledet ger ett betydande mervärde, även om förstahandspriset per kilo minskade en aning jämfört med år 2005. Prisnivån har i övrigt bibehållits i stort sett oförändrad. En betydande minskning noterades för försäljningen av kräftor.

Under de senaste tio åren har det småskaliga kust- och skärgårdsfisket blivit en allt viktigare del av det åländska fisket. Fisket är inriktat på icke kvoterade arter - främst sik, gös, abborre och gädda - vilka utgjorde ca 80 % av den totala fångstvolymen och ca 87 % av förstahandsvärdet (exklusive fisk landad utanför Åland). Landskapsregeringen har målmedvetet gått in för att utveckla verksamheten genom infrastrukturella satsningar och stöd till unga fiskare. Fisket är oregerat och efterfrågan i regel större än utbudet med undantag av vissa högsäsonger.

Under året har en utprovning och utvärdering av nya fiskeredskap/-metoder i form av selektiva och sälsäkra pontonryssjor fortsatt, dels inom ramen för ett utvecklingsprojekt med Ålands Fiskare rf som ansvarig stöntagare och dels med redskap som införskaffats av enskilda yrkesfiskare. De preliminära resultaten är delvis lovande men utökad användning av redskapet förutsätter fortsatt utveckling och anpassning till de lokala förhållandena m.m.

Inom landskapet finns det totalt 17 vattenområden, omfattande ca 25.000 ha, tillhörande landskapsregeringens enskilda fastigheter inom vilka man kan köpa fiskekort för såväl yrkesmässigt fiske som rekreations- och husbehovsfiske. Under året beviljades för dessa områden 113 tillstånd för yrkesmässigt fiske, varav 69 löstes ut. Därtill såldes 30 fiskekort för rekreationsfiske. Försäljningen av fiskekort uppgick till 3.093,52 euro (momsfritt). Av den totala vattenarealen inom Åland på ca 12.000 km² är ca 65 % tillgängligt för fiske i egenskap av allmänt vattenområde utanför byarågång och därtill ca 9 % i form av vattenområden med möjlighet att köpa fiskekort. Av alla privatägda vatten (ca 4.200 km²) är dock endast ca 25 % tillgängligt för fiske i någon form för andra än vattenägarna själva.

7.4.4. Produktion av odlad matfisk

Den kommersiella odlingen av matfisk återhämtade sig under år 2005 från de tidigare årens lågkonjunktur och andra yttre faktorer som påverkade produktionsvolymerna negativt. Produktionsvolymen påverkas dock negativt av sjukdomen VHS, som förekommer i ett stort antal produktionsenheter och bl.a. lett till att odlingsenheter tidvis hållits tomma.

Väderleksförhållandena var under år 2006 relativt gynnsamma även om det under sommaren var en ganska lång, mycket varm period då utfodringen av fisken måste begränsas.

Prisbilden förbättrades och var under hela året mycket god. I landskapet fanns det under året totalt 11 aktiva fiskodlingsföretag med sammanlagt 37 produktionsenheter och en totalproduktion på ca 4.200 ton regnbågslax (försäljning, slaktvikt) och ca 175 ton sik. Framtidsutsikterna för odling av sik bedöms fortfarande som goda och prisbilden är bättre än för regnbåge men fiskmaterialet och kunskaperna om sikodling bör ännu förbättras. Ett åländskt företag har även betydande odlingsverksamhet i Sverige och merparten av fisken slaktas och säljs utgående från Åland. Denna del av verksamheten har inte beaktats i de siffror som redovisas här. Värdet av den odlade fisken uppgick till ca 18 milj. euro (försäljning av rom ca 3 %). Största delen av produktionen såldes inom Finland, ca 22 % såldes inom Åland och mindre än en % på export. Medelpriset på den odlade siken var ca 5,60 euro/kg och 3,88 euro/kg för regnbåge. Fiskodlingarna sysselsatte på Åland direkt 73 personer på heltid och ca 17 årsarbeten som deltidsarbete.

Arbetet för att bekämpa spridningen av den allvarliga virussjukdomen VHS, som första gången påträffades i Finland år 2000 fortsatte, dock utan större framgång eftersom antalet påträffade sjukdomsfall fortfarande var stort. Landskapsregeringen beviljade även inom ramen för strukturprogrammet medfinansiering för ett tvåårigt projekt för att utveckla och befrämja fiskhälsoservicen inom landskapet. Projektet leds av Åbo Akademi. Skador orsakade av säl utgör fortsättningsvis ett problem för hela odlingsverksamheten. De direkta skadornas värde uppskattas till ca 0,4 miljoner euro (uppskattningsvis ca 110 ton fisk). De indirekta skadorna (bl.a. stressrelaterad tillväxtförlust) är sannolikt minst lika stora.

7.4.5. EU-bidrag och fiskerinäringens befrämjande

7.4.5.1. Uppsamlingsstöd

Enligt beslut av landskapsregeringen har följande regional- och infrastrukturella stöd utbetalats år 2006:

Stödform	kg		euro	
	2006	2005	2006	2005
Stöd för sorterad strömming		11.762		940,96
Stöd för exportströmming		4.480		390,40
Uppsamlingsstöd för sorterad strömming		-		-
Stöd för industriströmming		-		-
Uppsamlingsstöd för skötströmming	11.716	13.230	1.171,60	1.323,00
Uppsamlingsstöd för fjällfisk	221.082	176.878	46.868,53	53.983,80
Summa	232.798	206.350	48.040,13	56.638,16

Den totala stödsumman minskade med ca 15 % jämfört med år 2005, främst som en följd av att det åländska trålfisket av strömming har upphört. Per kilo fisk uppgick stödet i medeltal för hela året till 0,21 euro. Uppsamlingen av fjällfisk ökade med ca 25 %.

7.4.5.2. EU-bidrag utbetalda i enlighet med strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen

Landskapsregeringen har med stöd av förordning 2792/1999 (EG) med tillägg och i enlighet med strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen beviljat sammanlagt 571.961 euro i stöd för 21 projekt och åtgärder. Med avseende på hela programperiodens finansieringsramar, med beaktande av de ändringar och överföringar av stödmedel som gjorts, uppgår nyttjandegraden till ca 86 %.

Strukturstödets fördelning mellan olika åtgärdsområden:

Åtgärdsområde	antal projekt st	beviljat stöd, euro	stödandel, %
3.1. Skydd av flora och fauna	1	13.500	90
3.2. Vattenbruk	5	225.240	30-40
3.3. Fiskehamnar	1	3.600	75
3.4. Förädling och handel	4	148.433	35-40
4.2. Socioekonomiska åtgärder	1	6.400	32
4.3. Marknadsbefrämjande	1	20.000	100
4.4. Branschåtgärder	2	4.806	35-90
4.6. Pilotprojekt, nytänkande	4	148.367	40-100
5.1. Tekniska åtgärder	2	1.615	100
Totalt	21	571.961	

För vattenbruk samt förädling och handel prioriterades miljö- och hygienförbättrande åtgärder och ökad förädlingsgrad, men även investeringar för att rationalisera verksamheten ingår i de stödberättigande projekten.

Åtgärdsområdet för pilotprojekt och nytänkande innefattar utredning och projektering av landbaserad fiskodling av nya arter, ett försöksprojekt med musselodling vid fiskodlingar, ett utvecklingsprojekt som syftar till att befrämja och underlätta ett paradigmskifte som pågår inom fiskerinäringen samt uppgörande av handlingsplan för hållbart vattenbruk. Inom åtgärder som utförs av branschen har bidrag beviljats för kurser i livsmedelshygien och för studieresa för att bekanta sig med landbaserade fiskodlingar. Ett projekt för syresättning av vatten för att befrämja fiskens lekmöjligheter har startats.

Socioekonomiskt stöd har beviljats för omstrukturering av havsfiske till annan verksamhet för en yrkesfiskare som tvingats avveckla verksamheten på grund av fiskerestriktioner samt avsättningssvårigheter. Inom linjen "marknadsbefrämjande åtgärder" har stöd beviljats för deltagande i en gemensam finländsk/åländsk utställning vid den internationella mässan European Seafood Exhibition i Bryssel.

Tidigare beviljade stöd för fleråriga projekt som pågått under året:

- marknadsbefrämjande åtgärder för fisk med inriktning på storkök, avslutas år 2007,
- undersökning av sikutplanteringar, avslutas år 2007,
- uthållig fiskeriförvaltning, avslutas under år 2007,
- fiskhälsoservice, avslutas under år 2007,
- nya odlingsteknik och nya arter inom fiskodlingen, avslutas år 2007
- fältstudier i anslutning till Interreg-projekt rörande vattenförbättrande åtgärder, avslutat, slutredovisning år 2007,
- handlingsplan för hållbart vattenbruk

7.4.5.3. Fiskeriförsäkringar

Fiskebåtar och fiskeutrustning försäkras genom s.k. fiskeriförsäkring som handhas av Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. Under året minskade det totala försäkringsbeståndet med ca 100.000 euro (ca 5 %).

Försäkrat föremål	Antal		Belopp, euro	
	2006	2005	2006	2005
Båtar	59	59	1.956.964	1.992.080
Trålar				
Övriga fiskebragder	4	5	27.312	93.312
Trålbord				
Bojar och linor	1	1	941	941
Totalt	64	65	1.985.217	2.086.333

Under året rapporterades skador för 59.678 (45.371) euro för 18 (17) skadefall. De utbetalade ersättningarna uppgick till 55.160,76 (41.500,15) euro, vilket är en ökning med ca

33 %. Landskapets andel utgjorde 89 % eller 49.108 (36.025,50) euro. Summan av de inbetalda försäkringspremierna uppgick till 18.589 euro.

7.4.5.4. Sälskadeersättningar

Sälen bedöms för tillfället utgöra det största enskilda hotet mot fiskerinäringen. Sälskador förekommer runt hela Åland, även i de inre vikarna, på praktiskt taget alla former av fiske samt i fiskodlingarna. Under år 2006 uppgick de påvisbara sälskadorna på laxfisket i finsk/åländsk fiskezon, i form av skadad fisk, till ca 2.000 fiskar (ca 13.000 kg) eller 41 % av fångsten (20.000 kg, 24 % av fångsten). Det ekonomiska bortfallet beräknas till minst 50.000 (ca 70.000) euro. Därutöver kommer skador på redskap, bortskrämd fisk samt tilläggskostnader för flera och längre fiskeresor. Till följd av att EU inte godkänt Finlands anmälan om utbetalning av ersättning för sälskador som ett bestående stödsystem har landskapsregeringen inte kunnat utbetala ersättningar för sälskadorna. Diskussioner om framtida ersättningsmöjligheter pågår med EU-kommissionen.

Den av landskapsregeringen tillsatta arbetsgrupp för att utarbeta ett åtgärdsprogram för att minimera skadorna på fiskerinäringen förorsakade av säl överlämnade sin slutrapport den 20 februari 2006.

7.4.6. Utplantering av fisk och fiskevård

Produktionen av yngel för utplantering förverkligades vid landskapets fiskodlingsanstalt i Gutterp i stort sett enligt tidigare riktlinjer och mönster, innefattande havsöring, lax, sik samt gädda. En del av yngelproduktionen såldes till fiskelag och samfälligheter medan resterande del av utplanteringarna utfördes i landskapets regi såsom allmännyttiga utplanteringar. Erfarenheterna av ombyggnaden till recirkulerande vattenförsörjning har under året fortsättningsvis varit mycket goda. Fiskens hälsotillstånd har förbättrats märkbart, vilket medfört mindre dödlighet samt att man inte behövt använda någon medicinering. Under året tillsattes en byggnadskommitté för att planera och projektera en ombyggnad och allmän restaurering av utrymmena, vilket föranleds bl.a. av ansökan om miljötillstånd för verksamheten samt strävandena att förebygga och minimera risken för smittosamma sjukdomar i samband med hanteringen av vild fisk. Utrymmen som frigjorts efter flyttningen av vattenlaboratoriet tas i bruk för bl.a. detta ändamål.

Fiskeribyrån förmedlade även beställning av 2.000 ålyngel för utplantering.

7.4.6.1. Utveckling av mätetal

	2004	2005	2006 mål	2006 förverkligat
Utplantering av lax (st)	6.500	63.705	60.000	72.828
Utplantering av havsöring (st)	184.133	185.476	150.000	204.823
Utplantering av gäddyngel (st) 1)	1.445.000	1.405.000	2.000.000	1.998.000
Utplantering av sikyngel (st)	62.653	138.656	200.000	96.715
Utplantering av sik, nykläckt	1.905.000	857.200		40.000

1) inkluderar förmedling av gäddyngel som kläckts av privata aktörer

Målsättningen i budgeten uppnåddes, delvis med god marginal, med undantag för produktionen av ensomrig sik. Resultaten kan variera starkt från år till år beroende på ett flertal omgivningsfaktorer som är svåra eller omöjliga att förutse eller åtgärda, såsom tillgång och kvalitet på rom, väderlek, kläckningsresultat m.m. Produktionen av ensomrig sik begränsas av hög dödlighet under startutfodringen där kontinuerligt arbete pågår för att förbättra resultatet.

7.4.7. Forskning, undersökningar, kontakter med vetenskapliga institutioner

Uppföljningsarbetet gällande kustnära fiskarter fortsatte inom ramen för "COBRA" (Coordination Organ for Baltic Reference Areas). Samarbetsparter i COBRA är; svenska Fiskeriverket, finska Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Estlands Marina Institut, Lettlands byrå för fiskresurser, Institutet för ekologi i Litauen och Havsfiskeinstitutet i Polen. COBRA-samarbetet publicerade år 2006 en rapport om bedömning av kustnära fiskbestånd i Östersjön i samarbete med Helsingforskommissionen (Assessment of Coastal Fish in the Baltic Sea. Balt. Sea Environ. Proc. No. 103 A). I rapporten ingår provfiskeresultat från 15 områden i Östersjön, bl.a. Finbo och Kumlinge provfiskeområden på Åland. Ett populärvetenskapligt sammandrag av rapporten publicerades samtidigt (Changing Communities of Baltic Coastal Fish. Executive summary: Assessment of Coastal Fish in the Baltic Sea. Balt. Sea Environ. Proc. No. 103 B). COBRA publicerade även en vetenskaplig rapport, där resultat från provfisket vid Finbo ingår (Trends in Coastal Fish Stocks of the Baltic Sea. Bor. Environ. Res. 11: 13-25). Målsättningen med COBRA-arbetet och samtliga provfiskerna är att årligen följa utvecklingen av fiskbeståndens storlek och för att tillhandahålla beslutsunderlag för eventuella begränsningar i fisket. Provfiskerna vid Finbo och Kumlinge utfördes planenligt också detta år. Resultaten används även för att göra beståndsprognoser för ekonomiskt viktiga arter.

Undersökningen av gösbestånden i Lumparn och Ivarsjärnsfjärden som inleddes år 1999, fortsatte under året. Gösen är utsatt för ett hårt fisketryck och är av ekonomiskt stor betydelse och därför är det viktigt att följa med beståndet, så att ett hållbart utnyttjande kan garanteras. Undersökningarna har visat att fisketrycket i Lumparn har påverkat beståndet och i januari 2004 fattade landskapsregeringen beslut om reglering av det yrkesmässiga gösfisket på Åland, vilket gällde åren 2004 - 2005. Beslutet förlängdes med två år för åren 2006 - 2007.

Catch & release projektet med märkning och återfångst av gädda har fortgått under året. 670 gäddor hade märkts och 70 återfångats en gång vid slutet av året.

Samarbetet med Husö biologiska station för att på sikt kartlägga fiskbestånden över hela Åland fortsatte under året med Föglö kommun i tur. Provfisket visade att fiskbeståndet vid Föglö var mångformigt med tätheter av abborre och mört i samma utsträckning som vid övriga åländska provfiskeområden.

Det år 1999 påbörjade EU- och landskapsfinansierade projektet om "Uthållig fiskeriförvaltning" fortsatte under året med Ålands fiskare rf som huvudman. Arbetet utfördes genom analys av enkätsvar från fiskelagsordförande, yrkesfiskare / binäringsfiskare

samt slumpvis utvalda fastighetsägare i respektive kommun. Under året sammanställdes tidigare utförda delarbeten till en sammanfattande rapport för hela Åland som publicerades i början av år 2007.

Inom ramen för Nordiska Ministerrådets samarbete är landskapsregeringens fiskeribyrå representerad i NKO (nordiskt kontaktorgan för fiskerifrågor), NEF (nordisk ämbetsmannakommitté för fiskerifrågor), NAF (ämbetsmannakommittén för fiskeriforskning) samt MiFi-styrgrupp (samarbetsorgan för miljö- och fiskerifrågor).

7.5. SKOGSBRUKSBYRÅN

7.5.1. Allmänt

Under våren 2006 var aktiviteten i det åländska skogsbruket mycket låg till följd av att övergångstiden för arealbeskattningen upphört vid årsskiftet samt för att virkespriserna upplevdes som låga. Under hösten ändrades förutsättningarna snabbt då virkespriserna höjdes 10-20 % och efterfrågan på virke var stor. Framtidstron inom skogsbruket stärktes och ledde till nya investeringar bland såväl entreprenörer som inom industrin. Investeringar inom bioenergiområdet har medfört nya möjligheter för skogsbruket. Mängden avsaluvirke från de åländska skogarna kunde, tack vare den goda hösten, hålla sig på en relativt god nivå om ca 172.500 m³, vilket dock är en nedgång med ca 9 % jämfört med år 2005.

Det Norske Veritas genomförde certifieringsrevision av skogsbruket den 30.11-1.12 2006. Resultatet var gott och den åländska råvaran kan fortsättningsvis använda sig av PEFC-märkningen för ett hållbart och miljöanpassat skogsbruk.

Under året utarrenderades landskapets skogsbruksmarker för jakt för en sexårsperiod. Efter en ändring av jaktlagen prövades ett nytt system där målsättningen var att alla sökande skulle ha samma möjlighet att arrendera jaktmark, oavsett var på Åland man var bosatt.

Landskapsförordningen om jakt kompletterades med ett nytt kapitel som reglerar jakten med pil och båge. Antalet fällda rådjur har de senaste fyra åren haft en negativ trend, vilket troligen är följden av att populationen totalt har minskat. Den anade minskningen i populationen bedöms dock ligga inom den naturliga fluktuationen av beståndet. Under året inventerades älgstammens vinterpopulation, vilken gav som resultat 693 älgar. Älgstammen har haft en nedåtgående trend de senaste åren. Inventeringarna av sjöfågel visar på normala stammar, medan gråsälén fortsättningsvis uppvisar en stark och växande stam.

Under året har en brunbjörn observerats i östra skärgården för första gången i modern tid. Våren 2006 beviljades endast tillstånd till jakt på ett mindre antal hanar av alfågel, som en följd av EG-domstolens dom från år 2005.

7.5.2. Uppföljning av målsättningar

Mål: Plantskogsskötseln i de privata skogarna skall uppgå till minst 600 ha.

Förverkligat: Ålands skogsvårdsförening har med stöd av medel från landskapsregeringen administrerat plant- och ungsksgröjning på 637,9 ha.

Mål: Landskapsregeringen skall verka för att målsättningarna i det regionala skogsprogrammet för åren 2002-2006 uppnås samt certifieringen av skogsbruket upprätthålls och efterlevs.

Förverkligat: Den målsatta avverkningsmängden om 208.000 m³ samt en första gallringsareal om 500 ha kunde inte uppfyllas av den åländska skogsnäringen. Totalt avverkades drygt 172.500 m³, medan första gallring planerades på 450 ha. Däremot uppnåddes målet om 600 ha för plantskogsskötseln. Landskapsregeringen har utfört de granskningar och arbetsuppgifter som skogscertifieringen förutsatt och Det Norske Veritas har utfört revision hösten 2006.

Mål: Mängden avsaluvirke från landskapets egna skogar bör uppgå till ca 5.000 m³.

Förverkligat: Under året har 5.637 m³ virke saluförts till ett värde av 121.606 euro.

Mål: Landskapsregeringen avser avyttra skogsområden för att finansiera inköp av NATURA 2000 områden.

Förverkligat: Landskapsregeringen har under året påbörjat arbetet med försäljningen av ett antal skogsmarksområden. Försäljningen beräknas ske under år 2007.

Mål: Medverka till en utveckling av jaktturismen samt i samarbete med jaktvårdsföreningarna fästa uppmärksamhet vid hur nyrekryteringen av jägare kan främjas.

Förverkligat: Jakt med pil och båge reglerades i den nya jaktförordningen. Den nya jaktformen beräknas ha en stor potential inom jaktturismen. De nya riktlinjerna som tagits fram för utarrenderingen av landskapets marker tillät för första gången jaktturism på de områden som överstiger 150 ha (fem av totalt 22 områden). Jaktvårdsföreningarna har beviljats medel för juniorverksamhet för att stimulera nyrekryteringen av jägare.

Mål: Minska sälskadorna inom fiskerinäringen samt hjortdjursskadorna inom jord- och skogsbruket.

Förverkligat: Landskapsregeringen har under året utarbetat ett åtgärdsprogram för att förebygga och minska skador på fiskerinäringen förorsakade av säl. Vidare har landskapsregeringen utökat skyddsjakten på gråsäl.

7.5.3. Främjande av skogsbruket

7.5.3.1. Utförda skogsbruksåtgärder

Totalt planterades 242,9 (215,6) ha i de privata åländska skogarna under året. Av denna areal utgörs 218,1 ha av nyplantering efter förnyelseavverkning, 21,8 ha av kompletteringsplantering och beskogning i samband med avverkning av underproduktiva bestånd samt 3,0 ha av beskogning av nedlagd åkermark. Totalt användes 564.790 plantor. Av planteringsmängden utgjorde tall 44,1 %, gran 54,6 %, björk 0,9 % samt övriga trädslag 0,4 %. Medelkostnaden för plantering var 923 euro/ha.

Markberedningsarealen uppgick till 236,2 (316,2) ha, varav 229,4 ha utfördes med landskapets markberedningsaggregat till en medelkostnad om 172 euro/ha och reste-

rande del 6,8 ha i privat regi med grävmaskin till en medelkostnad om 336 euro/ha.

Plant- och ungskogsvård utfördes på 637,9 (668,3) ha. Av denna del bestod 406,9 ha av röjning i plantbestånd och 231,0 ha av istandsättningsröjning. Medelkostnaden för plant- och ungskogsvård var 239 euro/ha.

Skogsdikningen omfattade totalt 3.135 (3.616) meter, varav 460 meter var istandsättning av befintliga äldre diken samt 2.675 meter skyddsdikning i samband med skogsförnyelse. Grävningen utfördes till en medelkostnad av 1,42 euro/meter.

Under året grundförbättrades 1.400 meter skogsbilväg till en kostnad om 4,70 euro/meter. Inga nya skogsbilvägar byggdes.

Stubbehandling mot rotröta utfördes på sammanlagt 20,2 ha till en totalkostnad av 724,96 euro.

7.5.3.2. Skogsbruksplanering

Under året färdigställdes 19 skogsbruksplaner, fördelat på 18 privata och en bolagsplan. Heltäckande områdesplaner gjordes dessutom i Lillbolstad, Kråkböle och Sålis byar i Hammarland.

Den totala planerade arealen uppgick till 2.536,0 ha, fördelat på 1.843,7 ha skogsmark, 282,8 ha tvinmark samt 409,5 ha impediment. Dessutom påbörjades fältarbetet på områdesplaner i Andtböle, Lagmansby, Rangsböle och Torp, vilka kommer att färdigställas våren 2007.

7.5.3.3. Forsknings- och försöksverksamhet

Under året har björkförsök nr 854/1 i Haga, Saltvik gallrats. Avverkningen utfördes som en energivirkesgallring där lönsamheten för olika avverkningsmetoder undersöktes. Markanläggningsarbetena för en fröplantage för klibbal inleddes vid Jomala plant-skola.

7.5.3.4. Nordiskt samarbete

Skogsbruksbyrån har deltagit vid Samnordisk skogsforsknings styrelsemöte i Danmark den 8-9 maj 2006.

7.5.4. Skötsel av egna skogar

Avverkningen i landskapets egna skogar omfattade totalt 46 ha, varav 13,7 ha utgjordes av förnyelseavverkning. Mängden avsaluvirke uppgick till 5.637 m³. Vidare har plant- och ungskogsröjning utförts på 20 ha och plantering på 8,6 ha. Närmare uppgifter framgår av *bilaga 11*. Under året har jakträtten på landskapets skogsfastigheter utarrenderats för perioden 1.7.2006-30.6.2012. Markerna fördelades enligt tre kategorier – högstbjudande, lottning samt enskild prövning.

Inkomsterna från virkesförsäljningen uppgick till 121.606 euro. Dessutom har 9.875 euro inkommit från markarrenden, 15.209 euro som jaktarrenden samt 5.418 euro som hyresinkomster från bostäderna i Berg och Grelsböle.

7.5.5. Jakt och viltvård

7.5.5.1. Jakt och viltvårdens verksamhet

Under året beviljades 63 (63) personer tillstånd att fälla från en total kvot på 390 (234) gråsälar och av dessa fälldes 70 (98). De tillstånd fiskodlingarna beviljades resulterade i att 27 (16) gråsälar fälldes. Tretton (9) jaktvårdsföreningar beviljades licenser att fälla gråsäl, 6 (4) gråsälar fälldes med sådant tillstånd. Totalt fälldes således 103 (118) gråsälar. Under våren anordnade jakt- och viltenheten, i samarbete med jakt- och fiskemuseet, "Jaktens dag" för jägarna. I programmet ingick bland annat en föreläsning om älgflugans utbredning, tillverkning av fjädervättar, trofémätning samt aktuell information från jakt- och viltenheten. Vid jaktårets slut innehade 4.231 (4.354) personer åländskt jaktkort, medan 63 (43) personer, varav 17 härrör från tidigare år, avlade åländsk jägarexamen. Beträffande användningen av jaktkortsmedel hänvisas till *bilaga 13*. Under året fälldes 3.757 (4.420) rådjur. Jaktvårdsföreningarna beviljade 22 (18) jakträttsområden rätt att fälla 218 (206) älgar. Under jakten fälldes 170 (161) älgar, se vidare *bilaga 12*. Sammanlagt 536 (452) personer avlade älgskytteprovet. Vidare behandlades 2.646 (3.428) ansökningar om tillstånd till jakt efter alfågel på våren. Närmare uppgifter om utgivna jaktkort, hjortdjursskadebidrag, jakt på hjortdjur och viltolyckor i trafiken framgår av Statistisk årsbok för Åland.

7.5.5.2. Informationsverksamhet

Ålandsnytt i tidningen Jägaren, Jakt- och viltenhetens medverkan vid jaktvårdsföreningarnas höst- och vårmöten samt möten med jaktvårdsföreningarnas ordförande och medverkan i Radio Ålands program om jakt och fiske har som tidigare varit viktiga informationskanaler till de åländska jägarna.

7.5.5.3. Nordiskt samarbete

De åländska jägarna representeras i Nordisk jägersamvirke (NJS), vilket är en organisation där samtliga i Norden verksamma jägarorganisationen är medlemmar. Organisationen företräder de nordiska jägarna på ett internationellt plan. Särskilt inom Europa har NJS varit en drivande kraft att företräda nordiska intressen. Landskapsregeringens enhet för jakt- och viltvård har aktiverat sig i nordiska sammanhang, särskilt i frågor som rör sjöfåglar och sälar.

7.6. ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

Arbetsmarknad

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet är en självständig myndighet som är underställd Ålands landskapsregering. Myndigheten inrättades den 1 mars 2006. I den nya myndigheten sammanfördes och organiserades verksamheterna vid Ålands arbetsförmedlingsbyrå och yrkesvägledningsbyrån samt studieserviceenheten vid landskapsregeringens allmänna förvaltning.

Landskapsregeringen handhar den allmänna administrativa styrningen och övervak-

ningen av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

Myndighetens organisation och verksamhet regleras av landskapslagen om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (ÅFS 2006:9). De service- och förvaltningsuppgifter samt övergripande mål som ankommer på myndigheten regleras av landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet (ÅFS 2006:8), landskapslagen om studiestöd (ÅFS 2006:76) och eventuell annan lagstiftning. Myndigheten kan även utföra tjänster eller ge service utgående från landskapets budgetbeslut eller genom särskilda överenskommelser. Bestämmelser om myndighetens organisation och uppgiftsfördelning samt om användningen av beslutanderätten regleras i ett reglemente som fastställts av landskapsregeringen.

En utförligare verksamhetsberättelse presenteras på myndighetens hemsida www.ams.ax

Mål: Huvuduppgiften för landskapets arbetsmarknadspolitiska verksamhet är att effektivt och ändamålsenligt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft, att främja sysselsättning och kompetensutveckling, att främja en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, att verka för kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor, att motverka diskriminering på arbetsmarknaden, att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt att motverka långa tider utan reguljärt arbete.

Inom ams ansvarsområde har följande delmål fastslagits och förverkligats under 2006

- öka rekryteringsunderlaget för det åländska arbetslivet
- ökad kvalitet vid matchning av sökande-arbetsgivare
- ökade självservicemöjligheter för arbetsgivare, jobb- och utbildningssökande
- obligatorisk handlingsplan för att bättre och mer rättvist tillgodose en individs rättighet och möjlighet till arbete eller utbildning
- täta företags- och kommunbesök
- fortsatt utveckling av hemsidorna
- ökad tillgänglighet till arbetsmarknads- och studieinformation genom internet
- en utvecklad EURESservice
- arbeta för att stärka svenska språkets ställning gällande information från arbetsministeriet genom ett aktivt arbete i svenska utvecklingsgruppen
- förenkla och förbättra rutiner vid stödhandläggning

Allmänt: Eftersom den åländska tillväxten tillsammans med sysselsättningssituationen har varit mycket god under en lång tidsperiod har åtgärder för att skapa ett större rekryteringsunderlag för det åländska arbetslivet prioriterats. Under början av 2006 fanns vissa indikatorer som pekade på en nedgång i den goda sysselsättningssituationen eftersom framförallt de lediga jobben minskade jämfört med året innan. Senare delen av 2006 visade dock att läget fortfarande får betraktas som stabilt vad gäller arbetslöshetsgraden som i genomsnitt var 2,2 %, vilket är 0.1 procentenheter lägre än 2005. Det minskade antalet jobb som anmälts beror till viss del på en lyckad

arbetsmarknadspolitisk satsning där framförallt rekryteringsaktiviteterna lett till en ökad inflyttning. Det finns en ökad försiktighet hos företagen att nyanställa som givetvis hänger samman med den osäkerhet som finns angående den långsiktiga ekonomiska utvecklingen. Ungdomsarbetslösheten ökade marginellt under våren och ganska kraftigt under hösten men arbetslöshetstiderna är fortfarande korta och cirkulationen stor, i slutet av året var siffrorna nere på normal nivå igen. Långsiktigt kvarstår fortfarande det framtida arbetskraftsbehovet som den största utmaningen för det åländska arbetslivet. Arbetskraftsbristen framförallt inom hälsovård och socialt arbete, den pedagogiska sektorn, IT-sektorn samt inom den säsongsbetonade servicebranschen kommer fortsättningsvis att kräva åtgärder från alla inblandade parter. Dessutom visar alla utredningar att efterfrågan på yrkesutbildade personer inom praktiskt alla yrkesområden kommer att öka och kulminera runt 2010 då det sker stora pensionsavgångar. Det stora antalet högskolestuderande som bedriver studier utanför Åland och väljer att stanna kvar och arbeta på studieorten efter avslutade studier samt den ökade konkurrensen om framförallt välutbildad personal i hela Norden sätter fortsatt hård press på det åländska samhället och arbetslivet. EU-utvidgningen har inte medfört några stora förändringar för sysselsättningsläget under 2006, men med större öppenhet och ökade kontakter så kommer säkerligen antalet arbetssökande från de nya medlemsländerna att öka. Däremot har inflyttningen från länder utanför EU ökat rejält, denna inflyttning är inte alla gånger arbetsmarknadsrelaterad vilket kräver speciella åtgärder för att integrera de inflyttade personerna i det åländska samhället och arbetslivet.

Förverkligat: Myndigheten har fortsatt sin tidigare strategi där en specialisering av arbetsuppgifter är en nödvändighet för att kunna upprätthålla kompetensen inom varje arbetsområde. En offensiv samt förebyggande roll i arbetsmarknads- och samhällsutvecklingsfrågor tillsammans med satsningar på kunskapsinhämtning på fältet har inneburit en effektivare matchning av sökande-arbetsgivare samt på sikt en bättre framförhållning och ett bättre utnyttjande av medel för sysselsättningsfrämjande åtgärder. Under 2006 har arbetet fortsatt enligt ovanstående modell. Myndigheten har under 2006 ytterligare utvecklat självservicemöjligheterna och de elektroniska tjänsterna via myndighetens hemsidor.

EURES (European Employment Services) är ett gemensamt forum för Europeiska kommissionen, offentliga arbetsförmedlingar i EES länderna och Schweiz samt andra lokala och regionala organ, som berörs av sysselsättningsfrågor. Syftet med EURES-nätverket är att ge service till arbetstagare och arbetsgivare och till var och en som vill utnyttja möjligheten till fri rörlighet för personer.

Det handlar om tre typer av tjänster:

- information
- rådgivning
- rekrytering/platsförmedling

EURES är också ett mänskligt nätverk av EURES-rådgivare som genom personlig kontakt ger den information som arbetssökande och arbetsgivare behöver. För närvarande finns ca 500 EURES-rådgivare i hela Europa. EURES-rådgivarna är utbildade

specialister som tillhandahåller de tre grundläggande EURES-tjänsterna. De har specialkunskaper när det gäller praktiska, juridiska och administrativa frågor i samband med jobbbrörlighet. Kommissionen ställer krav på att alla medlemsländer skall ha utbildade EURES-rådgivare vilket också innebär rättighet att använda EURES databank/förmedlingssystem. I framtiden skall alla lediga jobb redovisas i den gemensamma databanken.

Ams har under 2006, genom sin EURES-rådgivare, byggt upp de nätverk och den kunskapsbas som behövs för att åländska arbetsgivare skall kunna få bästa möjliga arbetsmarknadsservice vid utlandsrekrytering.

Projektet Arbeta och Bo på Åland har under 2006 utvecklats helt enligt målsättning. Nätverk och marknadsföringskanaler har ytterligare förstärkts vilket i högsta grad underlättar rekrytering av välutbildad arbetskraft till det åländska arbetslivet. Enligt ÅSUB:s statistik över inflyttning till Åland är det fortsättningsvis en stark nettoinflyttning till Åland men högkonjunkturen i våra närområden i kombination med den framtida arbetskraftsbristen i hela Europa ökar konkurrensen om kvalificerad arbetskraft.

Framförallt har projektet tillsammans med sina samarbetspartners nått goda resultat gällande rekryteringen inom vård- och pedagogiska sektorn.

Projektet administrerar för tillfället två hemsidor, komhem.nu som fungerar som en allmän informationsportal samt kompetenslanken.ax som fungerar som en informations- och rekryteringsportal för studerande utanför Åland.

Arbeta och Bo projektet har under 2006 haft ca 900 välutbildade personer i sina register. Dessa personer är seriöst intresserade av att arbeta och bo på Åland.

Projektet har förutom att fungera som spindeln i nätet vad gäller åter- eller inflyttningsinformation, framställt informativt och proffsigt utformat informationsmaterial, presenterat hundratals CV för arbetsgivare, deltagit i ca 15 olika rekryteringsmässor och aktiviteter samt marknadsfört Åland som en fantastisk plats att arbeta och bo på.

Projektet har under året prioriterat åtgärder som riktar sig till It -, vård- och lärarområdet samt även åtgärder som riktar sig till företag som är intresserade av att etablera sig på Åland eller personer som är intresserade av att ta över befintliga företag. Förutom detta har projektet ansvarat för högskolepraktikanterna, under 2006 har 24 högskolestuderande erhållit praktikantplats inom det åländska arbetslivet, 14 inom offentlig förvaltning och 10 inom privat verksamhet.

Ams har under året delfinansierat och ökat samarbetet med projektet Aktiv Näringslivsutveckling/Företagsam skärgård. Ams åsikt är att det tidigare varit svårt att effektivt arbeta med skärgårdsområdena på grund av avstånd och speciella förhållanden.

Projektet Aktiv Näringslivsutvecklings verksamhet ligger helt i linje med den strategi och arbetssätt som ams har och därför har vi sett det som naturligt att stödfinansiera verksamheten istället för att "på egen hand" försöka bygga upp en organisation som effektivt kan arbeta med skärgårdsfrågorna.

Huvudmålsättningen skulle vara att skapa en informationslänk till skärgården via projektet. Information från ams när "rätt adress" och feedback från arbetssökande, arbetslösa, företag samt kommun når ams.

För att underlätta inträdet på den öppna arbetsmarknaden samt förhindra utslagning har ams helt eller delvis finansierat två projekt för långtidsarbetslösa samt ordnat fyra karriärvägledningskurser.

Ams har tillsammans med ett antal samarbetspartners ordnat temaaktiviteter med målsättning att skapa en hållbar utveckling av arbetsmarknaden, med tanke på den ökade "ohälsan". Målet för temaaktiviteterna har varit att inspirera företag, organisationer samt anställda till att påverka kvaliteten på sin egen arbetsmiljö.

I december gick anmälningstiden ut för tävlingen "Årets arbetsplats 2006". Vinnaren kommer att koras i början av 2007. Vinnaren år 2005 som korades i mars 2006 blev Nya Åland.

Utveckling av mätetal

	Uppskattat 2006	Förverkligat 2006
Arbetslöshetsgrad	2,3	2,2
Ungdomsarbetslöshet	4,8	5,3
Sysselsättningsgrad	77,0	77,2

Studiestöd och samåländsk elevantagning

Det totala antalet behandlade studiestödsbeslut under året var 3.302 (3.190) och antalet studiestödstagare 2.038 (2.072). Antalet beviljade studiepenningsbeslut var 2.524 (2.346). Antalet beviljade beslut om landskapsborgen för studielån var 956 (930) och antalet beslut om vuxenstudiepenning 88 (64). Under 2006 har ett omfattande arbete för att utveckla studiestödssystemets elektroniska tjänster inletts. Arbetet skall vara klart våren 2007.

	Sökande			Antagna		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Åländska sökande/antagna	439	455	417	393	408	365
Fastländska sökande/antagna	47	68	54	36	47	38
Svenska sökande/antagna	21	22	19	9	9	6
Övriga sökande/antagna	1	-	-	1	-	-
Totalt	508	545	490	439	464	409

7.7. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

Mål: Ålands teknologocentrum (ÅTC) skall främja utvecklingen av innovationssystem och innovationer på Åland. Med innovationssystem avses nätverk av offentliga och privata aktörer där ny teknik och kunskap produceras, sprids och används. En central uppgift för Ålands teknologocentrum (ÅTC) är att främja kontakterna mellan näringsliv och högskola samt bidra till att höja den tekniska kompetensnivån i landskapet.

Förverkligat: ÅTC:s verksamhet var under 2006 i huvudsak koncentrerad på driften av företagsinkubatorn Växthuset, marknadsföring av Kvarteret iTiden och utvecklandet av det åländska innovationssystemet.

Kvarteret iTiden

Kvarteret iTiden är en miljö som aktivt stimulerar tillväxt med fokus på nyföretagande, utvecklingsföretag och kunskapsintensivt företagande. Kvarteret iTiden skapar möjligheter till samverkan mellan utbildningsenheter, näringsliv och myndigheter (Tripple Helix). Kvarteret iTiden erbjuder ca 35 hyresgäster en mångfald av service och tjänster som underlättar för nya företag i uppbyggnadsskedet och stimulerar företagsutveckling.

Ålands landskapsregering hyr 290 m² i Kvarteret iTiden för ÅTC:s hela verksamhet inklusive inkubatorverksamheten. ÅTC har utrymmen för videokonferens och en kombinerad data- och föreläsningssal som båda används för uthyrning till intresserade kunder.

Satsningen Kvarteret iTiden är grunden till ett innovationscentrum på Åland som ska stimulera framväxten av nya tillväxtföretag. Ålands Teknologicentrum har påförts rollen att marknadsföra Kvarteret iTiden och bygga upp innovationskonceptet. En viktig uppgift är att initiera aktiviteter som leder till en innovativ användning av teknologi och kunskap och hitta synergier av samarbete mellan t.ex. företagen i Kvarteret iTiden. ÅTC har bl.a. arrangerat Öppet Hus och Kick Off för hyresgästerna. ÅTC arrangerade seminarier och föreläsningar inom ramen för evenemanget Frukost i Tiden och projektet Nya Interaktiva Media (NIM-Åland). Mycket av den externa marknadsföringen har gjorts genom att i samarbete med Arbete & Bo på Åland delta i mässor och evenemang i både Sverige och Finland.

ÅTC upprätthåller hemsidan för Kvarteret iTiden samt ger ut det elektroniska nyhetsbrevet iTiden Bulletin.

Inkubatorverksamhet / innovationssystemet

Ett innovationssystem består dels av det nätverk av organisationer, människor och spelregler inom vilket skapande, spridning och innovativ exploatering av teknologi och annan kunskap sker dels en effektiv metodik för att, med hjälp av satsningar på forskning, utveckling och andra innovationsfrämjande åtgärder, stimulera förnyelse och därigenom en hållbar ekonomisk tillväxt och samhällsutveckling.

En viktig funktion i ett innovationssystem är upprättande av inkubatorverksamhet där det skapas miljöer för idéer att utvecklas till säljbara produkter. Genom samarbete med andra näringslivsaktörer på och utanför Åland tillhandahålls relevant information, rådgivning och experthjälp för att påskynda kommersialiseringen av idéerna.

År 2006 var det andra verksamhetsåret för Företagsinkubatorn Växthuset. De två första företagen passerade under året igenom inkubatorprocessen och flyttade ut ur inkubatorn. Ett flertal ansökningar har behandlats i ledningsgruppen och för närvarande sitter tre företag i Växthuset.

Ålands Teknologicentrum och Ålands Företagareförening arrangerade under 2006 den lokala InnoFinland-tävlingen på Åland. I tävlingen deltog 4 st innovationer. Årets

vinnare blev Ret-pack Solutions Ab med tävlingsbidraget Jara Optimax, vilket är ett patenterat system för effektivisering av returförpackningar inom bryggerisektorn och handeln.

Övrigt

Personalstyrkan vid ÅTC utgörs av tre personer (verksamhetschef, projektledare och IKT-ansvarig). IKT-ansvarig vid ÅTC ansvarar även för IT-supporten vid Ålands läromedelscentral och Ålands arbetsförmedlingsbyrå i samarbete med finansavdelningens IT-enhet. ÅTC har under året köpt in tjänster från Ålands Industrihus för att garantera att aktiviteterna i Kvarteret iTiden löper friktionsfritt. ÅTC har även aktivt deltagit i en rad projekt såsom t.ex. interreg IIIA projekten "Näringsverksamhet ur ett ekologiskt perspektiv i skärgårdsmiljö" och "Skärgårdens logistiska nätverk och knutpunkter".

8. Trafikavdelningens förvaltningsområde

8.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Trafikavdelningen består av en byrå, den allmänna byrån, vid vilken handläggs ärenden som gäller strategisk trafikplanering, byggande, drift och underhåll av vägar, broar, färjor, hamnar, fastigheter och grunda farleder samt trafiksäkerhet, färjetrafik, kollektivtrafik och flygtrafik. Den allmänna byrån är indelad i trafikförvaltning och fyra produktionsenheter.

Trafikavdelningen leds av avdelningschefen, även benämnd överingenjör.

8.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Trafikavdelningens uppgift är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett ekonomiskt och miljömässigt försvarbart sätt, så att trafikanternas krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Förverkligat: Arbetet med att uppgradera landskapets huvudvägar till 8 meters vägar med separata gång- och cykelvägar har fortsatt. Ombyggnaden av glesbygdevägar med grundförbättringsmedel har fortsatt bl.a. med sträckan Gottby-Kungsö (bygdeväg 290), Söderkullavägen (bygdeväg 404), Rangby mot Borgboda (bygdeväg 586) och del av vägen Hällö-Isaksö (landsväg 490).

Uppgörande av handlingar för vägplan för ny anslutning till landsväg nr 2 i Gölby (landsväg 40), Östra utfarten-landsväg 3 (landsväg 20), avfart mot Godby österifrån (landsväg 2), Kvarnbo-Hullby (landsväg 50), Kalmarnäs anslutningsområde (landsväg 3).

Ombyggnad av Klemetsby-Långnäs (landsväg 3).

Trafiksäkerheten genomsyrar hela trafikavdelningens verksamhet och olika trafiksäkerhetskampanjer har hållits under året.

Beställning av den nya skärgårdsfärjan, som planerats i samråd med skärgårdskommunerna, slutfördes och entreprenadförfrågan i enlighet med EU-regelverket verkställdes. Landskapsregeringen beslöt i november att inleda avtalsförhandlingar med varvet BLRT Shipbuilding Ltd i Estland.

Skärgårdstrafiken har transporterat i stort sett samma volymer som tidigare år.

8.1.2. Utveckling av mätetal

	2004	2005	2006
Lands- och bygdevägar inom landskapet, km	641	638	638
Därav belagda, km	562	562	564
Kommunalvägar inom landskapet	272	276	276
Antal fordon i landskapet	29.742	30.793	31.829
Antal personbilar i landskapet	15.536	19.588	20.059
Antal trafikolyckor med dödlig utgång	2	0	2
Antal fordon på frigående färjor	258.884	264.622	261.470
Antal fordon på linstyrda färjor	287.567	294.891	293.211
Antal passagerare färjor alla kategorier	1.041.648	1.044.766	1.057.516
Vägtäthet (km allmän väg per 100 km ² land)	41,9	41,9	41,9
Allmänna vägar m/invånare	24,44	24,4	24,4

8.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2004	Bokslut 2005	Tillgängliga medel 2006	Bokslut 2006	Avvikelse
Summa inkomster	2 082 969,23	1 304 086,14	1 428 319	1 232 654,50	-195 664,50
Konsumtionsutgifter	-19 494 964,36	-19 852 728,26	-20 521 746	-20 418 677,14	103 068,86
Överföringsutgifter	-1 283 451,51	-1 351 143,34	-2 059 467	-1 972 824,65	86 642,35
Realinvesteringsutgifter	-2 616 067,89	-3 045 028,66	-9 248 492	-1 942 789,67	7 305 702,33
Lån och övriga finans- investeringar	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Summa utgifter	-23 394 483,76	-24 248 900,26	-31 829 705	-24 334 291,46	7 495 413,54
Anslag netto	-21 311 514,53	-22 944 814,12	-30 401 386	-23 101 636,96	7 299 749,04

8.2. TRAFIKFÖRVALTNINGEN

Trafikförvaltningens uppgift är att långsiktigt och strategiskt samt på ett ekonomiskt försvarbart sätt utveckla trafikförhållandena på Åland samt svara för den med verksamheten sammanhängande myndighetsutövningen.

Som rättesnöre för allt trafikarbete gäller förutom landskapets budget den av lagtinget antagna trafikplanen för åren 2003-2010 samt landskapsregeringens handlingsprogram.

Mål: Beställar- och utförarfunktionerna tydliggörs.

Förverkligat: Ett tydliggörande av beställar- och utförarfunktionerna gjordes inför året, varvid förvaltningen i allt större utsträckning beställer arbeten av olika utförare. Samtidigt har uppgifterna bland beställarna omfördelats till vissa delar så att naturliga uppgiftshelheter bildats.

8.2.1. Vägar och trafiksäkerhet

Verksamheten leds av vägingenjören och omfattar följande:

Vägar

Inom ansvarsområdet handläggs vägplaner och verkställigheten av alla projekt som gäller om- och nybyggnad samt nybeläggning av vägar inom ramen för investeringsbudgeten.

Vägplan för projektet Klemetsby-Långnäs på landsväg nr 3 fastställdes och ombyggnadsarbetet påbörjades. Vägombyggnaden av landsväg 1 på sträckan Böle-Storby påbörjades.

Under verksamhetsåret om- och nybyggdes 8,2 (7,5) km lands- och bygdeväg och 2,5 (3,1) km gång- och cykeltväg. Ny- och ombeläggning med oljebitumengrus och asfaltbetong utfördes på 13,9 (13,7) km väg.

Trafiksäkerhet

Vägingenjören biträds av trafiksäkerhetskonsulenterna i trafiksäkerhetsarbetet.

Året var utsett till trafiksäkerhetsår där huvudtemat var att fokusera trafiksäkerhetsarbetet på alkohol i trafiken, hastigheten på våra vägar och fordonsförarnas attityder till trafiksäkerhet.

Under året har flera olika trafiksäkerhetskampanjer arrangerats, bl.a. reflex-, däck- och kampanjer mot alkohol. Till skolstarten delades det ut orangefärgade kepsar till samtliga förstaklassister.

Skolpolisverksamheten vid skolorna i Mariehamn har fortlöpt som tidigare. Trafikjokern har med framgång arrangerats i skolorna.

8.2.2. Drift och underhåll av vägar, linfärjor

Verksamheten leds av trafikingenjören som förutom sina beställar- och myndighetsuppgifter även handlägger frågor gällande landskapsbidragen för byggandet av kommunalvägar och representerade landskapsregeringen vid de under året verkställda vägförrättningarna. Enligt särskilt beslut överfördes byggandet av regleringsdammen i Vargsundsådran från miljöbyrån till trafikavdelningen. En uppdelning i beställare och utförare har skett.

8.2.2.1. Förprojekt

Under året färdigställdes anbudshandlingarna för den akustiska grundundersökningen för utredning av möjligheterna att bygga vägtunnel under Ledfjärden mellan fasta Åland och Föglö.

8.2.3. Broar, hamnar, byggnader och fastigheter

Verksamheten leds av bro- och hamningenjören och omfattar:

Hamnar, bryggor och färjlägen

Följande mera omfattande ombyggnads- och förstärkningsarbeten slutfördes under året: piren vid Enklinge färjeläge, rivning av gamla tullbryggan i Degerby, avfendring på

piren i Långnäs och målning av Brändöströms bro i Föglö

I övrigt utfördes normalt underhåll och reparationer främst på färjelägena.

Landsvägsbroar

Lemströms kanal och svängbro hölls öppen för sjötrafik under tiden 26.4-16.10.2006.

Under seglationsperioden tillämpades fasta öppethållningstider, övrig tid av året öppnades bron på beställning om isläget det tillät. Svängbron öppnades 1.061 (1.040) gånger för 3.491 (3.845) farkoster.

Byggnader och fastigheter

Nedre garaget vid Godby vägstation försågs med nya garageportar. I övrigt utfördes normalt underhåll och reparationer av byggnaderna.

En landramp för Embarsunds färjeläge för linfärja ombyggdes, försågs med gallerduk av stål och ytbehandlades.

Planering av nytt landrampsystem för färjelägen till frigående färjor fortsatte.

I övrigt utfördes normalt underhåll och reparationer av byggnaderna.

8.2.4. Färjetrafik och farleder

Verksamheten leds av tekniska inspektören som ansvarar för konkurrensutsättning av farledsskötsel samt de färjelinjer landskapsregeringen beslutat om samt fartygens reparationer och årliga dockningar liksom även för planerade nybyggen.

Turlistorna för skärgårdstrafiken bereds i samråd med sjötrafiknheten, Ålandstrafiken och skärgårdskommunernas trafiknämnder.

Mål: Ett nytt bokningsprogram tas i bruk och arbetet med att införskaffa en ny färja inleds.

Förverkligat: Det nya bokningsprogrammet togs i bruk internt på Ålandstrafiken under hösten. En arbetsgrupp utarbetade anbudshandlingar för en ny färja och anbud begärdes.

Farleder

Planering för breddning och fördjupning av den privata lokala farleden in till Sottunga färjeläge fortsatte.

De grunda farlederna (max 4,0 meter djupa) underhölls på entreprenad.

8.2.5. Övrig trafik samt oljeskydd

8.2.5.1. Oljeskyddsberedskapen

Ett besvärligt oljeutsläpp från en villatank i Dalkarby bekämpades under året. Bekämpningen påbörjades redan under år 2005.

I början av februari gjordes en insats då den s.k. "radiobåten" hotade att sjunka i Korrviks fiskehamn. Det fanns en del oljeblandat bilgevatten ombord som måste omhändertas, vilket förorsakade kostnader. En del av kostnaderna har ersatts av fartygets ägare.

Det gamla oljeskyddslagret i Korrvik har överlåtits till Mariehamns stad. All oljebekämpningsutrustning har flyttats till det nya oljeskyddslagret i Möckelö.

8.2.5.2. Flygtrafik

Mål: Reguljär flygtrafik till och från Åland skall tryggas.

Förverkligat: Flygtrafiken österut sköttes under året på marknadsmässiga villkor av till en början två kommersiella flygbolag men under våren drog sig det ena bolaget ur trafiken till Helsingfors. I december 2005 meddelade det bolag som opererade stockholmsrutten att trafiken upphör, vilket ledde till ett avbrott i trafiken på drygt två månader.

Landskapsregeringen beslöt därför i januari att komplettera den gällande trafikplikten på Arlanda och en upphandling av trafiken sattes igång. Upphandlingen ledde till ett kontrakt som omspannar tiden 14.8.2006-28.2.2009 på stockholmsrutten.

8.2.5.3 Kollektivtrafik

Den regionala busstrafiken upprätthölls som under tidigare år. De reguljära turerna kombinerades med skolskjutsarna. Landskapsregeringen subventionerade busstrafiken med 0,83 euro per turlistad och körd kilometer.

Glesbygdskommunerna har erhållit ett särskilt stöd för den interna kollektivtrafiken om 40.407 euro.

Totalt har stödet till kollektivtrafiken uppgått till 1.350.000 euro.

Mål: Lagstiftningsåtgärder vidtas för möjliggörande av konkurrensutsättning. Handläggningen av turlistor överförs till trafikavdelningen.

Förverkligat: Det kunde konstateras att nuvarande lagstiftning inte omöjliggör konkurrensutsättning. Handläggningen av turlistor överfördes till trafikavdelningen.

8.2.6. Ekonomi, administration och inköp

Verksamheten leds av ekonomichefen, som har biträtt trafikförvaltningen och produktionsenheterna i budgetberedningen och -uppföljningen samt rådgivning i upphandlings- och ekonomifrågor. Han sköter även större varu-, reservdels- och annan upphandling enligt EU:s och landskapsregeringens regelverk.

8.3. PRODUKTION

Produktionen utför de trafikuppgifter och producerar de trafiktjänster samt förverkligar de projekt landskapsregeringen beställt eller gett anvisningar om. Produktionsenheterna gör även egna upphandlingar och tecknar avtal med egna underentreprenörer eller -leverantörer. I den mån kapaciteten räcker till och konkurrenssituationen i landskapet inte snedvrids kan därutöver arbeten utföras för utomstående. Produktionen är indelad i fyra (4) utförarenheter som var och en leds av en enhetschef. Ålandstrafiken är en del av sjötrafikenheten.

8.3.1 Vägunderhållsenheten

Verksamheten leds av chefen för vägunderhållsenheten, biträdd av två vägmästare, två byggmästare samt arbetsledare på vägstationerna. Till enheten hör även kanalvakterna

vid Lemströms kanalbro.

Den praktiska verksamheten sköts utgående från vägstationerna i Möckelö och Godby. Såkallade stödjepunkter finns i Kattby, Föglö, Kökar, Kumlinge och Brändö. Jourtelefon med ett anträffbarhetssystem är i kraft under vinterhalvåret.

För dammbindning på lands- och bygdevägar med grusyta användes 143 (223) ton kalciumklorid (vägsalt). Mängden salt för halkbekämpning var försumbar. Däremot åtgick 4.100 (4.600) ton krossgrus till halkbekämpning. För underhåll av grusvägar samt till grundförstärkningsarbeten inköptes under året 22.500 (34.500) ton krossgrus.

Enheten bedriver i egen regi trafik med linstyrda färjor på Töftölinjen, Seglingelinjen, Simskälalinjen, Björkölinjen och Embarsundslinjen. Ängöndslinjen trafikerades med landskapsregeringens tonnage av ett privat bolag enligt entreprenadavtal.

Statistik över passagerare framgår av *bilaga 16*.

8.3.2. Sjötrafikenheten

Verksamheten leds av sjötrafikchefen, biträdd av sjöpersonalinspektören och en byråsekreterare.

Landskapets frigående färjor har under hela året trafikerat enligt de fastställda turisterna. Eftersom vintern var normal uppkom inga större problem till följd av isförhållanden.

Förutom att av myndigheterna uppställda säkerhetskrav efterlevs, eftersträvas en hög nivå på underhållet för att hålla fartygen i gott skick. Fartygen dockas varje vår och översyn sker dessutom på hösten. De frigående färjornas medelålder är drygt 22 år.

Bunkerpriset under året låg över vad som budgeterats varför budgetmedlen inte räckte till utan tilläggsbudget blev nödvändig. Det ekonomiska utfallet för enheten framgår av *bilaga 16*.

Verksamheten bedrivs till stor del med eget tonnage i egen regi men även inhyrt tonnage har använts, M/S Spoven på linjen Asterholma-Lappo-Torsholma, M/S Frida II på linjen Kumlinge-Enklinge och M/S Lotta II som komplement till M/S Knipan på linjen Svinö-Degerby under högsäsong.

Statistik över transporterade fordon och passagerare på de med färjor trafikerade linjerna framgår av *bilaga 16*.

Till sjötrafikenheten hör även Ålandstrafiken. Ålandstrafikens verksamhet leds av bokningschefen biträdd av en bokningsfunktionär och två bokningsbiträden. Till högsäsong (mitten av april-slutet av augusti) anställs extra personal.

Ålandstrafiken betjänar resenärerna inom såväl kollektivtrafiken som färjtrafiken inom skärgården. I verksamheten ingår bl.a. bokning av bilplatser på skärgårdsfärjorna, biljettförsäljning, tidtabellsupplysning, paketmottagning för vidaretransport med bussarna m.m. Under året har ett nytt bokningsprogram för skärgårdstrafiken upphandlats.

8.3.3. Annan sjötrafik

Subventionerad motorbåtstrafik har bedrivits med "Husö I" mellan Husö-Hästö-Finnö-

Södö-Kyrkogårdsö. Båten har transporterat sammanlagt 2.389 (2.410) passagerare fördelade på följande bryggor: Husö 357 (378), Kyrkogårdsö 321 (300), Hästö 563 (543), Finnö 981 (1.010), Södö 167 (179). Under vintern inhyrdes isgående tonnage för att sköta Husö I:s trafik samt elevtransporter från Kyrkogårdsö till Kökar.

M/S Gåsö I har trafikerat tre dagar i veckan i Lemlands skärgård Järsö-Askö-Björkö. Båten har transporterat sammanlagt 131 (115) passagerare fördelade på följande bryggor: Askö 32 (19), Björkö 61 (73) och rundtur 38 (23), 256 (295) varu- och postanlöp har gjorts fördelade på Askö 129 (159) och Björkö 129 (136).

M/S Tärnan har bedrivit trafik mot beställning till Geta och Hammarlands yttre skärgårdar.

8.3.4 Projekteringsenheten

Verksamheten leds av projekteringschefen biträdd av tre projekteringsingenjörer, en mättingsingenjör, en arbetsledare och ett mättningsbiträde.

På grund av tjänstebyten och -förflyttningar inom avdelningen samt två projekteringsingenjörers övergång till den privata sektorn har verksamheten delvis blivit lidande och specialarrangemang med tillfälliga tjänster och ett utökat inköp av privata tjänster blivit nödvändigt.

Vid enheten utförs projektering av allmänna vägar, kommunala vägar och övriga vägar samt mindre broar, färjfasten, bryggor och byggnader.

Projekteringsenheten har mot beställning under året utfört 42 olika uppdrag som varat minst en arbetsdag. Uppdragen har i huvudsak kommit från trafikförvaltningen men även från andra avdelningar inom landskapsregeringen, från kommunerna samt från privata väglag och entreprenörer.

Uppdragen har fördelats enligt följande:

- Trafikförvaltningen, uppdrag varav arbete med 2 vägplaner ca 2.380 m som har färdigställts, 2 entreprenadhandlingar för ombyggnad av landsvägar, ca 4.404 m, och en entreprenadhandling för grundförstärkning av bygdeväg, ca 2.317 m, har utförts.
- Vägunderhållet, 6 uppdrag har utförts.
- Kommunerna, 8 uppdrag varav arbetet med en entreprenadhandling för nybyggnad av kommunalväg, ca 660 m, och 2 entreprenadhandlingar för grundförstärkning av kommunalvägar, ca 2.557 m, har utförts.
- Entreprenörer och privata väglag, 3 uppdrag med mättnings-, och planeringsarbeten har utförts.

8.3.5. Verkstads- och lagerenheten

Verksamheten leds av verkstadschefen, biträdd av en verkmästare och en lagerförman. Verkstaden utför reparationer och underhåll av trafikavdelningens färjor, fordon och maskiner. Verkstadens drifts- och övriga utgifter finansieras med de inkomster verksamheten genererar. Lagret tillhandahåller för verksamheten nödvändig materiel och reservdelar. Lagret upprätthåller också en varuterminalverksamhet. Verksamheten finansieras med ett lagerpåslag samt genom serviceavgifter.

9. Övriga förvaltningsområden

9.1. LAGBEREDNINGEN

Under berättelseåret överlämnades till lagtinget 14 framställningar (*bilaga 2*). I författningssamlingen utfärdades under året 60 landskapslagar. Dessutom publicerades 35 landskapsförordningar och 5 överenskommelseförordningar, av vilka de flesta hade utarbetats vid lagberedningen.

De nya principerna för den politiska styrningen av lagberedningsarbetet har inte utvärderats. Klara slutsatser av tillämpningen av dem under året har således inte kunnat dras. Den allmänna uppfattningen bland alla inblandade torde dock vara att de nya principerna, där de tillämpats, åtminstone inte medfört några negativa konsekvenser.

Det teknikutvecklingsarbete gällande lagtingshandlingarna som planerats genomgå sin sista utvecklingsfas under året sköts på framtiden. Detta av orsaker som inte står att finna inom landskapsregeringens eller lagtingets förvaltning.

9.2. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

I lagen om Ålands statistik- och utredningsbyrå (116/93) stadgas att statistik- och utredningsbyrån (ÅSUB) har till uppgift att verka som Ålands officiella statistikmyndighet samt att bedriva utredningsverksamhet. Tyngdpunkten i verksamheten ligger på att utveckla en fördjupad kunskap om den åländska ekonomin och samhällsutvecklingen.

Ålands statistik- och utredningsbyrå har under år 2006 letts av en direktion bestående av sju sakkunniga och representanter för de som efterfrågar byråns tjänster. Under berättelseåret har direktionen hållit fyra sammanträden.

Personalresurserna har under berättelseåret bestått av sju fasta heltidstjänster. Härtill kommer en tillfällig utredartjänst. Periodvis har även extra personal samt högskolepraktikanter och forskare varit engagerade av ÅSUB. Som externfinansierad seniorforskarer medverkar även ekon. dr. Agneta Karlsson, tidigare verksam vid Lunds universitet och handelshögskolorna i Köpenhamn och Oslo.

Tidsåtgången för löpande administration, tryckning, distribution av rapporter m.m. samt övergripande verksamhetsplanering, ledning och liknande motsvarar sammanlagt ungefär tre fjärdedelar av en heltidstjänst. Resterande resurskapacitet fördelade sig i stort sett lika mellan den egentliga statistikproduktionen och analysverksamheten, dock med en viss övervikt för statistikverksamheten.

Under året har utrednings- och statistikrapporterna publicerats i två olika serier, ÅSUB Rapport respektive ÅSUB Statistik. Härtill kommer en serie med Statistiska Meddelanden från ÅSUB. Sammanlagt publicerade ÅSUB 98 olika produkter under året varav huvuddelen (85) utgavs inom ramen för dessa tre publikationsserier.

Statistikverksamheten

Statistikproduktionen regleras i gällande statistiklag (42/94). Statistikproduktionen har,

i enlighet med verksamhetsplanen, fokuserats på en långsiktig utveckling av basdata, sammanställningar och analyser av Ålands ekonomiska och befolkningsmässiga utveckling. Samarbetet mellan Statistikcentralen i Helsingfors och ÅSUB är formaliserat genom ett ramavtal. Inom Åland har samarbetet med viktiga dataleverantörer och statistikanvändare fortsatt i form av arbetsmöten med berörda sektormyndigheter.

Allmän statistik

Statistisk årsbok för Åland som är på svenska och engelska gavs ut i en upplaga om 350 exemplar. Ett antal nya tabeller tillkom, bl.a. inom områdena miljö, befolkning, samfärdsel och utbildning. "Fickstatistiken" Åland i siffror gavs som tidigare ut på svenska, engelska, finska, tyska och franska.

Inom ramen för den nordiska statistiken har ÅSUB deltagit i samarbetet kring produktionen och utvecklingen av Nordisk statistisk årsbok, som produceras av Danmarks statistik på uppdrag av Nordiska ministerrådet, och levererat uppgifter till den databas som ligger till grund för boken. ÅSUB hade också som uppdrag att korrekturläsa all svensk text i boken. Liksom tidigare år har ÅSUB levererat uppgifter till det åländska avsnittet i Statistisk årsbok för Finland. Leveranser av statistik om Åland till FNs "Statistics Division" har fortsatt.

På ÅSUBs hemsida har statistiken varit offentliggjord i form av de utgivna publikationerna i pdf-format, som excel-tabeller och som databastabeller i pc-axis.

Ekonomi och näringsliv

Inom området arbetsmarknad har ÅSUB i samarbete med Ålands arbetsförmedlingsbyrå publicerat månatlig arbetslöshetsstatistik samt gett ut en årsstatistik över sysselsatt arbetskraft.

Inom nationalräkenskaperna fortgick utvecklingsarbetet. Det grundmaterial för privata sektorn baserat på skattemyndighetens uppgifter som köptes in från Statistikcentralen var fortfarande i behov av kompletterande datainsamling. Materialet låg också till grund för bokslutsstatistik för de åländska företagen som publicerades i en rapport. Statistik över Ålands externa varuhandel producerades utgående från Tullstyrelsens underlagsmaterial. Uppgifter ur företagsregistret har använts för olika ändamål. Uppgifter som ÅSUB erhåller ur Statistikcentralens momsregister har använts allt mera för olika statistiksammanställningar och utredningar. Konsumentprisindex har publicerats månadsvis. Samarbetet med Statistikcentralen kring konsumtionsundersökningen 2006 – 2007 fortsatte för att se till att tillräckliga data om Åland samlas in.

Lönestatistik för såväl den privata som den offentliga sektorn 2004 färdigställdes och publicerades i två olika rapporter. Inom området Offentliga sektorn publicerades såväl preliminära bokslutsuppgifter för kommunerna som slutlig statistik om den kommunala sektorns ekonomi och verksamhet 2005. Dessutom presenterades budgetstatistik för 2006. Turiststatistiken var relativt omfattande. Inresandesiffror har publicerats månadsvis, liksom inkvarteringsstatistik för hotellen. Gästhamnsstatistiken färdigställdes efter säsongen. Inkvarteringsuppgifter för övriga anläggningstyper publicerades i den mera omfattande årsstatistiken med samlade uppgifter om turismen för hela 2005.

På beställning av landskapsregeringens finansavdelning påbörjades under det gångna året ett projekt som möjliggör framtagandet av prognoser över skattegottgörelsens utveckling. Projektet avslutas under 2007 och prognosarbetet kommer i fortsättningen att ingå i ÅSUBs övriga konjunkturarbete. Under senhösten påbörjades ett modellprogrammeringsarbete som Ruralia-institutet vid Helsingfors universitet beställde från ÅSUB och som går ut på att förvandla en existerande statisk regional numerisk jämviktsmodell för Finland till en dynamisk modell. Arbetet avslutas våren 2007.

Miljö, befolkning och övrig statistik

Under året fortsatte den löpande insamlingen av avfallsstatistik på uppdrag av landskapsregeringens miljöbyrå.

Inom befolkningsstatistiken producerades utförlig slutlig statistik för 2005 till betydande delar baserad på ett utdrag ur befolkningsregistret. Dessutom gavs preliminär kvartalsstatistik ut. ÅSUB genomförde under 2006 en studie av det framtida relevanta utbudet för de åländska kommunerna på uppdrag av Södra Ålands högstadiedistrikt i samråd med Ålands landskapsregering. Tänkbara scenarier över befolkningsutvecklingen fram till år 2020 togs fram. ÅSUB kommer eventuellt att göra mindre uppdateringar av den gjorda prognosen varje år. I november deltog direktören och statistikchefen i FNs/Eurostats konferens om migrationsstatistik i Edinburgh, Skottland. Inom ramen för statistikområdet boende och byggande publicerades hyresstatistik för 2006.

Inom området utbildning gav ÅSUB ut statistik om höstens studerande, såväl för grundskolan som för utbildningen efter grundskolan och vid Högskolan på Åland. Därtill publicerades statistik över avlagda examina. I samarbete med landskapets studie-serviceenhet (AMS) producerade ÅSUB statistik om ålänningar som studerar utanför Åland och inledde också ett projekt för att få fram bättre uppgifter om ålänningar som avlägger examen utomlands.

Den valstatistik som publicerades under året gällde presidentvalet 2006.

Utrednings- och analysverksamheten

Utredningsverksamhetens primära målsättning är att skapa en kunskapsbas om centrala drag i det åländska samhället samt att bistå med en kvalificerad analyskompetens till i första hand den offentliga sektorns förfogande, men även för andra med intresse av det åländska samhället. En betydande del av arbetet inom utredningsverksamheten består också av analyser och utvecklingsprojekt i nära anslutning till av landskapsregeringen drivna program och projekt.

ÅSUBs direktion har i verksamhetsprogrammet för åren 2006-2008 lyft fram följande fyra prioriterade utredningsområden inom vilka merparten av resurserna för utvecklingsarbetet och den fördjupade analysen skall sättas in under perioden: 1 Humankapital och arbetsmarknad - den framtida arbetskraftsförsörjningen, 2 Åland och omvärlden, 3 Den offentliga sektorn som aktör samt 4 Vad innebär hållbar utveckling för den åländska ekonomin? Under år 2006 har tyngdpunkten legat inom områdena humankapital och arbetsmarknad samt den offentliga sektorn som aktör.

Den av landskapsregeringen beställda utredningsinsatsen redovisades under året i

form av sex ÅSUB-rapporter. Detta gäller dels de två årligen återkommande ekonomiska lägesbedömningarna Konjunkturläget - våren 2006 och Konjunkturläget - hösten 2006, dels publicerades alldeles i början av året resultatet av en analys av den samhällsfinansierade rådgivningen inom Ålands Handelskammare och Ålands Företagareförening till nyetablerade företag (Företagsrådgivningen vid Ålands handelskammare och Ålands Företagareförening - En utvärdering). Vidare har ÅSUB på uppdrag av landskapsregeringen genomfört och publicerat en förstudie om den framtida kommunstrukturen på Åland, Kommunreform på Åland? En förstudie. Projektet gällde en kartläggning av dagens problembild och att sätta den i ett större nordiskt omvärldssammanhang.

Därutöver har ÅSUB haft i uppdrag att genomföra en kartläggning av det framtida utbildningsbehovet på Åland, såväl ur individens som ur marknadens perspektiv. Resultatet publicerades i ÅSUBs rapportserie (Det framtida utbildningsbehovet på Åland) samt på en särskild hemsida för projektet i början av året. Projektet resulterade i ett verktyg för prognos av det framtida utbildningsbehovet. Inom ramen för projektet hölls en rad informations- och utbildningstillfällen under våren 2006.

Under hösten genomförde ÅSUB en partisympatiundersökning på uppdrag av landskapsregeringen. Undersökningen var ÅSUBs fjärde partisympatiundersökning hittills och den publicerades i rapportserien i november 2006 (Ålänningarnas partisympatier hösten 2006).

ÅSUB har dessutom utfört utredningar där beställarna funnits utanför landskapsregeringens centralförvaltning. Uppdragsgivare har här varit forskningsorgan inom det nordiska samarbetet, Nordiska ministerrådet, Ålands kommunförbund samt andra företrädare för den offentliga och den privata sektorn på Åland samt EU-kommissionen. ÅSUB gjorde tillsammans med EuroFutures en förhandsbedömning av Ålands två EU-program Regional konkurrenskraft och sysselsättning samt Utvecklingsprogram för landsbygden som finansieras av europeiska Socialfonden (ESF), Regionalfonden (ERUF) respektive europeiska jordbruksfonden för landsbygdens utveckling. Evalueringsprocessen var processinriktad under den period programmen utarbetades. I ÅSUBs rapportserie publicerades en sammanfattning av hur man i programmen arbetat med ett antal för alla program centrala frågor samt de viktigaste evaluerings-synpunkterna (Förhandsbedömningar av Ålands EU-program 2007-2013).

Andra rapporter från denna typ av externfinansierade uppdrag som blev klara för publicering i utredningsserien under året var Ekonomisk översikt för den kommunala sektorn våren 2006 samt Ekonomisk översikt för den kommunala sektorn hösten 2006, som utarbetades på uppdrag av Ålands kommunförbund.

Vidare startades under året ett forskningsprojekt med fokus på innovativ kapacitet och de regionala institutionernas utformning inom de tre autonomierna Färöarna, Grönland och Åland samt den danska öregionen Bornholm. Projektperioden löper till och med 2008 och avslutas med en nordisk forskningskonferens. Den första delrapporten levereras i början av 2007. ÅSUB har huvudansvaret för projektet som bedrivs i samarbete med det regionalpolitiska forskningsinstitutet Nordregio i Stockholm. Beställare och huvudfinansiär är Nordiska ministerrådet i Köpenhamn.

Under året genomfördes även den sista delen av ÅSUBs andel i ett forskningsprojekt om små insulära arbetsmarknader i Norden. Projektet finansierades dels med nordiska forskningsmedel, dels med medel från den åländska arbetskraftsmyndigheten. Resultatet publicerades i form av en internationell (engelskspråkig) forskningsrapport i maj. Under våren hölls även två seminarier som var öppna för personer som jobbar med arbetsmarknadsfrågor i de olika regionerna inom ramen för projektet. Mot slutet av året utarbetades en något nedkortad svenskspråkig version av rapporten med titeln Att skapa sin egen försörjning i insulära regioner. Sex nordiska fallstudier.

ÅSUB har också under det senaste året på uppdrag av landskapsregeringen och andra uppdragsgivare ingått i olika arbetsgrupper och beredningsorgan inom olika fackområden.

Annan nordisk och internationell verksamhet

ÅSUB har under året aktivt tagit del i det nordiska samarbetet inom det regionalpolitiska området, bl. a. genom representation i Nordiska Ministerrådets regionalpolitiska forskningsinstitut Nordregios styrelse och expertråd.

ÅSUB var under året representerat i styrelsen för forskningsprogrammen Future Challenges and Institutional Preconditions for Regional Development Policy samt Internationalisation of Regional Development Policies - Needs and Demands in the Nordic Countries. ÅSUB anlätades även mot slutet av året av Norges nationella forskningsråd för att medverka i den internationella expertbedömningen av ansökningarna riktade till det regionalpolitiska forskningsprogrammet DEMOSREG.

ÅSUB-personal har under året deltagit i flera internationella konferenser som föreläsare eller som inbjudna deltagare i olika typer av paneldebatter.

Övrigt

ÅSUB har under berättelseåret tagit fram faktaunderlag för lagframställningar och för behandlingen av olika ärenden i lagtinget samt även i övrigt bistått självstyrelseförvaltningen och övriga intresserade med statistik- och utredningsunderlag. ÅSUBs personal har därtill vid olika tillfällen informerat besökande allmänhet, media/press, forskare, studerande, utifrån kommande politiker m.fl. om Ålands ekonomi och näringsliv. ÅSUB har även hållit föreläsningar och seminarier för olika organisationer, skolor och högskolor/universitet - inom såväl som utanför Åland.

En under senare år snabbt växande verksamhet är en mer kvalificerad och därmed också tidskrävande handledning av forskare och studenter som ansvarar för eller ingår i olika typer av forskningsprojekt med Åland i fokus. Detta gäller även handledningsinsatser i samband med andra myndigheters/organisationers utredningar och enkätundersökningar rörande olika aspekter i det åländska samhället.

ÅSUBs hemsida (www.asub.ax) har förnyats under året. Målsättningen är att hemsidan ska bli en allt viktigare förmedlingskanal för information från ÅSUB. Alla publikationer som ÅSUB ger ut finns tillgängliga på hemsidan, men nu finns också möjlighet att designa och ladda ner sin egen statistiktabel och enkelt spara den i den egna programvaran.

Arbetet fortsatte också med att utveckla databaserna, som är uppbyggda av PcAxis-tabeller, och nya tabeller läggs in fortlöpande. Statistiken presenteras också i exceltabeller eller som html-format. Ett menyval med temaingångar är uppbyggt för att användarna lätt ska hitta sina speciella intresseområden. Möjlighet att få information om nyheter från ÅSUB via e-post finns och i slutet av året var det över 50 kunder som utnyttjade detta.

9.3. REVISIONSBYRÅN

Revisionsbyråns verksamhet är lagstadgad och byrån är fristående inom förvaltningen. Landskapslagen om [landskapsstyrelsens] revisionsbyrå (ÅFS 8/96 och 27/2002) reglerar den revision som utförs av byråns två revisorer. Revisionen utförs som intern revision av landskapsregeringens förvaltning och de underlydande verk och inrättningar som hör till denna förvaltning. Till granskningsområdet hör också granskning av bolag där landskapet är majoritetsägare samt samfund och sammanslutningar som med ensamrätt av landskapet anskaffar medel. Vid EU-anslutningen utökades revisionsbyråns uppgifter väsentligt. EU-kommissionen har ålagt medlemsstaterna kontrollen av strukturfonderna och därmed av de projekt som finns inom målprogrammen. En administrativ överenskommelse från år 2005 mellan revisionsbyrån och EU-kommissionen reglerar ytterligare revisionen och samarbetet mellan byrån och kommissionen. Utomstående revisorer anlitas i viss mån för en del av EU-projektkontrollerna. Under år 2006 var utomstående revisorers kontroller dock relativt få.

Landskapsregeringen är fondförvaltare för gemenskapsinitiativet Interreg IIIA – programmet Skärgården Sverige-Finland även för programperioden 2000-2006 förutom för de egna målprogrammen. Uppgiften som fondförvaltare ger tilläggsuppgifter för revisionsbyrån, som sköter den interna revisionen i form av systemkontroll och organiserar projektkontroller för hela skärgårdsområdet som ingår i programmet. Respektive parter i Skärgårdssamarbetet svarar själva för utförandet av kontrollerna och kostnaderna för kontroll av projekt inom sitt område enligt ett separat avtal undertecknat år 2004.

Revisionsbyrån bistår landskapsrevisorerna med granskningar. Revisionen bedrivs med iakttagande av god revisionssed och beaktande av väsentlighet och risk samt de bestämmelser och rekommendationer som EU-kommissionen utfärdat för revisionen och kontrollen.

Revisionsverksamheten beskrivs i den årliga rullande arbetsplanen och omfattar såväl förvaltnings- som redovisningsrevision. Granskningen av EG-stöd har blivit speciellt omfattande till följd av att medlemsstaterna ålagts kontrollen, som är reglerad genom många olika förordningar.

9.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Revisionsbyrån har som mål att inom ramen för en femårsperiod granska hela landskapsregeringens förvaltning inklusive Ålands hälso- och sjukvård förutom den av EU föreskrivna kontrollen av målprogram och projekt. Revisionsbyrån utför även

granskningar för landskapsrevisorerna. Uppmärksamhet ägnas alltmer åt effektivitetsrevision. Den interna kontrollens betydelse har poängterats av revisionsbyråns revisorer.

Förverkligat: Landskapsregeringens förvaltning granskades i den omfattning som arbetsplanen anger och målsättningen att granska hela förvaltningen inom en femårsperiod uppfylls efterhand. Kontrollerna av EU-målprogrammen har utförts såsom planerats och enligt den särskilda revisionsstrategi som utvecklats för att uppnå de erforderliga kontrollkraven inom programperioden. De planerade kontrollerna har utförts.

Mål: Revisionsbyrån har som resultatmål att genom granskningarna påverka förvaltningen, så att systemen, rutinerna och organisationen är så goda som möjligt och den interna kontrollen tillräcklig. Härigenom säkras en god förvaltning och en sund finansiell hushållning.

Ett steg i revisionsbyråns arbete under år 2006 var att granska i vilken mån de allmänna principer för god förvaltning, vilka det numera lagstiftats om i riket och inom EU finns inom den åländska lagstiftningen och tillämpas inom förvaltningen. Dessa regler finns i grundlagen och är på denna grund obligatoriska även för myndigheterna på Åland.

Förverkligat: Arbetet med att uppnå denna målsättning fortsätter. Förbättringar noteras speciellt vad gäller administrationen och de programansvarigas egna interna kontroll av speciellt EU-målprogrammen. Revisionsbyrån har under de senaste åren analyserat och klarlagt kraven som förvaltningen skall uppfylla till följd av den nya grundlagen. De obligatoriska kraven har sammanställts, så att de kunnat beaktas av förvaltningen. Under år 2006 skedde en utveckling inom förvaltningen så att landskapsregeringen beaktat grundlagens krav och utarbetat ett förslag till en egen åländsk förvaltningslag, vilken har förelagts lagtinget.

Förvaltningen kommer härigenom att bli mera tidsenlig och ta sikte på servicen till invånarna och deras delaktighet. Den interna kontrollen kan dock ännu utvecklas liksom styrningen av verksamheten. Revisionsbyrån har skrivit artiklar om dessa frågeställningar och utvecklingsarbetet från revisionsbyråns sida fortsätter.

För att ytterligare underlätta regeringens åtgärder efter revisionsgranskningar har revisionsbyrån ägnat särskild uppmärksamhet åt att förtydliga rekommendationerna i granskningsrapporterna så att dessa skall vara möjligast entydiga och klagörande.

9.3.2. Utveckling av mätetal

De planerade kontrollerna och utredningarna genomfördes i stort sett enligt arbetsplanen.

Utförda granskningar, antal	2004	2005	Uppskattat	Förverk-
			2006	ligat 2006
Förvaltnings- och redovisningsrevision	38	26	20	19
Granskningar för landskapsrevisorerna	6	6	7	8
EU-målprogram inklusive projekt	46	42	37	41
Sammanlagt	90	74	64	68

Ett antal utredningar och granskningar tillkom under året, vilket gör att granskningarna totalt är något flera än planerat. Eftersom programperioden 2000-2006 för EU-målprogrammen går mot sitt slut gjordes något fler projektkontroller än beräknat.

Framtidsutsikterna inom revisionsarbetet är att fortsätta ge rekommendationer för organisationsutveckling inklusive verksamhetsstyrning så att förvaltningen blir effektivare och öppnare för utveckling av lagarna, den interna kontrollen och servicen till invånarna genom styrning för att uppnå målen. Samtidigt eftersträvas effektivitet och särskild uppmärksamhet kommer framgent att läggas vid denna.

Förutom granskningarna finns också administrativt arbete och planeringsarbete vid revisionsbyrån, eftersom byrån är en oberoende och självständig enhet inom förvaltningen.

Bilagor

Bilaga 1. Framställningar till lagtinget från republikens president

Framst. datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut, datum
20.1.2006 2/2005-2006	Från år 2006 Godkännande av fördraget om Republiken Bulgariens och Rumäniens anslutning till Europeiska unionen samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen.	20.3.2006
3.3.2006 3/2005-2006	Godkännande av avtalet om sjötransport mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Folkrepubliken Kinas regering , å andra sidan samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.	10.4.2006
31.3.2006 4/2005-2006	Godkännande av överenskommelsen mellan Finland och Estland om social trygghet och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.	28.4.2006
29.6.2006 5/2005-2006	Godkännande av Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa och till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen.	Inte slutbehandlad
29.6.2006 6/2005-2006	Godkännande av protokollet med Schweiz för att ändra avtalet för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och på förmögenhet och därtill hörande protokoll samt med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen.	20.9.2006
1.9.2006 7/2005-2006	Godkännande av protokollet med Amerikas förenta stater om ändring av avtalet för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst och på förmögenhet samt med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen.	25.9.2006

1.9.2006 8/2005-2006	Godkännande av avtalet med Azerbaidzhan för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst och på förmögenhet samt med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.	25.9.2006
1.9.2006 9/2005-2006	Godkännande av avtalet med Marocko för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst samt med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.	25.9.2006
29.9.2006 1/2006-2007	Godkännande av Världspostkonventionen samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen.	13.12.2006
3.11.2006 2/2006-2007	Godkännande av den internationella konventionen mot dopning samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.	13.12.2006
3.11.2006 3/2006-2007	Godkännande av avtalet med Kanada för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst samt med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.	13.12.2006
1.12.2006 4/2006-2007	Godkännande av Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente (2005) och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i hälsoreglementet som hör till området för lagstiftningen.	3.1.2007
22.12.2006 5/2006-2007	Godkännande av fördraget om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete , särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöver-	Inte slutbehandlad

skridande brottslighet och olaglig migration (**Prümfördraget**) och lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget.

Bilaga 2. Landskapsregeringens framställningar och meddelanden till lagtinget

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
	I. Lagframställningar Från år 2004	
26.2.2004 8/2003-2004	LL om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen , LL om Datainspektionen , LL om ändring av LL om allmänna handlingars offentlighet , LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personregister , LL om ändring av statistiklagen för landskapet Åland	Under behandling
16.12.2004 3/2004-2005	LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om utsläppshandel	Bifallen ÅFS 2005:60
	Från år 2005	
17.3.2005 8/2004-2005	LL om ändring av polislagen för landskapet Åland , LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personregister , LL om ändring av 15d § LL om allmänna handlingars offentlighet , LL om ändring av LL om besiktning och registrering av fordon , LL om ändring av LL om fritidsbåtar , LL om ändring av LL om Ålands polismyndighet	Bifallna ÅFS 2006/28-35
31.3.2005 11/2004-2005	Räddningslag för landskapet Åland , LL om ändring av statistiklagen för landskapet Åland , LL om ändring av LL om offentliga nöjestillställningar , LL om ändring av LL innehållande särskilda bestämmelser angående biograf- och offentliga biografföreställningar i landskapet Åland , LL om ändring av LL om bekämpande av oljeskador	Bifallna, partiellt veto ÅFS 2006:106 ÅFS 2006/107-108

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
26.5.2005 16/2004-2005	LL om ändring av ellagen för landskapet Åland, LL om tillämpning i landskapet av lagen om certifiering och angivande av elens ursprung	Bifallna ÅFS 2006/76 ÅFS 2006:77
23.6.2005 17/2004-2005	LL om ändring av 4 § LL om landskapsgaranti för industrier och vissa andra näringsgrenar	Bifallen ÅFS 2006/26
15.9.2005 1/2005-2006	LL om ändring av LL om stöd för vård av barn i hemmet , LL om ändring av 21 § grundskolelagen för landskapet Åland	Bifallna ÅFS 2006/42-43
6.10.2005 2/2005-2006	LL om ändring av tjänstemannalagen för landskapet Åland, LL om ändring av 2 § LL om Ålands polismyndighet , LL om ändring av 11 § LL om hälso- och sjukvården , LL om ändring av 37 och 40 §§ LL om utbildning på gymnasialstadienivå , LL om ändring av 27 och 30 §§ LL om Ålands folkhögskola , LL om ändring av 15 och 15c §§ LL om Ålands musikinstitut , LL om ändring av 36 och 38 §§ LL om Högskolan på Åland , LL om ändring av 6 § LL om Ålands sjösäkerhetscentrum , LL om ändring av 6 § LL om Ålands statistik- och utredningsbyrå , LL om ändring av LL om Ålands arbetsmarknads- och studiestödsmyndighet , LL om ändring av 2 § om LL om diskrimineringsombudsmannen , LL om ändring av 2 § LL om Datainspektionen	Bifallna ÅFS 2006/52-62
13.10.2005 3/2005-2006	LL om ändring av LL om renhållning	Bifallen ÅFS 2006/50
29.11.2005 5/2005-2006	LL om ändring av 1 och 7 §§ LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa , LL om ändring av LL om arbetsmarknadspolitisk verksamhet	Bifallna ÅFS 2006/38-39

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
15.12.2005 6/2005-2006	LL om ändring av vägtrafiklagen för landskapet Åland, LL om ändring av trafikbrottslagen för landskapet Åland	Bifallna ÅFS 2007/6-7
15.12.2005 7/2005-2006	LL om ändring av LL om besiktning och registrering av fordon	Bifallen ÅFS 2006/5
19.12.2005 8/2005-2006	LL om ändring av LL om Ålands landskapsstyrelses allmänna förvaltning , LL om ändring av LL om tjänstekollektivavtal , LL om ändring av LL om landskapsstyrelsens revisionsbyrå , LL om ändring av LL om tjänstledighet för uppdrag som riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsstyrelsen , LL om ändring av LL om lagberedningen , LL om ändring av tjänstemannalagen , LL om ändring av LL om Posten på Åland , LL om ändring av 10 § LL om Högskolan på Åland , LL om ändring av 8 § LL om hälso- och sjukvården	
20.12.2005 9/2005-2006	LL om ändring av barnomsorgslagen för landskapet Åland, LL om ändring av 2a § LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård	Bifallna ÅFS 2006/91-99
27.3.2006 22.12.2005 11/2005-2006	LL om studiestöd Från år 2006	Bifallen ÅFS 2006:71
16.2.2006 12/2005-2006	LL om ändring av LL om utbildning på gymnasialstadienivå	Bifallen ÅFS 2006:71
14.3.2006 13/2005-2006	LL om miljökonsekvensbedömning , LL om ändring av 8 och 28b §§ LL om renhållning , LL om ändring av 6 § LL om Ålands miljöprövningsnämnd , LL om ändring av LL om miljöskydd och miljötillstånd	Bifallna ÅFS 2006:82 ÅFS 2006/83-85

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
23.3.2006 14/2005-2006	LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor	Godkänd av lagtinget 22.9.2006
22.9.2006 24.3.2006 15/2005-2006	Lag om ändring av vallagen (LM till riksdagen)	Godkänd av lagtinget 28.4.2006
28.4.2006 13.4.2006 17/2005-2006	LL om ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland, LL om ändring av LL om avdrag vid kommunalbeskattningen för amortering av studielån , LL om ändring av LL om kommunalskatt för gårdsbruk	Godkända av lagtinget 5.6.2006
5.6.2006 18.5.2006 18/2005-2006	LL om ändring av jaktlagen för landskapet Åland	Godkänd av lagtinget 20.9.2006
20.9.2006 22.6.2006 19/2005-2006	LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för arbetstagare , LL om ändring av LL om Posten på Åland , LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner , LL om upphävande av LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare , LL om upphävande av LL om utbetalning av pensioner i landskapet Åland, LL om ändring av LL om landskapet Ålands pensionsfond , LL om ändring av grundskolelagen för landskapet Åland	Godkända av lagtinget 3.1.2007
3.1.2007 24.8.2006 20/2005-2006	LL om ändring av 1 § LL om rösträtt och valbarhet i kommunalval för personer som saknar åländsk hembygdsrätt , LL om ändring av 30 och 30a §§ kommunallagen för landskapet Åland	Bifallna ÅFS 2007/10-11

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
31.8.2006 22/2005-2006	LL om ändring av tobakslagen för landskapet Åland	Bifallen ÅFS 2007/4
5.10.2006 1/2006-2007	LL om tillämpning i landskapet Åland av livsmedelslagen	Godkänd av lagtinget 19.1.2007
24.10.2006 2/2006-2007	LL om skydd av det maritima kulturarvet , LL om ändring av LL om fornminnen	Under behandling
26.10.2006 4/2006-2007	LL om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård , LL om ändring av 7 § LL om grunderna för avgifter till landskapet , LL om ändring av 12 § LL om hälso- och sjukvården	Godkända av lagtinget 19.1.2007
19.1.2007 26.10.2006 5/2006-2007	LL om ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland, LL om kompensation till kommunerna för det allmänna avdraget	Godkända av lagtinget
3.1.2007 14.11.2006 6/2006-2007	LL om ändring av 53 § räddningslagen för landskapet Åland	Godkända av lagtinget 19.1.2007
	II. Budgetframställningar	
	Från år 2006	
12.4.2006 16/2005-2006	Första tilläggsbudget för år 2006	Godkänd ÅFS 2006:63
31.8.2006 21/2005-2006	Andra tilläggsbudget för år 2006	Godkänd ÅFS 2006:89
24.10.2006 3/2006-2007	Budget för landskapet Åland för år 2007	Godkänd ÅFS 2007:1
21.12.2006 7/2006-2007	Tredje tilläggsbudget för år 2006	Godkänd ÅFS 2007:9

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
	IV. Meddelanden	
	Från år 2005	
23.8.2005 3/2004-05	Miljöhandlingsprogram för Åland 2005-2008	Slutbehandlat November 2006
3.11.2005 1/2005-2006	Plan för korttruttssystem gällande skärgårdstrafiken	Slutbehandlat April 2006
	Från år 2006	
5.1.2006 2/2005-2006	Europeiska unionen och Åland – prioriteringar år 2006 och verksamhet år 2005 Slutbehandlat	Slutbehandlat Mars 2006
25.4.2006 3/2005-2006	Budgetram för år 2007 och plan för åren 2008-2009	Under behandling
22.5.2006 4/2005-2006	Europeiska unionens konstitutionella fördrag	Under behandling
27.9.2006 5/2005-2006	Växtkraft – kulturpolitiskt program 2007-2011	Under behandling
14.12.2006 1/2006-2007	Europeiska unionen och Åland – prioriteringar år 2007 och verksamhet år 2006	Under behandling

Bilaga 3. Hemställningar till landskapsregeringen och övriga i lagtinget väckta initiativ

1. Hemställningar före år 2006

Ärende	Åtgärder av landskapsregeringen
Utarbetande av förslag till lag om landskapsbidrag till privata vägars underhåll (Mot. 1/77-78).	Inga åtgärder f.n. aktuella.
Hemställan hos landskapsstyrelsen att överväga upphävande av LL om utverkande av tillstånd till föranstaltande av vissa nöjen samt hållande av spelautomat och penningautomat vid godk. av framst. 2/80-81 (Stu 4/80-81).	Inga åtgärder f.n. aktuella.
LL ang. ändr. av LL om folkhälsoarbetet (Framst. 22/80-81) Hemställan hos landskapsstyrelsen om åtgärder för att genom överenskommelseförordning få till stånd enklare och klarare gränsdragning mellan rikets och landskapets behörighet ifråga om de förvaltningsuppgifter som föreliggande lagförslag berör.	Inga åtgärder f.n. aktuella.
LL om ändr. av LL om allmänna vägar (Framst. 33/80-81) Hemställan hos landskapsstyrelsen om förslag till sådan ändring av LL om allmänna vägar att obligatoriskt samrådsförfarande skall gälla vid vägplanering.	Inga åtgärder f.n. aktuella.
LL om tillämpning av socialvårdslagen (Framst. 20/83-84) Hemställan om utarbetande av en till landskapets förhållanden anpassad socialvårdslag så snart behövliga resurser för detta arbete föreligger.	Inga åtgärder f.n. aktuella.
Avgiftspolitiken inom ÅHS. (HM 82/1994-95)	T.v. ingen åtgärd.

Ärende	Åtgärder av landskapsregeringen
Ett femårigt hälso- och sjukvårdsprogram. (HM 42/1996-97)	Under utarbetande.
Organisationen och koordineringen av habiliteringsverksamheten i landskapet. (HM 58/1998-99).	T.v. ingen åtgärd.
Ny lagstiftning om tjänstledighet för politiska förtroendeuppdrag. (FR 13/1998-99). Hemställan hos landskapsstyrelsen om en översyn av pensionsreglerna med syfte att förkorta kvalifikationstiden för erhållande av lagtings- och landskapsstyrelsepension.	T.v. ingen åtgärd.
LL om tillämpning av lagen om bostadsrättsbostäder. (LM 1/1999-2000). Hemställan hos landskapsstyrelsen om att landskapsstyrelsen i brådskande ordning utreder fördelningen av behörigheten mellan riket och landskapet i fråga om bostadsrättslagstiftningar samt vid behov till lagtinget inkommer med förslag till lagstiftning	T.v. ingen åtgärd
Undervisning för barn med särskilda behov. (HM nr 2/2001-2002).	Antecknades
Kontroll av brottslig bakgrund hos personer som skall arbeta med barn. (FR 17/2002-2003). Hemställan om att landskapsstyrelsen på ett nordiskt plan verkar för att bestämmelserna om straffregisterutdrag för dem som arbetar med barn förenhetligas.	Ärendet under beredning

Ärende	Åtgärder av landskapsregeringen
Ett besökarcentrum i Bomarsund. (HM 11/2003-2004) Landskapsregeringens framställning angående ändringar av vissa landskapslagar till följd av gjorda ändringar i rikets pensionslagstiftning och självstyrelselagen för Åland. (FR 2/2004-2005). Hemställan om att landskapsregeringen bereder sådana ändringar av landskapslagen om pension för lagtingsmän att sättet att beräkna lagtingsledamöternas pensionsgrundande arvoden jämföras med de reformer som införts i övrig pensionslagstiftning. I sammanhanget utreder landskapsregeringen också effekterna av och förutsättningarna för ett gemensamt pensionsskydd för ledamöter av lagtinget och landskapsregeringen.	T.v. ingen åtgärd T.v. ingen åtgärd

2. I lagtinget år 2006 behandlade initiativ

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Från år 2005		
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion angående anordnandet av ungdomsparlament . (HM 5/2004-2005).	Förkastad. Betänkandets motive- ring till landskapsreger- ingens kännedom. Ku 11/2005-2006	Antecknades
Ltl Gun-Mari Lindholms hemställningsmotion angående valmöjligheter inom grundskolan . (HM 7/2004-2005).	Förkastad. Ku 9/2005-2006	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion angående variabla hastighetsbegränsningar . (HM 8/2004-2005).	Förkastad. Lu 15/2005-2006	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion angående prioritering av svenskspråkig radio och TV . (HM 10/2004-2005).	Förkastad. Betänkandets motive- ring till landskapsreger- ingens kännedom. Ku 12/2005-2006	Antecknades
Ltl Fredrik Karlströms hemställningsmotion angående stopplikt bakom stillastående buss. (HM 22/2004-2005).	Förkastad. Lu 15/2005-2006	
Ltl Brage Eklunds m.fl. hemställningsmotion angående obligatoriska skolmältider i läroplanen. (HM 34/2004-2005).	Förkastad. Ku 5/2005-2006	
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående effektivisering av skolornas studiehandledning . (HM 43/2004-2005).	Förkastad. Ku 10/2005-2006	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ltl Åke Mattssons m.fl. hemställningsmotion angående säkra elevtransporter . (HM 45/2004-2005).	Förkastad. Betänkandets motivering till landskapsregeringens känne-dom. Ku 8/2005-2006	T.v. ingen åtgärd
Ltl Åke Mattssons m.fl. hemställningsmotion angående skolinternat . (HM 52/2004-2005).	Förkastad. Ku 6/2005-2006	
Ltl Åke Mattssons m.fl. hemställningsmotion angående förbud mot ovarsam användning av mobiltelefon vid bilkörning. (HM 60/2004-2005).	Förkastad. Lu 15/2005-2006	
Ltl Raija-Liisa Eklöws hemställningsmotion angående utbildning av chaufförer som sköter elevtransporter . (HM 63/2004-2005).	Förkastad. Ku 8/2005-2006	
Ltl Katrin Sjögrens m.fl. hemställningsmotion angående elevvård i landskaps gymnasialstadieskolor. (HM 65/2004-2005).	Förkastad. Ku 4/2005-2006	
Ltl Åke Mattssons m.fl. hemställningsmotion angående trafiksäkerhetsåtgärder mot fortkörning . (HM 75/2004-2005).	Förkastad. Lu 15/2005-2006	
Från år 2006		
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående utredning om konsekvenserna av ett åländskt nej till Europeiska Unionens konstitutionella fördrag . (HM nr 1/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående en utredning om åländskt EU-utträde . (HM nr 2/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående dokument rörande Ålands folkrättsliga särställning . (HM nr 3/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Brage Eklunds m.fl. hemställningsmotion angående utredning om övertagande av lagstiftningsbehörighet gällande fastighetsbildning och -registrering . (HM nr 4/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående initiativ till grundande av Förenta Demilitariserade Nationerna . (HM nr 5/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Brage Eklunds m.fl. hemställningsmotion angående landskapsregeringens principer för beviljande av allmänna medel . (HM nr 6/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Brage Eklunds m.fl. hemställningsmotion angående tonnagebeskattning för den åländska rederinäringen. (HM nr 7/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående stöd till pilotprojekt för kommunalt samgående . (HM nr 8/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående förbränning av avfall på Åland. (HM nr 9/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrådet
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående ändring av ersättningsordningen i lagtinget. (HM nr 10/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Roger Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående ordningslag. (HM 11/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Roger Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående handbok för sociala rättigheter. (HM 12/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Sune Mattsson m.fl. hemställningsmotion angående anläggande och återställande av våtmarker. (HM 13/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Mats Perämaas m.fl. hemställningsmotion om att ersätta M/S Grisslan med M/S Ejdern vintertid. (HM nr 14/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Katrin Sjögrens m.fl. hemställningsmotion om åländsk ekologisk mjölk. (HM nr 15/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Mats Perämaas m.fl. hemställningsmotion angående biografverksamhet på Åland. (HM nr 16/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Raija-Liisa Eklöws m.fl. hemställningsmotion angående fastigheten Lotsstationen i Långnäs, Lumparland. (HM nr 17/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Katrin Sjögrens m.fl. hemställningsmotion angående modern personalpolitik. (HM nr 18/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrätten
Ltl Katrin Sjögrens m.fl. hemställningsmotion angående kurser i miljövänlig bilkörning . (HM nr 19/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Raija-Liisa Eklöws m.fl. hemställningsmotion angående program för förebyggande hälsovård . (HM nr 20/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Gun-Mari Lindholms hemställningsmotion angående hembygdsrätten för studerande . (HM 21/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Gun-Mari Lindholms hemställningsmotion om handikappkonsekvensbedömning . (HM 22/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Gun-Mari Lindholms hemställningsmotion om inköp av punktskriftsmaskin . (HM 23/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Fredrik Karlströms hemställningsmotion angående skottpeng på säl . (HM nr 24/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Fredrik Karlströms hemställningsmotion angående hembygdsrätt för andra än finska medborgare. (HM nr 25/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Fredrik Karlströms hemställningsmotion angående ändrad princip för körkortsålder . (HM nr 26/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion om begränsningar i bilars belysning . (HM 27/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion om införandet av namngivna trafikplatser . (HM 28/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion om elektronisk arkivering . (HM 29/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion om kvalitetsledningssystem för landskapsförvaltningen. (HM 30/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion om ökat samarbete med Sverige inom tredje sektorn . (HM 31/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion om informationskampanj om det åländska samhället i Sverige. (HM 32/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion om landskod för biltrafik . (HM 33/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion om näringsstöd för butiksinredning . (HM 34/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion om återuppbyggnad av Skarpans . (HM 35/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion om förprojektering av ny elkabel till Finland . (HM 36/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Åke Mattssons m.fl. hemställningsmotion angående rökfritt i landskapets offentliga lokaler . (HM nr 37/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Åke Mattssons m.fl. hemställningsmotion angående landskapet som huvudman för ungdomsmissbruk . (HM nr 38/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Katrin Sjögrens m.fl. hemställningsmotion angående saluhall i Mariehamn. (HM nr 39/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Åke Mattssons m.fl. hemställningsmotion angående nya utrymmen för polisen . (HM nr 40/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Åke Mattssons m.fl. hemställningsmotion angående lagstiftning om användning av cykelhjälmar . (HM nr 41/2005-2006).	Förkastad. Lu 15/2005-2006	
Vtm Viveka Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående gymnasieutbildning för studerande med särskilda behov . (HM nr 42/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Vtm Viveka Eriksson m.fl. hemställningsmotion angående avfallshandtering . (HM nr 43/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Brage Eklunds m.fl. hemställningsmotion angående skador förorsakade av gråsäl . (HM nr 44/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Ltl Brage Eklund m.fl. hemställningsmotion angående åtgärder för att trygga och förbättra patientsäkerheten . (HM nr 45/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Brage Eklunds m.fl. hemställningsmotion angående utredning om förutsättning för etanolframställning på Åland. (HM nr 46/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Anders Eriksson m.fl. hemställningsmotion angående utredning om åländska ungdomars möjlighet att få arbete på Åland efter avslutade studier . (HM nr 47/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Brage Eklunds m.fl. hemställningsmotion angående utvärdering av Högskolan på Åland innan en sammanslagen gymnasieskola genomförs. (HM nr 48/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Brage Eklunds m.fl. hemställningsmotion angående argument för fortsatt vårjakt . (HM nr 49/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Brage Eklunds m.fl. hemställningsmotion angående åtgärder för att främja en regionalt spridd bosättning . (HM nr 50/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående förbud mot tobaksrökning på restauranger och matställen. (HM nr 51/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående redogörelse över projekteringskostnader . (HM nr 52/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ltl Anders Erikssons hemställningsmotion angående ringväg Geta-Hammarland . (HM nr 53/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Anders Erikssons m.fl. hemställningsmotion angående diversifierade hamnavgifter . (HM nr 54/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Danne Sundmans hemställningsmotion angående förlustgaranti för cykelfärjor . (HM nr 55/2005-2006)	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Katrin Sjögrens m.fl. hemställningsmotion angående sexualundervisning i grundskolan och på gymnasialstadiet. (HM nr 56/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
Ltl Åke Mattssons m.fl. hemställningsmotion angående säkerheten vid domstolar i landskapet Åland. (HM nr 57/2005-2006).	Inte slutbehandlad under år 2006.	
LAGMOTIONER		
Från år 2004		
Ltl Anders Erikssons m.fl. lagmotion angående ändring av landskapslagen om tjänstledighet för uppdrag som riksdagsman , lagtingsledamot eller medlem av landskapsstyrelsen. (LM 1/2004-2005).	Förkastad. Stu 2/2005-2006	
Ltl Katrin Sjögren m.fl. lagmotion angående ändring av landskapslagen om rösträtt och valbarhet i kommunalval för personer som saknar åländsk hembygdsrätt . (LM 2/2004-2005).	Förkastad. Lu 1/2006-2007	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Från år 2005		
Ltl Mats Perämaas m.fl. lagmotion angående ändring av landskapslagen om fornminnen . (LM 8/2004-2005). Hemställan om att landskapsregeringen utreder behovet av översyn av fornminneslagen med beaktande av stadgandena om grundläggande rättigheter i Finlands grundlag. Hemställan om att landskapsregeringen utreder möjligheterna av att få uppgifterna i landskapets register om fasta forn lämningar införda i fastighetsregistret.	Lagmotionen godkänd. Stu 1 och 1a/ 2005-2006 Hemställningsklämmarna godkända.	Ärendet under beredning
Vtm Viveka Erikssons lagmotion angående ändring av landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna . (LM 1/2005-2006).	Förkastad. Fu 4/2005-2006.	
Från år 2006		
Vtm Viveka Erikssons m.fl. lagmotion angående ändrad ledningsstruktur inom landskapsregeringens centralförvaltning . (LM 2/2005-2006).	Förkastad. Stu 2/2005-2006	
HEMSTÄLLNINGSKLÄMMAR		
Från år 2005		
Ny landskapslag om studiestöd . (FR 11/2005-2006). Hemställan om att landskapsregeringen gör en översyn av studiestödslagen varvid en indexjustering av stödbeloppen skall övervägas.	Framställningen godkänd. Ku 2/2005-2006 Hemställningsklämman godkänd.	T.v. ingen åtgärd.

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Från år 2006		
Ändrade bestämmelser om studentexamen. (FR 12/2005-2006). Hemställan om att landskapsregeringen i samarbete med berörda myndigheter eftersträvar en ökad valfrihet i studentexamen samt vid behov återkommer till lagtinget med förslag till lagändring.	Framställningen godkänd. Ku 3/2005-2006. Hemställningsklämen godkänd.	Antecknades
FINANSMOTIONER		
Ltl Danne Sundman m.fl.: Ändring av motiveringen under moment 47.52.77. (FM 83/2005-2006).	Behandlad i samband med första tilläggsbudget för år 2006. Fu 7/2005-2006	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 47.03.88. (FM 84/2005-2006).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm: Sänkning av anslag samt ändring av motivering under moment 46.01.04. (FM 85/2005-2006).	D:o	
Ordinarie budget 2007		
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Upptagande av nytt anslag under kapitel 45.10 Övriga sociala uppgifter. (FM 1/2006-2007).	Behandlad i samband med budgeten 2007 Fu 3 och 3a/2006-2007	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Tillägg till motiveringen i moment 44.05.32 Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna. (FM 2/2006-2007).	D:o	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Ändring av de allmänna motiveringarna, Landskapsbudgeten och kommunernas ekonomi. (FM 3/2006-2007).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Ändring av de allmänna motiveringarna, Främjande av jämställdheten. (FM 4/2006-2007).	D:o	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Ändring av de allmänna motiveringarna, Social- och miljöpolitik, Socialpolitik. (FM 5/2006-2007).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Komplettering av motiveringen till moment 46.01.04, Utvecklingsarbete. (FM 6/2006-2007).	D:o	
Ltl Roger Eriksson m.fl.: Ändring av motiveringen till kapitel 45.10 Övriga sociala uppgifter. (FM 7/2006-2007).	D:o	
Ltl Sune Mattsson m.fl.: Tillägg till motiveringen i moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbete. (FM 8/2006-2007).	D:o	
Ltl Mats Perämaa m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 47.44 Ålands teknologicentrum. (FM 9/2006-2007).	D:o	
Ltl Sune Mattsson m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter. (FM 10/2006-2007).	D:o	
Ltl Mats Perämaa m.fl.: Strykning av moment 46.60.25 Utgifter med anledning av ändring av LL om fornminnen. (FM 11/2006-2007).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrådet
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Komplettering av motiveringen under moment 47.03.23, Ålands landsbygdscentrum. (FM 12/2006-2007).	D:o	
Ltl Roger Eriksson m.fl.: Ändring av motiveringen till kapitel 45.10. Övriga sociala utgifter. (FM 13/2006-2007).	D:o	
Ltl Mats Perämaa m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 48.20, Sjötrafiken. (FM 14/2006-2007).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Tillägg till motiveringen till moment 48.01.01, Trafikavdelningens allmänna förvaltning. (FM 15/2006-2007).	D:o	
Ltl Roger Eriksson m.fl.: Ändring av motiveringen till kapitel 45.01 Allmän förvaltning. (FM 16/2006-2007).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Tillägg till motiveringen till moment 48.30.77 (FM 17/2006-2007).	D:o	
Ltl Mats Perämaa m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 48.20, Sjötrafiken. (FM 18/2006-2007).	D:o	
Ltl Raija-Liisa Eklöw m.fl.: Tillägg till allmänna motiveringarna, Social- och miljöpolitik. (FM 19/2006-2007).	D:o	
Ltl Raija-Liisa Eklöw m.fl.: Tillägg till motiveringen till kapitel 43.25. Framjande av bostadsproduktion. (FM 20/2006-2007).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrätten
Ltl Fredrik Karlström: Minskning av anslaget under moment 45.52.88 Anskaffning av områden för naturskyddsändamål. (FM 21/2006-2007)	D:o	
Ltl Danne Sundman: Ändring av motiveringen under moment 46.13.50 Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer. (FM 22/2006-2007).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 47.03.88 Aktieteckning i bolag. (FM 23/2006-2007).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Sänkning av anslaget samt ändring av motiveringen under moment 43.27.40 Understöd för främjande av förnybar energi. (FM 24/2005-2006).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Ändring av motiveringen under moment 48.30.23 Utgifter för underhåll av farleder. (FM 25/2006-2007).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 43.05.62 Upphovsrättskostnader samt ändring av motiveringen under moment 43.05.60 Främjande av rundradioverksamhet. (FM 26/2006-2007).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Ändring av allmänna motiveringen under rubriken "Budgetprocessen". (FM 27/2006-2007).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ltl Danne Sundman m.fl.: Höjning av anslaget och ändring av motiveringen under moment 37.55.21 Försäljning av fastigheter. (FM 28/2006-2007).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm: Tillägg till motiveringen under moment 44.20.51 Projektbidrag ur penningautomat-medel. (FM 29/2006-2007).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg till kapitelmotiveringen under kapitel 45.01 Allmän förvaltning. (FM 30/2006-2007).	D:o	
Ltl Danne Sundman: Tillägg till motiveringen under moment 48.30.22 Utgifter för drift och underhåll av vägar och linfärjor. (FM 31/2006-2007).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg under motiveringen under moment 48.30.77. (FM 32/2006-2007).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till kapitelmotiveringen under kapitel 47.24 Främjande av fiskerinäringen. (FM 33/2006-2007).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Strykning av anslag samt motivering under moment 46.01.23 Utvecklingsprojekt Ålands gymnasieskola. (FM 34/2006-2007).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Strykning av anslaget och motiveringen under moment 46.44.76 Lösdrifts stall för dikor. (FM 35/2006-2007).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrätten
Ltl Danne Sundman m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under 43.60 Ålands polismyndighet. (FM 36/2006-2007).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 44.95.05 IKT-utveckling. (FM 37/2006-2007).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Upptagande av ett nytt moment 43.10.05 Understöd för rådgivande folkomröstningar. (FM 38/2006-2007).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Strykning av anslaget under moment 46.60.75 Uppförande av museimagasin. (FM 39/2006-2007)	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 44.10.74. (FM 40/2006-2007).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Upptagande av ett nytt moment 45.10.51 Ålandstillägg för pensionärer med låg inkomst. (FM 41/2006-2007).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 33.05.60 Inkomster av radio- och TV-verksamhet. (FM 42/2006-2007).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 43.05.62 Upphovsrättskostnader. (FM 43/2006-2007).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under 45.52 Naturvård. (FM 44/2006-2007).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Höjning av anslaget och ändring av motiveringen under moment 33.40.88 Överlåtelse av fastigheter. (FM 45/2006-2007).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under 47.03 Näringslivets främjande. (FM 46/2006-2007).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Tillägg till motiveringen under kapitel 46.01 Allmän förvaltning. (FM 47/2006-2007)	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 44.20.51 Projektbidrag ur penningautomatmedel. (FM 48/2006-2007).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 44.20.50. (FM 49/2006-2007).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm: Höjning av anslaget under moment 49.95.90 Överföring till utjämningsfond. (FM 50/2006-2007).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till motiveringen under kapitel 44.01 Allmän förvaltning. (FM 51/2006-2007).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Komplettering av budgetförslagets allmänna motivering. (FM 52/2006-2007).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrådet
Ltl Mats Perämaa m.fl.: Tillägg till allmänna motiveringarna under en ny rubrik Regional utveckling . (FM 53/2006-2007).	D:o	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Ändring i motiveringarna till kapitel 46.25 Ålands Läromedelscentral. (FM 54/2006-2007).	D:o	
Ltl Mats Perämaa m.fl.: Tillägg till allmänna motiveringarna, Näringspolitik. (FM 55/2006-2007)	D:o	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Ändring i allmänna motiveringarna, Utbildnings- och kulturpolitik. (FM 56/2006-2007).	D:o	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Ändring av motiveringen till kapitel 46.05 Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning . (FM 57/2006-2007).	D:o	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Komplettering av motiveringen till moment 47.30.54 Sysselsättningens främjande. (FM 58/2006-2007).	D:o	
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Komplettering av motiveringen under moment 46.01.06, Integration och mångkulturellt befrämjande. (FM 59/2006-2007).	D:o	
Ltl Mats Perämaa m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 45.15.33 Understöd till kommunerna för drog- och missbrukarvård. (FM 60/2006-2007).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrätten
Ltl Katrin Sjögren m.fl.: Komplettering av motiveringen under moment 46.03.50 Studiepenning. (FM 61/2006-2007)	D:o	
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Ändring av kapitel motiveringen under kapitel 43.60 och detaljmotiveringen under moment 43.60.20 Ålands polismyndighet. (FM 62/2006-2007).	D:o	
Ltl Carina Aaltonen m.fl.: Komplettering av allmänna motiveringen, Ekonomisk översikt. (FM 63/2006-2007).	D:o	
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Ändring av text i allmänna motiveringen under rubriken Miljöpolitik. (FM 64/2006-2007).	D:o	
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Komplettering av motiveringen till kapitel 43.04 Främjande av jämställdheten. (FM 65/2006-2007).	D:o	
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Ändring av motiveringen för moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. (FM 66/2006-2007).	D:o	
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Ändring av allmänna motiveringarna, under rubriken Miljöpolitik. (FM 67/2006-2007).	D:o	
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Ändring av motiveringen till kapitel 44.20 Penningautomatmedel. (FM 68/2006-2007).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Vtm Viveka Eriksson m.fl.: Tillägg till allmänna motiveringen under rubriken Näringspolitik. (FM 69/2006-2007).	D:o	
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Ändring i motiveringen under kapitel 45.10 Övriga sociala uppgifter. (FM 70/2006-2007).	D:o	
Ltl Åke Mattsson m.fl.: Tillägg till motiveringarna till kapitel 45.10 Övriga sociala uppgifter. (FM 71/2006-2007).	D:o	

Bilaga 4. Kommissioner och nämnder

Kansliavdelningens förvaltningsområde:

1. Arbetarskyddskommission
2. Delegationen för **brand- och räddningsväsendet**
3. Ledningsgruppen för **brand- och räddningsväsendet**
4. Centralnämnden för lagtingsval
5. Direktionen för **Eckerö post- och tullhus**
6. Expropriationsnämnden
7. Fastighetsmäklarnämnden
8. Jämställdhetsdelegationen
9. Konsumentklagonämnden
10. Polisdelegationen
11. Styrelsen för **Posten på Åland**
12. Programnämnden
13. Direktionen för **Ålands statistik- och utredningsbyrå**

Finansavdelningens förvaltningsområde:

1. Tjänstedelegationen
2. Styrelsen för **Ålands penningautomatförening**
3. Styrelsen för landskapet **Ålands pensionsfond**

Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde:

1. Diskrimineringsnämnd
2. Förtroenderådet
3. Handikapprådet
4. Hälsonämnden vid **Ålands hälso- och sjukvård**
5. Rehabiliteringssamarbetskommissionen
6. Styrelsen för **Ålands hälso- och sjukvård**
7. Ålands miljöprövningsnämnd

Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde:

1. Arbetarskyddskommission för landskapets skolor
2. Arbetarskyddskommission för museibyrån
3. Konstnämnden
4. Skolmuseinämnden
5. Samarbetsrådet för **Ålands handelsläroverk och Ålands lyceum**
6. Ålands kulturdelegation
7. Ålands lärlingsnämnd
8. Styrelsen för **Högskolan på Åland**
9. Ålands ungdomsråd
10. Styrelsen för **Ålands sjösäkerhetscentrum**

Direktioner för:

11. Ålands folkhögskola
12. Ålands handelsläroverk
13. Ålands hotell- och restaurangskola
14. Ålands lyceum
15. Ålands läromedelscentral
16. Ålands musikinstitut
17. Ålands naturbruksskola
18. Ålands sjömansskola
19. Ålands vårdinstitut
20. Ålands yrkesskola

Näringsavdelningens förvaltningsområde:

1. Arbetarskyddskommission för avdelningens perifera enheter
2. Arbetskraftskommissionen
3. Gårdsbrukskommissionen
4. Näringsstödskommissionen
5. Skördeskadekommissionen
6. Rådgivande kommissionen för **Ålands försöksstation**
7. Ålands kontrollnämnd för ekologiskt framställda jordbruksprodukter
8. Styrelsen för landsbygdsutvecklingen vid **Ålands landsbygdscentrum**
9. Ålands skärgårdsnämnd

Trafikavdelningens förvaltningsområde:

1. Oljeskyddsdelegationen

Övriga:

1. Laggranskningsnämnden

Bilaga 5. Kommittéer och arbetsgrupper

Byggnadskommittéer

1. Byggnadskommitté för uppförande av ett plantuppdrivningshus vid **Ålands försöksstation**
2. Byggnadskommitté för till- och ombyggnad av **Ålands sjöfartsmuseum**

Övriga kommittéer och arbetsgrupper

1. Styrgrupp med uppdrag att förverkliga alkohol- och narkotikapolitiskt program 2002-2005 och att samordna alkohol- och narkotikapolitiska verksamheter på Åland, 2003	Uppdraget förlängt för 2006-2007
2. Kommitté för utarbetande av ett reviderat alkohol- och narkotikapolitiskt program 2006-2010, 2006	Uppdraget utgår
31.8.2006
3. Politisk referensgrupp för alkohol- och narkotikapolitik 2003-2005, 2003	Uppdraget förlängt för 2006-2007
4. Arbetsgrupp för upprättande av ett nytt system för utjämning av arbetstiden , 2005	Uppdraget utgår
30.6.2006
5. Kommitté för myndigheternas samordning då barn blir utsatta för brott, 2006	
6. Arbetsgrupp för bebyggelsemiljöer på naturreservaten, 2004	
7. Parlamentarisk kommitté i syfte att föreslå behörighetsöverföringar från riket till landskapet på beskattningsområdet , 2006	
8. Arbetsgrupp med uppdrag att bl.a. föreslå ett nytt funktions- och utställningsprogram för ett besökarcentrum i Bomarsund, 1997	Uppdraget utgår
28.2.1998

9. Betygsgrupp, 2006
10. Kommitté för **centralbiblioteksärenden**, 2002
Utökat mandat.
Uppdraget förlängt till 31.12.2007
11. Ledningsgrupp för **Bomarsunds**-minnesår 2004-2006, 2001
12. Kommitté för ledningen av utvecklingen av **Bomarsunds**-området, 2005
Uppdraget utgår 31.12.2006
13. Arbetsgrupp med uppdrag att utreda och ge förslag kring vissa aktuella frågor inom **bostadspolitiken**, 2005
14. Referensgrupp för **demokratiutredning**, 2006
15. Arbetsgrupp med uppdrag att upphandla ett system primärt för **digital fakturahantering** men med möjlighet till generell digital dokumenthantering, 2006
16. Styrgrupp för delprojektet näringsverksamhet i ett **ekologiskt** perspektiv, 2006
17. Sakkunniggrupp med uppgift att arbeta med **energifrågor** i landskapet, 2006
Uppdraget utgår 31.12.2007
18. Samarbetsgrupp gällande reparation och underhåll av musei-, jordbruks- och skogsbruksbyråns **fastigheter**, 1999
19. Politisk referensgrupp för beredning av strategi- och programdokument för **fiskerinäringen** på Åland 2007-2013, 2005
Uppdraget slutfört
20. Sakkunniggrupp gällande yrkes- och binäringsfiske för beredning av strategi- och programdokument för **fiskerinäringen** på Åland 2007-2013, 2005
Uppdraget slutfört
21. Sakkunniggrupp gällande vattenbruk för beredning av strategi- och programdokument gällande **fiskerinäringen** på Åland 2007-2013, 2005
Uppdraget slutfört

22. Sakkunniggrupp gällande handel och förädling för beredningen av strategi- och programdokument för fiskerinäringen på Åland 2007-2013, 2005	Uppdraget
slutfört
23. Sakkunniggrupp gällande sportfiske/fisketurism för beredningen av strategi- och programdokument gällande fiskerinäringen på Åland 2007-2013, 2005	Uppdraget
slutfört
24. Arbetsgrupp med uppdrag att inkomma med förslag om hur förvaltningsberättelsen bör vidareutvecklas, 2000	Mellan-
rapport
25. Referensgrupp för behandling av övergripande frågor gällande uppbyggnad av ett geografiskt informationssystem , 1998	
26. Projektgrupp för uppgörande av anbudsunderlag för hyra och drift av en golfbana i Godby , 2006	
27. Arbetsgrupp för att genomföra detaljplanering av en golfbana vid Grelsby kungsgård , 2003	Uppdraget
slutfört
28. Styrgrupp för Ålands gymnasieskola , 2006	
29. Ledningsgrupp för genomförandet av Ålands gymnasieskola , 2006	Uppdraget
utgår
31.12.2007
30. Arbetsgrupp/referensuppdrag med uppdrag för den nya skolorganisationen, gymnasieskolan , 2006	
31. Samordningsgrupp för övervakningen av de föreskrivna verksamhetskraven på Åland som utgör grund för EU:s samlande gårdsstöd , 2006	
32. Arbetsgrupp för verkställandet av nybyggnad av maskinhall med gårdsverkstad på Haga gård , 1999	
33. Arbetsgrupp för ledning av ombyggnad av tak vid Högskolan , södra, Navigationsskolegränd 2, 2006	
34. Styrkommitté för programmet innovativa åtgärder på Åland 2006-2007, 2006	Uppdraget
utgår
30.6.2009

35. Arbetsgrupp med uppgift att utreda samordningsmöjligheter av IT-systemen inom den offentliga sektorn, 2003	Uppdraget utgår
3.1.2004
36. Kommitté med uppdrag att föreslå åtgärder för att medvetandegöra genusperspektivet, ordna fortbildning och projektinriktad verksamhet på området jämställdhet i skolan, 2006	
37. Projektgrupp för Mål 3-projekt " Kartläggning ", 2004	Slutredovisning
38. Arbetsgrupp för verkställande av byggnads- och restaureringsarbeten inom Kastelholms fornminnesområde , 1994	
39. Arbetsgrupp för kärnämnet kemi , 2004	
40. Arbetsgrupp med uppgift att överväga förändringar i lagstiftningen för en mer flexibel kommunal organisation , 2006	Uppdraget slutfört
41. Planeringskommitté för den fortsatta planeringen av ett kongress- och kulturhus , 1998	
42. Referensgrupp för arbetet med en åländsk konst- och arkitekturhistoria , 2003	
43. Parlamentarisk kommitté med uppgift att formulera övergripande mål för kulturarvspolitiken , 2005	Uppdraget slutfört
44. Ledningsgrupp för projektet kultur i skärgården , 2006	Uppdraget utgår
31.12.2009
45. Referensgrupp för kvinnofrid , 2005	
46. Operativa gruppen för kvinnofrid , 2005	
47. Arbetsgrupp för byggande av gemensamma laboratorielokaler , 2005	Uppdraget slutfört
48. Arbetsgrupp för utredning av gemensam organisation för laborativ verksamheterna vid livsmedelslaboratoriet, Ålands miljölaboratorium och Ålands försöksstation, 2006	

49. Arbetsgrupp med uppdrag att utarbeta en åländsk del av den nationella strategiska planen för **landsbygdsutvecklingsinsatser** för 2007-2013, 2005
50. Arbetsgrupp för prioritering 1 i **landsbygdsutvecklingsförordningen**, att förbättra konkurrenskraften inom jord- och skogsbruket, 2005
51. Arbetsgrupp för prioritering 2 i **landsbygdsutvecklingsförordningen**, markanvändningsplanering, 2005
52. Arbetsgrupp för prioritering 3 i **landsbygdsutvecklingsförordningen**, diversifierad ekonomi och god livskvalitet på landsbygden samt genomförande av leadermetoden, 2005
53. Arbetsgrupp för administration och regelverk, **landsbygdsutvecklingsprogram** 2007-2013, 2005
54. Arbetsgrupp för utredning av **landskapsalarmcentralens** uppgifter och tekniska utrustning och hur dessa kan samordnas med polisens verksamhet, 2005
55. Referensgrupp för anordnande av **landskapsdagarna** i Helsingfors 2007, 2006
56. Arbetsgrupp med uppgift att klargöra frågor bl.a. ang. **lantbrukssekreterarnas roll** ang. EU och lantbruket på Åland, 1996
57. Kommitté med uppdrag att föreslå hur anvisningarna gällande undervisningen i **livsåskådnings- och religionskunskap** i läroplanen för grundskolan bör revideras, 2005 Uppdraget slutfört
58. Kommitté med uppgift att bistå vid produktionen av ett **läromedel** för undervisningen i hembygds kunskap, samhällslära och historia i grundskolan på Åland, 2004 Uppdraget slutfört
59. Arbetsgrupp för att utreda huvudmannaskap m.m. för **läromedelscentralen**, 1999
60. Arbetsgrupp för ibruktage av ett nytt **lönesystem** för landskapsförvaltningen, 2005

61. Arbetsgrupp för att arbeta med verkställighetsåtgärder för samorganisation av miljö- och hälsoskyddsfunktioner inom landskapsförvaltningen, 2005	Uppdraget
slutfört
62. Arbetsgrupp med uppgift att ge förslag till komplettering och eventuell ändring av programdokument och regelverk samt tolkning gällande miljöstödet , 2001	
63. Arbetsgrupp för att åstadkomma ett förverkligande av minneslunden i Prästö, Sund, 2003	
64. Missbrukarvårdssamarbetsgrupp, 2001	Avslutad
65. Arbetsgrupp för ledning av planeringen för om- och tillbyggnad av Motorfordonsbyrån , 2006	
66. Museibyråns kyrkogrupp, arbetsgrupp för rådgivning till församlingarna, 1997	Permanent
67. Arbetsgrupp för planering av en nybyggnad av musei-magasin i Kastelholm, 2006	
68. Beredningsgrupp för Mål 2 och Mål 3 programmet , 2004	
69. Styrgrupp för att planera revidering av halvtidsutvärdering av Ålands Mål 2 och Mål 3 program 2000-2006, 2004	Uppdraget
slutfört
70. Övervakningskommitté för Mål 2-programmet , 2004	Uppdraget
utgår
30.6.2009
71. Övervakningskommitté för Mål 3-programmet , 2004	Uppdraget
utgår
30.6.2009
72. Arbetsgrupp för att planera halvtidsutvärderingen av Ålands Mål 2 och Mål 3 program 2000-2006, 2002	Uppdraget
slutfört
73. Arbetsgrupp för att utreda bevarandet av Märkets fyr , 2006	
74. Operativ referensgrupp för Ålands narkotikabekämpnings-projekt 2006, 2006	

75. Arbetsgrupp för planering av gårdsmiljöerna inom Nåtö och Björkör , 1999	Permanent
76. Kommitté för utvecklingen av nätbaserad undervisning , 2004	Uppdraget utgår
31.12.2007
77. Projektgrupp i enlighet med avtal rörande nätplatserna www.aland.fi samt www.ls.aland.fi, 2002	Uppdraget slutfört
78. Styrgrupp i enlighet med avtal rörande nätplatserna www.aland.fi samt www.ls.aland.fi, 2002	Uppdraget slutfört
79. Arbetsgrupp för utredning av verksamheten med räddningshundar i landskapet, 2006	
80. Kommitté för utarbetande av förslag till förordning om räddningsväsendet , 2005	Uppdraget slutfört
81. Samarbetskommittén, 2006	
82. Samarbetskommittén inom museibyråns förvaltningsområde personalrepresentanter, 2006	
83. Arbetsgrupp med uppgift att igångsätta planering av en tillbyggnad av självstyrelsegården , 2000	
84. Sjöfartsutbildningskommitté, 2005	Uppdraget slutfört
85. Arbetsgrupp för skattefrågor , 2004	Uppdraget slutfört
86. Sakkunniggrupp en med uppgift att bistå med vägledning gällande produktion av skogsplanter för åländska ändamål, 1996	Kvarstår så länge behov före ligger
87. Ledningsgrupp kring skolfartyget M/S Michael Sars, 2005	
88. Kommitté med uppdrag att föreslå åtgärder för att stödja skärgårdselevernas övergång från grundskolan till gymnasialstadiet och även studieövergången generellt, 2006	

89. Arbetsgrupp med uppgift att förverkliga projektet anskaffning av **skärgårdsfärja**, 2006
90. Arbetsgrupp för lösning av **skärgårdspolisfrågan**, 2005 Uppdraget slutfört
91. Arbetsgrupp med uppdrag att utarbeta ett förslag till en lag om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom **socialvården**, 2006
92. Arbetsgrupp med uppgift att utreda konsekvenserna av EU:s reform av **sockermarknaden** på Åland, 2006 Uppdraget slutfört
93. Kommitté med uppdrag att föreslå åtgärder för att stärka och utveckla skolornas **specialundervisning**, 2006
94. Kommitté med uppdrag att utarbeta ett **språkpolitiskt** program med konkreta förslag till åtgärder och ett långsiktigt språkpolitisktprogram, 2004 Uppdraget slutfört
95. Arbetsgrupp med uppgift att bereda framtida administration av två **strukturfondsprogram**, mål 2, 2007-2013, 2006
96. Arbetsgrupp med uppgift att bereda framtida innehåll av två **strukturfondsprogram**, mål 2, 2007-2013, 2006
97. Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett förslag till en reviderad landskapslag om **studiecirkelverksamhet**, 2006
98. Arbetsgrupp för att utarbeta ett åtgärdsprogram för att förebygga och minimera skadorna på fiskerinäringen orsakade av **säl**, 2005 Uppdraget slutfört
99. Sakkunniggrupp för en rättvis värdering av **trafikavdelningens** konkurrenskraft, 2001
100. Sakkunnig arbetsgrupp för **trafiksäkerhetsarbetet**, 2004 Uppdraget utgår 31.12.2007
101. Styrgrupp för **trafiksäkerhetsarbetet**, 2004 Uppdraget utgår 31.12.2007

102. Arbetsgrupp med uppgift att utreda den s.k. tredje sektorns investeringar , 1998	Uppdraget
utgår
31.5.1998
103. Intern samordningsgrupp för turismen , 2004	
104. Uppföljningskommittén, 1995	
105. Kommitté för att utforma en gemensam organisation för utbildningen på gymnasialstadienivå , 2005	Uppdraget
slutfört
106. Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett underlag för insamling av utbildningsstatistik , 2002	
107. Arbetsgrupp med uppdrag att föreslå riktlinjer för hur när- och utemiljöerna kring kommunala skolor och allmänna bibliotek kan användas som miljö för lärande, 2004	Uppdraget
slutfört
108. Arbetsgrupp för byggandet av regleringsdammen och småbåtsslussen vid Vargsundsådran , 2005	
109. Kommitté för omorganisering av och regelverk för vuxenutbildningen , 2006	Uppdraget
utgår
15.2.2007
110. Arbetsgrupp för att bereda en revidering av landskapslagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (knuten till vuxenutbildningskommittén), 2006	Uppdraget
utgår
2.2.2007
111. Arbetsgrupp för att bereda frågor om validering av realkompetens (knuten till vuxenutbildningskommittén), 2006	Uppdraget
utgår
2.2.2007
112. Arbetsgrupp för planering och byggande av recirkulerings-system vid Ålands fiskodling , 2000	
113. Arbetsgrupp för planering och genomförande av ombyggnader vid Ålands fiskodling , 2006	
114. Arbetsgrupp för ledning av planeringen av ett nytt yttertak på skolbyggnaden och internatet på Ålands folkhögskola , 2002	Uppdraget
slutfört

115. Arbetsgrupp för ledning av arbetet med ett nytt yttertak vid
Ålands folkhögskola, 2005
116. Arbetsgrupp för planering av renovering av rektorsbostaden vid
Ålands folkhögskola, 2005
117. Arbetsgrupp för planering av renovering av kök vid **Ålands
folkhögskola, 2006**
118. Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta program- och system-
handlingar för en tillbyggnad av ekonomibyggnaden vid **Ålands
försöksstation, 2001**
119. Kommitté med uppgift att utarbeta rumsprogram och skissritningar
till en tillbyggnad av **Ålands hotell- och restaurangskola, 2002.**
120. Arbetsgrupp för ledning av ombyggnaden av **Ålands hotell- och
restaurangskola, 2004**
121. Kommitté för uppgörande av rumsprogram för en om- och till-
byggnad av **Ålands lyceum, 2001**
122. Arbetsgrupp för förnyande av värmeledningssystem vid **Ålands
sjöfartsläroverk, 2005**
123. Utställningskommitté inför tillbyggnaden av **Ålands sjöfarts-
museum, 2005** Uppdraget
slutfört
124. Arbetsgrupp för planering och ledning av ombyggnad av
vattentaket på **Ålands sjömansskolas** ekonomiebyggnad, 2002 Uppdraget
slutfört
125. Arbetsgrupp för ledning av planeringen av ombyggnad av
vattentak på gamla verkstadsbyggnaden vid **Ålands sjömans-
skola, 2004** Uppdraget
slutfört
126. Arbetsgrupp för planering av en om- och tillbyggnad för **Ålands
sjömansskola, 2003** Uppdraget
slutfört
127. Arbetsgrupp för ledning av ombyggnad av tak på gamla
verkstadsbyggnaden vid **Ålands sjömansskola, 2006**

128. Kommitté för översyn av användningsändamål för Ålands sjömansskolas simhall, 2004	Tilläggsmandat.
Förlängt till
31.12.2005
129. Kommitté med uppgift att utarbeta rumsprogram och skissritningar till en tillbyggnad av Ålands vårdinstitut , 2002	
130. Arbetsgrupp för ombyggnad av kylutrymmena vid Ålands yrkesskolas bespisningskök, 2005	
131. Arbetsgrupp för ledning av en om- och tillbyggnad av Ålands yrkesskola med utrymmen för yrkesträningen samt media och kommunikation, 2003	Uppdraget
slutfört
132. Arbetsgrupp för ledning av förnyande av styr- och regler-system för ventilationsanläggningen i Ålands yrkesskola , 2006	
133. Arbetsgrupp för ledning av projektering av grundreparationer i svetsverkstaden och verkstadsflygeln samt komplettering av punktutsug vid Ålands yrkesskola , 2006	
134. Arbetsgrupp med uppdrag att utreda äldreomsorgen ur ett brett perspektiv, 2005	Uppdraget
slutfört
135. Arbetsgrupp med uppdrag att utreda äldreomsorgen ur ett brett perspektiv, politisk referensgrupp, 2005	Uppdraget
slutfört
136. Arbetsgrupp med uppgift att kartlägga problem och utvecklingsmöjligheter i den gemensamma ärende och dokumenthanteringen mellan landskapsstyrelsen och lagtinget, 2003	Delrapport

Bilaga 6. Redogörelse enligt 32 § lagtingsordningen för tiden 1 november 2005 – 31 oktober 2006

Landskapsregeringen överlämnar härmed den i 32 § lagtingsordningen föreskrivna redogörelsen över självstyrelsepolitiska frågor som väsentligen berör landskapets författningsenliga rättigheter.

1. Allmänt

Enligt 32 § lagtingsordningen skall landskapsregeringen i början av varje lagting och senare så ofta omständigheterna det föranleder, lämna till lagtingets självstyrelsepolitiska nämnd skriftlig redogörelse över de självstyrelsepolitiska frågor som väsentligt berör landskapets författningsenliga rättigheter. Inför kommande år avser landskapsregeringen i syfte att få en mera aktuell prägel, att överlämna redogörelsen så snart som möjligt då det nya arbetsåret inleds.

Under den aktuella redogörelseperioden har landskapsregeringen, på sätt som det parlamentariska systemet förutsätter, fortlöpande informerat och diskuterat med självstyrelsepolitiska nämnden de frågor som berör lagtingets författningsenliga rättigheter. Landskapsregeringen har även direkt till lagtinget, i form av landskapsregeringens meddelanden redogjort för frågor av väsentlig självstyrelsepolitisk betydelse. Därtill har landskapsregeringen regelmässigt översänt till självstyrelsepolitiska nämnden sådana landskapsregeringens handlingar och beslut som landskapsregeringen anser höra till området för landskapets författningsenliga rättigheter.

2. Svenska språket

Under perioden har en parlamentariskt tillsatt kommitté den 26 april avgivit ett förslag på ett långsiktigt språkpolitiskt program för hur kulturen och det svenska språket skall kunna hållas levande i landskapet i enlighet med vad som överenskomts vid självstyrelsens tillkomst. Härvid har särskilt konsekvenserna av EU-medlemskapet, förändringar i utbildningsmönstret, näringslivets behov av språkkunskaper, statsmaktens långsiktiga förmåga att ge lagstadgad service på svenska samt ålänningarnas vård och utbildning på svenska i Finland beaktats.

Ett stort antal förslag till konkreta åtgärder på ovannämnda punkter har utarbetats och ett meddelande till lagtinget har lämnats den 1 mars 2007.

Åtgärderna som kommittén föreslår och som landskapsregeringen har för avsikt att vidta är följande: tillsättande av en språknämnd, återkommande undersökningar av språksituationens utveckling på Åland, effektiviserad information om och ökat samarbete gällande språksituationen med finlandssvenska organisationer samt främjande av utökade kontakter med Sverige inom områden som handel, vård, utbildning och kultur.

3. Justitieombudsmannens inspektion och justitiekanslerns befogenheter i landskapet

Vid riksdagens justitieombudsmans inspektion av landskapsregeringens social- och miljöavdelning framförde landskapsregeringen att myndigheter i riket inte alltid iakt-

tar 38 § självstyrelselagen, enligt vilken skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter i landskapet skall avfattas på svenska. I syfte att utreda behovet av åtgärder från justitieombudsmannens sida, ombads landskapsregeringen att senast 15.12.2006 sända en utredning med närmare uppgifter om nämnda språksvårigheter i kommunikationen med riksmyndigheter. I landskapsregeringens utredning 14.12.2006 redovisas språkproblemen i samband med beredningen av EU-ärenden, översättningar till svenska av omfattande texter som t.ex. propositioner eller kommittébetänkanden, samt översättningar av handböcker, instruktioner och andra former av regelverk där Åland i vissa fall till och med har egen lagstiftnings- och därmed förvaltningsbehörighet.

Självstyrelsepolitiska nämnden uppmanade i sitt betänkande nr 2/2005-2006 landskapsregeringen att utreda frågan om hur de uppgifter som i riket ankommer på justitiekanslern samt justitieombudsmannen skall skötas i landskapet med särskilt beaktande av Ålands konstitutionella ställning respektive rättssäkerhet inom förvaltningen. Landskapsregeringen avser att i samråd med justitiekanslern och justitieombudsmannen utreda frågan under det kommande året.

4. Spelkonflikten mellan Ålands penningautomatförening och rikets myndigheter

Landskapsregeringen förde under hösten 2005 diskussioner med tjänstemän vid inrikesministeriet i syfte att finna en gemensam lösning på spelfrågan så att spelbolagen i riket och Ålands penningautomatförening skulle kunna finna samarbetsformer inom ramen för den nuvarande lagstiftningen. Från åländsk sida framfördes att ett samarbete skulle kunna motverka att utländska bolag skulle ta över spelmarknaden i landet.

Enligt inrikesministeriets tolkning innebär högsta domstolens dom från 2005 att Ålands penningautomatförening över huvudtaget inte får ta emot spelare från riket, medan landskapsregeringens tolkning är att den massiva marknadsföring som bedrevs under 2001 utgjorde grunden för högsta domstolens dom. I och med att Ålands penningautomatförening har slutat marknadsföra spel i riket och kontakterna med spelarna uppstår genom att spelaren söker upp spelet på nätet är spelet numera att betrakta som lagligt.

Diskussionerna med inrikesministeriet blev resultatlösa. Även på politisk nivå gjordes utan framgång stora ansträngningar att nå en samförstånds lösning. I december 2005 anmälde inrikesministeriet Ålands penningautomatförening till centralkriminalpolisen för brott mot rikets lotterilag.

I september 2006 kallade centralkriminalpolisen lantrådet och den ansvariga landskapsregeringsledamoten till förhör som misstänkta för försummelse av tjänsteplikt i och med att åtgärder inte har vidtagits för att stoppa Ålands penningautomatförenings spelverksamhet som enligt inrikesministeriet ansågs strida mot lag.

Oaktat att förhören pågått under hösten har landskapsregeringen oförtrutet via politiska kontakter försökt nå en politisk lösning av spelkonflikten.

Bland annat på grund av att det förekommit antydningar om att Ålands penningautomatföreningsfrågan var så inflammerad att den även föreföll påverka hanteringen av andra för Åland angelägna ärenden hos riksmyndigheterna kallade republikens pre-

sident till sig lantrådet för att informera sig om situationen. Som ett resultat av detta gav republikens president landshövdingen i uppdrag att försöka medla i spel frågan, ett uppdrag som han påbörjade i oktober månad 2006.

5. Åland och Europeiska unionen

Landskapsregeringen lämnade den 5 januari 2006 för tredje gången ett årligt meddelande till lagtinget om landskapet och hanteringen av EU-ärenden. Meddelandet innehåller både prioriteringar för handläggningen av EU-ärenden år 2006 samt en redogörelse för handläggningen av EU-ärenden år 2005. En redogörelse över de viktigaste EU-frågorna och hur de behandlats av landskapsregeringen ingår därför inte i föreliggande redogörelse.

6. Demilitariserade zonen

För att ge svar på de frågor som belyses i Martin Ekmans utredning "Det självstyrda och demilitariserade Ålands gränser - historiska, geovetenskapliga, och rättsliga synpunkter (meddelande från Ålands högskola nr. 12/2000) och på basen därav ta fram ett modernt kartmaterial tillsatte justitieministeriet den 14 mars 2005 en arbetsgrupp för att utreda gränsdragningen för den neutraliserade och demilitariserade zonen runt Åland. Arbetsgruppen skulle enligt uppdraget:

1) Utreda de oklarheter som gäller gränserna enligt 1921 års Ålandskonvention samt bedöma om det utifrån utredningen är möjligt att utarbeta en karta enligt ett modernt koordinatsystem och vad detta skulle kosta.

2) Utreda om bestämmelsen i 2 § i självstyrelselagen för Åland angående Ålands område eventuellt behöver ändras.

Arbetet hann inte slutföras under perioden.

Det har rått oklarhet om hur koordinaterna och gränserna för det demilitariserade och neutraliserade området som ingår i artikel 2 i Ålandskonventionen (FördrS 1/1921) skall tolkas, eftersom de i ett modernt karttekniskt referenssystem inte motsvarar de gränser som är inritade på de kartor som i tiden bifogades konventionen. Dessutom har den inre zongränsen för demilitariseringen om 3 sjömil som Ålandskonventionen också föreskriver och som ligger inom den yttre gränsen för det demilitariserade och neutraliserade området (s.k. "molnet") inte ritats in på kartmaterial. Av denna orsak beslöt justitieministeriet i samråd med Ålands landskapsregering att tillsätta en arbetsgrupp för att utreda gränsdragningen för det neutraliserade och demilitariserade Åland samt att bedöma om det utifrån utredningen är möjligt att utarbeta en karta enligt ett modernt koordinatsystem.

Arbetsgruppen har vid sina utredningar konstaterat att den officiella landskapsgränsen och gränserna för den demilitariserade zonen enligt Ålandskonventionen avviker från varandra. Skillnaderna är en följd av dels det bristfälliga underlag som man hade till sitt förfogande vid Ålandskonventionens tillblivelse jämfört med modern satellitbaserad

positioneringsteknik och dels på förskjutningar av landskapsgränsen pga. fastighetsförrättningar. Gränsskillnaderna och oklarheterna är som störst i gränsområdena i Skiftet mellan Västra Finlands län och landskapet.

Arbetsgruppen föreslår att Ålandskonventionens koordinater omvandlas till det moderna EU-REF-FIN-systemet och att tillämpningen av demilitariseringsgränsen i samband med detta justeras så att den överensstämmer med självstyrelsegränsen. Detta alternativ kan enligt arbetsgruppen anses motsvara Nationernas Förbunds intentioner. Arbetsgruppen föreslår att åtminstone Ålandskonventionens signatärmakter och Ryssland notifieras om åtgärden. Arbetsgruppen föreslår dessutom att en specialutgåva sjökort som utvisar de yttre och inre gränserna för demilitariseringen och neutraliseringen trycks upp. Arbetsgruppen förslår vidare att landhöjningen beaktas vid definitionen av zongränsen och att behovet att uppdatera gränsen ses över vart femtonde år samt att det i Ålandskonventionen använda begreppet "lågvattnstånd" tolkas som medelvattenstånd. Arbetsgruppen föreslår ingen ändring av självstyrelselagen för Åland.

7. Säkerhetspolitiska frågor

Under perioden 1 november 2005 - 31 oktober 2006 fick Åland besök av sammanlagt 22 fartygsbesök på åländska vatten. Som jämförelse kan nämnas att under år 2000 uppgick antalet fartygsbesök till 32, år 2001 till 30 och 2002 till 58 år 2003 till 26 år 2004 till 51 2005 till 35. Antalet besök föranledde inga åtgärder eftersom de kan betraktas som sedvanliga besök.

Under perioden 1 november 2005 - 31 oktober 2006 genomförde Finska luftstridskrafterna 9 flygningar inom Ålands landskapsområde. Antalet flygningar föranledde inga åtgärder.

8. Utredning om autonomiers ekonomiska system

Den 31 augusti 2006 presenterade utredaren professor emeritus Bertil Roslin sin rapport "Europeiskt självstyre i omvandling". Även om utredaren inte kommer med direkt förslag om vilka åtgärder som borde vidtas i syfte att stärka den åländska självstyrelsen ger utredningen ändå en hel del uppslag. Av utredningen framgår till exempel att den åländska beskattningsrätten bland annat till följd av samhällsutvecklingen minskat i omfattning och betydelse. Utredningen tar även upp andra konstitutionellt intressanta frågor såsom frågan om en plats i Europaparlamentet och rätten att ingå internationella avtal m.m.

Denna utredning kommer, tillsammans med övriga relevanta utredningar bland annat skattegruppens slutrapport 2006, att ligga till grund för en fortsatt behandling i den parlamentariska kommitté som landskapsregeringen tillsatte genom beslut 30.11.2006. Kommitténs uppdrag består i att föreslå behörighetsöverföringar från riket till landskapet på beskattningens område.

9. Skattegränsen

Landskapsregeringen har under året fört diskussioner med finansministeriet avseende möjligheten att ändra EG-rätten i syfte att förenkla skattegränsförfarandet runt Åland.

I god anda upprättades ett med ministeriet gemensamt förslag som tillställdes EU-kommissionen. Förslaget går ut på att en ny artikel intas i gemenskapens tullkodex, som är under beredning. I kommissionens förslag har dock inte denna artikel kommit med. Landskapsregeringen har tillsammans med finansministeriet försökt få rådet att införa artikeln under beredningen i rådet. Landskapsregeringen har även i nära samarbete med europaparlamentarikern Henrik Lax försökt att föra in förslaget via Europaparlamentet.

Beredningen av den nya tullkodexen pågår ännu inom rådet. Skyldigheten att verka för att skattegränshanteringen är och blir så smidig som möjligt åligger i första hand riksmyndigheterna.

10. Beskattningen

Den arbetsgrupp som på landskapsregeringens uppdrag utrett bl.a. vilka skatteåtgärder som det åländska näringslivet är i behov av för att utvecklas lämnade sin rapport den 31 mars 2006. Utredningen beskriver det handlingsutrymme som kan uppställas inom ramen för gällande EG-rätt ifall en förändring av behörighetsfördelningen görs i självstyrelselagen samt konsekvenserna av en sådan behörighetsöverföring. I utredningen ges även förslag på åtgärder som skulle kunna vidtas i det fall en del av eller hela lagstiftningsbehörigheten överförs till landskapet.

11. Utbildning

Ålands landskapsregering gav den 23 juni 2005 sitt samtycke till att en förordning om yrkeshögskoleexamina avlagda i landskapet Åland i enlighet med justitieministeriets utkast skulle utfärdas. Förordningen trädde i kraft 1.8.2005 (FFS 548/2005 resp. ÅFS 2005/36). Samtidigt utfärdades också en överenskommelseförordning om yrkesutbildning inom social- och hälsovård på gymnasialstadienivå (FFS 549/2005 resp. ÅFS 2005/37).

12. Behörighetsfrågor inom hälso- och sjukvården

Republikens presidents förordning om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland (FFS 803/2005) trädde i kraft 1.3.2006. Enligt förordningen skall Ålands landskapsregering sköta de uppgifter - främst tillsyns- och registerföringsuppgifter - inom hälso- och sjukvården i landskapet som enligt i landskapet gällande rikslagstiftning ankommer på länsstyrelsen. Verksamheten har inte inletts i egentlig mening, eftersom den förutsätter ett avtal mellan landskapsregeringen och social- och hälsovårdsministeriet om de kostnader, som skall inbetalas av riket för de i förordningen avsedda uppgifterna. På grund av långsam hantering av frågan från statsförvaltningen, ingicks avtal först under mars 2007.

13. Behörighetsfrågor inom jordbruket

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 20 augusti 2004 på landskapsregeringens initiativ en arbetsgrupp för att utreda behörigheten mellan riket och landskapet Åland gällande jordbrukets olika stödformer. Bakgrunden till arbetet har varit det så kallade tilläggstödet till jordbrukets miljöstöd som är ett nationellt stöd med miljöstödet som

grund som framkommit som ett resultat av Finlands artikel 141 förhandlingar med Europeiska kommissionen samt den nationella tilläggsdelen till LFA-stödet.

Arbetsgruppen överlämnade en rapport över sitt arbete den 31 december 2005 (arbetsgrupps-PM JSM 2006:2). Slutsatsen i rapporten är att tilläggsdelarna till miljöstödet och LFA-stödet är landskapets behörighet i likhet med miljö- och LFA-stödet samt att landskapet skall finansiera och administrera stödformerna från och med den nya programperioden 2007. Arbetsgruppen konstaterar vidare bl.a. att skrivningarna i självstyrelselagen om behörighetsfördelningen gällande jordbruket är otydliga och bör ses över vid en eventuell självstyrelselagsrevision. Arbetsgruppen föreslår också att det i väntan på en dylik revision bör bildas ett permanent samarbetsorgan för tillämpningen av självstyrelselagens behörighetsfördelning i jordbruks- och landsbygdsfrågor med bakgrund i att EU-politiken är föränderlig. Ytterligare konstaterar arbetsgruppen att det i sammanhanget skulle finnas behov för en mekanism för hanteringen av betydande finansiella konsekvenser som uppstår vid dylika fall som tilläggsdelarna till miljö- och LFA-stödet där orsaksgrunden är en förändring inom EU-politiken och inte en regelrätt behörighetsförskjutning som kan regleras enligt mekanismen beskriven i självstyrelselagens 47 §.

14. Behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket

Den praktiska frågan avsåg om fördelningen av Finlands utsläppsrätter skulle ske ur en landskaps- respektive rikskvot eller om fördelningen skulle ske ur en för landskapet och riket gemensam kvot.

I utlåtande till presidenten över Ålands lagtings beslut av den 6 april 2005 fann Högsta domstolen (HD dnr 2005/61, givet 29.6.2005) att fördelningen av Finlands utsläppsrätter mellan olika aktörer måste ske på enahanda grunder oavsett var aktörerna finns inom landskapets och rikets gränser. Republikens presidents därpå följande beslut fattades i överensstämmelse med domstolens utlåtande. Härvid konstateras att den nationella fördelningsplanen för utsläppsrätter utgör en i 59b § 2 mom. andra meningen avsedd åtgärd - så att medlemslandet ansågs endast kunna vidta en åtgärd. Följaktligen kan det endast finnas en för landskapet och riket gemensam utsläppskvot, medan förvaltningen av fördelningen av utsläppsrätter hör till landskapet respektive riket.

I 59 b § 1 mom. självstyrelselagen stadgas att "när åtgärder vidtas i Finland med anledning av beslut som har fattats inom Europeiska unionen är lagstiftningsbehörigheten och behörigheten i förvaltningsärenden fördelad mellan landskapet och riket på det sätt som följer av denna lag". Således påverkar inte gemenskapsrätten behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket vid genomförandet av gemenskapsrätten. Följaktligen skulle inte den omständighet att EU-medlemskapet också rör landskapets lagstiftnings- och förvaltningsbehörighet inte påverka behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket vid genomförande av gemenskapsrätten på nationell nivå.

I enlighet med 59b § 2 mom. självstyrelselagen skall samråd ske mellan landskaps- och riksmyndigheter om åtgärder som gemenskapsrätten kräver, i de fall då landskapet

och riket i enlighet med en förutsättning i gemenskapsrätten är beroende av varandra. Om därför endast en åtgärd kan vidtas i ett förvaltningsärende där såväl landskapet som riket har behörighet, så skall beslutet om åtgärden fattas av riksmyndigheten. Riksmyndigheten skall dock fatta ett sådant beslut efter samråd där samförstånd eftersträvas, varvid landskapets ståndpunkter så långt som möjligt beaktas.

Bilaga 7. Landskapets resultat- och balansräkning samt budgetjämförelse

RESULTATRÄKNING

	01.01. - 31.12.2006	01.01. - 31.12.2005
Verksamhetens intäkter		
Intäkter av verksamheten	21 883 210,13	17 597 128,47
Hysesintäkter och ersättningar	955 054,32	974 274,44
Verksamhetens övriga intäkter	1 200 096,20	1 516 818,49
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-90 768 241,39	-91 689 971,48
Material och förnödenheter	-16 039 275,04	-16 544 874,99
Hyror	-2 071 545,77	-2 042 035,33
Inköp av tjänster	-33 737 611,23	-30 098 601,55
Övriga kostnader	-2 995 133,36	-2 599 484,17
Överföring av kostnader för aktivering	4 597 047,14	8 587 939,26
Resultat I	-116 976 399,00	-114 298 806,86
Avskrivningar	-10 502 093,46	-10 507 955,47
Resultat II	-127 478 492,46	-124 806 762,33
Finansiella intäkter och kostnader		
Finansiella intäkter	18 384 182,70	15 564 316,63
Finansiella kostnader	-468 758,04	-319 645,71
Resultat III	-109 563 067,80	-109 562 091,41
Extraordinära intäkter och kostnader		
Extraordinära intäkter	207 047,92	3 347 426,69
Extraordinära kostnader	-99 344,01	-534 008,49
Resultat IV	-109 455 363,89	-106 748 673,21
Pensionsintäkter och -kostnader		
Pensionsintäkter	8 100 000,00	11 250 000,00
Pensionskostnader	-15 740 432,92	-15 003 171,89
Resultat V	-117 095 796,81	-110 501 845,10

Överföringar			
Intäkter			
Europeiska Unionen	4 942 944,96		3 382 730,56
Aterbetalning av överföringar	-262 643,59		48 493,27
Övriga överföringsintäkter	4 438 949,35	9 119 250,72	2 740 836,45
Kostnader			
Undervisning, kultur och idrott	-14 114 426,62		-14 042 253,70
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-27 108 772,14		-27 366 938,34
Arbetsmarknad	-241 422,93		-574 576,53
Primärnärings	-9 361 002,14		-9 320 937,77
Övrigt näringsliv	-6 850 856,83		-4 269 128,46
Bostadsproduktion	-434 130,73		-465 416,81
Allmänna stöd	-5 754 670,30		-4 398 536,44
Övriga överföringskostnader	-13 600 352,89	-77 465 634,58	-11 134 355,63
Resultat VI		-185 442 180,67	-71 572 143,68
Skatter och intäkter av skattenatur			-175 901 928,50
Avräkningsbelopp	181 723 061,16		181 797 318,94
Skattgottgörelse	20 508 069,00		20 997 666,00
Aterbäring av lotteriskatt	4 108 930,76		3 009 680,80
Apoteksavgifter	544 753,20		603 822,67
Övriga skatter och intäkter av skattenatur		206 884 814,12	206 408 488,41
Resultat före fonderingar och reserveringar		21 442 633,45	30 506 559,91
Fonderingar och reserveringar			
Ökning/minskning av utjämningsfond	-12 500 000,00	-12 500 000,00	-10 778 000,00
Räkenskapsperiodens överskott/underskott		8 942 633,45	19 728 559,91

BALANSRÄKNING

	31.12.2006	31.12.2005
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
LANDSKAPSEGENDOM		
Jord- och vattenområden	692 494,81	692 494,81
Byggnader	944 614,12	937 960,43
Övrig landskapsegendom	220 106,43	198 454,07
	1 857 215,36	1 828 909,31
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA		
LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR		
Immateriella tillgångar		
Immateriella rättigheter	534 047,34	546 088,57
Övriga utgifter med lång verkningstid	6 722,25	14 055,57
	540 769,59	560 144,14
Materiella tillgångar		
Jord- och vattenområden	2 968 413,40	2 954 658,67
Byggnadsjord- och vattenområden	198 028,65	198 028,65
Byggnader	60 426 387,74	56 961 677,57
Konstruktioner	118 680,96	189 036,47
Vägar och infrastruktur	107 379 341,62	109 817 976,70
Maskiner och inventarier	21 931 919,16	22 381 244,50
Övriga materiella tillgångar	16 771,33	16 991,41
Förschottsbetalningar och pågående anskaffningar	17 535 551,28	16 052 200,99
	210 575 094,14	208 571 814,96
Värdepapper ingående i anläggningstillgångarna och övriga långfristiga placeringar		
Aktier	23 656 348,48	22 280 630,95
Andelar	132 789,18	132 639,18
Grundkapital i Posten på Åland	15 647 610,00	14 138 151,64
Landskapet Ålands pensionsfond	208 948 726,10	175 835 923,62
	248 385 473,76	212 407 345,39

RÖRLIGA AKTIVA

FÖRVALTADE MEDEL
Förvaltade medel

OMSÄTTNINGS- OCH
FINANSIERINGSTILLGÅNGAR

Omsättningsstillgångar
Material och förnödenheter
Övriga omsättningsstillgångar

Finansieringsstillgångar

Långfristiga fordringar
Lånefordringar
Lånefordringar PAF

Kortfristiga fordringar
Försäljningsfordringar
Lånefordringar
Resultatregleringar
Övriga kortfristiga fordringar

Värdepapper ingående i finansieringstill-
gångarna och övriga kortfristiga placeringar
Kortfristiga placeringar

Kassa- och banktillgodohavanden samt övriga
finansieringsstillgångar
Kassa- och banktillgodohavanden

512 522,13	512 522,13	45 431,48	45 431,48
580 450,10	580 450,10	670 657,83	670 677,43
-		19,60	
68 153 420,59		65 889 542,33	
1 284 173,06	69 437 593,65	1 543 888,80	67 433 431,13
2 504 404,61		2 065 945,44	
4 255 484,00		4 340 735,85	
6 667 588,48		9 143 208,34	
-	13 427 477,09	30 304,54	15 580 194,17
118 291 105,89	118 291 105,89	95 617 713,49	95 617 713,49
7 070 811,45	7 070 811,45	8 482 700,27	8 482 700,27
	670 678 513,16		611 198 361,77

	31.12.2006	31.12.2005
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Landskapets kapital		
Landskapets kapital	-146 676 313,32	-147 139 166,56
Förändring i eget kapital	-14 686 245,10	-17 999 949,00
Förändring i eget kapital	1 509 458,36	-1 265 757,67
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	8 942 633,45	19 728 559,91
	-150 910 466,61	-146 676 313,32
Fondernas kapital		
Fondernas kapital	246 951 773,37	201 282 503,71
Penningautomatmedel		
Penningautomatmedel	18 314 735,81	14 776 261,43
OBLIGATORISKA RESERVERINGAR		
Obligatoriska reserveringar	11 271 982,81	8 115 479,95
VÄRDERINGSPOSTER		
Värderingsposter	31 641,69	31 641,69
FÖRVALTAT KAPITAL		
Förvalt kapital	537 441,20	68 194,09
FRÄMMANDE KAPITAL		
Långfristigt främmande kapital		
Skuldförbindelselån	3 376 638,04	3 866 681,47
Skuldförbindelselån PAF	1 284 173,06	1 543 888,80
Pensionsansvarsskuld	516 500 000,00	501 800 000,00
	521 160 811,10	507 210 570,27
Kortfristigt främmande kapital		
Skuldförbindelselån	745 518,00	855 695,00
Erhållna förskott	18 400,00	1 380 300,00
Leverantörsskulder	6 605 076,73	7 908 721,72
Resultatregleringar	15 951 599,06	16 245 307,23
	23 320 593,79	26 390 023,95
	670 678 513,16	611 198 361,77

SAMMANDRAG AV BUDGETUPPFÖLJNINGEN ÅR 2006

BUDGETINKOMSTER:

	BUDGET	INKOMSTER UTGIFTER	JÄMFÖRELSE MOT BUDGET	ÖVERSKRIDNING AV BUDGET	GÅR TILL ÖVERFÖRES TILL BESPARING	ÅR 2007
LAGTINGET	2 000,00	1 513,75	486,25			-
LANDSKAPSGEREREN	208 000,00	171 071,73	36 928,27			35 000,00
KANSLIAVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	3 745 000,00	3 680 439,63	64 560,37			-
FINANSÄVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	31 766 000,00	24 044 800,79	7 721 199,21			7 794 847,00
SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	10 612 000,00	10 587 902,76	24 097,24			-
UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	2 582 000,00	1 849 009,87	732 990,13			618 681,00
NÄRINGSÄVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	5 486 000,00	4 117 705,42	1 368 294,58			1 403 133,00
TRAFIKÄVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 183 000,00	994 654,50	188 345,50			-
SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER						
AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	236 248 000,00	237 219 984,71	-971 984,71			13 900,00
TOTALT	291 832 000,00	282 667 083,16	9 164 916,84	-		9 865 561,00
BUDGETUTGIFTER:						
LAGTINGET	2 473 000,00	-1 950 601,76	522 398,24		24 866,24	497 532,00
LANDSKAPSGEREREN	2 575 000,00	-2 047 894,95	527 105,05		137 197,05	389 908,00
KANSLIAVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	22 826 000,00	-17 541 165,64	5 284 834,36	1 351,65	129 340,01	5 156 846,00
FINANSÄVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	42 039 000,00	-28 553 658,47	13 485 341,53		3 376 258,53	10 109 083,00
SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	93 379 000,00	-89 404 536,87	3 974 463,13		566 318,13	3 408 145,00
UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	48 831 000,00	-45 445 861,18	3 385 138,82	81 586,27	221 210,09	3 245 515,00
NÄRINGSÄVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	25 448 000,00	-20 020 121,43	5 427 878,57	150,88	1 644 379,45	3 783 630,00
TRAFIKÄVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	29 020 000,00	-23 047 217,96	5 972 782,04	139 549,56	23 445,60	6 088 886,00
SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER						
AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	25 241 000,00	-25 179 418,41	61 581,59	497 803,43	559 385,02	-
TOTALT	291 832 000,00	-253 190 476,67	38 641 523,33	720 441,79	6 682 400,12	32 679 565,00

BUDGETINKOMSTER ÅR 2006

BUDGETINKOMSTER SOM RESERVERATS UNDER ÅR 2006

TOTALA BUDGETINKOMSTER UNDER ÅR 2006

BUDGETUTGIFTER ÅR 2006

- inklusive budgetmoment 49.98.99 överföring av budgetöverskott om 11.341.000,00

BUDGETUTGIFTER SOM RESERVERATS UNDER ÅR 2006

TOTALA BUDGETUTGIFTERNA UNDER ÅR 2006

BUDGETÖVERSKOTT ÅR 2006

Bilaga 8. Personalberättelse 2006

1 Inledning

Som en del av den offentliga sektorn svarar Ålands landskapsregering för ett brett uppdragsområde såsom samhälleliga basfunktioner, sjukvård, skola och Ålänningarnas säkerhet. Ålands landskapsregerings tredje personalbokslut består liksom tidigare av statistisk data för hela förvaltningen förutom ÅHS som uppgör ett eget. I personalbokslutet ges information om landskapsregeringens personalstruktur 2006. Nyttan med personalbokslutet kommer av att det görs regelbundet. I personalbokslutet går att utläsa jämförelser mellan åren och framtidsutvecklingen. Personalbokslutet är ett redskap för uppföljning och utvecklandet av olika verksamheter och ett verktyg för strategisk ledning av personalresurserna och för personalledning. Avsikten med personalbokslutet är att ge de förtroendevalda, ledningen, personalen och dess representanter en helhetsbild av personalmängden och dess struktur, sjukfrånvaro, kommande pensioneringar och lönesättning.

Materialet i personalbokslutet baseras på de uppgifter som finns i landskapsregeringens lönesystem. Statistiken till detta personalbokslut är helt och hållet databaserad och är i huvudsak utskrivna den sista december 2006 och återspeglar därmed situationen hur det såg ut då.

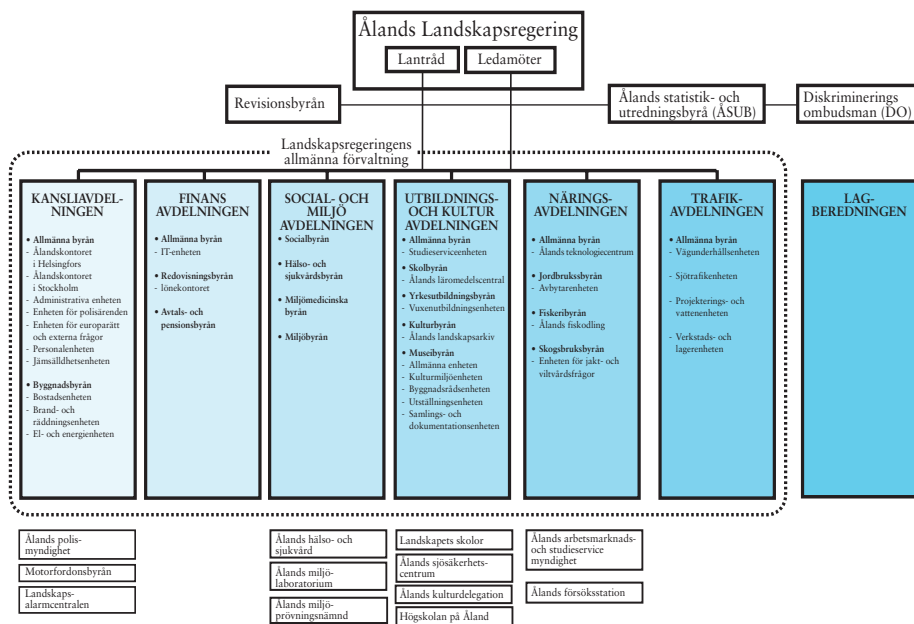

Bild 1 Organisationsschema för Ålands landskapsregering.

2 Personalens storlek

Personalen i den allmänna förvaltningen är grupperad enligt nedanstående organisationschema. Därtill finns polisen, skolorna på gymnasialstadiet och Högskolan på Åland. I personalbokslutet redovisas statistik för fem olika grupper: allmänna förvaltningen, polisen, sjötrafiken, skolorna och trafikavdelningens externa enheter. I enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram redovisas statistiken enligt kön för att se eventuella skillnader och vid behov kunna vidta åtgärder.

I det här personalbokslutet är allmänna förvaltningen alla avdelningar som finns innanför den blå rutan exklusive arbetstagarna på trafikavdelningens externa enheter och sjötrafikenheten som redovisas som separata grupper. I gruppen allmänna förvaltningen finns även statistik för motorfordonsbyrån, Interreg III Skärgården, lagtingets personal (ej lagtingsledamöterna), lagberedningen, Ålands miljölaboratorium, Ålands miljöprövningsnämnd, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, Ålands försöksstation, diskrimineringsombudsman, revisionsbyrån och Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Polisen är Ålands polismyndighet.

Sjötrafiken är sjötrafikenheten på trafikavdelningen exklusive tjänstemännen.

Skolorna är landskapets skolor som består av Ålands lyceum, Ålands sjömansskola, Ålands yrkesskola, Ålands hotell- och restaurangskola, Ålands handelsläroverk, Ålands vårdinstitut, Ålands naturbruksskola, Ålands folkhögskola och Ålands musikinstitut. Ålands sjösäkerhetscentrum och Högskolan på Åland ingår också i denna grupp.

Foto: Jörgen Eriksson, Knöppelskär

Trafikavdelningens externa enheter består av arbetstagarna vid vägunderhållsenheten, vägstationerna, verkstads- och lagerenheten på trafikavdelningen. Tjänstemännen i dessa grupper ingår inte i materialet utan finns vid den allmänna förvaltningen.

2.1 Antal anställda

I slutet av år 2006 hade Ålands landskapsregering 1024 personer anställda i huvudsyssla. Av dem var 499 ordinarie tjänstemän, 299 tillsvidare anställda arbetstagare 147 tillfälligt anställda och 79 vikarier och tjänsteförättande tjänstemän. Den ordinarie personalens andel av hela personalmängden är 77,9 %.

I tabellen nedan beskrivs personalen fördelade i grupper med antal anställda. Den allmänna förvaltningen och skolorna uppvisar det största antalet anställda personer. I gruppen skolorna ingår även timlärare. 36,4 % av landskapets heltidsanställda arbetar inom gymnasieskolorna och vid Högskolan på Åland.

Antal

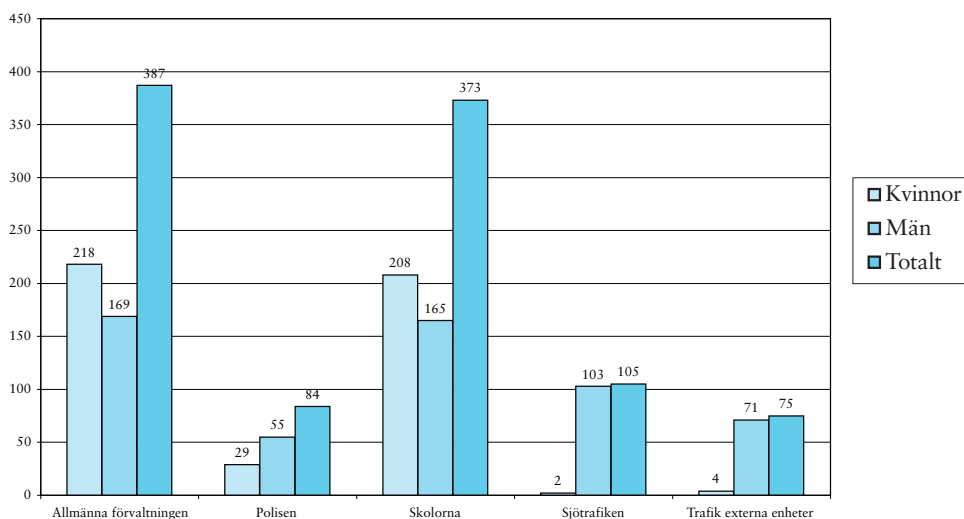

Diagram 1 Antal anställda vid Ålands landskapsregering exklusive ÅHS.

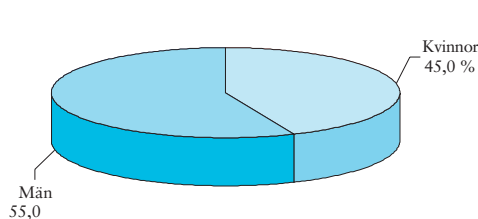
3 Personalens sammansättning

3.1 Könsfördelning

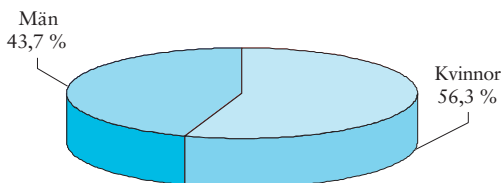
Cirkeldiagrammen nedan beskriver andelen kvinnor respektive män i procent av det totala antalet anställda. Diagrammen visar könsfördelningen totalt för samtliga grupper och skilt för allmänna förvaltningen, polisen, sjötrafiken, skolorna och trafikavdelningens externa enheter. Inom allmänna förvaltningen och skolorna arbetar fler kvinnor än män. Däremot är männen klart fler i grupperna polisen, sjötrafiken och trafikavdelningens externa enheter, vilket innebär att det totalt sett finns fler män än kvinnor anställda.

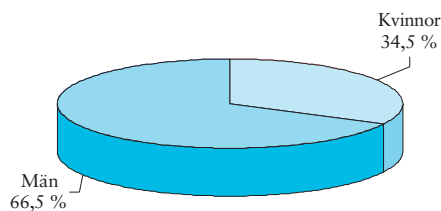
Könsfördelning - samtliga grupper

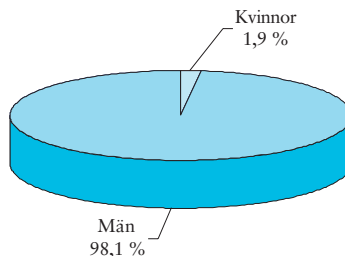
Könsfördelning - Allmänna förvaltningen

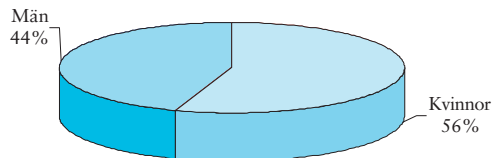
Könsfördelning - Polisen

Könsfördelning - Sjötrafiken

Könsfördelning - Skolorna

Könsfördelning - Trafik externa enheter

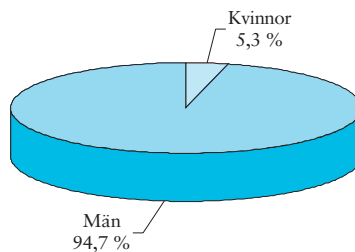

Diagram 2 Personalen indelad i kvinnor och män.

3.2 Åldersstruktur

Personalens medelålder var vid årets slut 48 år för både kvinnor och män och har stigit med två år från föregående personalbokslut. Diagrammet innehåller personalens åldersfördelning indelade i åldersgrupper. Enligt diagrammet nedan är den största åldersgruppen 50-54 år. På grund av personalens åldersstruktur kommer antalet personer som går i pension i framtiden att växa.

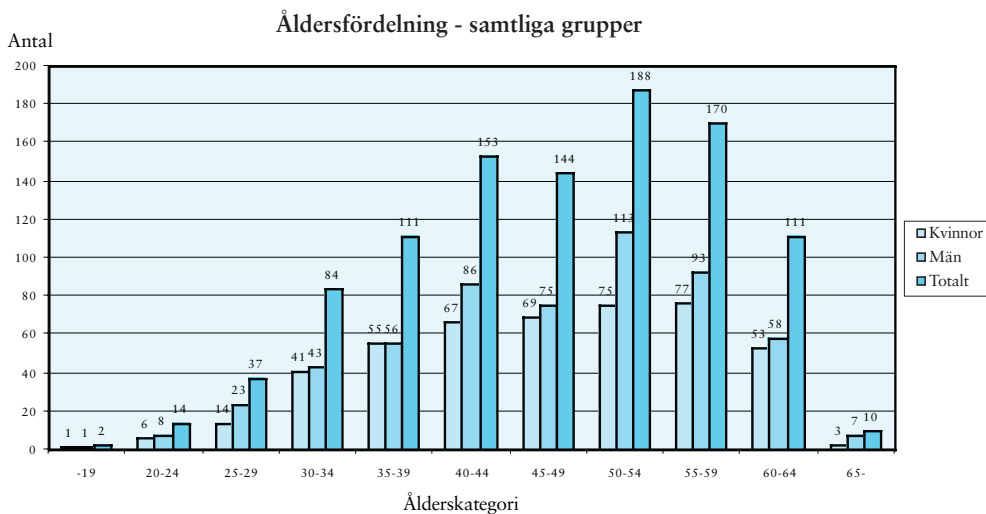

Diagram 3 Antal anställda per ålderskategori.

3.3 Antal personer som uppnår pensionsåldern

Storleken på arbetspensionen som införtjänats med arbete beror på de utträttade arbetsåren och den införtjänade lönen. Pensionsskyddet är individuellt för varje anställd. Pensionsreformen 2005 medför en flexibel pensionsålder som innebär att en person kan välja när han eller hon vill gå i ålderspension förutsatt att de uppnått en ålder på 63 år. Pensionsreformen ger personalen möjlighet att arbeta fram till 68 års ålder. Till arbetspensionssystemet hör också förtida ålderspension, invalidpension, delinvalidpension och deltidspension. Under 2006 pensionerades 20 personer (ålderspension, förtida ålderspension och invalidpension) och fyra personer fick deltidspension. Antalet anställda som arbetade deltid och samtidigt lyfte deltidspension var under året 29 personer.

Det förväntade antalet pensionsavgångar är uträknat på basen av individuella pensionsåldrar.

I praktiken har det visat sig vara relativt svårt att uppskatta antalet personer som årligen kommer att pensioneras, eftersom en stor del av dem av olika orsaker går i pension redan före uppnådd individuell pensionsålder eller väljer att arbeta längre.

I diagram 4 framgår hur många pågående anställda vid allmänna förvaltningen, polisen, sjötrafiken, skolorna och trafikavdelningens externa enheter som respektive år uppnår den ålder som berättigar dem till pension. Under de närmsta åren väntas en kraftig ökning av antalet personer som uppnår pensionsåldern. Landskapsregeringen handlägger årligen många pensionsärenden och förmedlar information gällande pensioner för ett stort antal personer som avslutat sin tjänstgöring, men som har rätt till pension från landskapsregeringen.

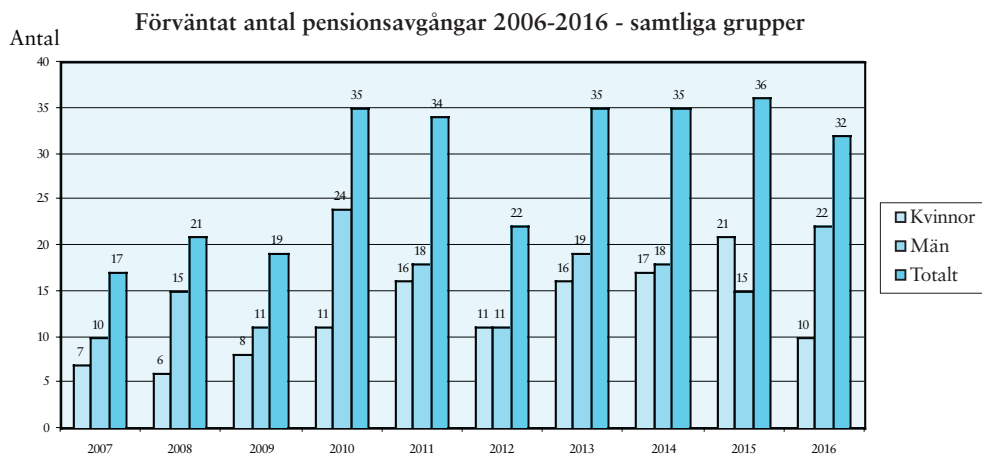

Diagram 4 Pensionsavgångar för personal som är anställda i nuläget.

3.4 Anställningsform

Landskapsregeringen har olika anställningsförhållanden och anställningsformer. En person kan vara ordinarie tjänsteman, arbetstagare eller tillfällig tjänsteman. De anställda är indelade i huvudsyssla och bisyssla. För att arbeta i huvudsyssla krävs att personen arbetar minst 20 timmar per vecka. För att en lärare skall arbeta i huvudsyssla krävs minst 16 timmar per vecka. Vid landskapsregeringen förekommer även deltidsanställningar och den allmänna förvaltningen och skolorna har flest deltidsanställningar. Deltidsanställningarna har stigit från 143 personer år 2005 till 155 personer år 2006.

2006	Deltidsanställningar		
	Kvinnor	Män	Totalt
Allmänna förvaltningen	40	30	70
Polisen	8	2	10
Skolorna	50	15	65
Sjötrafiken	0	0	0
Trafik externa enheter	0	10	10
Totalt samtliga grupper	98	57	155

3.5 Tjänstgöringstid

Av diagram 5 framgår att den ordinarie personalen i genomsnitt har tjänstgjort en lång tid. De personer som varit minst 10 år i landskapets tjänst utgjorde 50,2 % och de som varit minst 20 år i tjänst utgjorde 29,1 %. Diagrammet visar antal inarbetade år. Det är en högre andel män än kvinnor som tjänstgjort över 10 år inom förvaltningen.

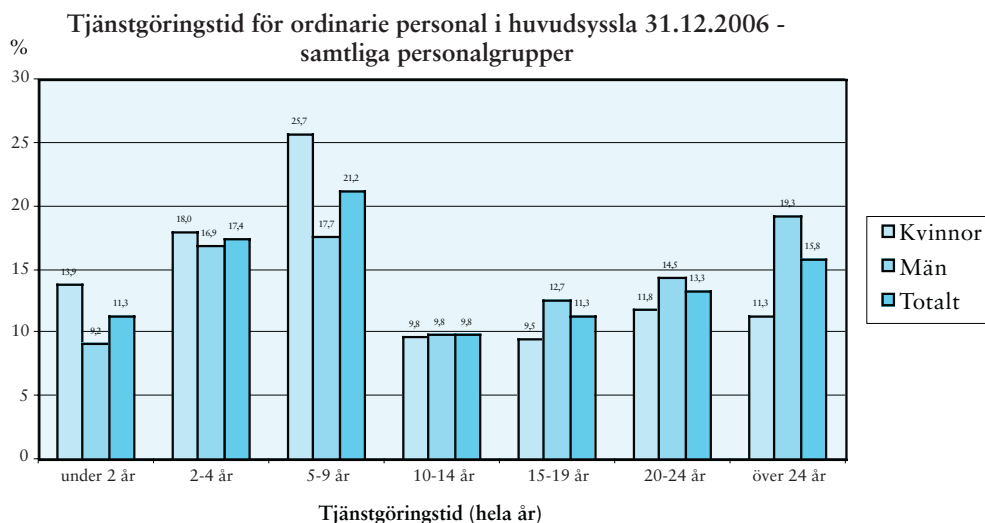

Diagram 5 Tjänstgöringstid för ordinarie personal i huvudsyssla.

4 Personalutgifter

4.1 Löner

Diagrammet nedan visar hur de landskapsanställda heltidsarbetande kvinnorna respektive männen fördelar sig på olika lönenivåer i de fem olika grupperna. Oktober månad har valts ut som en s.k. normalmånad för hur mycket en anställd tjänar totalt den månaden. I bruttolönen ingår grundlön, dyrtortstillägg, allmänt lönetillägg, ålders- tillägg, lärarnas årsförhöjningar och ob tillägg. Lärarnas löner och sjötrafikens löner består till stor del av olika lönetillägg och därför är total lönen väsentlig information och kan anses som en återkommande normallön. Övriga personalutgifter bl.a. social- skyddsavgifter och pensionsförsäkringspremier ingår inte i diagrammen 6 och 7.

I grupperna sjötrafiken och trafikavdelningens externa enheter finns det ett fåtal kvin- nor, men de återfinns inte i diagrammet eftersom det går att härleda direkt till personer. I den allmänna förvaltningen är medellönen 2 824 euro per månad. Kvinnorna har 20,3 % lägre genomsnittslön än männen vid allmänna förvaltningen. Genomsnitts- lönen hos polisen är

2 990 euro per månad, men orsaken till att den ligger på den nivån är att det ingår administrativa tjänster och städare i uträkningarna. Polismännens genomsnittliga må- nadslön är 3 221 euro. I yrkeskategorierna poliser och undervisningspersonal existerar ingen skillnad i lön för kvinnor och män med motsvarande tjänst. T ex har en överkon- stapel en bestämd lön vare sig det är en kvinna eller man som innehar tjänsten. Det är endast ålderstilläggen som varierar från person till person. Undervisningspersonalen har dessutom årsförhöjningar som är personliga och bestäms enligt antal intjänade tjänsteår.

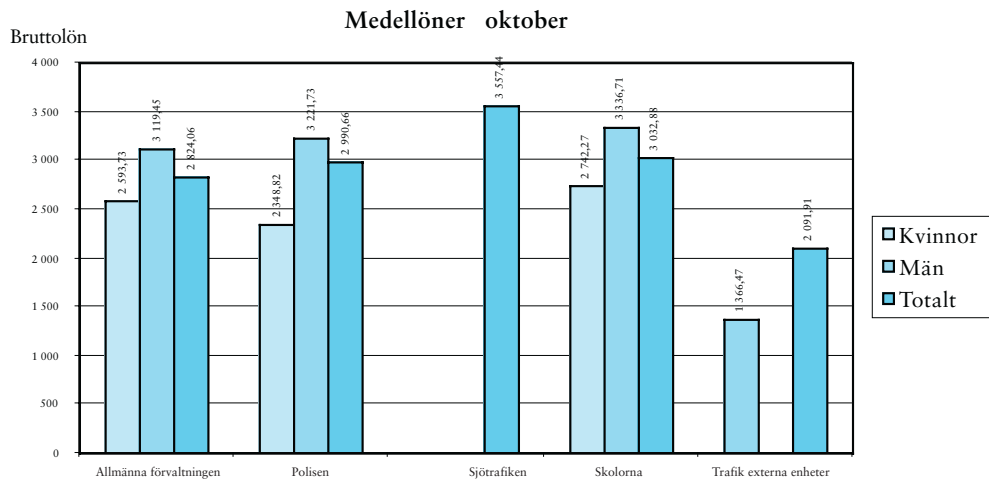

Diagram 6 Personalens totala bruttolön i genomsnitt för oktober 2006.

Utbetald övertid och mertid kostade landskapsregeringen 1 131 225 euro år 2006 som kan jämföras med 997 960 euro 2005 och 1 080 548 euro år 2004. Övertid och mertid ersatt i ledig tid ingår inte i dessa siffror, men det förekommer att personalen överför övertid och mertid till ledig tid. Sjötrafikens personal står för den största delen av övertiden. Orsaken till att det betalas så mycket övertid till sjötrafikens personal är dels långa arbetspass, dels lönestrukturen. Arbetstidssystemet medför mycket övertid vilket utgör en stor del av slutlönen.

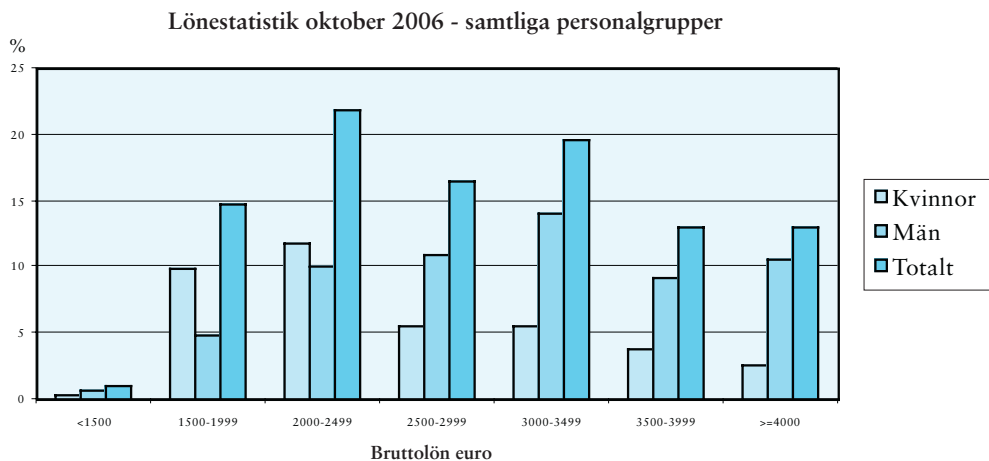

Diagram 7 Bruttolön för oktober 2006.

Diagrammet ovan visar hur de landskapsanställda heltidsarbetande kvinnorna och männen fördelar sig inom olika lönenivåer. Vid en jämförelse av medellönerna vid den allmänna förvaltningen som gjorts mellan kvinnor och män, visade sig att kvinnornas medellön är 20,3 % lägre än männens medellön. Vid en jämförelse av medellönerna mellan alla kvinnor och män vid hela förvaltningen förtjänade 37,7 % av de anställda mindre än 2 500 euro per månad. Vid landskapsförvaltningen tjänade 6,5 % av kvinnorna och 19,7 % av männen över 3 500 euro per månad. Över 4000 euro per månad tjänade 2,6 % av kvinnorna och 10,5 % av männen.

4.2 Jämförelse av lön och personalkostnader

I diagrammet nedan framgår totala löner och övriga personalkostnader för samtliga anställda. Övriga personalutgifter består av socialskyddsavgifter, pensionsförsäkringspremier, olycksfall- och grupplivförsäkringar.

Personalkostnaderna totalt för år 2006 uppgick till 46 302 375 euro (46 388 642 euro år 2005). De utbetalda lönerna till personalen var 36 441 785 euro. De utbetalda lönerna har stigit med 2 % mellan åren 2005 och 2006. Däremot kan man notera att en utplaning av de totala lönekostnaderna har skett och orsaken är att socialförsäkringsavgiften har sjunkit från 6,816 % för föregående år till 4,008 % för år 2006. Antal tjänster på de olika avdelningarna har varit ganska konstant mellan år 2005 och 2006.

Löner och andra personalutgifter år 2002- 2006

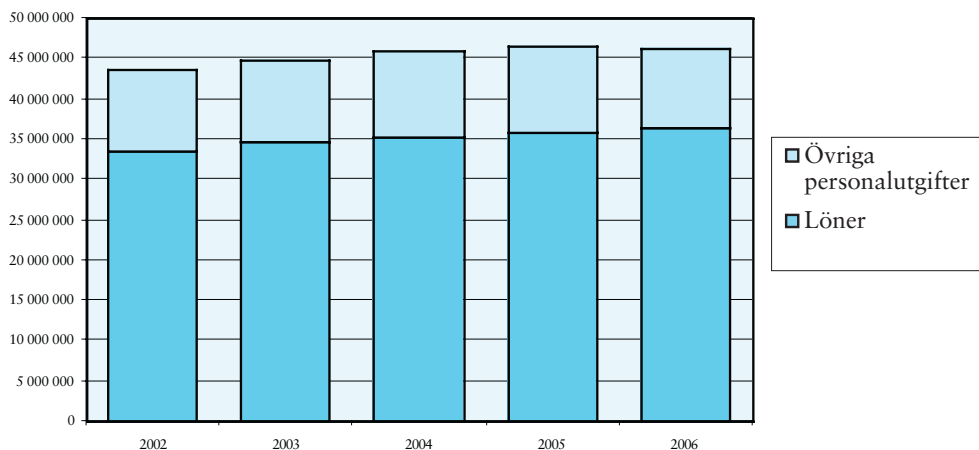

Diagram 8 Löner och personalutgifter under åren 2002 - 2006.

Allmänna löneförhöjningar har trätt ikraft den 1 juni 2006 och förhöjningen gjordes i form av tabelljusteringar för alla A-löneklasser och C-löneklasser. I samband med att

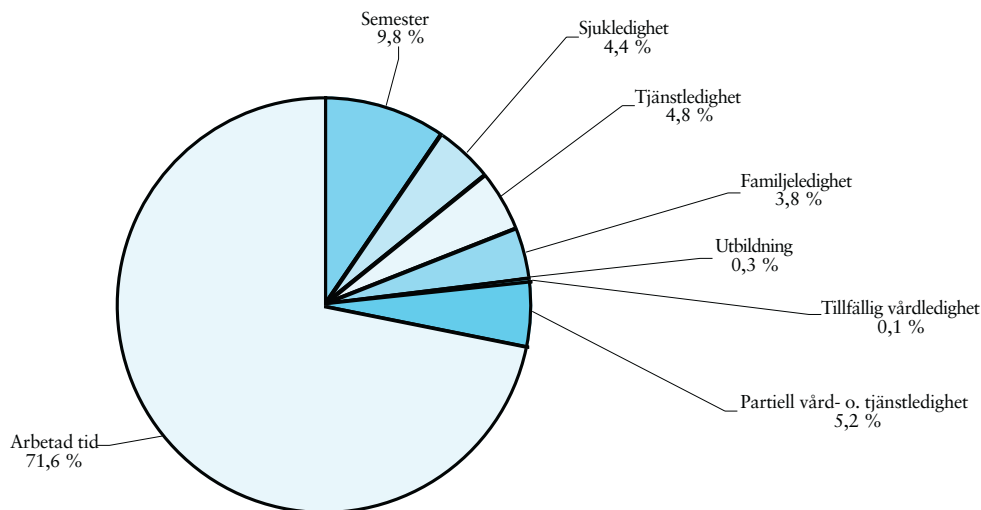
årstilläggen för Ålands polismyndighet upphävdes gjordes en justering av inplaceringslöneklasserna den 1 februari 2005 då samtliga tjänster som kommissarie, överkonstapel och äldre konstapel reglerades med två löneklasser. Samtidigt ändrade samtliga tjänster som yngre konstapel och justerades upp med tre löneklasser. En regleringsmån motsvarande 1 % av lönesumman för berörda tjänstemän vid Ålands polismyndighet användes fr. o. m 1 mars 2006.

En regleringsmån, motsvarande 0,4 % av lönesumman för berörda tjänstemän vid andra delar av landskapsförvaltningen än Ålands polismyndighet, användes fr.o.m den 1 oktober 2006. Parallellt med den utbetalningen betalades en jämställdhetspott med syfte att förbättra den lönemässiga positionen för kvinnor vilkas lön inte harmoniserar med utbildningen och arbetets svårighetsgrad samt att korrigera löneområdets relativa låglönestatus.

5 Den totala arbetstidsanvändningen

Tre vanliga arbetstidsformer för landskapets personal är kansliarbetstid 36 timmar och 15 minuter per vecka, veckoarbetstid 38 timmar och 15 minuter och periodarbetstid som består av schemalagt arbete om 114 timmar och 45 minuter under en treveckors period.

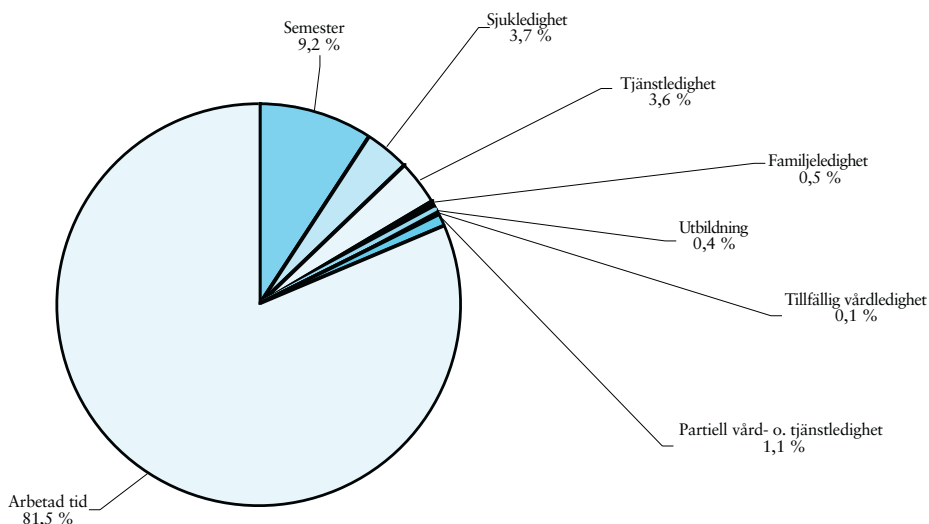
Arbetad tid 2006 - samtliga personalgrupper, kvinnor

Diagrammen 9 Arbetad tid för kvinnor i samtliga personalgrupper.

Arbetad tid 2006 - samtliga personalgrupper, män

Diagrammen 9 Arbetad tid för män i samtliga personalgrupper.

I följande cirkeldiagram redovisas den arbetade tiden och frånvaro indelad i kategorier. Frånvaro är indelad i semester, sjukledighet, tjänstledighet, familjeledighet, utbildning, tillfällig vårdledighet och partiell vård- och tjänstledighet. I kategorin familjeledighet finns moderskapsledighet, särskild moderskapsledighet, faderskapsledighet, föräldraledighet och vårdledighet. Kategorin tillfällig vårdledighet tillämpas då en anställd är hemma och sköter ett barn som är tillfälligt sjuk.

Man kan konstatera att kvinnorna i förvaltningen har mera familjeledighet och partiell vård- och tjänstledighet än männen. Däremot håller både kvinnorna och männen lika mycket tillfällig vårdledighet eller med andra ord är lika mycket hemma för att ta hand om sitt sjuka barn.

5.1 Frånvaro p.g.a. sjukdom

Sjukfrånvaro är indelad i tre kategorier: sjukledighet med full lön, sjukledighet med reducerad lön och sjukledighet utan lön. I den första kategorin ingår kort sjukfrånvaro under högst tre dagar utan läkarintyg och sjukfrånvaro med läkarintyg upp till 60 dagar. I den andra kategorin finns sjukfrånvaro med reducerad lön som ges från 61 dagar fram till årets slut. Den tredje kategorin består av sjukfrånvaro som överstiger ett år och då betalar arbetsgivaren ingen lön. Till tjänsteman och arbetstagare utgår full

lön för högst 60 sjukdagar för varje kalenderår och därefter sjunker lönen med 25 %. Mängden sjukdomsfall påverkar inte utbetalningen av ifrågavarande förmåner utan frånvarodagar följs upp kumulativt. När antalet sammanhängande sjukdagar överstiger 180, sjunker lönen med 40 %. Vid arbetsolyckor och vid yrkessjukdomsfall utbetalas för sjukdomstiden under en aningen längre tidsperioder än de ovannämnda tidsperioderna.

Det genomsnittliga antalet dagar för sjukfrånvaro per anställd under 2006 var 22,5 dagar. I den allmänna förvaltningen var sjukfrånvaro dagarna 20 och hos polisen 19,5 dagar. Antal sjukfrånvaro dagar för sjötrafiken var 35 dagar och trafikavdelningens externa enheter var 24 dagar. Vid skolorna var sjukfrånvaron 22,9 dagar i genomsnitt. Det är skäl att poängtera att ifall någon person är långtidssjukskriven så stiger antalet dagar för hela personalkategorin.

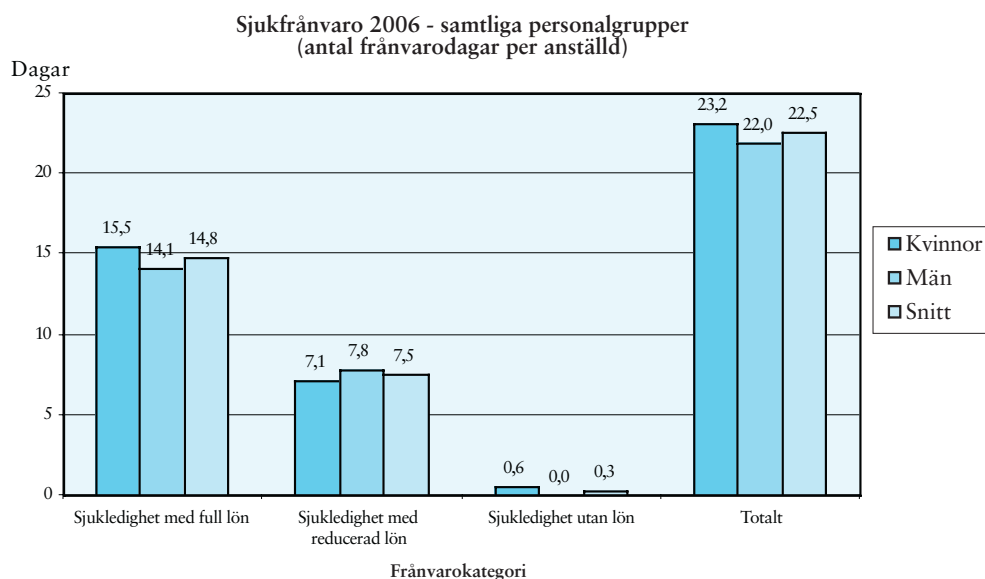

Diagram 10 Sjukfrånvaro för samtliga personalgrupper.

Sjukledighet med full lön var 15,5 dagar för kvinnor och 14 dagar för män i samtliga personalgrupper år 2006. Vid den allmänna förvaltningen var sjukfrånvaro 14 dagar för kvinnor och 12 dagar för män. Hos polisen var sjukfrånvaron 6 dagar för kvinnor och 14 dagar för män. Antalet sjukledighet för männen på sjötrafiken och trafikavdelningens externa enheter var 24 och 14 dagar, vilket är en markant förhöjning från fjolåret då antalet var 6 dagar. Vid skolorna var sjukledigheten för kvinnorna 18 dagar och för männen 11 dagar vilket i båda fallen är en fördubbling mot fjolåret. Höjningen kan främst förklaras med att det finns ett ökat antal långtidssjukskrivna och några arbetsolyckor som föranleder längre sjukskrivning.

Bilaga 9. Åtgärder med anledning av revisorernas berättelse för år 2005

Allmänt

Landskapsrevisorerna har enligt finansutskottet på sedvanligt sätt utvalt och granskat delar av landskapsförvaltningen. De frågor som tas upp behandlas både grundligt och sakligt samtidigt som tidigare påpekanden till de aktuella enheterna följs upp. Finansutskottet har inget att invända mot de synpunkter som framförs.

Landskapsregeringen redovisar i en bilaga till sin berättelse de åtgärder som vidtagits med anledning av tidigare års påpekanden. Landskapsregeringens berättelse utges dock årligen ungefär samtidigt som landskapsrevisorerna överlämnar sin berättelse till lagtinget. Detta försvårar och fördröjer landskapsrevisorernas möjligheter att genast i den påföljande berättelsen följa upp och beakta de åtgärder som landskapsregeringen vidtagit.

Under beredningen har utskottet diskuterat möjligheten att landskapsrevisorerna i sin berättelse mer regelmässigt följer upp och infogar uppgifter om de åtgärder som landskapsregeringen vidtagit med anledning av landskapsrevisorernas berättelse från föregående år, vilket utskottet anser att bör provas.

Landskapsregeringen har noterat att landskapsrevisorerna har inhämtat förklaringar direkt från berörda avdelningar och att landskapsrevisorerna således följer upp vidtagna åtgärder redan i berättelsen för år 2006. Landskapsregeringen har ändock valt att redogöra för planerade och vidtagna åtgärder i anledning av revisorernas berättelse för år 2005 på sedvanligt sätt i en bilaga till landskapsregeringens berättelse över det gångna året, för att på så sätt hålla lagtinget informerat. Landskapsregeringen har samtidigt erfarit att landskapsrevisorerna har för avsikt att tidigarelägga offentliggörandet av revisionsberättelsen för år 2006 så att den skulle bli offentlig redan i juni 2007. Mot bakgrund av denna nyordning som även diskuterats med revisorerna är landskapsregeringens intention att i fortsättningen lämna bemötande till landskapsrevisorernas berättelse i månadsskiftet augusti/september för att lagtinget skall kunna behandla berättelsen och landskapsregeringens bemötande vid samma tidpunkt.

Kansliavdelningens förvaltningsområde

Förordning om de språkkunskaper som krävs av statsanställda i landskapet

Landskapsrevisorerna konstaterar att landskapsregeringen i över två år dröjt med att lämna sitt samtycke till riksmyndigheterna till en i självstyrelselagen förutsatt förordning. I likhet med landskapsrevisorerna och självstyrelsepolitiska nämnden (SjPN nr 2/2004-2005) anser finansutskottet att det är viktigt att en förordning om ämbetsspråket i statsförvaltningen på Åland utfärdas så snart som möjligt. Utskottet stöder landskapsrevisorernas ställningstagande i berättelsen. Samtidigt noterar utskottet att landskapsregeringen med hänvisning till ärendets vikt har meddelat landskapsrevisorerna att diskussioner med självstyrelsepolitiska nämnden skall föras ånyo i syfte att eftersträva bästa möjliga lösning.

Landskapsregeringen avser att under året återuppta diskussioner med justitieministeriet för att medverka till att en nya förordning utfärdas.

Stöd för främjande av bostadsproduktion

Landskapsregeringen noterar att landskapsrevisorerna konstaterar att målsättningen och syftena med stöden för bostadsproduktion i huvudsak har uppnåtts.

Landskapsrevisorerna erinrar om att stora bostadssubventioner i allmänhet stimulerar bostadsproduktionen men kan snedvrída konkurrensen mellan olika bostadsbolag. Subventioner tenderar att driva upp prisnivån, särskilt i tider då det råder högkonjunktur i byggbranschen. Med beaktande av ovanstående finns det skäl att överväga att bättre konjunkturanpassa stöden för främjandet av bostadsproduktionen så som också budgetmotiveringarna anger. Landskapsregeringen konstaterar att bostadssubventioner till viss del kan driva upp prisnivån om subventionen är generell för samtliga investeringar inkom ett visst segment. Att subventionen till hyresbostadsproduktionen skulle driva upp priserna på byggandet inom detta utvalda marknadssegment förefaller föga troligt. Höga byggkostnader är en funktion av totalefterfrågan på marknaden, alltså det totala byggandet. I ett högkonjunkturläge kan ett beviljat bostadslån snarare bidra till att sänka priset, eftersom entreprenörerna kan vara säkra på att projektet kommer att genomföras.

Posten på Åland

Landskapsrevisorerna konstaterar att Postens verksamhet utvecklats i enlighet med lagstiftning och målsättningar. Revisorerna betonar betydelsen av att lagstiftningen om postverksamheten i landskapet moderniseras och utvecklas. Revisorerna hänvisar till lagtingets tidigare framförda synpunkter om vikten av att reglerna om Postens avkastning ges en utformning som motsvarar såväl landskapets som Postens på Åland önskemål och behov. Landskapsrevisorerna hänvisar även till att landskapet ännu saknar ett regelverk som reglerar postverksamheten.

Landskapsregeringen konstaterar att finansutskottet omfattar landskapsrevisorernas synpunkter och motiveringar angående Posten på Åland. När det gäller lagstiftningsbehovet vill utskottet, med hänvisning till det revisorerna framför, uppmana landskapsregeringen att snarast möjligt igångsätta lagberedningsarbetet.

Landskapsregeringen har under våren 2007 avlämnat en framställning angående lagstiftning om posttjänster och ändring av landskapslagen om Posten på Åland till lagtinget (lr-framst. nr 11/2006-2007). Landskapsregeringen konstaterar att det redogjorts för de principer som man tillsammans med Posten gått in för att skall ligga till grund för avkastningen från Posten i budgetförslaget för år 2006.

Finansavdelningens förvaltningsområde

Landskapets budget 2005

Landskapsregeringen noterar att landskapsrevisorerna finner att budgetmedlens förvaltning och användningen av resurserna redovisats i bokslutet och i förvaltningsberättelsen. Landskapsregeringen noterar även landskapsrevisorernas påpekande angående bristen på reviderad finansförvaltningslagstiftning jämte avsaknaden av regelverk för den s.k. utjämningsfonden.

Bokslutet innehåller i övrigt enligt revisorernas uppfattning inte några väsentliga fel

eller brister och ger tillräcklig information.

Landskapsregeringen konstaterar likväl som landskapsrevisorerna att det varit en positiv resultatutveckling från år 2004 till år 2005. Landskapsregeringen håller med om revisorernas iakttagelse att det positiva resultatet främst beror på ökade avräkningsbelopp och skattegottgörelse från staten, ökade finansiella intäkter och extraordinära intäkter samt till viss del på återhållsamhet i fråga om utgifter.

Finansutskottet konstaterar att landskapsrevisorerna ånyo lyfter upp frågan om målformuleringar i budgeten och redovisningen av deras förverkligande i landskapsregeringens berättelse. Det konstateras att informationen om verksamhetens inriktning samt om hur mål förverkligats har utvecklats och förbättrats. Fortfarande saknas dock målformuleringar inom vissa enheter t.ex. för kansliavdelningens byggnadsbyrå samt inom social- och miljövårdsavdelningens ansvarsområde. Revisorerna påtalar dessutom behovet av en allmän utveckling av redovisning av resultatet och en presentation av de viktigaste utvecklingsfrågorna för varje avdelning.

Vidare konstaterar revisorerna att det för Ålands hälso- och sjukvårds del saknas en heltäckande avstämning och redovisning av målformuleringarna i budgeten och hälso- och sjukvårdsplanen. Landskapsregeringen har av ÅHS erfarit att inför följande verksamhetsberättelse skall redovisningen av målformuleringarna ytterligare betonas och göras mera tydlig i den slutliga berättelsen.

Utskottet delar landskapsrevisorernas synpunkter och vill understryka vikten av fortsätta förbättringar i arbetet med målformuleringar och redovisningen över hur dessa förverkligas. Enligt utskottet är det inte acceptabelt att vissa enheter och myndigheter fortfarande saknar målformuleringar. Arbetet med målformuleringar och uppföljningen skall vara en fortgående process som skall omfatta alla enheter inom landskapsförvaltningen.

Utskottet stöder även i övrigt landskapsrevisorernas synpunkter och vill ånyo understryka behovet av en finansförvaltningslag och en lag om utjämningsfonden.

Landskapsregeringen konstaterar att arbetet med en översyn av regelverket kring landskapets finansförvaltning inkl. utjämningsfonden ånyo har fått stå tillbaka till följd av andra arbetsuppgifter. Landskapsregeringen har dock ånyo inlett arbetet med en översyn av finansförvaltningslagen under vårvintern 2007.

Landskapsregeringen konstaterar även att utvecklandet av målsättningar jämte redovisning av måluppfyllelse är en fortgående process och ser behov av att fortsätta utvecklingsarbetet. En förutsättning för detta är att arbetet kan prioriteras och inte trängs undan av kortsiktigt mer angelägna projekt och ärenden. Det är således en prioriteringsfråga alternativt behov av att resurser tillskjuts. För att arbetet skall leda ett bra resultat bör det genomföras i projektform och involvera en stor del av de ledande tjänstemännen. Landskapsregeringens avsikt på sikt är att redovisa målsättningar och deras uppfyllelse för samtliga enheter.

Handläggningen av reseräkningar

Landskapsrevisorerna konstaterar att avtalet om utlokaliserad handläggning av reseräkningar har ingåtts framför allt av regionalpolitiska skäl, varför fördelar och nackde-

lar skall bedömas mot den bakgrunden. Landskapsrevisorerna rekommenderar att landskapsregeringen överväger i vilken grad löpande avtal gällande olika leveranser och tjänster med jämna mellanrum borde sägas upp och bli föremål för upphandling.

Landskapsregeringen noterar revisorernas iakttagelser och delar åsikten att löpande avtal med jämna mellanrum bör utvärderas och konkurrensutsättas alternativt skötas i egen regi.

Elektronisk dokumenthantering

Enligt landskapsrevisorernas åsikt skulle en övergång till elektronisk dokumenthantering inom lämpliga delar av förvaltningen kunna medföra betydande rationaliseringsvinster och en förbättrad servicenivå. Revisorerna utgår därför från att utvecklingsarbetet fortsätter enligt tidigare redovisade planer.

Enligt landskapsrevisorerna skulle en övergång till elektronisk dokumenthantering inom lämpliga delar av förvaltningen kunna medföra betydande rationaliseringsvinster och en förbättrad servicenivå. Landskapsregeringen tillsatte den 9 mars 2006 den referensgrupp som omnämns i berättelsen. Utskottet stöder landskapsrevisorernas synpunkter och vill framhålla vikten av att resurser avsätts för att påskynda utvecklingen mot en elektronisk dokumenthantering inom landskapsförvaltningen.

För att samordna lagtingets och landskapsregeringens behov anser finansutskottet att lagtinget också bör vara representerat i de arbetsgrupper som tar fram underlag för upphandling av system för elektronisk dokumenthantering.

Landskapsregeringen tillsatte den 9 mars 2006 en arbetsgrupp med uppdrag att upphandla ett system primärt för digital fakturahantering men med möjlighet till generell digital dokumenthantering. Upphandlingsförfarandet inleddes under sommaren, den ursprungliga målsättningen med ett gemensamt system för såväl faktura- som generell dokumenthantering visade sig dock inte vara genomförbar, ingen av de inkomna offerterna uppfyllde de krav som uppstälts.

En förnyad upphandling av två separata men integrerbara system påbörjades i september, offerterna utvärderades under hösten-vintern och avtal med leverantör tecknades i mars 2007. Tidplanen är att införa digital fakturahantering under år 2007 och digital ärende- och dokumenthantering under år 2008.

Underlaget för upphandlingen har tagits fram i ett tidigare skede. Lagtinget kommer att vara användare av systemet för digital fakturahantering och kommer också fortlöpande att hållas informerat om arbetet med utveckling av systemet för digital ärende- och dokumenthantering.

Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

Förlikningsavtal med anledning av ett skadeståndsyrkande

Landskapsregeringen har noterat landskapsrevisorernas iakttagelser rörande förlikningsavtal med anledning av ett skadeståndsyrkande. Landskapsregeringen instämmer i revisorernas bedömning att förlikningsavtal i liknande situationer i allmänhet bör undvikas och att en rättslig prövning normalt bör eftersträvas.

Ålands hälso- och sjukvård

Landskapsrevisorerna har funnit att personalens sjukfrånvaro vid långvårdsenheten Gullåsen är oroväckande stor i jämförelse med situationen inom ÅHS som helhet. Det finns enligt revisorernas åsikt skäl att fatta beslut i syfte att förverkliga målsättningarna i det åtgärdsprogram som antagits.

Landskapsregeringen har av Ålands hälso- och sjukvård erfarit att en handlingsplan för sjukfrånvaron har utformats och fastställts av ledningsgruppen. Handlingsplanen håller på att förverkligas och under år 2006 noterades en märkbar minskning av sjukfrånvaron på långvårdsenheten jämfört med året före.

Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

Museibyråns verksamhet

Landskapsrevisorerna understryker ånyo vikten av att klara användningsändamål finns för olika fastigheter då byggnads- och renoveringsprojekt igångsätts. Revisorerna finner att flera olika byggnadsprojekt inom museibyråns ansvarsområde igångsatts utan tillräckliga utredningar av den kommande nyttjandegraden. Dessa åtgärder har medfört kostnader och bundit upp personalresurser på ett icke avsett sätt.

Rörande de byggnader som landskapsrevisorerna närmare granskat kan landskapsregeringen konstatera att avsikten är att den s.k. Grindstugan även skulle kunna fungera som turistinformationskontor/-punkt. Rörande Tosarby stenhus är avsikten att i enlighet med tredje tillägget till budgeten för år 2006 iordningställa byggnaden för åretruntboende. För Ribacka konferens söker landskapsregeringen arrendator.

Landskapsrevisorerna konstaterar att det i andra tilläggsbudgeten för år 2005 genomförda fastighetsbytet jämte mellanskillnad avseende en fastighet i Långbergsöda i Saltvik ur ekonomisk synvinkel varit en för landskapet ofördelaktig uppgörelse. Förvärvets ändamålsenlighet kan ifrågasättas, även om landskapsregeringens avsikt med uppgörelsen varit att främja förutsättningarna för en långsiktig hantering av fornminnesvården i det aktuella området.

Landskapsrevisorerna har inte till alla delar funnit protokollförda beslut i ärendets slutskede, bland annat vad gäller tillkomsten av förlikningsavtalet. Någon heltäckande tjänstemannaberedning förefaller inte heller ha förekommit i detta skede. Landskapsrevisorerna betonar därför ånyo vikten av att rutiner och regelverk för beredning och fattande av beslut samt om dokumentation av beslut omsorgsfullt efterföljs i all ärendehantering inom landskapsregeringen.

Finansutskottet omfattar revisorernas konstaterande om att förlikningsavtal mellan landskapet och enskilda parter bör undvikas om inte absolut vägande skäl talar för sådana lösningar.

Landskapsregeringen har noterat revisorernas iakttagelser rörande byte av fastighet i Långbergsöda by i Saltvik (Glamilders stenåldersboplatz). Landskapsregeringen instämmer i, så som även framgått ovan, att förlikningsavtal i allmänhet bör undvikas.

Näringsavdelningens förvaltningsområde

Systemet med avvecklingsstöd för fiskefartyg

Landskapsrevisorerna noterar att landskapsregeringen 6.7.2004 beslutat om stödnivån och riktlinjer för skrotning/avveckling av fiskefartyg och om att begära in anbud från fiskefartygsägare men att landskapsregeringen vid beviljande av stöd 14.4.2005 inte har agerat konsekvent enligt beslutet utan använt ett eget underlag för beräkning av stödets belopp i form av uppskattat marknadsvärde och inte grunderna i Rådets förordning, som gäller inom strukturprogrammet. Med marknadsvärdet som grund har stödet för de mindre båtarna blivit så långt ifrån anbuderna att ägarna inte lyft stödet medan stödet för det största fartyget kunnat accepteras då marknadsvärdet här legat nära maximivärdet för stöd enligt Rådets förordning.

Revisorerna konstaterar vidare att i beslutet 6.7.2004 har inte fastställts en i kapacitet uttryckt målsättning för insatsen att begränsa fiskekapaciteten utan enbart det belopp om "500.000 euro eller mera" som fanns tillgängligt i strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen. Här kunde landskapsregeringen enligt revisorernas åsikt ha övervägt om det funnits skäl att göra särskilda prioriteringar i fråga om ålder och fångst, så att de fartyg som har stor fångst och hög ålder skulle prioriterats vid beviljandet av stöd. På detta sätt kunde en större avveckling fåtts till stånd och fångstknoten för återstående aktiva fiskare blivit något större inom den återstående tid som drivgarnsfiske ännu kan bedrivas. Enligt uppgift från fiskeribyrån använder Åland i dagsläget emellertid inte hela sin kvot.

Revisorerna finner också att handläggningstiden för ansökningarna/anbuderna blivit lång. Landskapsrevisorerna påminner om bestämmelserna om att ärenden skall handläggas inom viss tid och att beslutet skall innehålla de skäl som bestämt utgången.

Revisorerna framhåller vidare att det är viktigt att landskapsregeringen följer med utslaget av besvaren till HFD och vidtar eventuella påkallade åtgärder.

Landskapsregeringen konstaterar att revisorerna ingående granskat systemet med avvecklingsstöd för fiskefartyg. Landskapsregeringen konstaterar att målsättningen primärt inte var att minska fiskekapaciteten; en ytterligare eventuell minskning av fiskekapaciteten t.ex. genom prioriteringar och/eller andra stödkriterier skulle inte heller ha medfört bättre situation för de återstående båtarna i avseende på tillgänglig fiskekvot eftersom fiskekvoten inte utgjort någon begränsande faktor samt att målsättningen med åtgärden var främst att lindra de ekonomiska konsekvenserna för de berörda fiskarna och därmed underlätta en övergång till annan verksamhet.

Enligt landskapsregeringen har gällande bestämmelser om handläggning och beslut av ärenden uppfyllts inom ramen för vad som kan anses vara möjligt. Dröjsmålet har inte varit onödigt och beslut inom tre månader har inte varit möjligt på grund av ärendets komplexa karaktär, tilläggsutredningar, inhämtande av EU-kommissionens godkännande etc. Sökandena har under beredningen informerats om situationen och fördröjningen av tidtabellen. I övrigt konstateras att ärendet behandlats på ett korrekt sätt och i enlighet med gällande regelverk.

Trafikavdelningens förvaltningsområde

Den frigående sjötrafiken

Landskapsrevisorerna har konstaterat att trafiken på de olika färjlinjerna uppvisar stora variationer i efterfrågan beroende på bland annat årstider. En mera utvecklad statistik skulle vara till fördel vid bedömningen av möjligheterna att fördela tonnage enligt transportbehov. Enligt landskapsrevisorernas uppfattning kunde färjtrafiken göras mera flexibel om de frigående färjorna i högre grad vid behov kunde omdisponeras mellan olika linjer.

Också den nuvarande utformningen av färjfastena begränsar möjligheterna att omfördela tonnage mellan de olika linjerna. Det är enligt revisorernas åsikt viktigt att fortsätta arbetet med att anpassa färjfastena till de olika fartyg som kunde trafikera de aktuella linjerna.

Finansutskottet anser i likhet med landskapsrevisorerna att passagerarstatistiken för skärgårdsfärjorna bör förbättras med hänvisning till att uppgifterna utgör en del av bedömningen när trafiken planeras.

Landskapsregeringen konstaterar att färjelägenas utformning begränsar möjligheterna att omfördela tonnage. Förutom Harparnäs behöver sålunda även de övriga färjelägena på södra linjen byggas om för att få största möjliga flexibilitet. En ramp i Långnäs kan anpassas för den nya färjan när den tas i bruk. Möjligheten att omfördela tonnage är viktigt från effektivitetssynpunkt sett men det styrs av möjligheten hos olika färjor att gå till olika färjelägen. Avsikten är att alla fartyg på sikt skall passa överallt och arbetet för att nå detta har påbörjats.

Vid trafikavdelningen har en undersökning inletts huruvida man ur nuvarande statistik, eller genom utvecklande av statistikinstrumentet, kan utvinna uppgifter om turer med låg eller ingen beläggning utan att utföra manuellt arbete.

Allmänna frågor

Ab Skärgårdsflyg

Landskapsrevisorerna konstaterar att Ab Skärgårdsflygs beslut att ekonomiskt stöda flygtrafik mellan Mariehamn och Åbo på ett tydligare sätt borde ha förankrats hos ägaren genom bolagsstämmobeslut i ett tidigare skede.

Landskapsrevisorerna har funnit att aktierna i det helägda bolaget Ab Skärgårdsflyg inte omvärderats i balansen trots att tillgångarna i bolaget har minskat genom att utgifter för patienttransporter påförts bolaget utan att motsvarande inkomster tillförts.

Landskapsregeringen konstaterar att landskapets aktieinnehav genomgående med beaktande av karaktären på bolagen har värderats till nominellt värde och att Ab Skärgårdsflyg hanterats på samma sätt som övriga bolag.

Bilaga 10. Landskapets arrenden 2006

Lägenhetens namn	Odlad areal	Arrendetid	Arrendebelopp euro
Haga kungsgård.....	76,75 ha	15.3.2002-14.3.2012	20.814
Grelsby kungsgård.....	41,00 ha		5.924
Kastelholms kungsgård.....	8,20 ha	-30.4.2027	23.450
+ golfbanan			
Bomarsunds gård.....	45,87 ha	15.3.2002-14.3.2012	13.665
Bergs gård.....	15,70 ha	1.5.2003-14.3.2013	5.519
Vestergård.....	11,25 ha	15.3.2003-14.3.2008	3.099
Pehrsberg.....	7,50 ha	-14.3.2007	1.240
Ålands svinavelsstation		Löpande	1.221
Övriga arrendeområden			168
Jaktarrenden			15.209
Summa			90.309

Bilaga 11. Landskapets egna skogar 2006

1. Avverkningar 2006

Lägenhet	Fröträds- ställ- ning ha	Skärm- ställ- ning ha	Kal- avverk- ning ha	Förnyelser totalt ha	Första gallring ha	Gallring ha	Avverkning av över- ståndare ha	Skötsel- avverkningar totalt ha	Special- avverk- ningar ha	Avverk- ningar totalt ha
Berg						2,7		2,7		2,7
Björkskogen			1,0	1,0						1,0
Bomarsund					2,2	9,8		12,0	0,2	12,2
Högmyra			3,4	3,4						3,4
Jomala gård			1,1	1,1					0,1	1,2
Kastelholm					3,5			3,5	0,2	3,7
Pehrsberg						1,6		1,6	0,1	1,7
Prästö	3,8		1,4	5,2	0,3	3,7	3,8	7,8		13,0
Strömberga	1,6		1,4	3,0		1,8		1,8		4,8
Vestergård						2,5		2,5		2,5
Sammanlagt	5,4	0,0	8,3	13,7	6,0	22,1	3,8	31,9	0,6	46,2

2. Försäljningar 2006

Lägenhet	Barrmassa m ³	Björkmassa m ³	Lövmassa m ³	Talltimmer m ³	Grantimmer m ³	Björktimmer m ³	Sammanlagt m ³
Berg	208,5	2,5	2,4	106,1	31,8	-	351,3
Björkskogen	-	65,3	68,7	-	-	29,3	163,3
Bomarsund	576,7	40,1	8,4	176,3	41,6	-	843,1
Högmyra	216,1	12,0	-	354,7	27,8	-	610,6
Jomala gård	319,7	41,6	40,8	131,9	90,2	-	624,2
Kastelholm	164,3	57,7	-	5,8	5,6	-	233,4
Pehrsberg	119,0	14,2	9,7	63,6	46,9	-	253,4
Prästö	840,9	147,3	55,4	452,2	126,2	3,1	1.625,1
Strömberga	252,1	46,1	3,0	346,3	136,3	6,4	790,2
Vestergård	69,2	5,2	-	50,7	17,7	-	142,8
Sammanlagt	2 766,5	432,0	188,4	1 687,6	524,1	38,8	5 637,4

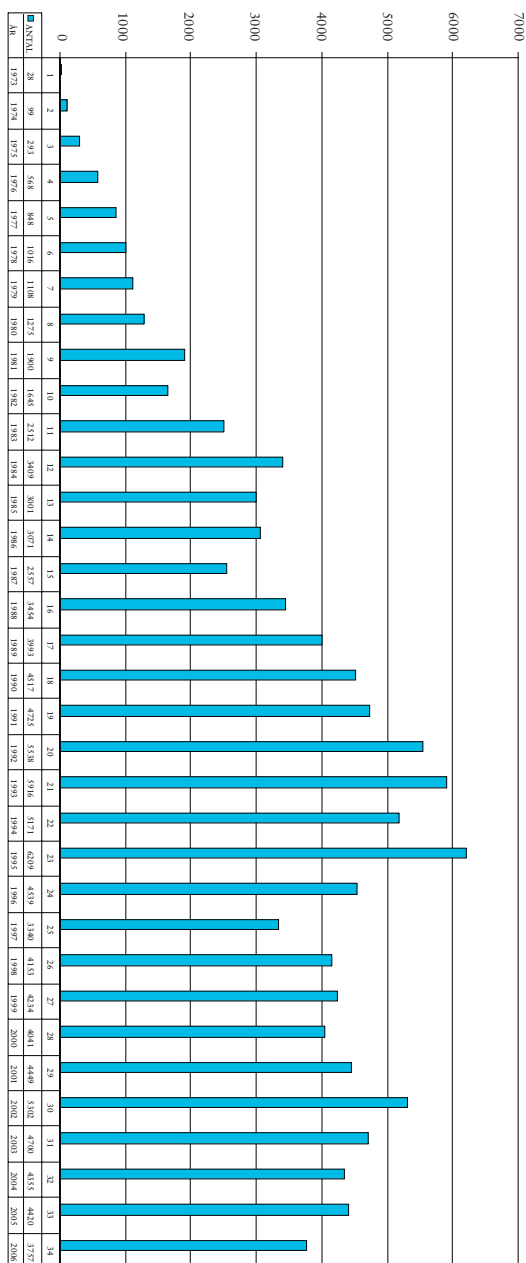
3. Skogskulturer 2006

Lägenhet	Tall		Gran		Löv		Sammanlagt	
	st	ha	st	ha	st	ha	st	ha
Bomarsund	4.900	2,1	2.100	1,1	-	-	7.000	3,2
Prästö	1.100	0,5	-	-	-	-	1.100	0,5
Kastelholm	3.720	1,7	3.420	1,7	-	-	7.140	3,4
Strömberga	1.200	0,5	600	0,3	-	-	1.800	0,8
Fågelö	600	0,3	600	0,4	-	-	1.200	0,7
Sammanlagt	11.520	5,1	6.720	3,5	0	0,0	18.240	8,6

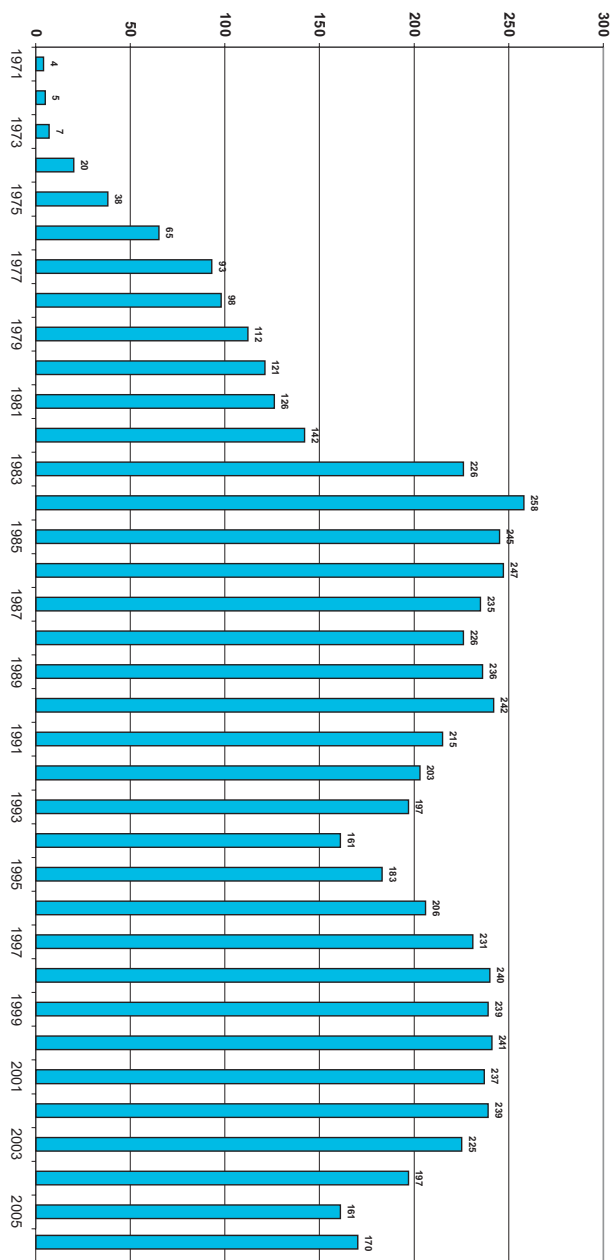
Bilaga 12. Fällda rådjur och älgar

Fällda rådjur 1973-2006

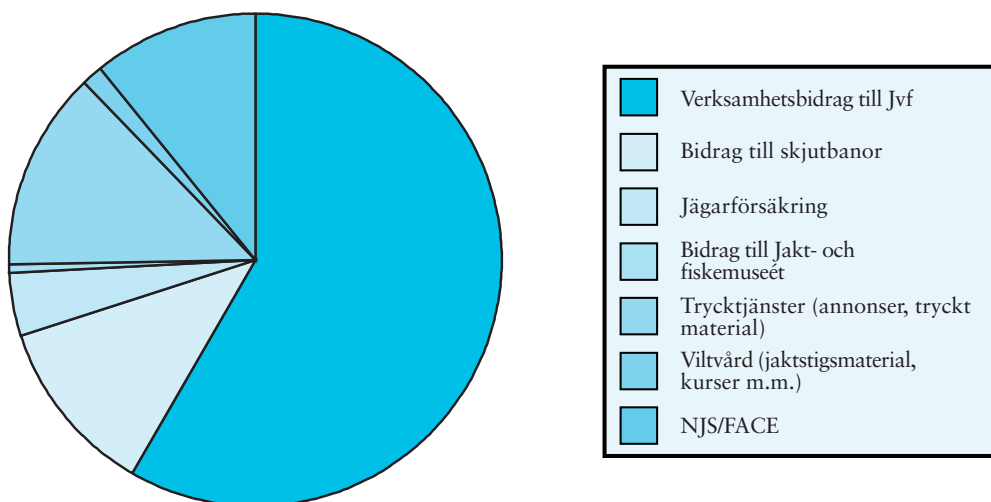

Fällda älgar 1971-2006

Bilaga 13. Jaktvårdsmedel 2006

Utgift	År 2006	(År 2005)
Verksamhetsbidrag till Jvf	51.091	56.016
Bidrag till skjutbanor	10.360	10.511
Jägarförsäkring	3.554	3.657
Bidrag till Jakt- och fiskemuseét	415	2.010
Trycktjänster (annonser, tryckt material)	11.552	13.263
Viltvård (jaktstigsmaterial, kurser m.m.)	1.058	2.590
NJS/FACE	9.586	7.409
	87.616	95.456
Inkomst	År 2006	(År 2005)
Jaktkort	93.839	98.808
Jägarexamen	695	649
Ansöknings- tillståndsavgift	190	170
	94.724	99.627

Bilaga 14. 1. Ålands naturreservat 2006

	Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsägt		Privatägt		ÅFS
				land ha	vatten ha	land ha	vatten ha	
1	Ramsholmen	Jomala	1925	-	-	13	-	36/25 31/74
2	Mangelbo (Alm- skogen)	Finström	1931 1987o	- 1	- -	- -	- -	32/87
3	Svartnö-Kaja	Hammarland	1939	46	98	-	-	29/87
4	Espholm	Mariehamn	1943	7	-	-	-	30/87
5	Nätö-Jungfru- skär	Lemland	1964 1985o 1992o 2005o	- - - 124	- - - 427	- - - -	- - - -	- 13/05
6	Björkör	Föglö	1966			- -	- -	24/66 28/74
			2003	220	6536			3/03
7	Sandskär	Kökar	1971 1996o	- 13	- -	- -	- -	9/71 27/96
8	Lövdal	Jomala	1974	-	-	1	-	57/74
9	Granö	Föglö	1975 1985oo 1996oo	- - -	- - -	- - 80	- - -	- 44/85 67/96
10	Långskär-Sand- skär	Kökar	1978 1985o	- 96	- 263	- -	- -	- 31/88
11	Länsmansgrund	Saltvik	1979	55	100	-	-	33/87
12	Blåskär etc	Brändö	1980	38	296	-	-	4/80
13	Löskär	Lemland	1980	13	52	-	-	8/80
14	Iriskärret	Jomala	1981	-	-	2	-	45/81
15	Lillnäsberget- Tingö	Sund	1982 1991o 1995o*	- - 100	- - 211	- - -	- - -	- - 34/95
16	Fjärdskär, Harr- grund	Sund	1986	3	-	-	-	12/86
17	Herröskatan	Lemland	1987	27	86	-	-	31/87
18	Östra Rödklobb	Eckerö	1988	10	-	-	-	28/88
19	Bråttö	Föglö	1988 1992* 1999o	- - -	- - -	- - 44	- - -	- - 66/99
20	N. Hastersboda	Föglö	1988	-	-	5	-	30/88
21	Boxö	Saltvik	1988 1996o	- 306	- 1091	- -	- -	- 28/96

22	Skag	Lumparland	1989	-	-	16	-	32/89
23	Idö	Kökar	1989	-	-	-	-	
			2005o	82	-	-	-	10/05
24	Hemdal	Vårdö	1990	-	-	7	-	15/90
25	Prästgårdsnäset	Finström	1992	-	-	33	-	55/92
26	Åsgårda Sten- åkrar	Saltvik	1994	51	-	6	-	2/94
27	Höckböle- holmen	Geta	1994	-	-	-	-	3/94
			2000o	23	-	-	-	74/00
28	Skålklobbarna	Vårdö	1994	11	195	-	-	80/94
29	Lökö	Hammarland	1997	-	-	11	-	21/97
30	Bistorp Stenåkrar	Lemland	1997	14	-	-	-	46/97
31	Träsket	Eckerö	1998	-	-	71	-	21/98
32	Karlbybådarna, sälskyddsområde	Kökar	1998	-	-	3	670	15/98
33	Gloet	Vårdö	1998	-	-	31	-	119/98
34	Blacksund	Kumlinge	1999	-	-	28	-	60/99
35	Sandön	Föglö	2001	-	-	37	-	15/01
36	Näset	Kumlinge	2001	34	-	-	-	16/01
37	Södra Uddhagarna	Eckerö	2001	-	-	10	-	67/01
38	Ängessjö	Hammarland	2001	-	-	10	-	68/01
39	Prästgårdsskogen	Sund	2001	-	-	50	-	69/01
40	Moren	Jomala	2002	-	-	5	-	62/02
41	Norra Uddhagarna	Eckerö	2003	-	-	11	-	22/03
42	Knöppelskär	Saltvik	2005	31	-	-	-	11/05
43	Kråkskär	Saltvik	2005	86	394	-	-	12/05
44	Idskär	Finström	2005	44	238	-	-	9/05
				1435	9987	474	670	

Ålands landareal = 148.130 hektar
 Naturskyddad landareal = 1.909 hektar = 1,29 %
 Medelstorlek, landareal = 43,39 hektar

Ålands vattenareal = 1.180.000 hektar
 Naturskyddad vattenareal = 10.657 hektar = 0,96 %

- o förstorat
- oo förlängd fredning
- * ändrade gränser eller bestämmelser

2. Ålands i lag fredade naturminnen

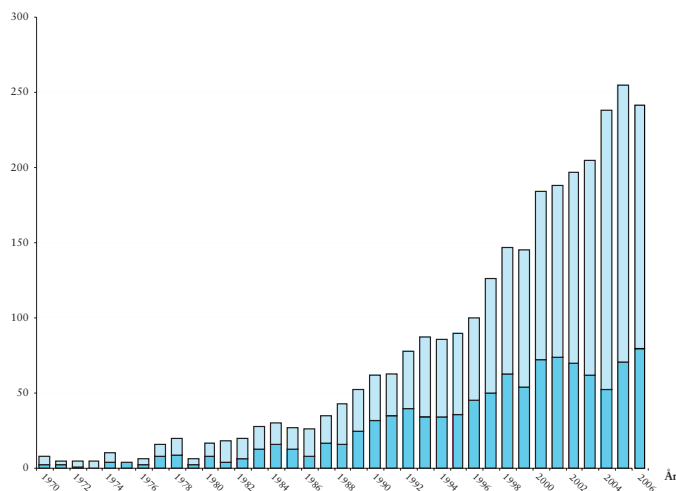
Nr	Naturminne	Fredat år	Kommun	Författningssamling
1	Källskärskannan	1925	Kökar	ÅFS 38/25
2	Slånbestånd	1934	Mariehamns stad	ÅFS 15/34
3	Hamnholmseken	1934	Saltvik	ÅFS 15/34
4	Tall	1970	Eckerö	ÅFS 31/70
5	Björk	1970	Jomala	ÅFS 32/70
6	Popplar	1974	Finström	
7	4 askar	1981	Jomala	ÅFS 44/81 och 12/2000
8	Stenåkern "Stenögat"	1993	Saltvik	ÅFS 55/93
9	Ek, flyttblock	1994	Saltvik	ÅFS 31/94
10	Allé i Nääs	1996	Saltvik	ÅFS 30/96

3. Flygga havsörnsungar i Finland 1970-2006

Antal ungar

Flygga havsörnsungar i Finland 1970-2006

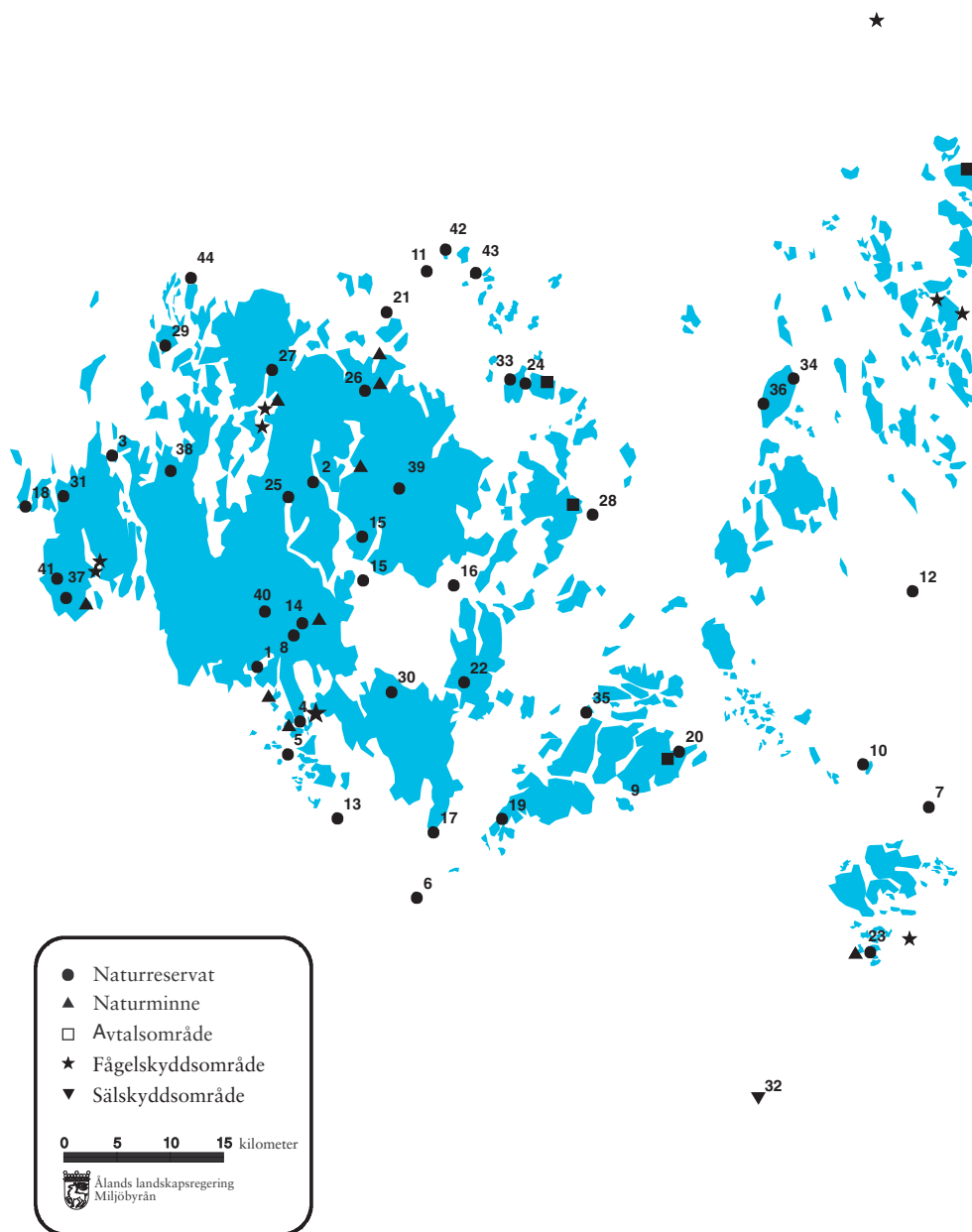

År	Åland	Ring-		Hela landet
		märkta ungar	Riket	
1970	2		6	8
1971	2		3	5
1972	1		4	5
1973	0		5	5
1974	4		6	10
1975	4		0	4
1976	2		4	6
1977	8		8	16
1978	9		11	20
1979	2		4	6
1980	8		9	17
1981	4		14	18
1982	6		14	20
1983	13		15	28
1984	16		14	30
1985	13		14	27
1986	8		18	26
1987	17		18	35
1988	16		27	43
1989	25		27	52
1990	32		30	62
1991	35		28	63
1992	40		38	78
1993	34		53	87
1994	34		52	86
1995	36		54	90
1996	45		55	100
1997	50	38	76	126
1998	63	51	84	147
1999	54	45	91	145
2000	72	41	112	184
2001	74	54	114	188
2002	70	60	127	197
2003	62	54	143	205
2004	52	45	186	238
2005	71	62	184	255
2006	80	61	163	243

*Figuren korrigerad från
1990 år 2003

4. Skyddad natur på Åland (per 31.12. 2006)

5. Fågelskyddsområden 2006 (26 § JL 31/1985)

Områdets namn	Kommun	By	Ägare	Areal, ha	Beslutsdatum	Gäller t.o.m.
Rnr				Dnr		
Holmgrundet och Långnäsgrundet Rnr 5:6 Torp	Eckerö	Torp	Astrids Bengts 22270 ECKERÖ	1	18/12-80 2194/216-80 21/2-91 112 Nm1 11/1-96 20 Nm1	31/7-90 31/7-95 Tills vidare
Långviksgrundet Kyrkoby samfällighet	Eckerö	Kyrkoby	Brage Eklund Kyrkoby samfällt 22270 ECKERÖ	1,2	27/6-86 2932/359-86 19/1-93 28 Nm1	31/7-90 Tills vidare
Brännholmsgrundet Rnr 1:1 Bastö	Finström	Bastö	Gunlög Höglund	2	10/5-83 B.D. 2657/245-83	Tills vidare
Ekholmsgrundet Rnr 1:16 Ekholm	Finström	Bastö	Ulf och Stefan Perander Bastö 22310 PÅLSBÖLE	1,5	12/10-88 B.D. 7573/803-87 19/1-93 30 Nm1	31/7-92 Tills vidare
Gadden Månsas Norrstu Rnr 4:9	Brändö	Jurmö	Runar Strandvall	4	30/1-90 Dnr Nm1-03-89-381	Tills vidare
Hamnholmsgrunden Vestergård 1:19	Brändö	Brändö	Brändö församling 22920 BRÄNDÖ	0,8	14.5.1996 Dnr Nm1-35-967-37	Tills vidare
Träskholmsbådan Vestergård 1:19	Brändö	Brändö	Brändö församling 22920 BRÄNDÖ	1	14.5.1996 Dnr Nm1-35-96-37	Tills vidare
Gräsören Gloskärsörarna	Kökar	Karlby	Ls genom gåva	3,0	14.8.2002 ÅFS 61/2002	Tills vidare
Råttgrundet	Mariehamn	Mariehamn	Mariehamns stad och Vesterkalmare delägarlag	13,3	3.9.2003 ÅFS 62/2003	Tills vidare

Bilaga 15. Byggande och planering av vägar

Under året slutförda om- och nybyggnader av vägar

Landsväg nr 3	Svinö vägskäl-Klemetsby i Lumparlands kommun inkl. gång- och cykelväg	2,5 km
Bygdeväg nr 290	Gottby-Kungsö i Jomala kommun	2,3 km
Bygdeväg nr 404	Söderkullavägen i Finströms kommun	0,9 km
Bygdeväg nr 586	Del av Rangsby-Borgbodavägen i Saltvik	1,0 km
Bygdeväg nr 466	Del av vägen Bolstaholm-Möckelgräs i Geta kommun	1,0 km
Landsväg nr 490	Hällö-Isaksövägen i Geta kommun	0,5 km

Vägavsnitt där planerings- och karteringsarbeten pågått

Landsväg nr 40	Ny anslutning till landsväg nr 2 i Gölby i Jomala kommun	0,4 km
Landsväg nr 20	Ny avfart till landsväg nr 3 i Mariehamns stad	0,5 km
Landsväg nr 2	Breddning av avfarten till landsväg nr 4 i Godby i Finströms kommun	0,2 km
Landsväg nr 3	Underfartsbro för gång- och cykeltrafik vid Nabben i Mariehamns stad	
Landsväg nr 3	Ny väganlutning för Solbergets exploatering i Kalmarnäs i Jomala kommun	
Landsväg nr 3	Klemetsby-Långnäs i Lumparlands kommun	1,4 km
Landsväg nr 50	Kvarnbo-Hullby i Saltvik	1,6 km
Landsväg nr 750	Sottunga färjefäste-Butiken i Sottunga kommun	3,0 km

Om- och nybeläggningar med mjukolje-, asfaltgrus och asfaltbetong utfördes på följande sträckor:

Landsväg nr 1	Näfsby vägskäl-Korsbro vägskäl i Hammarlands kommun	2,0 km
Landsväg	Rökerirondellen i Mariehamns stad	0,4 km
Landsväg nr 20	Östra utfarten i Mariehamns stad	2,0 km
Landsväg nr 3	Lumparsund-Svinö vägskäl i Lumparlands kommun	2,1 km
Landsväg nr 3	Svinö vägskäl-Klemetsby vägskäl inkl. gång- och cykelväg i Lumparlands kommun	2,5 km
Bygdeväg nr 170	Del av Västmyravägen i Hammarlands kommun	1,3 km
Bygdeväg nr 404	Söderkullavägen i Finströms kommun	0,9 km
Bygdeväg nr 466	Bolstaholm-Möckelgräs i Geta kommun	1,0 km
Landsväg nr 490	Hällö-Isaksö i Geta kommun	0,7 km
Bygdeväg nr 586	Rangsby-Borgboda i Saltviks kommun	1,0 km

Bilaga 16. Färjtrafiken

1. Passagerare och fordon 2005-2006

Linje	2005		2006		Förändring		Förändring i %	
	Pass	Fordon	Pass	Fordon	Pass	Fordon	Pass	Fordon
Föglölinjen	185 025	102 055	178 010	98 408	-7 015	-3 647	-4 %	-4 %
Töftölinjen	320 787	198 935	329 525	199 047	8 738	112	3 %	0 %
Södra linjen	121 621	42 221	127 314	43 348	5 693	1 127	5 %	3 %
Norra linjen	110 235	49 570	103 993	47 152	-6 242	-2 418	-6 %	-5 %
Brändö-Osnäs linjen	95 086	37 858	92 735	37 079	-2 351	-779	-2 %	-2 %
Seglingelinjen	31 665	18 552	31 104	18 164	-561	-388	-2 %	-2 %
Simskälalinjen	36 945	21 688	41 187	23 052	4 240	1 364	11 %	6 %
Asterholmalinjen	11 773	5 247	12 456	6 228	683	981	6 %	19 %
Björkölinjen	13 743	9 035	11 883	7 788	-1 860	-1 247	-14 %	-14 %
Embarsundslinjen	68 384	41 154	66 700	40 233	-1 684	-921	-2 %	-2 %
Snäckö-Överö-Långnäs	22 958	12 907	23 259	13 069	301	162	1 %	1 %
Åva-Jurmolinjen	20 189	9 602	21 238	10 639	1 049	1 037	5 %	11 %
Enklinge-Kumlinge	9 850	5 216	10 258	5 547	408	331	4 %	6 %
Ängöslundslinjen	8 278	5 497	7 854	4 927	-424	-570	-5 %	-10 %
Totalt	1 056 539	559 537	1 057 516	554 681			0 %	-1 %

2. Ekonomiskt utfall per färja och utgiftsslag (1 000 euro)

Linje		Löner	Bränsle	Underhåll	Övrigt	Totalt	Per linje
Norra linjen	Alfågeln	1 520	861	261	159	2 801	
	Viggen	954	383	126	143	1 606	
	Doppingen	439	45	62	22	568	
	Upphyrt tonnage				912	912	
	Övrigt				25	25	5 912
Tvärgående linjen	Grisslan	512	170	97	59	838	
	Övrigt				4	4	842
Södra linjen	Gudingen	1 228	587	154	99	2 068	
	Skiftet	1 264	537	256	105	2 162	
	Ejdern	89	70		14	173	
	Övrigt				24	24	4 427
Föglölinjen	Knipan	1 105	536	177	93	1 911	
	Upphyrt tonnage				62	62	
	Övrigt	73			11	84	2 057
Ofördelat färjor		146		8	43	197	
	Ejdern	130	124	71	37	362	559
Trafikbåtar*		52	13	36	68	169	169
Ålandstrafiken		196		2	107	305	305
Varutransporter					193	193	193
		7 708	3 326	1 250	2 180	14 464	

2006

LANDSKAPSREGERINGENS BERÄTTELSE

Ålands
landskapsregering

LANDSKAPET ÅLANDS FÖRVALTNING OCH EKONOMI